

Hint Efsaneleri

J. M. Macfie

OKYANUS

HİNT EFSANELERİ

J. M. Macfie

Türkçesi
Hüseyin YILMAZ

OKYANUS
Dünya Efsaneleri

Dünya Efsaneleri: 8

Hint Efsaneleri

•
© J. M. Macfie / Okyanus Yayıncılık ve
Yapımcılık Ltd. Şti. / 2000

•
Editör

Lütfü Bozkurt

•
Düzeltili

Esra Bilal

•
Kapak Tasarımı

Nare Öztürk

•
ISBN - 975 - 7200 - 63 - 8

•
Ofset Hazırlık, Kapak Baskı, İç Baskı ve Cilt:

ÇİZGE Matbaacılık Ltd. Şti.

Tel.: (0212) 647 34 93

OKYANUS YAYINCILIK ve YAPIMCILIK LTD. ŞTİ.

Ankara Cad. Konak İşhanı 34/104 3440 Cağaloğlu/İstanbul

Tel: (0212) 513 42 59

İÇİNDEKİLER

HİNT KÜLTÜRÜ ÜZERİNE GENEL BİLGİLER ...7	
EFSANELER	
OKYANUSUN ÇALKALANMASI	17
İNDRA'NIN KURNAZLIĞI	25
HARİKA İNEK	29
BRAHMAN'A DÖNÜŞTÜRÜLEN KRAL	35
GÖĞE ÇIKARILAN KAST DIŞI KİŞİ	41
KURBANLIK İNSAN	49
OKYANUSU İÇEN KUTSAL ADAM	59
SAGARA'NIN ALTMİŞBİN OĞLU	65
GANJ NEHRİNİN CENNETTEN İNİŞİ	69
SEL	74
TANRILAŞTIRILAN İNSAN	79
YILDIZI DÖNÜŞTÜRÜLEN ÇOCUK	85
KERKENTELEYE DÖNÜŞEN KRAL	91
DÜNYA VE CENNETİN BİRLEŞMESİ	101
ÇAĞLARIN BULUŞMASI	103
MUHTEŞEM TANRI ŞİVA	107
TANRI İNDRA BİR BRAHMAN'I ÖLDÜRÜR	111
GURUR DÜŞÜŞTEN ÖNCE GİDER	117
VİŞNU'NUN ASLAN ADAM BİÇİMİNDE	
GENEDOĞUMU	123
VİŞNU'NUN RAMA BİÇİMİNDE	
GENEDOĞUMU	134
RAMA'NIN DÜRÜSTLÜĞE OLAN BAĞLILIĞI. ...	140
RAMA VE ŞİTA	146
RAMA'NIN CENNETE YÜKSELİŞİ	163

VİŞNU'NUN KRİŞNA OLARAK DOĞUMU	170
KRİŞNA SAVAŞ MEYDANINDA	186
KURBANIN GÜCÜ	193
KRİŞNA'NIN ÖLÜMÜ	198
VİŞNU'NUN BUDA BİÇİMİNDE DOĞUMU	205
BİR GÜNAHKARLA KONUŞMANIN BEDELİ	210

HİNT KÜLTÜRÜ ÜZERİNE GENEL BİLGİLER

I

Hindistan, tarihlerin, medeniyetlerin, ırkların, dinlerin ve dillerin kavşağı olan bir ülkedir. Bu yüzden hint kültürü uçsuz bucaksız bir düşüncenin, uçsuz bucaksız bir belleğin ürünüdür. Kitaba alınan efsaneler ise bu görkemli kültürü yansıtmaları açısından çok önemlidir.

Hint medeniyeti yeryüzündeki en eski medeniyetlerin başında gelmektedir. Pencaptaki Harappa ve Sind'deki Mohenjo Daro (bu bölgeler bugün Pakistan sınırı içerisinde) kent kalıntıları gösteriyor ki Hint medeniyeti en aşağı beş bin yıllık bir geçmişe sahiptir. İ.Ö. 3000 yıllarından itibaren bu bölgelerde yerleşik yaşam süren hakların varlığı bilinmektedir. Böyle köklü ve eski bir medeniyetin hiç kuşkusuz edebiyatı da o ölçüde zengin bir yapıya sahiptir.

Hint kültürünün, hint edebiyatının geçirdiği aşamaları genel hatlarıyla sıralamak gerekirse şöyle diyebiliriz:

1 - Vedalar Dönemi

2 - Destanlar Dönemi

3 - Metinler Dönemi (Başta Puranalar olmak üzere Tantra Metinleri, şiir, tiyatro v.b metinler diğer öğretilere (Budacı, Jainist v.b) ait metinlerdir.

a) Vedalar Dönemi : Veda metinleri Hindistan'ın dinsel/ kültürel yapısının temelini oluşturur. Günümüzde de Hindistan'ın en yaygın dini olan Hinduizm'in kaynağıdır.

İ.Ö. 2000 - 2500 yılları arasında Hindistan'ı işgal eden Ari'lerin diniydi Vedalar. Bu dinsel inancın kökeni, kayna-

ğı Zerdüşt öncesi İran'a kadar dayandırılmaktadır. Veda kültü, Veda dini kurban törenlerine dayanırdı. Kurban eylemi en üst aşamada Ateş'e verilen adaklardır. Kurban törenleri brahman rahipleri tarafından yönetilirdi. Kurban olarak verilen şeyler ise tarım ve hayvancılık ürünlerinden, bir hayvanı adak olarak vermeye kadar geniş bir yelpazeyi içermekteydi. Kurbanı tanrıya iletme aracı olarak ateş kullanılır, adakların bir kısmı ateşe atılır, bir kısmı da rahiplerle, kurbanı adayan tarafından tüketilirdi.

Veda dininin en büyük özelliği rite, törene dayanmasıdır. Dinsel bir "iman" unsuru yoktur. İman, yalnızca ayinlerin doğruluğuna ve başarısına duyulan güvenden kaynaklanırdı. Kılı kırk yararcasına yapılan dinsel törenlerde en önemli şey ayinin doğru yapılmasıdır. Bu yüzden de ayin sırasında okunan metinlere ve ayin işlemine çok özen gösterilirdi.

Veda dönemine, Veda dinine ait dinsel metinler çeşitli tarihlerde yazılmış ve yorumlanmışlardır.

Dört ayrı bölüme ayrılır bu metinler: Rig Veda, Yajur Veda, Sama ve Atharva Veda. Vedaların diğer bir adı da samhita (dört derleme) dir. Vedalara daha sonraki dönemlerde açıklamalar yazılmıştır. İlk açıklamalara Brahmanalar adı verilir. Bunlar Vedalar'daki karışık ritüalizmi en ince ayrıntılarına kadar ilahiler biçiminde açıklarlar. Kurban törenlerini ve diğer ayinleri pratik yönden ele alırlar. Brahmanalar içerisinde çok az felsefi düşüncenin izlerine rastlanmaktadır. Brahmanalara açıklama niteliğinde eklenmiş metinlere Aranyakalar adı verilir. Bu metinler özellikle orman içindeki büyük Aşram'larda yaşayan Rişiler (Azizler) tarafından yazılmışlardır. Aranyakalarda dini düşünüşten felsefi düşünüşe geçişin ilk izlerini görürüz. Aranyakaları tamamlayan, bütünleyen metinlere, eserlere Upanişadlar adı verilir. Upanişadlar tamamen felsefi ve ruhsal öğretileri içerir. Upanişadların diğer bir adı Vedanta (Veda-anta) yani Vedaların sonudur. Veda düşüncesinin en üst düzeyini teşkil ederler.

Ortodoks Hindu düşünürlerine göre Vedalar. Tanrı Brahman'ın ağzından çıkmış olan sözlerdir (vaç). Vedaların bize verdiği bilgi değişmez, ebedi ve gerçek bilgidir. Vedaları felsefi yönden tartışmak, değerlendirmek doğru değildir.

b) Destanlar Dönemi: Octavia Paz bir denemesinde "Destansız bir toplum olmaz, çünkü onda kendisini göreceği, tanıyacağı bir kahraman, bir varoluş vardır" der. Bu söz Hint insanı için geçmişte olduğu gibi günümüzde de diğer toplumlara nazaran bir kat daha gerçek, bir kat daha belirleyicidir.

Hint edebiyatı aslında iki büyük destana. Mahabharata ve Ramayana destanına dayanır.

Gerçi üçüncü büyük bir destan, Mahabharata destanının devamı niteliğinde yazılmış olan Harivamşa adında bir destan daha vardır, ancak Mahabharata ve Ramayana destanları hint toplumunun dinsel / sosyal / kültürel yapısına damgasını vurmuştur. Bu iki büyük destandan biri olan Mahabharata destanı dünyanın en büyük kitaplarından birisidir. O çok zengin sanskrit dilinin temel yapıtı olarak kabul edilir. Şiirsel bir dili vardır ve yüzbin'den fazla kıtayı içerir. Bu destan bugün bile Hindistan'daki günlük yaşamı etkileyen binlerce inancın, düşünce tarzının, efsanenin, alınacak derslerin kaynağını oluşturur. Bir Hint geleneğinde söylenen şu söz bu destanın boyutunu ve içeriğini anlatması açısından önemlidir. "Mahabharata'da bulunan her şey başka yerde vardır. Orada olmayan şey hiç bir yerde de yoktur."

Mahabharata destanının ana örgüsü, ana konusu Pandavalarla kuzenleri Kuruvalar arasında geçen savaştır. İç içe geçmiş sayısız olaylar vardır bu destanda. Bilinmeyen kraların hanedan öykülerinden kılı kırk yaran felsefi tartışmalara kadar her şey vardır Mahabharata destanında.

Yine bu destanın içinde Hindu ahlakının, Hindu dharmaının ruhu kabul edilen Bhagavadgita adlı bölüm bir tür kutsal kitap niteliğindedir.

Öteki büyük sanskrit destan olan Ramayana destanında ise Rama'nın başından geçen olağanüstü olaylar anlatılır. Hindular (Brahmanlar) Rama'yı idealleştirmiş ve onu Tanrı katına yükseltmişlerdir. Bu destan Mahabharata destanından daha kısa ancak dil bakımından daha iyidir. Her iki destanda geçen efsaneler İ.Ö. 5. yy'dan itibaren bilinmektedir ancak bu efsanelerin kaynakları çok daha eskilere dayanmaktadır.

c) Metinler Dönemi : Bu dönemlerde yazılmış metinlerin başında Puranalar ve Tantralar gelir. Hint kültürünün / Hint mitolojisinin en kapsamlı kaynaklarıdır Puranalar. Bir tür dinsel yapıtlardır. On sekiz tane büyük-ki bunlar Vişnu, Şiva ve Brahman geleneğine göre düzenlenmişlerdir-ve sayısız küçük Purana'lardan oluşur bu külliyat. Puranalar özünde geleneksel dinsel metinlerden etkilenmekle birlikte işledikleri konuları yorumlama biçimleri değişiktir. Purana edebiyatı İ. S. 1. yy'dan başlayıp 12. yy. kadar sürmüştür.

Tantra metinlerinin içeriği ahlak, ruhsal özgürleşmeyi amaç edinen yoga öğretisi, simgesel ayinler ve tapınma gibi konulardır. Hinduizmin yazın kaynaklarındadır ve günümüze kadar yazıya, kaleme alınmışlardır.

Bu yazın türleri dışında Hint kültüründe başta öyküler ve romanlar olmak üzere bir çok lirik, didaktik şiir ve tiyatro eserleri yazılmıştır. Yazın dilleri sanskritçe'dir. Bunun dışında Budist ve Jainistlerin kendilerine ait destan, efsane ve masal edebiyatları vardır. Ancak bu yapıtların çoğu Brahman yazıtlarına benzer.

Hint kültüründe sanskrit dili dışında değişik yerel dillerde de eserler üretilmiştir. Ancak üretilen eserlerin çoğu dinsel içerik taşımaktadır.

Yukarıda saydığımız dönemlerin genel bir tarih sıralamasını vermek gerekirse,

Veda'lar dönemi'nin başlangıcı Rig Veda İ.Ö 1.200 yıllarında

Brahmanalar : İ.Ö. 900-700

Upanişadlar : İ.Ö. 7. yy.

Mahabbarata : İ.Ö. 300 - İ.S. 300

Ramayana : İ.Ö. 200 - İ.S. 200 yıllarında ve Metinler Dönemi'nin belirleyicisi olan Purana'lar içinde en eski puranalar olarak kabul edilen Brahmanda, Harivamşa, Matsya gibi puranaları İ.Ö 1.yy'dan itibaren insanların kulakları işitmektedir. Ancak yine de bu tarih sıralamasını kesin olarak kabul etmek zordur. Çünkü eski Hintliler kutsal metinlere, onları tarihlendirmemize olanak sağlayacak bir kayıt, bir tarih düşmemişlerdir.

II

Hint kültüründe, Hint dinsel inancında Veda dönemlerinden destanlar dönemine geçerken çok önemli oluşumun da başladığını görürüz. O da tanrıların ve yeni fikirlerin ortaya çıkmasıdır. Yeni tanrılar ve yeni düşünceler destanların belirleyici özelliğidir. Veda kitaplarının en eskisi olan Rig Veda "Otuzüç tanrı vardır"der. Rig Veda'dan bir kaç yüzyıl sonra oluşturulmuş olan şatapata Brahmana'da "Otuzüç tanrı vardır ve Prajapati otuzdördüncüsüdür"der. Mahabharata destanında ise Prajapati için "Otuzüç tanrısının efendisi" diye söz edilir. Hindu panteonunda otuzüçten çok daha fazla varsa da geleneksel olarak otuzüçü eski Veda tanrıları olarak anılır. Destanlarda geçen bir efsanede "Otuzüç tanrı sahte bir bağlılığa, sahte bir varoluşa maruz kalırken Hindu dininin geleceğini oluşturan üç yeni tanrının ortaya çıktığı söylenir. Bunlar Prajapati'nin varisleridir: Brahma, Vişnu ve şiva. Bu üç tanrı birlikte varolurlar (trimurti).

Okuyucu bu efsaneleri, eski anlatıları okurken bir çok şey garibine gidebilir. Bunun başında efsanelerde geçen bir çok Tanrı'nın adı, yaptıkları işler ve oynadıkları rol gelir. Hiç kuşkusuz Hint dininin en belirleyici özelliğİ çok tanrılı oluşu, tek bir kutsal kitabı ve tek bir mabedi olmayışdır. Tanrıların en büyük özelliklerinin başında doğup ölebile-

cekleri gelir. Tanrılar çok özel anlamda “ölümsüzdür”ler. Hint Tanrıları, insanlar, hayvanlar, bitkilerin gerçek olduğu gibi gerçekler. Onların hiçbiri ölümsüz değildir. Ancak çok uzun süre yaşayabilirler. Brahman’ın bir günlük yaşamı dört milyon yıldan daha uzun bir süre’ye eşittir. Brahma varoluşunu yüzyıl sürdürmektedir. Diğer tanrılar da genellikle Brahma’nın bir günü kadar yaşarlar. Evrenin yok olması ile yaşamları son bulur. Yaratılış yeniden başladığında tekrar doğarlar. Ancak bu doğuş bir Tanrı olarak da olabilir veya varoluşun herhangi bir biçiminde de olabilir. Ancak bu vardır ki o hiçbir zaman yeniden doğmaz. O Brahma’dır, çünkü o evreni yaratıp kendisine düşen görevi yerine getirmiştir.

Brahma, tanrıların ve insanların zor durumlarında yardımcı olması, onlara bir tür yargıçlık ya da hakimlik yapması gibi nitelikleriyle tanınır. Bu tanrı olağanüstü güçlerle donatılmıştır. Brahma’nın, bazen en utandırıcı dileklerin oluşturulmasına, gerçekleştirilmesine onay verdiğini görürüz. Bu da kendisinin yok edici arzusu içinde oluşur. Ancak bu dilekler gerçekleştiği zaman Tanrılar katındaki diğer tanrılar ve göksel varlıklar Vişnu’yu bozulan düzeni, evrenin dengesini, ahengini yeniden kurmak için görevlendirirler. Ve Vişnu da kendisine verilen bu görevi her zaman yetkin bir biçimde yerine getirir. Vişnu bu görevini yerine getirirken yeryüzüne değişik formlarda, değişik biçimlerde iner. Kimi zaman dünyayı kurtarmak için bir yaban domuzu olur kimi zaman bir kaplumbağa. Su altında kalan dünyayı kurtaran Vişnu’dur. Brahma’nın düşüncesizce verdiği bir söz yüzünden Rama biçiminde dünyaya inip yenilmez güçlerle donanmış olan Şeytan’ı öldüren yine Vişnu’dur. Gerçekte koruyucu tanrının bir yüzü, bir oluşu olan Vişnu’nun dokuzdan az olmayan genedoğumu vardır. Ve her bir dünyaya inişi çok önemli bir görevin yerine getirilmesi içindir.

Aynı şey Şiva için de geçerlidir. Gerçi Ramayana destanında, bu tanrı hakkında söylenmiş, yazılmış fazla bir şey yoktur. Söylencelerin, efsanelerin büyük bir kısmı Vişnu’ya

adlanmıştır. Ama Mahabbarata destanında Vişnu her ne kadar görkemli bir tanrı biçiminde tasvir ediliyor gözükse de Şiva'dan daha fazla söz edilmiş, ona büyük övgüler düzülmüştür. Puranalarda ise Vişnu ve Şiva'dan tek bir tanrı olarak söz edilmiştir.

Hint kültüründe, Hint dinsel inancında Brahma, Vişnu ve Şiva'nın dışında önemli rol oynayan pek çok küçük tanrı'dan söz edilir. Destanlarda ve Puranalarda onlardan sık sık söz edilir. Küçük tanrıların yetkileri, varoluş önemleri diğer büyük Tanrılara nazaran daha azdır. Bunların da kendilerine göre gökte bağlı bulundukları yazgıları, felaket veya mutlulukları vardır. Ancak bu tanrılar içinde bir İndra vardır ki Hint Tanrılar penteonunda oldukça önemli bir yeri vardır. Cennetin kralı olarak bilinir. Yazıya dökülen efsanelerde, söylencelerde, masallarda çok önemli bir yer teşkil eder. İndra sık sık insanlara önemli mesajlar vermek için yeryüzüne iner ya da gerektiğinde cennet ordusuna komutanlık yapar.

Şu da bir gerçektir ki İndra ve diğer Vedik Tanrılar zaman zaman yaptıkları işlerde başarısız olurlar, yenilgiye uğrarlar ve uğradıkları bu yenilgi düzeltmek, yaptıkları hatayı ortadan kaldırmak Vişnu'ya düşer. Veda dinlerindeki küçük tanrıların zamanla varoluş nedenleri ortadan kalktığı için önemleri azalmıştır. Brahma, Vişnu ve Şiva tanrı olarak öne çıkmışlar ve önemleri artmıştır. Ve bu üç tanrı Hindu dininin belkemiğini oluşturmuştur. Ancak zamanla Brahma'nın da kendisine düşen görevi, evreni yaratma görevini yerine getirmesiyle önemini yitirdiğini görüyoruz.

III

İnsan hint düşüncesinin, hint inancının neden bu kadar çok kadere bağlı bir düşünce yapısı oluşturduğunu merak eder. Büyük bir olasılıkla bunun nedeni Hindu dininin sürekli bir ruh göçü inanışına ve onunla birleşen karma öğre-

tisine bağılı olmasındandır. Bireysel ruh hiç bir zaman ölmez. Bedenden bedene. şekilden şekile geçer ve yaşadığı her bir yaşam bir önceki doğumunda yerine getirdiği amel- lere, eylemlere bağılıdır. Kişi yaptığı eylemlerin sonucuna göre bir sonraki yaşamının yapısını, durumunu belirler. Bu yaşam anlayışı karma inancının. karma düşüncesinin özü- dür. Ruh varoluş derecesinde yükselebilir veya düşebilir. Düşük bir kasta sahip bir insan. eğer o yaşamı içinde güzel eylemlerde, amellerde bulunmuşsa bir sonraki doğumunda daha iyi bir kastta doğabilir. Her ne kadar destanlarda Brah- man rahibi gibi en yüksek bir kastta doğması için milyonlar- ca yıl geçmesi gerektiği söylene bile, kişi sürekli iyilikler- de bulunarak , kendi doğduğu kastın görevlerini eksiksiz ye- rine getirerek yaşarsa böyle bir genedoğuma, böyle bir va- roluşa hak kazanabilir. Hatta belki zamanla bir Tanrı olma- yı da ümit edebilir. Ancak kişi diğer taraftan kast dışı bir de- recede doğabilir. Bu durum insan varoluş formu dışında dört ayaklı bir hayvan, bir şeytan ya da bir ağaç biçiminde de olabilir.

Bu korkunç inanış eski Veda'lar döneminde yoktu. Ve- da dönemlerinde yaşayan insanlar öldükten sonra tanrılarla birlikte mutlu bir şekilde yaşamaya gittiklerine inanırdı. Gerçi bu inanış halen daha varlığını sürdürmektedir. Hindu inancına sahip bir kişi kurbanlarının ve dindarlığının mükafatı olarak cennete kabul edileceğine halen inanır. Ancak cennette bile sonsuza kadar yaşamayacağını bilir. Yaptığı iyi ameller tükendiği zaman doğum-ölümün usandırıcı dön- güsüne yeniden başlamak için bir kez daha dünyaya dön- mek zorundadır. Destanlar, ruhun bu doğum-ölüm döngüsü- nün sayısız yıllarına tahammül etmek, katlanmak zorunda olduğundan söz eder. Bu doğum-ölüm döngüsünün ise se- kizmilyondörtüyüzbin kezden daha az olmadığını kabul eder modern Hindu düşüncesi. Bundan kurtulmanın, doğum- ölüm döngüsünden azad olmanın tek yolu ise benliğin mü- kemmel bütüne kavuşup birleşmesi ve varolan herşeyin özünü oluşturan Atman'la bütünleşmesidir. Kişi Atman'ı

anladığında kurtuluşa erişecektir. Bu düşünce başta Upanişad dönemi düşünürlerinde olmak üzere bir çok öğretinin paylaştığı düşünce olmuştur.

Lütfü Bozkurt

Yararlanılan Kaynaklar

- 1- *Hindu Mitolojisi*, Wendy Doniger O'Flaherty, Çev. Kudret Emiroğlu, İmge Yayınları, 1996
- 2- *Eski Metinlere Göre Budizm*, Walter Ruben. Haz. Lütfü Bozkurt, Okyanus Yayıncılık, 1995
- 3- *A.Ü.D.T.C.F. Hindoloji Ders Notları*
- 4- *Mahabharata*, Can Yayınları, 1995
- 5- *Modern İnsan ve Edebiyat*, Octavia Paz, Remzi Kitabevi
- 6- *Hinduizm*, Luis Geneon, İletişim Yayınları

OKYANUSUN ÇALKALANMASI

“Şeytanlar tanrıların abileri idiler, ve kardeşlerinin hilekarlıkları ile yenildiler.”

— Mahabharata, iii. 33. 60.

Altın çağında, daha dünya genç iken, ne tanrılar ne de onların üvey kardeşleri olan şeytanlar ölümsüzdüler. Diğer yaratıklar gibi, onlar da yaşlanmaya ve ölüme mahkumdular. Bu, onların ortadan kaldırmaya karar verdikleri doğalarındaki bir özellik idi. Bu yüzden, Meru dağının eteklerinde ilgili tarafların bir araya geldiği bir toplantı yapıldı. Bu toplantıyı yaratıcı tanrı olan büyük babaları Tanrılar tanrısı Brahma yönetti. Uzun bir süre düşündükten, uzun bir süre tartıştıktan sonra eğer süt denizini çalkalarlarsa *amrita* adı verilen ve bunu içen her kişiye ölümsüzlük ihsan eden bir içki elde edecekleri sonucuna vardılar. Tanrılar ve şeytanlar, bu karara varmada, Vişnu'nun katılımını sağlamaları gerektiğini söyleyen Tanrılar tanrısı Brahma'nın desteğini almışlardır. Gerçekte, hikayeyi aktaranlardan biri, okyanusu çalkalamaları gerektiğini ilk olarak kudretli tanrının teklif ettiğini söyler, ve *amrita*'ya ek olarak diğer birçok şeylerin aynı şekilde korunacağına söz verir.

O günlerde, tanrılar da ve şeytanlar da dindarca davranış ve fazilet için eşittiler. Onlar, her ne kadar farklı annelerden gelselerde aynı babanın oğulları idiler. Babaları en yüksek mertebeden olan rişi idi, ve anneleri kardeştiler ve bu kardeşler eşit şekilde dindar ve seçkin bir bilgenin kızları idi-

ler, ve bu bilge. ataları gibi. Tanrı Brahma'nın oğullarından biri idi. Böylece. görevlerine başlamadan önce. herbirinin. çektikleri eziyetlerin ürünlerini eşit olarak paylaşmaları konusunda karar verilmesi gerektiği çok doğaldı. Süt Denizi- ne olan yolculuk çok uzundu. Bu okyanus. dünyamızın öte- sinde hiç durmadan genişleyen çemberler içinde uzanan ye- di okyanusun altıncısıdır. Varacakları yere geldiklerinde yapmayı tasarladıkları şeyi Süt Denizine söylediler, ve on- ların bu hareketinin ona hiç bir güçlük teşkil etmeyeceğini ümit ettiler. Okyanus onların bu hareketinin sebep olacağı çalkalanışa karşı yeterince güçlü olduğunu söyledi. Ama buna karşılık bir şartı vardı ve bu şartı amrita içkisi üretil- dikten sonra, ona bu içkiden bir pay vermeyi kabul etmele- ri idi.

Eyleme başlamadan önce bir çalkalama sırtına ihtiyaç vardı, ve bu nedenle tanrılar ve şeytanlar Mandara adı veri- len bir dağı kullanmaya karar verdiler. Bu dağ 77.000 mil (yaklaşık 128.000 km) yüksekliğinde idi, ve bu dağın kök- leri de aynı mesafede dünyanın içine girmişti. Bu dağın kö- künü söküp çıkarmaya çalıştıkları zaman birlikte oluşturu- dukları çabaların bunu gerçekleştirmeye yeterli olmadığını gördüler. Böylece birlikte yaşayan büyükbabalarına ve Viş- nu'ya gittiler, ve üzerlerine aldıkları bu görevin daha başın- da engellendiklerini söylediler ve ne yapmaları gerektiğini sordular. Ama Vişnu onlara üzülmelerinin gereksiz olduğunu, büyük yılan Ananta'nın hemen dağı kökünden söküp çı- karacağını söyledi. Ve hakikaten bu gerçekleşti. Ananta çok kolay bir şekilde dağı kökünden söküp çıkardı. Bu Viş- nu'nun açıkça bir görünümü değil miydi? Ve erkek kardeş- ler bu dağı derhal denizin ortasındaki yerine yerleştirdiler. Çalkalama halatı konusunda ise bir zorluk yaşamadılar. Va- suki adındaki diğer bir yılan onlara yardım etmeyi kabul et- ti. Bin yıldan daha uzun bir süre, tanrılar ve şeytanlar bu iş için çalıştılar. Hızla döndürülen dağ, okyanusta yaşayan de- niz hayvanları üzerinde büyük bir hasar oluşmasına neden

oldu. Binlercesi ezilerek öldürüldü. Bu dönüşümün meydana getirdiği ısıdan dolayı okyanusun her iki yanında yaşamalarını sürdüren hayvanların büyük çoğunluğu yandı. Gerçekten, eğer İndra kurtarmaya gelmeseydi ve büyük yağmurseli ile ateşi söndürmeseydi, üzerinde yaşayan hayvan ve kuşlarla birlikte dağın tamamı yok olacaktı. Vasuki adlı yılan bile bu zor ve acı verici görevden rahat ya da mutlu değildi. Tanrılar onun kuyruğunu ve şeytan kafasını tuttular, ve onu bin yıl boyunca ileri geri, ileri geri çekerlerken, o, kızgın zehirli dişlerinden dört zehir akıntısı püskürttü. Bu zehir tüm evreni yok etme tehdidi ile ve tanrıları ve şeytanları, hayvanları ve insanları yok etme tehlikesi ile toprakta sürüklendi ve sonunda kudretli bir nehir gibi dünyanın her tarafına yayıldı. Bu üzüntüleri içinde eziyet çekenler bir kez daha yardım için yalvardılar. Bu durumda yok edici tanrı olan Şiva'ya yalvardılar. Ve yalvarışları Vişnu tarafından ikinci plana atıldığında, Şiva yalvarışlarını işitti ve zehiri içip bitirdi. Bu güçlü içecek bile ona en ufak bir zarar veremedi. Fakat daha sonra ebedi olarak boğazında mavi bir iz bıraktığı farkedildi. Uzun yıllar önce yaradılışa verdiği büyük hizmetten dolayı, bu kudretli hizmeti hatırlama açısından, ona inananlar bugün ona mavi boğazlı derler. Şiva zehiri içerken, tanrıların en eskisi olarak bilinen Vişnu, gülererek, doğru olan tek şeyin, onun okyanusun ilk ürününü alması gerektiği üzerine işaret etti.

Bu tehlikeden kurtarılmış olan tanrılar ve şeytanlar hemen bir diğerine maruz kaldılar. Dağın ağırlığı, çok hızlı bir ivmeyle sürekli olarak dönmesinden dolayı, dünyanın tam altına doğru bir delik açmıştı. Bir an için ne yapmaları gerektiğini bilemediler, yardım için Vişnu'ya döndüler. Başta tanrılar olmak üzere, onun tüm varlıkların koruyucusu ve destekleyicisi olduğunu söylediler. Ona, dağı dönmez hale getirecek ve cehenneme batmasını önleyecek kişi olarak baktılar. Böylece, Vişnu, kendini olağanüstü büyük bir kaplumbağa şekline dönüştürerek göründü, okyanusa girdi, ve

dağı sırtına yerleştirdi. Ama kendini bu yeni görev ile sınırlamadı. Gücü o kadar büyüktü ki bir çok biçime girebilirdi. Dağı sırtında götürürken, çalkalama halatının çekilmesine yardım etmeye devam etti, ve aynı zamanda bir tepe üstüne oturarak, zahmet çeken yoldaşlarına taze enerji gönderdi.

Şeytanların ve göksel varlıkların bu görevde ne kadar daha uzun süre çalıştırıldıkları hakkında bize yeterince bilgi verilmedi. Ama, sonunda okyanustan belirli şeyler zuhur etmeye başladığı zamana kadar çok uzun bir süre harçamışlardı. Zuhur eden ilk şey Surabhi adı verilen, yaşayanların her birinin besleyicisi ve anası olan, harika bir inektir. Daha sonra gözleri bir sarhoş çılgınlığı içinde dönen şarap tanrıçası zuhur etti. Şeytanlar onu korumayı isterlerdi, ama o tanrılar toplumunu tercih etti. Bunu takiben, başka bir kadın, bir nilüfer çiçeğı üzerinde oturtulmuş ve elinde bir nilüfer tutan bereket tanrıçası Lakşmi zuhur etti. Onun zuhur etmesi büyük bir heyecan uyandırdı. Cennet ozanları ve büyük bilgeler ona övgülerini şarkıya dökerek söylemeye başladılar. Ganj nehri ve diğer kutsal nehirler onun önüne aktılar ve ondan kendi suları içinde yıkanmasını istediler. Süt Denizi, ondan, hiç bir zaman solmayan çiçeklerden yapılmış bir çelengi kabul etmesini isterken, dünyayı üzerinde tutan ölümsüz dört fil, kutsal akarsulardan altın sürahilerini doldurdular ve onun üstüne döktüler. Bu şekilde süslenmiş olarak, Vişnu'nun dizine oturdu. Şeytanlar onun lütfunu kazanmaya çalıştılar, ama o, gözlerini onlardan uzak tuttu. Gelmesi yakın bir sonun kehaneti idi bu. Tanrıların doktoru ve tıptaki Ayur-veda sisteminin bulucusu olan Dhanwantari, göksel bir ağaç, bir at, ay, Vişnu'nun alıp göğsüne yerleştirdiğı harika bir cevher (kıymetli taş), ve sayılamayacak kadar çok güzel kadınlar süt denizinin ürünleri idiler. Bu kadınlar, kendilerini, tanrılara ve şeytanlara sundular, fakat onlar reddettikleri için herkesin emrine verildiler. Onlar cennette yaşarlar ve Apsarase'ler ya da semavi su perileri olarak anılırlar.

Tanrıların doktoru elinde bir kap ile en son zuhur eden kişi idi. Kap içinde amrita içkisi vardı. Güçlkle elde ettikleri bu ürünü, her iki tarafın da eşit bir şekilde paylaşmaları gerektiği anlaşması unutulurak, tanrılar ve şeytanlar ona sahip olma savaşına başladılar. Savaş günlerce, çok şiddetli bir şekilde devam etti. Binlerce ve binlerce şeytan kılıçla kesilerek öldürüldü. Yeryüzü ölümlerle kaplandı. Vişnu, bu müsabakada büyük bir rol oynadı. Ve nihayet, bir an için, konu bir denge içinde titreşti; çünkü, böyle ya da şöyle, şeytanlar amrita içkisini ihtiva eden kabı ele geçirdiler ve içmek üzere idiler. Eğer bu içkiyi içmeyi başarmış olsa idiler, tanrılar değil, şeytanlar ölümsüz olacaktı. Ama Vişnu bir kez daha kurtarıcı olarak geldi. O, düşmanları için çok zeki ve çok çabuktu. Kendisini büyüleyici bir şekilde çok güzel bir kadın haline dönüştürerek şeytanlarla flört etmeye başladı. Onun güzelliği ile kendilerinden geçerek ve ona delicesine aşık olarak aldatılan şeytanlar, aldatanın (Vişnu'nun) eline içki kabını (amrita içkisi) verdiler. ve böylece şeytanlar ölümsüzlük şansını ebediyen kaybettiler. Herşeyin bittiğini anladıklarında, (şeytanlar) ya okyanusun derinliklerine doğru daldılar, ya da dünyanın iç kısımlarında barınak seçtiler.

Böylece amrita emniyet altına alındı ve tanrılar bu içki ile dolu kabı Vişnu'nun elinden aldılar ve içtiler, bunu yaptıkları anda ölümsüz hayatın verdiği ihsanı elde ettiler. Sıra halinde durup kabı birinden diğerine verirlerken Rahu ismindeki bir şeytan kendini yavaş yavaş onların arasına sokmayı başardı. Kap elindeydi, hem de dudaklarında idi, ve Güneş ve Ay kuzu kılığına girmiş kurtu keşfettiklerinde amrita'nın bir kısmı boğazında idi. Işığın hızlı olduğu kadar çabuk bir şekilde, hemen ne olduğunu yoldaş tanrılarına söylediler, ve diski ile bu alçağın boğazını kesmek Vişnu için bir anlık bir işti. Vuruş öylesine kuvvetliydi ki, kafasız beden yere düşerek dünyayı sallarken, uçan kafa dönerek gökyüzüne gitti. Şeytanın amrita içkisini içmesi halinde ne olabileceği bize söylenmedi. Kafasını kaybetmek şeytanı yaşa-

maktan mahrum bırakmadı, ve o günden bu yana Rahu, Güneş'i ve Ay'ı hiç bir zaman affetmedi. Zaman zaman, ısrarlı bir şekilde onların her ikisini de yutma girşiminde bulundu, ve bu, bu iki gövdenin (Güneş'in ve Ay'ın) dönemsel olarak katlanmak zorunda kaldıkları tutulmanın bir açıklamasıdır.

Başarılarından dolayı mutlu olan tanrılar Mandara dağı-nı yerine yerleştirdiler ve havayı sesleri ile yararak cennet için yola koyuldular. Yüksek dünyaya ulaştıklarında, amrita'nın korunması için en dikkatli planlamalarını yaptılar. Bir bıçak kadar keskin, güneş gibi parlayan muhteşem bir tekerlek onun etrafında aralıksız olarak döner, ve çok çok büyük iki yılan, hiç kırılmayan gözlerle, gece gündüz onu bekler ve ona bekçilik ederler.

Mahabharata, i. 17.
Ramayana, i. 45.

AÇIKLAMALAR

Altın Çağ, dört çağın birincisidir. Biz dördüncü çağda ya da Şeytan Çağında yaşıyoruz. Bütün çağlar toplam olarak dörtmilyon yıldan fazla ediyorlar.

SÜT DENİZİ — Dünyamız ve onu çevreleyen okyanusun dışında altı kıta ve her bir kıtanın okyanusu olduğu söylenir. Hepsi birlikte yedi kıta ve yedi deniz eder. Süt Denizi altıncı okyanustur. Dünyanın merkezinde Meru Dağı bulunur ve tanrılar orada yaşar.

YARATICI TANRI BRAHMA — Prajapati (varlıkların tanrısı) denilen bir çok oğlu vardır. Kaşyapa bunlardan biridir. Sekiz karısı vardır. Bunlardan biri olan Aditi otuzüç tanrının anasıdır (oniki Aditya, sekiz Vasu, onbir Rudra ve iki Aşvin). Diğer karısı Diti'dir. Şeytanların (Daitya) anasıdır. Üçüncüsü Manu'dur, insanların anasıdır. Diğerleri vahşi hayvanların, kuşların ve ağaçların analarıdır. (Rama-

yana, iii. 14)

Başka bir gelenek Kaşyapa'nın tüm varlıkların babası olduğunu söyler. Buna göre o Brahma'nın oğlu değil torunudur. Brahma'nın oğlu olan amcalarına dünya nüfusunun yaratılmasında görevler vermiştir. Böylece biri şeytanların babası, diğeri kaplanların babası vs. olmuştur. (Mahabbarata, i. 65)

Brahma genellikle büyükbaba olarak isimlendirilir (Pita maha), çünkü Kaşyapa'nın ve diğerlerinin babasıdır ve o yüzden tanrıların, şeytanların, vahşi hayvanların ve insanların büyükbabasıdır.

VIŞNU — Oniki Aditya'nın en gencidir. "En genci ve en iyisi"der bir hayranı. Yaratıcıyla eşit değere yükselmiştir ve koruyucu tanrıdır. Kaplumbağa olarak doğumu (avata-ra) onun on temel genedoğumundan sadece biridir.

ŞIVA — Onbir Rudra'dan biridir. Diğer onundan ayrı olarak yükselmiş Vişnu ve Brahma ile aynı düzeye gelmiştir ve Hindu üçlüğü oluşmuştur. Boğazının kara olmasının başka bir açıklaması Mahabbarata'da (xii. 343) verilmiştir. Buna göre, Vişnu Şiva ile kavga ederken onun boğazını sıkmıştır ve kara leke ordan kalmıştır.

Ramayana ve Mahabbarata destanları Vişnu'ya önem vermiştir.

OTUZÜÇ TANRI — Rig-Veda'da onlardan bahsedilir. ancak bu eser Kaşyapa'nın onların babası olduğunu söylemez. Daha sonraki dönemde bu fikir mitolojide geçer. Ananta (sonu olmayan) dünyanın üzerinde durduğu büyük yılan Şeşa'dır. Vişnu'nun bir görüntüsüdür. Lakşmi, özgün olarak bereket göstergesidir (Rig-Veda). Vişnu'nun eşi olmuştur.

AMRİTA — Ölümsüz

RAHU — Hindistan'da hala onun tutulmalar sırasında ayı ya da güneşi yutmaya çalıştığına inanılır. Çoğu insan korkularını davul çalarak ya da yıkanarak kovar.

İNDRA'NIN KURNAZLIĞI

“İndra kendi çapında bir köpek gibidir. Tanrıların kralı olduğu halde, hilekarlığının ve alçaklığının sınırı yoktur. O başkalarının kaybını, kendi kazancını sever. O, hilekar ve haysiyetsizdir, ve hiç kimseye inancı yoktur.”

Ramayan of Tulsidas (Tulsidas'ın Ramayan'ı),
ii. 399-400.

Şeytanların anası olan Diti, çocuklarının kılıçtan geçirilerek öldürüldüğünü duydu ve intikam alacağına dair yemin etti. Böylece kocasına yaklaştı ve ona, tanrıların kralı olan İndra ile savaştıracak ve onu kılıçtan geçirerek öldürecek kadar kuvvetli bir erkek çocuk dünyaya getirmesine karar verildiğini söyledi. Kocasını, onun üzüntüsüne anlayış gösterdi. ve ondan bekleneni yapmayı taahhüt etti. Fakat, İndra'yı kılıçtan geçirerek öldürebilecek bir oğulun, yalnızca, karısının kendisini tam anlamıyla ile sade bir hayata vermesi ve bin yıldan daha az olmayan bir dönem için münzevi bir hayat sürmesi koşulu ile elde edilebileceğine işaret etti. Gerçekte, bu koşullar altında doğan bir çocuğun, yalnız İndra'yı öldürme başarısı ile kalmayacağını, ayrıca üç dünyayı da yok edebileceğini söyledi. Kısa bir süre sonra, karı ve koca kendi yollarına gittiler; kocası, karısının görünümünün araya girdiği çok sade bir hayatı uygulamaya devam etmek için, Diti ise bin yıllık eziyeti çekmek (çileşkeşlik) için gitti.

Diti'nin uyguladığı çileleşliğin ne tür bir doğası olduğu bize söylenmedi, ama onun, sonuca varmak için bu hayata

başladığı ve en yüksek gizlilik ile yerine getirdiği açıkça görülür. Üvey oğlu İndra'nın doğum sancılarında ona yardım etmeye gelmesi bile onu yıldırmadı. Onun çabası İndra'nın yok edilmesi içindi, en çok arzuladığı İndra'nın erkek kardeşleri olan göksel varlıkların yıkımı idi. Ama, bütün bunlara rağmen, kutsal ateşe odun atıştırmasına, su taşımasına, ona kök ve meyve temin etmesine. ve kendisine inananları yararına son derece gerekli olan kutsal otu uygun konumuna yerleştirmesine müsaade etti. Ve doğum sancıları ile bitkin düştüğü zaman, yorgun olan kol ve bacaklarına masaj yapmasına izin verdi.

Dokuzyüzdoksan yıl geçtikten sonra, Diti, artık kendi kendini zaptedemez oldu. Gizliliğe en ufak bir uğraşı vermeksizin, üvey oğluna amacının ne olduğunu söyledi. "On yıl içinde bir oğlan doğuracağım. Bu nedenle çile çektim ve ibadet ettim, ve o doğduğu zaman, üç dünyayı yönetmek zahmetinden seni kurtaracak. Artık hiç endişe etmene gerek kalmayacak, ve kalbinin ateşi durulmuş olacak" dedi.

İndra hiç bir şekilde cevap vermedi. Fakat aynı o gün, cennetteki güneşin tam tepede olduğu zaman, Diti dinlenmek için uzandı, ve bunu yaparken ne yaptığını farkedemeyecek kadar çok yorgundu, korkunç aptalca bir hata yapmıştı. Yüzyıllar boyunca suçlu olduğu ilk hata idi. Kafasının bulunması gereken yere ayaklarını koydu, ve böylece saflığını bozdu. Kocası, ona, kendisine çok titiz bir bakım uygulamak zorunda olduğunu, ve törensel mundarlığın mümkün olan her lekesinden kaçınması gerektiğini söylemişti. İndra, üvey annesi bu öldürücü hatayı yaptığı zaman, en sonunda şansının geldiğini anladı. Büyük hoşnutlukla. hemen onun rahmine girdi ve içindeki embriyoyu yedi parçaya böldü. Embriyo kuvvetli bir çığlık attı, ve Diti uyandı. Söylemesi tuhaf, İndra ona ne olduğunu açıkladığı zaman, ve suçlanacak kişinin kendisi olduğunu ona gösterdiğinde, hatasını utsal bir şekilde kabul etti. Gerçekte, üvey oğlunun yaptığı şe-

yin tamamen haklı olduğunu söyledi. Fakat yerine getirilmesini istediği bir talebi vardı, ve bu talep bölünen embriyonun yedi Marut, ya da fırtına tanrıları olmaları idi. Ve böylece bu isteği kabul edildi. Yeni tanrılara Marut ismi verildi, çünkü İndra onlara göz yaşı dökmemelerini söyledi, ve o günden bu yana yıldırım ile donatılarak ve rüzgarlar üzerinde hüküm sürerek gökyüzünde gezinirler. Diti, görünüşte bu durumdan çok hoşnut idi, ve bize üvey oğlunun eşlik etmesi ile cennete gittiği söylendi.

Ramayana'da, Ayodhya prensi olan Rama'nın, Diti'nin inzivaya çekildiği ve büyük tanrı İndra'nın ona hizmet ettiği bu yeri ziyaret ettiği yazılıdır.

Ramayana, i. 46-47.

AÇIKLAMALAR

İNDRA — Oniki Aditya'dan biridir. Tanrıların ilk sırasında yer alır (Rig-Veda). Ramayana ve Mahabharata onu cennetin kralı olarak tanır. O ve Şiva hakkında kötü hikayeler anlatılır. Bu en sunulabilir olanıdır. Bu hikayenin alındığı Tulsidas döneminde (16.yy) Veda tanrıları Hinduların ilgisini kaybetmişti.

BAŞINI KOYMASI GEREKEN YERE AYAKLARINI KOYDU — Ritüelde yapılan en ufak bir hata arzulananın aksi sonuç doğurmaya yeterlidir.

MARUTLAR — Sanskritçe, *ma rodih*, ağlama.

HARİKA İNEK

“Bir Brahman’ı vurmakla tehdit eden bir insan, yüz yıl cehennemde kalacaktır. Bir Brahman’ın kanını emen her toz parçası için, o kanın akışına sebep olan insan cehennemde bin yıl harcamak zorundadır.”

— Manus kanunları, xi. 207-208, iv. 165-168.

Bu harika inek, ya da diğer bir deyişle bolluk ineği okyanusun çalkalanmasında, tanrıların koruma altına aldığı birçok üründen biri idi. Bu inek Surabhi, ya da Kamdhenu olarak isimlendirildi, ve rişi Vasishta’nın (Vasiṣṭa) malı oldu. Bu inek, talihli sahibine arzuladığı her şeyi verebilecek yetenekteydi. Ne olduğu önemli değildi; yiyeceğin her çeşidi, yiyecek şeyler ve içecek şeyler ve yudumlanacak şeyler ya da emilecek şeyler ve giyecekler olduğu kadar değerli taşlar. Onun talihli sahibi her ne zaman ağzından ‘ver’ kelimesini çıkarırsa inek bu talebi hemen karşılamak için oradaydı. Tabii bu harika varlığı gören ya da duyan herkesin kalbinde kıskançlık ve hırs oluşmuştu. Bir gün büyük kral Vishvāmitra (Viṣvāmitra) adamları ile birlikte bir avcılık seferine çıktı ve bu sefer onu Vasishta’nın inziva yerine götürdü. Bu kutsal insan hükümdarı, yalnızca çok uygun bir nezaketle karşılamakla kalmadı, aynı zamanda kral ve avarnesini eğlendirebilmek amacı ile en muhteşem ziyafeti üretmesi için ineğe seslendi. Yiyecek ve içeceğin her çeşidi, giysiler ve değerli taşlar sonu olmayan bir akarsu gibi inekten çıkarılarken, hükümdarın kalbi haz ve mutluluk ile dolu idi. Ama, eyvah! kralın kalbinde başka duygular da uyandı,

ve ormandaki bir keşiş neden böylesi sonu olmayan bir refahlık kaynağına sahip olsun ki diye sormaya başladı. Eğer çok olan ve anında yerine getirilmesi gereken kendi ihtiyaçları için bu varlık onun elinde olursa çok daha mantıklı olur diye düşündü. Böylece rişî'ye bolluk ineği karşılığında onbin inek teklif etti. Kutsal adam bu teklifi reddettiğinde, hükümdar ona bütün krallığını teklif etti. Ama kutsal adam ineğin yalnızca adakları için gerekli şeyleri sağlamakla kalmadığını, aynı zamanda buna benzer bir nedenle tanrılara ve ölülerin ruhlarına da gerekli şeyleri sağladığını bir mazuriyet olarak göstererek kral tarafından verilen bu inanılmaz teklifi reddederken kral şu karşılığı verdi: "Benim bir kral olduğumu ve savaşçı kastının bir üyesi olduğumu hatırlamıyor musun, ve kralların her istediği şeyi güç kullanarak aldıklarını bilmiyor musun?" Vasishtha mütevazî bir şekilde cevap verdi. Hayatını çilekeşliğe ve Veda çalışmasına adanmış bir Brahman olduğunu söyledi. Brahmanlar silahlı kuvvetlerin kuvvet ve güçlerine karşı koymaya kalkışmazlar. Ve karşı koymanın ona göre olmadığını söyledi. Kralın adamları diledikleri her şeyi yaptılar, diledikleri her şeyi aldılar, ve bir anlık bir düşünme payı bile vermediler. Konuşma kralın ineğin boynuna bir ip geçirip onu oradan uzaklaştırmaya başlaması ile neticelendi. Zavallı hayvan gitmeye hiç istekli değildi. Dokunaklı gözlerini rişî'ye çevirdi ve bir santimlik bir adım bile atmayı reddetti. Kral, bir sopa ile birkaç kez onun kafasının üstüne vurdu. Bilge bir süre için tek bir kelime bile söylemedi, ama sonunda konuştu ve: "Benim sevgili ve müşfik ineğim, ağlayışını duyuyorum, seni kaybetmeyi arzulamıyorum. Ama ne yapabilirim ki? Bir kral tam olarak güç sahibidir. O, seni güç kullanarak benden alıyor, ve onu engelleyemem. Sabırlı ve affedici olmak, bir Brahman'ın görevidir" dedi. İnek bu sözleri işitir işitmez kralın elinden kurtuldu ve koşarak geldi ve rişî'nin ayaklarına kapandı. Haykırarak "Gitmemi arzuluyor musun?" dedi. "Bana karşı olan sevgin tamamen yok mu oldu? Kralın bana kötü davranıp davranmayacağı seni hiç endişelendir-

miyor mu? Beni tamamiyle terk mi ettin?" İnanılmaz sabır ve kendine hakim olmaya sahip bu kutsal adam bu sözlerle karşı cevap verdi: "Ne söyleyebilirimki? Bir savaşçının gücü uygulayabildiği güçte yatar; bir Brahman'ın gücü ise, gösterdiği affetme ruhundadır. Onunla gitmek istiyorsan, git. Ama seni kesinlikle terketmiyorum." İnek "İyi, öyleyse" diye haykırdı, "beni terketmediğini söylüyorsan, bu benim için yeterli. Zorlukla götürülmeyeceğim." Bunu söyler söylemez, ineğin tüm görünüm ve safhaları inanılmaz bir değişime uğradı. Gözleri birden ateş gibi parladı. Kafası ve boynu inanılmaz bir boyutta büyüdü, ve krala ve adamlarına saldırdı. Ama daha harika olan birşey vardı, kuyruğundan büyük yakıcı kömür yağmurları çıkmaya başladı, ve bu yakıcı kömürler yalnız kuyruğundan değil, aynı zamanda memelerinden ve böğürlerinden hatta kıcından ve dışkisından bile, ve ağız köpüğünden de çıkmaya başladı ve bu yakıcı kömürler askerleri kovaladı. Sayılamayacak kadar çok olan askerler birçok memleketlere ve insan ırkına aitti. Bunların arasında Yunanlılar, Hunlar, İskitler, Partlar, Çinliler, vahşi yerliler, barbarlar ve kast dışı olanlar vardı, ve kıymetli taşlar takıştırmışlardı, kendi memleketlerine ve ırklarına özgü silahları vardı. Etrafa saçılırlarken, kral ve adamlarına büyük bir şiddetle saldırdılar. Ama onlara iyi bir korku vermekten hoşnuttular. Çünkü bize, her ne kadar Vishvāmitra ve adamlarını yetmişyedi mil (128 km) kadar kovaladılsa da hiç birini öldürmedikleri söylendi.

Vishvāmitra rahat nefes almaya başladığında artık değişmiş bir insandı. Kralların diledikleri her şeyi yapabilecekleri konusunda övünmüştü. Fakat kralların Brahman'larla kıyasla zayıf kişiler olduğunu farketti. Buna dayanarak, "Çilecilik gerçek olan tek kuvvettir" dedi. Böylece krallığını terketti ve bir ormanda yaşamaya gitti. Tanrıları, onu bir Brahman yapmaya zorlayabileceğine karar vermişti. Ve sonunda uzun çilekeşlik yıllarından sonra, imkansız olan bu görevini başarıyla sonuçladı. Bütün dünya onun şöhreti ile

doldu, ve cennete gittiğinde tanrı İndra ile birlikte Soma içkisi içti.

Bu Mahabbarata'nın hikayeyi nasıl mutlu sonlandırdığını gösterir. Ama, Ramayana bize, yenilgiyi kabul etmeden önce, Vishvāmitra'nın bilgenin gücünün üstesinden gelebilmek için bir başka ve daha şiddetli çaba gösterdiğini söyler. Aynı zamanda, her iki taraf içinde de çok fazla kan döküldüğünü iletir, ve ineğin son zaferi sağlamadan önce büyük ve özel bir çaba göstermesi gerektiğini söyler. Yine de sonunda zafer sonuçlandı ve tamamlandı. Vasishtha, bugüne kadar çok büyük bir orduya ulaşan kralın adamlarını ayaklarının altında ölü olarak görmekten memnundu. İstisna olan tek şey Vishvāmitra ve onun tek kurtulan oğluydu. Savaş ateşinde hükümdarın yüzden az olmayan oğulları bilgeyi kılıçtan geçirip öldürmeye çalıştılar, ama bilge kızgın bakışlarıyla onların tamamını kül haline getirdi. İntikam ateşi ile yanan Vishvāmitra, krallığı evvelce bahsi edilen oğluna verdi, ve büyük tanrı Şiva'nın sevgisini kazanmak için uzun yıllar Himalayalara çekildi. Sonunda, Şiva gelip ona ne istediğini sorduğunda, o, yalnızca tanrılar ve rişi'ler değil, iyi niyetli ya da kötü niyetli olsun ya da olmasın her çeşit ruh tarafından hiç bir zaman kullanılmamış olan her silahın kullanımını ona açıklaması için tanrıya yalvardı. Şiva yalnızca hükümdarın yalvarışını işitmekle kalmadı, ona bir yığın göksel silah da temin etti. Bunların isimleri detaylı olarak verilir. Onlar muhteşem bir güçle bezenmişlerdi, ve böylesi büyük bir tanrının malı olarak kral, hiç kimsenin ona karşı koyamayacağı konusunda kendinden emindi. Ve böylece Vasishtha'nın inziva yerine acele olarak gitti. İlk yaptığı iş bu inziva yerini ateşe vermek oldu. Bilgenin öğrencileri panik içinde idiler, ve ustalarını sığınacak bir yer bulması için zorladılar. O, tepeden bakarak, bu isteği yerine getirmeyi reddetti. Bunu yapmak yerine onlara beklemelerini ve yangını çıkaranları nasıl cezalandıracağını görmelerini emretti. Ama kalmak istemediler. Her yöne doğru kaçtılar. İneğe ne olduğu bize söylenmedi, fakat paniğin komşu ormanlardaki

hayvanlara ve kuşlara yayıldığı söylendi. ve sonuç olarak Vasishtha tamamiyle yalnız bırakılmıştı. O ise hiç korkmuyordu. Kralla karşılaşmak için ilerledi. Elinde tek silahı olan Brahman değneğini taşıyordu. Kralın ne tür bir budalalık tasarladığını öğrenmeyi talep ettiği zaman. Vishvāmitra bilgeye silahlarını birbiri ardına mızrak gibi atarak cevap verdi. Ama bu silahların her biri ve tamamı Brahman'ın katıksız yükselen değneği tarafından kendi güçleri ile yok edildi. Azizin üzerine yağmur gibi döküldüler; ama. Brahman'ın değneği onları sıra ile yuttu. Vishvāmitra'nın henüz kullanmaya cesaret etmediği tek bir silah kaldı. Bu. hepsinden daha güçlü olan Brahman oku idi. Gerçekte, bu en korkunç silahtı. Hükümdar bu silahı eli ile havaya kaldırırken, tanrılar korku içinde idiler. Onu ileri doğru attığında. üç dünya sallandı. Fakat bu da başarısızlıkla sonuçlandı. Bir Brahman'ın gücüne karşı ne yapabilirdi? Bu özel anda, bilgenin görünümünde büyük bir değişim oluştu. O harika ve korkunç birşeydi. Bedeninin her noktasından büyük ateş kıvılcımları parladı, ve ateş ve duman ile sarılmış gibi göründü. Değneği bunlara eşit bir şekilde görkemliydi. Brahman okunun üstesinden gelip onu yakıp yok ettiğinde, evreni vuran eden kader ateşine benzeyen alttaki dünyanın tanrısı Yama'nın asası gibi parladı. Bütün bu olanlardan sonra Vishvāmitra yenilgiyi gerçek anlamı ile kabul etti. Brahman'ın değneği, büyük tanrı Şiva'nın hükmettiği her silahı alt etmişti. Bir savaşçının gücü Brahmanınkiyle kıyaslandığında hiç bir şeydi. Ve böylece çilekeşliğin kudreti ile bu azametli zirveye (Brahmanlık) ulaşabileceğine karar verdi.

Mahabharata, i. 177.

Ramayana, i. 51-55.

AÇIKLAMALAR

VASISHTA — Manu Kanun'larına göre yedi büyük rişi'den ve Prajapatiler'den (varlıkların tanrısı) biridir. İki babası olduğu söylenir, tanrı Varuna ve tanrı Mitra. Rig-

Veda törenlerinin çoğu ona adanmıştır. 27 nesil boyunca Rama'nın din adamı olarak görünür.

DÖRTKAST — Brahmanlar (din adamları). Şatriyalar (savaşçılar), Vaişyalar (çiftçi ve tüccar sınıfı) ve Şudralar (hizmetçi sınıfı). Ramayana, iii. 14, Kaşyapa'nın karısı Manu'nun çocukları olduğunu söyler. Brahmanlar Manu'nun ağzından, savaşçılar göğsünden, Vaişyalar baldırından ve Şudralar ayağından doğmuştur. Daha yaygın inanış bu dört kastın yaratıcının (Brahma'nın) ağzından, göğsünden, baldırından ve ayağından doğduğu yönündedir. (Mahabbarata, xii. 297)

Bu efsane Rig-Veda'daki yaratılış törenine atıfta bulunur. Buna göre tanrılar, hayvanlar ve insanlarla birlikte evrenin Puruşa'nın bir parçası olduğu varsayılır.

YUNANLILAR — Büyük İskender'in ardıllarıdır. Hindistan sınırlarında krallıklar oluşturmuşlardır.

BARBARLAR — Yunanca barbaroi.

HUNLAR — Hindistan'da yerleşmişlerdir.

ÇİNLİLER — Kuzey Hindistan'daki bir kavim.

PARTLAR — 1.yy'da Belucistan ve Kandahar'da egemen diler.

YAMA — Alt dünyanın hükümdarı ve ölümün hakimi. Vedalarda ölen ilk insan olarak geçer, kötülüğün cezalandırılması ile ilgisi yoktur. Destanlarda ve Puranalarda ölünün ruhu onun karşısına gelir ve yaptığı işlere göre ceza veya ödül alır.

BRAHMAN'A DÖNÜŞTÜRÜLEN KRAL

"Tanrılar adi ruhlu güruhturlar; her ne kadar yüksek seviyede hayat sürseler de, davranışları düşük seviyededir. Bir başkasının reşalını görmeye dayanamazlar."

— Tulsidas'ın Ramayana'sı, ii. 236.

Önceki hikaye, Brahman Vasishtha'nın kral Vishvāmitra'yı nasıl küçük düşürdüğünü ve rahip ile eşitliği sağlamak için aldığı karardan bize bahsetti. Tanrı Şiva'nın gönlünü kazanmaya çabaladığı sırada Himalayalara gitmişti, ama bu efsanede güney Hindistana gider. Karısı ona eşlik ediyordu. Ve orada bin sene yaşadı, çilekeş yaşamın en sert olanını uyguladı, ve bu yaşamda kök ve meyveler onun tek yiyeceği idi. Bu tür bir çilekeşlik cennetten bazı yanıtlar almak içindi ve bin yıl bittiğinde, isimlendirildiği şekliyle yaratıcı tanrı ya da büyükbaba olan Brahma, krala göründü ve pişmanlık duyup gösterdiği bu çabanın Rajarshis ya da hükümdar bilgeler olarak bilinen seçkin kişiler arasında ona bir yer sağladığını söyledi. Fakat tanrı ona Brahmanlık ile ilgili hiç bir şey söylemedi, ve soru sorulmasını beklemeden kayboldu. Tahminen, hükümdarın hoşnut olmadığını gördü, çünkü bize Vishvāmitra'nın başının utanç ve üzüntüyle öne eğik olduğu söylendi. Ve şöyle konuştu. "Hükümdar bilgelerin sıralaması için neden endişe duyayım. Bin yıl çekilen bir çileden sonra bana vermek için hazırlandıkları tüm tasdik bu mudur?" Ama yenilgiyi kabul etmedi, ve çabalarını iki katına artırmaya karar verdi.

Ania güney Hindistan'da meydana gelen bu hoşnutsuzluk nedeniyle. kuzeye dönmeye karar verdi. Bu durum üzerine, günahlardan arındırıcı gücünden dolayı tüm Hindu'ların gözünde en üstün şekliyle kutsal bir yer olan g l n bulunduğu Puşkar'a gitmeye karar verdi. Ve orada da bin yıl geçirdi; uyguladığı çilekeş yaşam daha önce olduğu kadar çok sertti. ve yine daha önce olduğu gibi kök ve meyveler onun tek yiyeceği idi. İkinci bin yıl bittiğinde. Brahma bir kez daha kendini gösterdi. Hükümdarı, takdire değer çabaları için tebrik etmeye ve ona onurlandırıcı bilge ünvanını vermeye geldiğini söyledi. Bu durum üzerine tanrının, hükümdarın doğum ve kastına karşı haksız imayı kaldıracadı not edilecekti. Bu tebliğe karşı Vishv mitra, hiç bir şekilde karşılık vermeye tenezzül etmedi.

Tabii ki tatmin olmamıştı. Tanrı, onu bir Brahman yapana ve ona bu isimle hitap edene kadar tatmin olmayacaktı. Böylece, göksel varlığı dilediği şeye boyun eğdirmek için, çilekeş yaşamı daha  ncekilerinden çok çok daha kararlı olarak uygulamak üzere tekrar başlattı.

Ama, eyvah! tanrılar onun düşüşünü planladılar. Uzun yıllar geçmişti ki, güzel su perisi, Menaka, kutsal sularda yıkanmak için cennetten aşadı geldi. Su perisi orada eğlenirken Vishv mitra onu gördü. Onun cazibesine çarpılarak inziva yerini onunla paylaşması için onu davet etti, ve birlikte on yıl yaşadılar. Bütün bu zaman boyunca, kral çilekeşlik uygulamasını bıraktı, ve yalnızca duygularının sesini dinlemeye başladı. Ama sonunda gözleri açıldı, ve utanç ve hidetin üstesinden gelerek, su perisinin gönderilmesinin tanrıların fesat maksadı ile yaptıkları bir plan olduğunu farketti. Amacını başka hiç bir şekilde bozma imkanları olmadığından, onu arzu ağı içinde tuzağa düşürdüler ve elde ettiği tüm faziletlerden onu mahrum ettiler.

Bu yüzden, kendisini baştan çıkaran kadına oradan ayrılmasını söyledi, düşüş sahnelerini terketti, ve tekrar Himala-

yalara sığındı. İffet sözü vererek ve duygularını kontrol altına alarak, orada çilekeş hayatına devam etti. Burada azimle bin yıl daha geçirdi. O sürenin sonunda, tanrılar olumlu bir şekilde uyarıldılar. ve cennette yapılan bir toplantıda ona kudretli aziz sıfatı verilmesine karar verildi. Ona bir kez daha. tekrar yaklaşan. ve göksel kardeşlerinin kararını götüren Brahma idi. Fakat Vishvāmitra sakın bir şekilde. “Beni tatmin edebilecek tek bir ünvan vardır. Banā Brahman ismi ile hitap ettiğiniz zaman. yalnız ve yalnız o zaman tatmin olacağım” diye cevap verdi. Brahma, “Eğer istediğin bu ise. şu ana kadar yaptığından daha büyük eziyet çekmek zorunda kalacaksın” dedi.

Tanrı cennete döndü; ve şimdi hükümdarın ruhunu köle ettiği çilekeş hayatın ne olduğunu öğreniyoruz. Şu ana kadar metin, genel terimleri içinde Vishvāmitra'nın çilekeşliğinden bahsetmiştir. Şimdi detaylarını vermeyi lütfediyor. Tek ayağı üzerinde bin yıl durdu. Bütün bu zaman boyunca. ellerini kafasının üzerinde tuttu. Gece ya da gündüz hiç kılmıdamadı. Yazın sıcak günlerinde, beş ateşin pişmanlığını uyguladı. Yağmur mevsiminde, hiç bir barınak aramaksızın rüzgar ve yağmura maruz kaldı. Eğer herhangi bir surette yatağına uzanmış olsaydı, dağın yatağını sel gibi akıtmasını sağlardı. Geçen yüzyıllar içinde hava onun tek yiyeceği idi. Eğer tanrılar önceden korku içinde idiyseler. şimdi dehşet içine düştüler. Tanrıları bu musibetten kurtarmak ve bu hırslı ve acıma bilmez sofu kişiyi sonsuza dek ezmek için birşeyler yapılması gerektiği açıkça görülmekte idi, ve bunun oldukça çabuk yapılması gerekmekte idi.Özellikle İndra üzüntülüydü, ve ümit edenlerin çoğunluğuna başarılı bir sonuca ulaşır gibi görünen suikastı tertipleyen de oydu. Menaka konusunda nasıl başarı gösterdiklerini gördük. İndra, başka bir göksel su perisini yanına çağırttı. Bu perinin adı Rambha idi. Menaka'nın Vishvāmitra'yı baştan çıkardığı şekilde. Rambha'ya gitmesi ve Vishvāmitra'yı baştan çıkarması istendiğinde, Rambha dehşete düştü. Tanrıya, bu çile-

keşin çok güçlü bir kişi olduğunu kendisini lanetleyeceğinden kesinlikle emin olduğunu söyledi. Bu nedenle İndra'ya onu böylesi tehlikeli bir göreve göndermemesi için yalvardı. Fakat tanrı ona korkmamasını, guguk kuşu şeklinde ona eşlik edeceğini söyledi. İlkbahar mevsimiydi. Aşk tanrısı yardımını verecekti, ve birleşen bu üçlü çilekeşin aklını çeleecekti. Rambha'nın güzelliği, guguk kuşunun müziği, ve aşkın gücü, hükümdarı doğruluk yolundan ayıracak ve kazandığı herşeyden mahrum edecekti. İndra ve Rambha aşk tanrısının eşlik etmesi ile birlikte dünyaya indiler, ve bilgenin kalbini kuşatmaya başladılar. Guguk kuşu, komşu ağaçların dalları arasında oturarak, en tatlı notalarını şarkıya dökmeye başladı. Su perisi, tüm çekiciliğini gözler önüne sererek ona her zamankinden daha da çok yaklaştı. Azizin kalbi kışkırtıldı. Müzik onun kalbine dokundu. Genç kızı gördü ve onun çok güzel olduğunu itiraf etti. Fakat tanrı notalarını uzatmaya, ve peri kızı da gülümsemeye başlayınca, Vishvāmitra tanrıların bir kez daha onun yok edilmesini planladıklarını farkettiler. Zavallı Rambha onun öfkesinin ana hedefi idi. Bir taş haline gelmesi ve bulunduğu yerde onbin yıl kalması için ona beddua etti. İndra ve aşk tanrısına gelince, onlar gözden kayboldular.

Ama her ne kadar bu büyük cezbediciliğe karşı koymuştuysa da, hükümdar öfkesine yenik düşmekle çilekeşlik değerinden çok şey kaybetmişti, ve başarı ancak öfkesini hafiflettiği zaman mümkün olabilecekti. Sonuçta kendisini bu tek şeye vermeye karar verdi. Hiç kimse ile konuşmayacaktı. Bin yıl için sessizlik yeminini yerine getirecekti. Ve öyle oldu. O, hiç bir zaman ağzını açmadı, hiç bir zaman konuşmadı, hiç bir zaman yemedi. hatta, bütün bu zaman boyunca nefesini tuttu. Eşi benzeri olmayan bu çilekeşliğin neticesinde, bilgenin vücudu bir odun kadar kuru oldu ve hiç bir zaman, öfke kalbini ele geçiremedi.

Bin yıllık süre tamamlandığında ve Vishvāmitra yemini-

ni tamamladığında, böylece oturdu ve biraz haşlanmış pirinç yedi. Ama uykusuz İndra onun yanında idi. Bir Brahman dilencinin görünümünü alarak krala yaklaştı ve ondan pirinç istedi. Vishvāmitra, en ufak bir tereddüt göstermeksizin pirincin tamamını ona verdi. Brahmanın pirinci yemesini seyretti ve tek bir kelime bile etmedi. O, yalnızca sessiz kalmakla kalmadı. aynı zamanda çilekeşlik görevine geri döndü, ve yalnız pirinç yemeği ile yeminini bozmayı ümit ederek bin yıl daha çilekeş hayatına tekrar başladı. Ve böylece bin yıllık bu yeni süreçte hiç bir zaman nefes almadı, hiç bir zaman yemedi, hiç bir zaman konuşmadı. Fakat, çilekeş böylesine zor bir hayatın güçlüklerine dayanabilse bile doğa dayanamazdı. Aziz kıyılamadı, ama üç dünya şaşkınlık ve dehşet içindeydiler. Tanrılar ve azizler, şeytanlar ve yılanlar (iblisler) birbirine benzemez kalabalığı içinde bir araya geldiler, ve Brahma'ya bir şeyler yapılması gerektiğini söylediler. Azizi yenmek için ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını söylediler. Şehvet, hırs ve öfke, bu üçü ile birlikte onu baştan çıkarmışlardı. Onun gücünün daha önceki ne nazaran çok daha büyük olması ile sonuçlanan bu çabaları tamamıyla başarısız olmuştu. Üç dünyanın yok edilmeden kurtarılması için acil müdahale gerekli idi. Yalnızca etraflarına bakmaları ve neler olup bittiğini görmeleri yetmişti. Doğa, bir çökme konumundaydı. Güneş parlamayı bırakmıştı, tepeler düzlüklerin seviyelerine batmıştı, deniz dalgaları çekilmeyi reddediyordu, din tehlikeye düşmüştü ve böyle giderse tanrılar hızlı bir şekilde tahtlarından indirilmiş olacaktı. İbadetine bir cevap bulamadığı takdirde, kralın her şeyi yok etmeyi tasarladığı açıkça görüldü. Büyük hükümdarın Vishvāmitra'yı bir Brahman yapması gerektiğini düşündüklerini söyleyerek sonuca vardılar. Onların düşüncelerine göre. eğer onu yatıştırıcaksa ona İndra'nın konumunu verecek ve cennetin kralı yapacaklardı. Yaratıcı, göksel kardeşlerinin tavsiyesini kabul etti. ve Vishvāmitra'ya Brahman azizi diye hitap ederek, çok uzun süre eziyet çekmek zorunda kaldığı çok sert çilekeş yaşam ile onun ve di-

ğer tanrıların çok hoşnut kaldıklarını söyledi. ve Brahman sıfatı onu ödüllendirmeyi önerdi. Uzun ve mutlu bir hayat yaşayacağını ümit ettiğini de ekledi. Fakat, çok sık hayal kırıklığına düşürülmüş olan Vishvāmitra, bu yeni sıfatının Brahman kastının bazı üyeleri tarafından açık olarak kabul edilmesi gerektiği konusunda kararlıydı. Böylece, Brahman'ların en büyüğü olan eski düşmanı Vasishtha'nın, tanrıların bahsettiği nimeti onaylamak için çağrılmasını istedi. Vasishtha'yı razı etmek için, ikna etme konusunda bazı zorluklar yaşandı. Ama sonunda geldi ve toplanan tanrıların huzurunda Vishvāmitra'nın ünvanının kusursuz olarak Brahman olduğunu beyan etti. O, gerçek bir Brahmarşi idi. Bunun anlamı Brahman ve aziz sıfatlarının her ikisini de taşıyan demektir. Bu mesele mutlu bir şekilde sona erdirildikten sonra, göksel varlıklar cennete gittiler. Vishvāmitra'ya gelince, o gayet mutluydu. Eski düşmanı ile bile arkadaş oldu. Pek çok nesiller boyunca yaşamına devam etti ve çilekeşliğin yeniden doğumu olan tüm çilekeşlerin en yücesi olarak her yaş tarafından bilindi.

Ramayana, i. 57 - 66.

AÇIKLAMALAR

Cennet hurisi MENAKA, Şakuntala'nın annesidir.

Bu olay dünyanın ilk çağında olmuştur. Vishvamitra Rama'nın danışmanıdır (R.i-vii.) Bu ikinci çağda, yani bir-milyon yıl sonradır.

PUŞKAR — Hindistan'da en kutsal göldür. Bir çok hacı kasım ayında dolunay zamanı bu gölde yıkanır. Bütün Hindistan'da Brahma'ya adanmış sadece iki tapınak vardır. Biri Puşkar'dadır.

Bir kişinin önceki yaşamında yaptıklarının ödülü veya cezası olarak bir kastta doğması kast sisteminin en katı noktasıdır. Kast düşüncesi Hindistan'da hüküm sürdükçe insan eşitliği ve demokrasi pek mümkün değildir.

GÖĞE ÇIKARILAN KAST DIŞI KİŞİ

“Hayattan zevk alan hangi insan, kendileri için üç dünyayı destekleyen ve tanrıların kendi varlıklarını sürdürmelerini borçlu oldukları Brahman’ları incitmek isterdi. Bilgisiz ya da bilgili olsun, bir Brahman kudretli bir tanrıdır. Onlar, diğer dünyaları ve dünyanın diğer koruyucularını yaratabilir, ve tanrıları tanrısal mevkilerden mahrum edebilirlerdi.”

— Manu kanunları, ix. 314-317.

Bir zamanlar, meşhur bir şehir olan Ayodhya’da, çok ilginç bir kararı biçimlendiren, güneş ırkının bir hükümdarı yaşadı. Adı Trişanku idi. Bu karara göre, tanrıları, onu bedensel biçimi ile cennete kabul etmeye mecbur edecek bir çeşit kurban sunacaktı. Eyalet ruhani önderi bilge Vasishtha’yı huzuruna çağırttı ve yardımını istedi. Hiç bir yerde, Vasishtha’dan daha büyük bir Brahman yoktu. Ama hükümdarın imkansız olanı talep ettiğini söyledi, ve böyle bir kurban onun gücünün çok ötesinde idi. Bu kesin reddetme üzerine hiç bir şeyden yılmayan Trişanku, Vasishtha’nın yüz oğluna yaklaştı. Bu genç adamlar çilekeş bir yaşam sürmekteydiler, ve kral ellerini birbirine değdirmiş şekilde yaklaşıırken, ki büyük bir alçakgönüllülük ve hürmet gösterseydi bu, krala arzusunu sordular. Hükümdar, onu bedensel biçimi ile cennete çıkarabilecek bir kurbanın icra edilmesi konusunda onların yardımını arzuladığını açıkladı. Maalesef babalarının yardımını kazanma konusunda başarısızlığa

uğradığını ve bu bilge kişinin olması gerektiği kadar samimi olmadığını düşündüğünü söyledi. Böyle bir yorum oğulların her birinin öfkesini ortaya çıkarmaya yeterli idi, ve kızgın bir tonla hükümdara, isteğini zaten reddetmiş olan babalarından sonra onlara gelmekle ne demek istediğini sordular. Eğer babaları böyle bir kurbanı imkansız görüyor ise, ki onlar da öyle görüyorlardı. Trişanku onlara gelmekle büyük bir günah işlemişti. Aynı zamanda, babalarının cennette, dünyada ya da cehennemde, her zaman arz edilen herhangi bir kurbanı icra etme konusunda işinin ehli olduğunu bilmesini istediler. Galiba bu yorumla, Trişanku'nun istediği amaca erişmenin imkansız olduğunu, ve bedensel biçim ile cennete girişin hiç bir insan çabası ile ele geçirilemeyeceğini söylemek istediler. Trişanku kendini kaybederek budalalıkla, bırak olduğu gibi olsun dedi, ve genç adamlara, ne onlar ne de babaları teklif ettiği görev için yeterli değillerse bu görevi yerine getirecek başka birini bulacağını söyledi. Böyle bir lisana dayanılmazdı, ve Trişanku ne olduğunu anlayamadan keşişler kralı lanetledi ve onu bir Chandāla'ya (Çandala) dönüştürdüler. Çandala, kast dışı olanların en düşük mertebesidir. Bu mertebenin daha altında olan bir insan yoktur. Çandala, daha düşük bir kasttan bir erkekle cinsel ilişkiye giren bir Brahman kadınının oğludur. Ve Manu, kanunlarında Çandala'nın bir Brahman'a bakmaya bile cesaret etmemesi gerektiğini söyler, ve dine karşı birazcık hürmeti olanlar onun varlığından kaçınmalıdırlar. Onların hiç bir köyde yaşamalarına izin verilmez; onların tek varlığı köpekler ve eşeklerdir; onların giysileri ölü giysileridir. Krala ait kurallar yolu ile sosyal işçi olarak çalışırlar, ve hısım akrabasız ölenlerin cesetlerini mezara taşırlar. Güneş ırkının bu kudretli hükümdarı, Vasishtha'nın oğullarının lanetlemesiyle korkutucu bir varlığa dönüştürülmüştü. Hiddetli olduğu durumda, din adamı kastının herhangi bir üyesini gücendirmenin ne kadar korkunç bir şey olduğunu unutmuştu. Aynı kanun kitabı, kralları ve prensleri hiç bir zaman bir Brahman'ı kızdırmamaları gerektiği konusunda uyarırlar,

Çünkü bir Brahman lanetlediği zaman bir kralın sahip olduğu her Şeyi yok etmeye muktedir. Ve Brahman'ların lanet ettikleri zaman dünyayı ateşle nasıl yok ettiklerini, suyu nasıl içilemez hale getirdiklerini, ayı nasıl b y lt p k  ltt klerini anlatarak devam eder. Hatta bundan daha fazlasını, Brahman'ların her gün onurlandırılmaları gerektiğini söyler, bilge bilge de olsalar cahil de, iyi de olsalar kötü de, onların her biri çok büyük bir tanrıdır; gerçekte, tanrılardan daha büyüktürler, çünkü tanrılar varlıklarının devamı için Brahman'lara muhtaçtırlar, ve Brahman'lar karar verdiklerinde yeni dünyalar ve yeni tanrılar yaratabilirler. Trişanku, Vasishtha'nın oğullarını g cendirmemesi gerektiğini bilmiydi, ama hiddet onun anlayışını sildi götürdü ve kendisini korkunç, durumda ve elbiseleri kilim olan basit bir anda-la'ya dönüşmüş olarak buldu. Boynunun etrafına insan kafataslarından oluşan bir elenk asıldı; bedeni  l  yakma meydanında (bir ırmağa inen merdiven başında Hinduların ölülerini yakmaya mahsus meydan) toplanan küllerle kirlendi. Altın ziynetleri demir zincirlere dönüŐmüŐtü. Bakanları ve hizmetkarları bu dönüŐümü gördükleri zaman, efendilerini tamamiyle yalnız bırakarak her yöne doğru kaçtılar. Ama her ne kadar onun dış görünüşü böyle hüzünlü bir Şekilde değişmiş olsa bile, hükümdar hala ruhunun efendisi idi, ve kararı değişmemiş olarak kaldı. Yalnız bu değil, aynı zamanda kimin yardımını isteyeceğine Şimdiden karar vermişti. Kral Vishv mitra ve onun Güney Hindistan'da uyguladığı inanılmaz çilekeş yaşamı işitmişti. Ve aynı zamanda hiç Şüphesizdir ki asil kardeşinin, Vasishtha ve onun yüz oğlu ile nasıl bir anlaŐmazlıđa girdiğini de öđrenmiŐti. Böylece, elde etme kararlılığı Vishv mitra'nın yardımı ile olmuştu, ve bu amaç için Hindistan'ın güneyine gitmeye başladı. Yolunda Vishv mitra'nın inziva yerine vardı, ve yaptığı yanlıŐların hikayesini istekli dinleyiciye (Vishv mitra'ya) anlattı. Konuşma Őeklinden anlaşılacağı üzere, Trişanku, bedensel biçimi içinde cennete gitmeyi araŐtırırken farklı bir dilek istemediği konusunda galiba halen aynı d -

şüncede idi. Gerçekte, teklif ettiği ve yüzden daha az olmayan kurban sayısı üzerinde durdu. ve böylesi büyük bir masrafa rağmen hiç bir mükafat almadığı konusunda şikayetçi oldu. Bunun yanı sıra, hiç bir zaman tek bir yalan bile söylememişti; Vishvāmitra sözünden şüphe ettiğinde, hayatında hiç bir zaman bir tek yalan bile söylemediğine bir savaşçı kast üyesi olarak şerefi üzerine yemin etti. O, buyruğu altındakilerin refahı ile ilgilenen, doğru ve çalışkan bir hükümdar olmuştu. Onun karakteri ve davranışı, ruhsal rehberlerine daima doyum vermişti, ve kalbinde oluşturduğu amaca ulaşmak için onlara başvurduğunda, onu huzurlarından hakaretle defettiler ve sonunda onu lanetledikleri yere yerleştirdiler. Trişanku, “Gerçekte, herhangi bir şey yapmanın hiç bir yararı olmayacağı sonucuna vardım. İnsanın çabası tamamen boşa gidiyor. Herşey alın yazısının kontrolü altındadır, ve kader herşeye hükmeder” dedi. Ama bu karamsar yoruma rağmen, Trişanku’nun daha sonra söylediği söz, amacının halen değişmemiş olduğunu gösterdi. Bu adağı için Vishvāmitra’nın yardımını istedi ve birlikte kaderin gücünü yenebilecekleri konusunda onu ikna etti.

Vishvāmitra, verdiği yanıtla arkadaşı kadar cesur olduğunu gösterdi. Ona, yalnızca talep ettiği yolda yardım etmeğe söz vermekle kalmadı, aynı zamanda ona endişelenmemesini söyledi. Her çevreden, Brahman’lardan, azizlerden ve keşişlerden oluşan büyük bir grubu biraraya getirecekti, ve aralarında öyle bir kurban icra etmelerini garanti edecekti ki, bu yalnızca Trişanku’yu göğe yükseltmekle kalmayacak, aynı zamanda halen üzerinde taşıdığı Çandalalığın tüm alt seviye izlerinden kurtarıp daha önce bulunduğu seviyeye yükseltecekti.

Okuyucu, Vasishtha ile mücadelesinde, Vishvamitra’nın yüz oğlunun tamamının öldürüldüğünü hatırlayacaktır. Ama Güney Hindistan’da yaşadığı sıralarda, karısı dört oğul daha doğurmuştu. Bu çocuklar büyüdü, gelişti ve genç a-

dam oldular, ve babalarının talimatları uyarınca. onun Trişanku adına sunmayı kabul ettiği kurbanı yerine getirmek üzere gelmeleri ve yardım etmeleri için azizleri ve keşişleri davet etmek amacıyla Hindistan'ın inziva yerlerinin çoğunu dolaştılar. Brahman'ların büyük bir çoğunluğu bu daveti kabul etti, ve gelenlerin hiç biri savaşçı kastın üyelerinden birine. dini bir kasta ve yalnızca dinsel bir kasta ait olan öncelik hakkının ona verilmesine itiraz etmedi. Ama bir inziva yerinde Vishvāmitra'nın habercileri red cevabı aldılar. Ve elbetteki o Vasishtha'nın inziva yeri idi. Kudretli azizin nezdinde böyle bir davet çift hakarete eşitti; ve hırsla titreten bir ses tonu ile, öz saygısı olan herhangi bir Brahman'ın savaşçı kasta ait birinin başkanlığında bir kurbanda bulunmasının nasıl mümkün olabileceğini sordu. Tanrıların hiç biri temelinde Çandala olarak doğan birinin tekliflerine iyi gözle bakmazdı; ve hazır bulunmaları için ve kast dışı birinin hediye olarak verdiği yemeği yemeleri için razı edilen Brahman'ların kim olduklarını merak etti. Vishvāmitra'nın oğulları eve gelip babalarına Vasishtha'nın ne dediğini söylediklerinde Vishvāmitra'nın öfkesi sınır tanımayacak kadar artmıştı. Ateş püsküren gözlerle, "Bu günahkar alçak adamlar ne demek istedi? Beni sert bir şekilde tenkit etmeye nasıl cesaret edebiliyorlar? Ben en çetin çilekeş yaşamı uyguladım, ve benim karakterimde hiç bir suç yoktur. Ama benim intikamım alınacak. Trişanku üzerine düşen lanetleme, Vasishtha üzerine de düşecek. O da aynı şekilde bir Çandala'ya dönüşecek. Ve onun yüz oğuluna gelince, onları daha korkutucu bir kadere mahkum edeceğim. Tek bir yaşam süresi için değil, yediyüz yaşam süresi için onları arkadaşsız ve terkedilmiş, herkes tarafından sakınılan ve hor görülen, ölü insanların elbiseleri ile giyinen, köpek eti ile beslenen, çirkin ve biçimsiz, günahkar amelin her şekli içinde aşağılayarak dünyayı avare olarak dolaşmaya mahkum ediyorum" diye haykırdı.

Bu duygularını açıklayan Vishvāmitra davetine gelen

Brahman'lara hitap etti. Düşmanca amaçlarına yönelik olarak herhangi biri şüphe gütse bile açıklamaya cüret etmediler. Gerçekten, biri diğerine, onun isteklerine razı olmadıkları taktirde Vasishtha ve onun yüz oğluna olduğu gibi içtenlikle lanetleneceklerini söylediler. Ve böylece kurban başlatıldı. Kurbanın kesin doğasının ne olduğu bize söylenmedi. Ama kutsal metinlerin tarifi verilen kullanımına göre dikkatli bir şekilde tekrar edildikleri, ve tanrıların görünmeleri ve sunulan kurbanları kabul etmeleri talep edildiği söylendi. Ama tanrılar hiç cevap vermediler ve bir teki bile görünmedi. Vishvāmitra, tanrıların gelmediğini ve boşuna bir uğraşı olduğunu görünce tekrar öfke hırşına büründü. Arkadaşına dönerek, eğer kurban etkili olmadıysa, yakında onun keşişlik gücüne şahit olacaklarını söyledi. Ve hakikaten daha önce hiç bir insan gözünün görmediği bir görüntü vardı. Vishvāmitra yenilgiyi kabul etmeyeceğine karar verdi. Okuyucunun da bildiği gibi, hükümdar, keşişlik faziletinin engin bilgisini elde etmişti, ve bunu Trişanku'yu göğe yükseltmek için sarfetmeye hazırdı. Ve böylece sesli olarak, "Trişanku, benim keşişlik değerimden dolayı sen, senin üzerindeki rezilliğin tüm izleri ile cennete yüksel, kişi olarak yüksel, sen olarak, giyimimle sen olarak yüksel" dedi. Ve hayretle gözlemleyenlere göre, Trişanku'nun bedeninin cennete girmiş gibi görünene kadar yerden göğe doğru kademe kademe yükseldiği görüldü. Fakat tanrılar, sessiz kalmalarına rağmen uykuda değildiler. Cennetin kralı olan İndra en azından, tüm bu olanları seyrediyordu. Ve Trişanku cennetin kapısında görünür görünmez tanrı ona sesli olarak "Geri dön Trişanku, geri dön. Cennete giremezsin. Ruhsal kılavuzun tarafından lanetlenmiş olan sen buraya girmeye hak kazanmadın" diye haykırdı. Tanrının emrine itaat ederek, Trişanku, paldır küldür aşağı düşmeye başladı, ve düşerken Vishvāmitra'dan onu kurtarması için seslendi. Ve böylece, gerçekten göksel varlıkların gücü ile azizlerin gücü arasında bir müsabaka başladı. İndra "Aşağı in!, Aşağı in!" diye haykırırken, Vishvāmitra, "Olduğun yerde kal" di-

ye bağırdı. Bunun sonucu olarak, Trişanku gökte asılı kaldı. Bu olayın sonu değildi. Vishvāmitra, kendisi yanısıra hid-detle çok sayıda yıldızlar yarattı; yedi tane yeni rişi meydana getirdi; hatta bunu yeni tanrılar yaratacak dereceye kadar bile götürdü, ve İndra'nın dikkatli olmaması halinde bir başka İndra yaratacağına dair yemin etti.

Hemen ele alınması gereken oldukça ciddi bir durum vardı. Sonuç olarak, yalnız tanrılar değil, şeytanların büyük bir çoğunluğu ve göklere çıkarılan azizler bile Vishvāmitra'nın önünde huzura çıktılar, ve en itaatkar anlamda faaliyetini tekrar gözden geçirmesi için ona yalvardılar. Saygılı bir şekilde, Trişanku'nun özellikle en aşağılayıcı bir şekilde lanetlenmişken bedenini yok etmeden cennete girmesi konusunda ısrar etmesinin çok uygunsuz olduğunu söylediler. Fakat Vishvāmitra, münakaşaların hepsini dinlemeyi reddetti. Trişanku'ya verdiği sözü yerine getirmeye kararlıydı ve sözü yerine getirilmeliydi. Keşişlik gücüne bir şahit olarak, Trişanku cennete girmeli, yarattığı yıldızlar sonsuza kadar kalmalıydılar. Buna rağmen, varolmaları için çağrıda bulunduğu yeni tanrılar hakkında hiç bir şey söylemedi, ve onların gelecekteki kaderlerine yönelik olarak bir şey bilmiyoruz. Göksel varlıklar, bu ultimatomu duydukları zaman kabul etmekten başka hiç bir çareleri olmadığını hissettiler. Ve böylece metini okudukça sanki bir şekilde anlaşılmaya varılmış gibi görünür, bunun için sanki o cennete ulaşmamış gibi göksel varlıkların verdikleri yanıt şu şekildedir; “Yarat-tığın yıldızlar, ortalarında Trişanku ile semada parlayarak kalacak”. Vishvāmitra bu cevapla hoşnutluğunu ifade etti, ve kurbanların icra edilmesi tamamlandığında, tanrıların ve Brahman'ların hepsi kendi meskenlerine döndüler. Böylece Trişanku'nun hırsı idrak edildi. Onu halen, bir tanrının görünümü içinde şerefle gökte parlak olarak görebiliriz.

Ramayana, i. 57-60.

Manu kanunları, ix. 313, x. 51.

AÇIKLAMALAR

TRİŞANKU — Rama'nın atalarından biri ve Vişnu'nun genedoğumu. Güneş ırkı Manu'nun soyundan geldiğini savunur. Manu, Büyük Tufan'dan sonra cenneti, dünyayı ve cehennemi tanrılar, insanlar ve şeytanlarla yeniden doldurmuştur. Manu, Güneş'in oğludur. Onun ıçlu Ikshvaku, Ayodhya kentini inşa etmiştir.

MANU KANUNLARI — Manu'ya atfedilir. Halen Hindistan'da mahkemelerde geçerlidir. Trişanku oriyon yıldızıyla özdeşleştirilir.

YEDI RİŞİ — Prajapati'ler veya Brahma'nın oğullarıdır. Tanrıların, şeytanların, insanların, hayvanların ve ağaçların atasıdır. Değişik sayıları olabiliyor. Manu Kanun'larında rişilerden hiç söz edilmezken Ramayana'da onyedi, Mahabbarata'da yirmibir olarak veriliyor. Bu büyük rişilere ek olarak Vedaların yazarları gibi büyük rişi ve bilgilerden söz ediliyor.

FARKLI KASTLARDAN EVLİLİKLER — Manu Kanunları'nın onuncu bölümünde farklı kastlar arası evlilik yasaklanır. Çandala bir rezalettir. Ancak üçüncü ve dokuzuncu bölümlerde bir Brahman'ın kendi kastından biriyle evlilik yapması dışında daha alt kastlardan bir kadınla evlilik yapabileceği söyleniyor. Başka hukuk kitaplarında, kendi kastından başka ikinci ve üçüncü kasttan bir kadınla evlilik yapabileceği ancak Şudra kastından biriyle evlenemeyeceği söyleniyor.

Mahabbarata'da kendi kastından başka daha alt kasttan bir kadınla da evlenebileceği söyleniyor. Buna göre en alt kast olan bir Şudra erkeği yalnız kendi kastından bir kadınla evlenebilir. Kendinden daha üst kasttan bir kadına yaklaşmak büyük bir günahdır. Bu yüzden Çandala aşağılanır. Daha alt kasttan bir erkekle ilişkiye giren kadının çocuğu babasının kastından sayılır.

KURBANLIK İNSAN

“Tanrılara kurban olarak insanların sunulması hiç görülmemiştir. Öyleyse, neden Şiva’ya insanları kurban etmeyi arzulayasınız? İnsanlara sanki onlar hayvanlarmış gibi muamele ediyorsunuz.”

“Kuyuya hac yolculuğu yaparak Tamraruna, bir insanın kurban edilmesinden elde edileceği gibi, aynı yararı elde et.”

— Mahabharata, ii. 22, iii. 84.

A.

Ayodhya’nın kralı Harişandra yüz karıya sahip olmasına rağmen çocuk sahibi olamadı. Rişi Narada ile yaptığı bir konuşma, saltanatını sürdürecektir hiç bir erkek evlata sahip olamayacağı üzüntüsünü derinleştirdi. Dindar bilge ona, tüm mutluluklar bir araya gelse bile, bir babanın bir oğulda bulacağı mutluluğun bundan çok fazla olduğunu söyledi. Elbiseler korur, yiyecek bedeni besler, evlilik kendisi ile birlikte çeyiz getirir, karısı arkadaş olur, ve bir kız çocuğu şefkatin göstergesidir, ama bir erkek çocuk cennette bir ışık gibi parlar, dedi. Hakikaten, bir baba kendi oğlunun yüzünde bir kez daha yaşamaya başlar. Ve bir kadın babası için ebedilik armağanını kazanmayı başaran bir oğul anası olana kadar yalnızca isim olarak bir eştir, gerçek eş değildir. Tarladaki hayvanlar bile bir oğul babası olmayan yaratıkların dünyada hiç bir yeri olmadığını bilirler.

Narada, neyse ki kendini gereksiz kelimelerle sınırlamadı. Onun gök tanrısı Varuna'ya gitmesini ve eğer tanrı ona bir oğul bahşederse bu oğulu bir kurban olarak ona sunmasını tavsiye etti. Hükümdar, sonradan katlanmak zorunda kalacağı zihinsel ıstırapı düşünmeksizin, bilgenin söylediği şekilde tanrıya hitap etti, ve eğer ona bir oğul verirse ona bu oğulu bir kurban olarak vermeye söz verdi. Varuna hükümdarın yalvarışını işitti, ve geçen zaman içinde bir erkek çocuk doğdu. Ona Rohita ismi verildi. Ama o doğar doğmaz tanrı göründü, ve kraldan verdiği sözü yerine getirmesini istedi. Ancak Harişandra "Hayvanlar on günlük olana kadar kurbanlık için uygun olmazlar" diye cevap verdi, ve Varuna on gün için beklemeye rıza gösterdi. Fakat on günlük süre geçtikten sonra, Varuna geldi ve çocuğun kurban edilmesi gerektiğini söyledi, buna karşın kral "Hiç kimse bir hayvanın ilk dişi çıkana kadar onu kurban etmeyi düşünemez. İlk dişi çıktığında sözümü yerine getireceğim" dedi. Tanrı bir kez daha mazeret kabul etti ve ilk dişlerin çıkmasına kadar bekledi. Ama tanrı gelipte daha fazla geciktirme olmaması gerektiğini söylediğinde, kral çocuğun ilk dişi dökülene kadar beklemeleri gerektiğini açıkladı. Fakat ilk diş dökülüp tanrı tekrar geldiğinde, kral Varuna'dan çocuğun ikinci dişi görünene kadar beklemesini istedi, ve ikinci diş görüldüğünde, tanrıya, oğlunun savaşçı kastına ait olduğunu hatırlattı, ve bir savaşçı kast erkeği silahla teçhiz edilene kadar bir kurbanlık olarak uygun değildir, dedi. Hükümdar, bu şekilde, oğlu yetişkinlik çağına gelene kadar sözünü yerine getirmekten paçayı sıyırmıştı. Bununla birlikte, daha fazla mazeret uyduramayacağını anladı, ve oğlunu gönderdi. Rohita onu bekleyen kötü kaderi ve tanrıya bir kurbanlık olarak vadedilmiş olduğunu işittiği zaman, yayını sıkıca kavradı ve ormana kaçtı.

Kurbanından mahrum edilmesi Varuna'yı çok kızdırmıştı, ve bahaneleri için ceza olarak kralı bedeninde fazla su toplanması olan bir hastalık belasına düşürdü. Babasının ya-

kalandığı bu bela haberi prens e ulaştığı zaman, prens ormandan ayrıldı ve köye geldi. Niyeti, görünüşte eve dönmek ve babasını üzerine düşen lanetten kurtarmak için gerekeni yapmaktı. Ama köyde, Brahman kılığına girmiş olan ve ona gezginci bir yaşam uygulamayan hiç bir kimse için mutluluk olmadığını ve en iyi insanların bile insan meskenlerinden uzak durmada başarısızlığa uğradıkları zaman günahkarlık esaretine kurban düştüklerini söyleyen tanrı İndra ile karşılaştı. Bu tavsiyeyi söylediği sözlerle uyulmak zorunluluğunda bulunan bir Brahman'dan almıştı, Rohita orman hayatına tekrar başladı. Bununla beraber bu yaşamdan hoşnut kalmadı, ve bir çok kez babasının evine geri gitmeye karar verdi. Fakat her defasında köye girdiğinde, daha önce olduğu gibi ona aynı tavsiyeyi veren, ve gezginci bir yaşamın övgülerini şarkı ile söyleyen kılık değiştirmiş İndra ile karşılaştı. Bu altı yıl devam etti, ve Rohita artık bekleyemez hale gelmişti.

Tam o sırada Rohita, karısı ve üç çocuğu ile birlikte büyük sıkıntı ile yiyecek ihtiyacı olan Ajigart adlı bir rişi ile karşılaştı. Genç hemen bu oğullardan birini satın almayı ve karşılığında yüz inek vermeyi teklif etti. Baba: "En büyük oğlumun ayrılmasına rıza gösteremem" diye cevap verdi; anne de "En küçük oğlumun satılmasına izin veremem" dedi. Sonunda ortanca oğlan Şunaşepa'yı yüz inekle değiş tokuş ederek vermeye karar verdiler. Rohita, Şunaşepa'yı yanına alarak hemen babasının evine gitti, ve tanrı Varuna'ya bir kurban olarak sunacakları bir vekil satın aldığını söyledi. Tanrı Varuna yaklaştığında, dinsel kastın bir üyesinin bir kralın oğlundan daha değerli olacağını söyleyerek bu anlaşmayı kabul etti.

Ve böylece kurban için her şey hazırlatıldı. Ayini yöneten ruhaniler olarak orada bulunan diğerlerinin yanısıra, Vishvāmitra ve Vasishtha'nın her ikisi de hazırды. Ancak bir zorluk ortaya çıktı. Hiç kimse kurbanı kurban taşına bağlamaya rıza göstermedi. Zavallı delikanlının babası olan Aji-

gart göründü ve kendisine yüz inek daha verilmesi durumunda onu kurban taşına bağliyabileceğini söyledi. Şunaşepa kurban taşına bağlandığı zaman şu soru soruldu, “Onu kim öldürecek?” Suni baba bir kez daha araya girdi ve: “Bana yüz inek daha verirseniz onu ben öldürürüm” dedi. Bu teklif te aynı şekilde kabul edildi, ve baba kurban bıcağını bilemeye başladı. Şunaşepa, sanki bir insan değil de bir hayvan gibi kesilmek üzere olduğunu gördüğü zaman kurtarılması için tanrılara yalvardı. İlk olarak, metinde isimlendirildiği gibi yaratıcı olan Brahma ya da Prajapati’ye yalvardı. Ama Prajapati, ona en yakın olan tanrının ateş tanrısı Agni olduğunu ve ona yalvarması gerektiğini söyledi. Ve oğlan böylece Agni’ye yalvarmaya başladı. Fakat Agni, “Savitar (güneş) tüm canlıları yönetir; ona git” dedi. Ancak Savitar: “Sen Varuna’ya sunuldu, ondan yardım iste” diye cevap verdi. Ama Varuna onu tüm tanrıların en şefkatlisi olduğunu söylediği Agni’ye geri havale etti. Eğer bunu yaparsan seni serbest bırakacağız” diye ekledi. Böylece kurban (Şunaşepa), daha önce de yaptığı gibi Veda’lardan uygun ayetleri tekrar ederek, Agni’ye haykırarak seslendi. Agni’yi metheden şarkılar söylediği zaman ateş tanrısı, Vişvadevas’tan onu serbest bırakmasını istemesini söyledi. Ama Vişvadevas (tanrıların tümü): “Cennetin kralı olan İndra en güçlü olandır ve yapılacak en iyi şeyin ne olduğunu bilir” dedi. Şunaşepa, bu tavsiyeye itaat ederek İndra’ya yalvardı. İndra, kendisine tapınılmasından çok hoşnut kaldı ve ona bir altın araba verdi. Ama dediki; eğer yalvaran kişi başarılı olmak isterse, serbest bırakılmayı ümit etmeden önce Aşvin’leri (şafak habercilerini) memnun etmelidir. Ama genç adama bir kez daha, tanrılar onu serbest bırakmaya rıza göstermeden önce övgü beyan edilmesi gereken başka bir tanrının daha olduğu söylendi. Bu şafak tanrıçası Uşas idi. Sevinçle söylenebilirki bu Şunaşepa’nın yapması talep edilen son çaba idi. Şafak tanrıçasına yalvardıkça birbiri ardına bağları çözüldü, ve kralın hastalığı azalmaya başladı. Bu sırada Uşas’a son üç ayeti okurken, kol ve bacaklarındaki tüm

bağlar çözülmüştü ve Harişandra tamamen iyileşmişti.

Daha önce gördüğümüz gibi, ayini yöneten ruhanilerden biri olan Vishvāmitra, Şunaşepa'nın ruhu ve bağlılığından öyle hoşnut kalmıştı ki oraya gitti ve onu kendi oğullarından biri olarak evlatlık edindi. Fakat zavallı çocuğun insanlık dışı babası Ajigart, rızasını vermeyi reddetti ve Şunaşepa'nın onunla birlikte ormana dönmesi gerektiği konusunda ısrar etti. Ancak genç adam, babasının isteğine karşılık sert bir şekilde cevap verdi ve: "Beni yalnız satmakla kalmadın, aynı zamanda beni kazığa bağladın ve vahşi bir hayvan gibi öldürecektin. Senin gözünde üçyüz inek bir oğuldan çok daha değerlidir" dedi. Ajigart yaptıklarından dolayı çok pişman olduğunu itiraf etti ve adi bir tavırla himayesindeki hayvanların üçte birini ona vermeyi teklif etti. Ama Şunaşepa: "Şeytani amellerinden pişmanlık duyduğunu söylüyorsun. Eğer eline bir imkan daha geçerse, beni tekrar satmayaacağını nasıl garanti edersin. Sen bir Şudra'yı itibardan düşürecek bir amel yaptın ve bu nedenle seninle benim barışmamız imkansızdır" diye karşılık verdi. Bu noktada Vishvāmitra, Ajigart'ı ellerini yukarı kaldırmış, oğlunu kılıçla keserek öldürmeye hazır olarak ayakta durduğunu görmenin gerçekten çok korkunç bir manzara olduğunu söyleyerek araya girdi.

Böylece, Ajigart'ın gitmesine izin verildiği sırada, Vishvāmitra, Şunaşepa'yı ailesinin bir üyesi olarak katmak için gerekli olan adımları atmaya başladı. Gerçekten, ona ilk doğan oğul mertebesini vereceğini ve böylece yüz oğlunun başında geleceğini söyledi. Bu elli büyük oğulun çok şiddetli bir şekilde gücendirildiği bir teklifti, fakat Vishvāmitra böyle bir itaatsizliğe göz yuman insanlardan değildi ve hemen oğullarını soyundan attı. Ne de kendini böyle bir şeye sınırlardı. Onların en adi ve en düşük dereceli babaları ve ataları olacakları konusunda onlara lanet etti. Ve bu gerçekleşti. Andralar ve Pundralar ve bunlar gibi diğer ırklar, babalarının gazabına maruz kalan aptal bu oğulların nesilleridirler.

Mutlu bir şekilde sessiz kalan diğer elli oğula gelince, onlar babalarının kararını kabul ettiler ve Şunaşepa'ya kendilerinin en büyük abileri olarak baktılar. Onlar uygun bir şekilde mükafatlandırıldılar. Vishvāmitra, onları kutsadı ve sıgırlarla zenginleşeceklerini ve çok çok bol çocukları olacağını söyledi.

Aitareya Brahmana, vii. 3.

B.

Ayodhya'nın kralı Ambariṣa, bir kurban için çok büyük bir hazırlık yapmıştı, fakat İndra geldi ve kurban için seçilen hayvanı çaldı. Bu durumda ne yapması gerektiğini din görevlisine sorduğunda, kendisine hayvanı bulamadığı takdirde onun yerine bir insan kurban edilmesi talep edileceği söylendi. Kral hayvanı bulabilmek için herşeyi yaptı. Birçok memlekete seyahat etti; şehirleri ve ormanları araştırdı; hatta bunu telafi edebilecek kişiye mükafat olarak bin inek teklif etti. Ama bütün bu çabalarına rağmen, hayvanın hiç bir izine rastlanmadı. Böylece ruhaninin ona bahsettiği diğer seçeneği kabul etmek zorunda kaldı, ve bir insan kurbanı için gerekli düzenlemeleri yaptı.

Bu karara vardığında, adı Riçika olan çok seçkin bir münzevinin inziva yerine henüz varmıştı. Aziz üç oğul babası idi, ve bu gençler anneleri ile birlikte, kralın babalarının inziva yerine geldiğinde ordaydılar. Ambariṣa, genç erkekleri gördüğü zaman, Brahman'ı bu sorununda kendisine yardıma davet etti. Kurbanlık olarak seçtiği hayvanın nasıl kaçırıldığını ve ayini yöneten ruhaninin hayvanın bulunamaması halinde onun yerine bir insanın kurban edilmesi gerektiğini söylediğini açıkladı. Bu nedenlerden dolayı kral, kutsal adamın oğullarından birini ona satmasının zorunlu bir görev olduğu düşüncesinde idi. Bu teklife karşı Riçika'nın karısı en küçük çocuğunun öldürülmesine hiç bir za-

man izin vermeyeceğini bildirirken. Riçika ilk doğan çocuğundan hiç bir zaman ayrı kalamayacağını söyleyerek karşılık verdi. Babaların ailedeki en büyük oğlana düşkün olduklarını herkes bilirdi, ama anneler için daima en küçük çocuk en sevilen idi. Böylece anne ve baba olarak çocuklarının huzurunda tercihlerini müzakere ettiler. Şunaşepa, ortanca oğlan, araya girdi ve anababasından gelen hiç bir baskı olmaksızın kurban olmayı gönüllü olarak kabul etti. Biraz alaylı bir şekilde, görünüşte ortanca oğlanın nasibinin satılmak olduğunu sözlerine ekledi. Hükümdar genç erkek için büyük bir tutar ödemeyi kabul etti. Bu milyonlarca ineğe ek olarak, yığınla mücevher, yüzlerce ve binlerce madeni altın ve gümüş para idi. Ambarışa ödediği tutardan çok memnundu, ve Şunaşepa'yı iki tekerlekli savaş arabasına yerleştirerek başarısından dolayı duyduğu büyük mutlulukla Ayodha'ya doğru yola koyuldu.

Hemen o gün, hükümdar ve onun kurbanı (Şunaşepa) Hindistan'ın en kutsal gölü olan Puşkar kıyılarında öğle molası için durakladılar. Kral uyurken, Şunaşepa çilekeş yaşam süren keşişler gördü ve onları seyretmek için arabayı onların yakınlarına sürdü. Onların arasında, bir sürpriz olarak annesinin erkek kardeşi Vishvāmitra'yı tanıdı. Yalnızlığı ve üzüntüsü içinde, genç adam hızla ileri atıldı ve kendisini dayısının ayaklarına attı. "Acı bana" diye haykırdı. "Babam ve annem beni terk ettiler. Hiç bir arkadaşım kalmadı. Fakat, sen herkesin arkadaşısın ve hepsinin koruyucususun. İçinde bulunduğum sıkıntıdan beni kurtar. Kralın arzusunu tatmin etmek, ve aynı zamanda beni ölümden kurtarmak senin gücün içindedir. Ben de uzun süre yaşamak, ve çilekeş bir yaşam yaşayarak cennette bir yer edinmek arzundayım" dedi. Vishvāmitra'nın kalbi bu dokunaklı yalvarıştan son derece etkilenmişti. ve çocuklarına dönerek, onlara, kahramanca bir eylem yapmak ve genç delikanlının yerini almak için mükemmel bir fırsata sahip olduklarını söyledi. Onlar yaşamlarını çilekeşlik uygulamasına ve diğer

doğru amellere adanmışlar. Şu anda tanrı Agni'yi hoşnut ederek ve bu zavallı çocuğu ölümden kurtararak başarılarını tamamlama yolu onlara açıldı. Vishvāmitra'nın oğulları yüzden daha az değildi, ama hepsi doğal olmayan bir teklif olarak kabul ettikleri bu teklifi protesto ettiklerini haykırdılar. Babalarına kendisinin dışında bir başkasının oğlu (dölü) ile daha fazla ilgilenmesinin çok garip olduğunu söylediler. Vishvāmitra'nın evlada yakışmayan bu sözleri duyduğunda tüyleri ürperdi, ve oğullarını kast dışı olanların en soysuz ailelerinden gelenlerin seviyesine mahkum ederek sert bir şekilde lanetledi, ve bin yıl köpek yiyecekleri yiyerek yaşayacaklarını bildirdi.

Sükunetini sağladığı zaman Vishvāmitra, Şunaşepa'yı kurban olmaktan kurtaracak bir plan tasarladı. Bu oldukça basit bir plandı. Şunaşepa kazığa yaklaşırken Agni'yi öven hemen oracıkta öğrettiği iki ayeti tekrar edecek ve serbest bırakılacaktı. Şunaşepa, dayısının sözlerinden hiç bir zaman şüphe duymadı. Ve iki ayeti tamamen yüreğinde hissettiğinde gönderilmek için çok sabırsızdı, ve Ambarişa'dan daha fazla geciktirme yapmaksızın yolculuğu yeniden başlatmasını talep etti. Kral, kurbanını güleryüzlü görmekten çok memnundu, ve Ayodha şehrine ulaşmaları çok uzun sürmedi.

Varışlarından hemen sonra, kurban için hazırlıklar yapıldı. Kırmızı çiçeklerden bir çelenk kurbanın boynuna yerleştirildi, bedeni kırmızı sandal ağacı macunu ile sıvandı, ona giymesi için kırmızı bir giysi verildi, kutsal ottan bir kuşak beline bağlandı, ve sanki bir insan değil de bir hayvanmış gibi kazığa bağlandı. Fakat Şunaşepa orada ayakta dururken dayısının ona öğrettiği Agni'yi öven ayetleri tekrar etti. Bu ayetleri, İndra ve Vişnu'yu öven diğer ayetler takip etti. Tanrılar, yalvaranının bağlılığı ile oldukça memnun kaldılar, fakat bize söylenene göre onu serbest bırakan İndra idi. O, onu yalnız serbest bırakmakla kalmadı, aynı zamanda onun yaşamının uzun ve mutlu bir yaşam olacağına dair

söz verdi. Kral Ambariṣa'ya gelince, kurban görevini yerine getiremediğinden dolayı ona hiç bir zarar gelmedi; gerçekten, cana yakın aynı tanrının şefkatiyle cennette bir yer oluşturmak için ümit ettiğinden çok daha fazlasını elde etti.

Ramayana, i. 62.

AÇIKLAMALAR

Rig-Veda'da Ṣunaṣepa'nın dualarının etkinliği konusunda çokça referans vardır.

VARUNA — En ünlü ve güçlü Veda tanrılarında biri. Kardeş tanrılarında eksik olan çok belirgin bir ahlak duygusu vardır. Destanlar döneminde bu yüksek konumunu kaybetmiştir. Genelde Mitra ile ilişkilendirilir. Bazen Urvasi efsanelerinde değerinden bir şeyler kaybettirilir.

Aitareya Brahmana, Ramayana'dan daha eskidir. Bu iki eserdeki tanrı isimleri karşılaştırılırsa okuyucu durumun nasıl değiştiğini görebilir.

İlk eserde Prajapati (varlıkların tanrısı), Agni (ateş tanrısı), Savitar (güneş), Varuna, Vişvadevalar (bütün tanrılar), İndra, Aşvinler (şafak habercileri) ve Uşalar (şafak) anlatılırken sonraki eserde sadece Agni ve İndra vardır ve yeni olarak Vişnu eklenir.

İNSAN KURBANI — Ṣatapata Brahmana'da tanrılarının insan kurbanettiğini görüyoruz. İlk insan kurbanında kurban ruhu ondan çıkıyor ve bir ata dönüşüyor. At kurban ediyorlar ve kurban ruhu bir sığıra dönüşüyor. Sığır kurban edildiğinde kurban ruhu koça dönüşüyor. Koçun yerini keçi alıyor. Keçinin yerini de toprak alıyor. Tanrılar toprağı kazınca pirinç ve buğday buluyorlar.

OKYANUSU İÇEN KUTSAL ADAM

“Agastya: ‘İndra’nın yağmur yağdırması ya da yağdırmaması önemli değildir. Eğer bana hiç saygı göstermezse, kendimi İndra’ya dönüştürürüm ve tüm yaratıkları canlı olarak muhafaza ederim. Hatta, tekrar tekrar yeni dünyalar yaratabilirim’ dedi.”

— Mahabharata, xiv. 92. 22.

Eski çağlarda, Agastya adındaki kutsal bir adam Hindistan’ın orta kesiminde Vindya tepelerinin kuzey bayırlarında kendisine bir inziva yeri inşa etti. İki babası olduğu söylenir. Bunlar tanrı Varuna ve tanrı Mitra idi. Ancak bu ifade pek doğru olmayabilir, çünkü metinde bir zamanlar Agastya’nın ölmüş atalarının tamamını bir çukur üstünde başaşağı asılı olarak gördüğü kayıtlıdır. Bilge onlara bu tehlikeli ve rahatsız durumda neden bulunduklarını sorduğu zaman, onlar bunun nedeninin evlenme ve bir oğul babası olma konusunda başarısız kalmaları olduğunu söylediler. Bu cevap bir babanın kurtuluşunu sağlamak için bir oğulun gerekli olduğu inancını gösterir.(1) Agastya, ihmalinin atalarına karşı çok fazla acı ve huzursuzluğa sebep olduğunu öğrenmekle müthiş bir şekilde şok oldu, ve hemen evlenmeye ve oğul babası olmaya karar verdi. Fakat hiç bir yerde oğullarının anası olmaya layık bir kadın bulamadı. Bununla birlikte, keşiflik değerinin görkemli bolluğu bahşedilmiş bir kişi ola-

(1) Ölü ruhları oğullarının verdiği cenaze şöleninden beslenirler. Tabii bu şölenle yiyeceği asıl tüketen Brâhmanlar ve ruhanilerdir.

rak, hemen hemen arzuladığı her şeyi yapabilecek kabiliyet-te idi. Ve böylece farklı hayvanların en güzel ve en zarif yerlerini aldı, ve onlarla, birini diğeri ile karıştırarak uygun kombinasyonlar oluşturma yolu ile utanmayacağı bir eş yarattı.

Ama harika olmasına rağmen, bu yaratıcı olay çok geçmeden diğeri yaptığı eylemlerden dolayı unutuldu ve Agastya'nın şöhreti, en çok onun doğaüstü sindirim gücüne dayandı. Bu güçleri göstermek için iki hikaye anlatılır. İlki, cahil ve dindar olan bazı Brahman'lar üzerinde kötü ve zalim oyunlar oynayan kötü bir şeytan hakkındadır. Şeytan, tanrı İndra'dan ona bir oğul istemedikleri için Brahman'lara gücenmişti, ve hıncını almak için onları ziyafete davet etti. Kutsal insanlar gelmeden önce hazırlanmış yiyecekler arasında keçi eti gibi görünen, ama gerçekte öldürülen ve misafirler gelmeden önce keçi görümüne dönüştürülen şeytanın erkek kardeşinin eti idi. Brahman'lar yemeklerini bitirdiği zaman, şeytan yüksek sesle kardeşine seslendi, "Vatapi, Vatapi, orada mısın, Vatapi?" Vatapi, çağırığa itaat ederek, Brahman'ların karınlarından vücutlarını parçalayarak çıktı. Kısa bir süre sonra, Agastya bu şeytanı ziyaret etmek durumunda kaldı. Aslında kendisine eş olacak kadın için bir çeyiz sağlanmasında onun yardımını istemeye gitti. Şeytan onu memnunlukla karşıladı ve ayaklarının yıkanması için su getirdi. Fakat içinden Brahman'lara karşı uyguladığı aynı hileyi Agastya üzerinde oynamaya karar verdi. Ve böylece kardeşini öldürdü ve yemek ziyafeti için pişirdi ve bilge gelmeden önce hazırladı. Elbette bilge keçi eti yemediğinin farkındaydı ama biftikten bir tek parça kalmayana kadar yedi bitirdi. Şeytan oldukça memnundu, ve bu mutluluğunu gizleyemedi. Fakat onun bu mutluluğu hemen üzüntüye dönüştü. Çünkü daha önce sesli olarak çağırdığı gibi ona "Vatapi, Vatapi, orada mısın, Vatapi?" diye seslendiğinde, Vatapi hiç bir şekilde zuhur etmedi. Agastya'ya gelince, güldü ve "Çok geç kaldın. Ben onu sindirdim bile." dedi. Ve

şeytanların hiçbiri, bu sakın ve ezici sert cevabı takiben kuvvetli bir geçirti olan kardeşi bir daha asla görmedi.

Fakat Agastya'nın sindirim gücü, bir başka sefer çok daha büyük bir durumda kullandı. Bu, tanrılarla şeytanların sık sık savaştıkları altın çağı döneminde idi. Şeytanlar, uzun ve kanlı süren birçok savaşılarından sonra, okyanusta sığınacak yer bulmaya mecbur bırakıldılar. Ama saklanma yerleri olan okyanustan dışarı doğru, zaman zaman her yöne ateş ve mızrak attılar. Gerçekten, dünyadaki tüm dini bilgileri ve doğrulukları (faziletleri) tamamen yok edeceklerine kati bir şekilde karar verdiler. "Dini ve fazileti yok etmekle, üç dünyanın yok edilmesini de sağlamış oluruz" dediler. Ve böylece, herkesin uykuda olduğu bir sırada, sinsice sürünerek bir inziva yerinden diğerine hepsini bir bir ziyaret ettiler ve münzevileri katlettiler. Onlar bu işlerini o denli sakın yaptılar ki hiç kimse onların yaklaştıklarını ya da ayrıldıkları bile anlayamadı. Fakat her sabah onların yaptıkları zulümün taze izleri görülüyordu. Kutsal ateşler ve saflaştırılmış tereyağı adakları aşağılayıcı bir şekilde yere saçılırlarken ve dökülürlerken kırık kavanozlarla ve diğer ibadet araçları ile yeryüzü, etleri yenen kutsal insanların kemikleri ile kaplanmıştı.

Bu tür gizemli ziyaretler, insanların zihinlerini giderek evrensel bir dehşetle doldurdu. Çoğunluğu yeryüzünün mağara ve sığınaklarında gizlendi; diğerleri ise daha uzak dağlara ve ormanlara kaçtılar. Moral bozukluğu öylesine büyüktü ki, ölüm korkusu diğerlerinin kendilerini öldürmelerine neden oldu. Fakat yine de bazıları vardı ki onlar korku nedir bilmediler. Biraraya toplandılar ve görünmeyen düşmanlarını aramaya çıktılar. Tabii ki bu boşuna bir çabaydı. Hiç kimse bulunamadı. Şeytanlar deniz dibinde saklanıyorlardı. Göksel varlıklar bile kendilerini endişe ve korkudan alamıyorlardı. Bu zarara sebep olanların eski düşmanları olan şeytanlar olduklarını farketmediler. Fakat kalan Brahman'ların hayatları kurtarılmıyaydı, evrenin yok edilmesini

hiç bir şeyin engelleyemeyeceği açık bir şekilde görüldü. Böylece onlar, cennetin kralı İndra ile koruyucu tanrı Vişnu'ya aracılık etmesi için gittiler. Bu kudretli tanrıya yaklaşıırken, ona bir çok durumda nasıl kurtarıcı olarak geldiğini ve ıstırap çeken dünyayı nasıl kurtardığını hatırlattılar.(1) Nasıl olduğunu bilmediklerini ama geceden geceye Brahman'ların büyük bir çoğunluğunun yok edildiklerini söylediler. Ve onların katillerinin kim olduklarını bilmediklerini söylediler. Fakat bununla birlikte bir tek şey kesindi. Eğer bunun durdurulması için bir şey yapılmazsa, Brahman'ların yok edilmesi ile birlikte dünya da yok olmaya gidecekti. Buna karşılık Vişnu, katillerin kim olduklarını, nerde yaşadıklarını bildiğini açıkladı. Onlar, erkek göksel kardeşlerinin cesareti ile okyanus derinliklerinde intikam almak için mecbur bırakılmış olan şeytanlardı. O, şeytanları öldürmek için onlara yardım etmekten çok mutlu olacaktı. Ama tek zorluk onların nasıl yakalanacağı idi. Eğer denizde hiç su bulunmasaydı onların öldürülmesi daha kolay olacaktı. Okyanusun boş yataklarını tarayabilir ve düşmanlarını kılıçtan geçirerek öldürebilirlerdi. Vişnu'nun düşünebildiği kadarıyla onlara yardım edebilecek tek kişi rişi Agastya idi. Onun sindirim gücü harikaydı. Eğer okyanus sularını içmesi için ikna edilebilirse herşey normale dönecekti. Bu tavsiyeye itaat ederek, tanrılar Agastya'nın inziva yerinde biraraya toplandılar. Bilgenin önünde alçakgönüllülükle eğilip selam vererek, hepsi birlikte ona övgü şarkıları söylemeye başladılar. Ona her ne zaman zorluk içine düşerlerse daima onun yardımını aradıklarını söylediler. Ve bunu ona daha fazla güven duyarak söylediler, çünkü o şimdiye kadar hiç kimseyi eli boş göndermemişti. Agastya, tanrılara ne tür bir lütf istediklerini sordu. Ziyaret nedenlerini birkaç kelime ile ifade ettiklerinde, kutsal adam daha önce yaptığı gibi eyleminin dünyaya büyük bir yarar vereceğini bilerek kabul etti. Bir an bile geciktirmedi. Yerinden kalkarak, okyanus kı-

(1) Yabani domuz, Aslan-adam ve Cüce olarak geldiği yeniden doğumlarından bahsediyorlar.

yıllarına doğru yola koyuldu. Tanrıların ve insanların çok büyük bir çoğunluğu tarafından takip edildi, çünkü onların hepsi okyanusun yutulmasına şahit olmaya istekli idi. Deniz seviyesinin sürekli olarak aşağı indiğini seyrederek, tanrılar hayret ve övgü ile dolu idiler. Bilgeye, onun gerçekten dünyanın yaratıcısı ve koruyucusu olduğunu ve onun bu iyiliği sayesinde kendilerinin yok edilmekten kurtulmuş olduklarını söylediler. Son damla yutulduğunda ve okyanus yatağı kıyıdan kıyıya açığa çıkartıldığında cennet orduları savaşmak için ilerlediler. Bu birbirini takip eden büyük bir savaştı. Şahit oldukları sahne, düşmanlarının üzerinde moral bozucu bir etki bırakırken tanrıları cesaretlendirmişti. Sonuç olarak, aşağı yukarı şeytanların tamamı kılıçtan geçirilerek öldürüldü; yalnızca bir kaç tanesi dünyanın bazı çatlakları arasından daha önce yaptıkları gibi görünmeden kaybolarak ve cehennemde bir sığınak bularak kaçmayı başardı. Zafer kazanan tanrılar kendilerine iyilik edene döndüler, ve ona tekrar teşekkür ettiler, ve bilgeye yuttuğu suları boşaltması ve okyanusu tekrar doldurması gerektiğini söylediler. Fakat, daha evvel olduğu gibi, Agastya, “Çok geç kaldınız. Suları sindirdim bile. Okyanusun boş yatağını doldurmak için başka bir yol düşünmelisiniz” diye karşılık verdi. Bu cevap, göksel varlıkları şaşkınlık ve sıkıntı ile doldurdu. Bilgenin güç ve kabiliyetini yeteri derecede takdir edemediler. Fakat Brahma onlara cennetten Ganj nehrini indireceğine söz verdiğinde rahata kavuştular, ve okyanusun boş yatağı dolduruldu.

Mahabharata, iii. 96.

AÇIKLAMALAR

AGASTYA — Tanrı Mitra ve tanrı Varuna'nın onun babaları olduğu söylenir. Onun doğumu Hindu efsanelerinin en iticilerinden biridir.

Vişnu'nun domuz, aslan adam ve cüce olarak doğumlarından bahsedilir.

1- Mahabbarata'da Brahma'nın ihmali sonucu insanlar ve hayvanlar arasında ölüm olmaz, ancak doğum devam eder. Nüfus bu kadar artınca yeryüzü çöker. Yeryüzü Vişnu'dan yardım isteyince Vişnu domuz görünümünü alır ve yeryüzüne tek dişli bir yaban domuzu olarak gelir.

2- Aslan adam olarak genedoğumu

3- Ramayana'da, Bali adında bir şeytanın üç dünyayı yönetmek için çilekeşliğe başladığı söylenir. Tanrılar Vişnu'ya bir cüce olarak görünmesini ve Bali'den daha iyi olmasını yalvarırlar. Vişnu bir cüce olarak dünyaya gelerek Bali'nin gücünü kırar.

SAGARA’NIN ALTMİŞBİN OĞLU

“Erkek çocuğu olmayan bir insan için cennet diye bir şey yoktur, ve öldüğünde atalarının tamamı aynı şekilde yok olurlar.”

— Mahabharata, i. 120. 15.

Ayodhya kralı Sagara, çilekeş yaşamda yüzyıl harcadı. Bunu yapmasının nedeni, kendisine acımaları için tanrıları ikna etmek ve saltanatını sürdürmek için ona bir varis vermeleri idi. Çabaları başarılı oldu. Yetkin bir keşiş geldi ve dualarını tanrıların duyduğunu söyledi.(1) Ve zamanı gelince, kraliçelerinden biri bir oğul doğurdu ve diğeri bir su kabağı doğurdu. Hükümdar su kabağını gördüğünde, bir an için onu atmayı düşündü. Fakat cennetten gelen bir ses, oğullarını çöpe atacak kadar aptal olmaması için uyardı. Aynı cennet kaynağından gelen daha ileri talimatlara itaat ederek Sagara, sayıca altmışbinden daha az olmayan su kabağı içindeki çekirdekleri (tohumları) birbirinden ayırdı, ve saf-laştırılmış tereyağı ile dolu kavanozlar içine birer birer yerleştirdi. Daha öte bir önlem olarak, altmışbin kavanozun herbirinin sorumlusu olarak bir hemşire yerleştirdi. Çabaları sonunda mükafatlandırıldı, çünkü kavanozların her birinden yakışıklı birer oğlan çocuk ortaya çıktı. Ama sonunda, Sagara’nın sayıca çok olan döllerı yüzünden kendisini tebrik etmek için hiç bir nedeni yoktu. Tek bir doğumla doğan oğlan çocuk, babasının buyruğı altındakilerin çocuklarını

(1) Mahabharata, dualarını duyan tanrının Şiva olduğunu söyler.

nehire atarak ve onların ıstırap çekerek ölmelerine gülerек yaptığı zulümler yüzünden sürgüne gönderilmek zorunda kaldı; bu arada ateşli bir şekilde vahşî olan altmışbin erkek kardeşin, tanrılar ve insanlar için sonsuz sorunlara neden olduğu söylenir. Onların güçleri ve kuvvetleri öylesine fazla idi ki, göğе tırmanıp göksel varlıkları yerlerinden kovuyorlardı. Böyle bir durum sonsuza kadar gidemezdi, ve Brahma tanrıların ve insanların birleşik bir temsilciler heyeti tarafından gerekli önlemin alınması için davet edildi. Yapacağı öneriyi açıklamaksızın, büyükbaba (Brahma) temsilciler heyetine üzölmemelerini söyledi. Uzun süre geçmeden Sagara'nın altmışbin oğlunun yok edileceğı konusunda tatmin edilerek evlerine geri döndüler.

Bundan uzun bir süre geçmeden, Sagara at kurban etmek için hazırlığa başladı. Alışagelmiş olan uygulamaya göre, kurbanlık için seçilen at bir yıllık sürede dünya etrafında dolaşmak için serbest bırakıldı. At Sagara'nın oğulları tarafından büyük bir itina ile gözetlendi ve nöbeti tutuldu. Ama onların bu önlemlerine rağmen, okyanusun boş yatağına gelince gözden kayboldu.(2) Genç erkekler hemen babalarına döndüler ve onun kayboluşunu bildirdiler. Hayvanın çalınmış olabileceğı ihtimali üzerinde ikna olduklarını söylediler. Ve bu düşüncelerinde haklıydılar, çünkü tanrı İndra bir şeytan kılığında geldi ve onu götürdü. Hükümdar bu kaybını işittiğı zaman, hem zihni karıştı hem de korktu. Din adamları, hayvanın derhal bulunması ve hırsızın ölümle cezalandırılması gerektiğini söylediler. Bunun yerine getirilmemesi halinde, taahhüt ettikleri törenler onların üzerine kutsama yerine lanet getirecekti. Sagara, böylece oğullarına emretti, ve atı bulmadan dönmelerini söyledi. Genç erkekler babalarının emrine itaat ederek heryeri aradılar. Tüm dünyanın altını üstüne getirdiler, dünya yüzeyinin her köşesini aradılar, fakat bulamadılar. Bunda başarısız kalınca,

(2) Boş, çünkü bilge Agastya okyanusu içmişti.

yolları boyunca sayısız şeytanları, yılanları ve yolları üzerindeki diğer yaratıkları yaralayarak ve öldürerek dünyanın içine doğru birkaç yüzbin mil kazmaya başladılar. Öylesine derin kazdılar ki ölen kurbanların yükselen sesleri ve haykırışları her taraftan işitilebilirken, cehenneme kadar indiler. Büyük korku ve dehşet ile dolu olarak, tanrılar ve şeytanlar, bilgeler ve hayvanlar, bir kez daha Brahma'yı çağırdılar ve ona gerçekten müdahale edip etmeyeceğini sordular. Bu durumda, Brahma, davayı kendisine havale edenlerine üzülmelerini söyledi; ama aşağı yukarı neler olduğunu açıklamaya tenezzül etti. Sagara'nın oğulları, çok geçmeden, kazı sonunda kendilerini tanrı Vişnu'nun huzuruna götüreceklerdi. Bu olduğunda tamamen yok olacaktı. Otuzüç olarak bildirilen tanrılar ve heyetin diğer üyeleri, bu bilgeleri elde etmiş olmaktan oldukça hoşnuttular ve her biri ayrı ayrı meskenlerine döndüler.

Bu iş cennette olurken, Sagara'nın oğulları babalarına yaklaşma cüretini gösterdiler ve yapabildiklerinin en iyisini yaptıklarını ve daha fazlasını yapamadıklarını söylediler. Fakat Sagara, onları huzurundan uzaklaştırdı, ve aramayı bırakmamaları gerektiğini ve atı bulmadan geri dönmemele-ri gerektiğini söyledi. Bu emre itaat ederek görevlerine geri döndüler ve dünyayı omuzlarında tutan dört ölümsüz filin bulunduğu yere gelene kadar kazmaya devam ettiler. Bu hayvanlarla birer birer selamlaştılar, ama Brahma'nın söylediği gibi kendilerini Vişnu'nun huzurunda bulana kadar çalışmalarını devam ettirdiler. Vişnu, rişi Kapila görünümünde onların geldiği yönde ayakta bekliyordu, ve arkasında sessizce otlayan, çok uzun bir süredir aradıkları at bulunmaktaydı. Bellerini ve küreklerini sallayarak, Sagara'nın oğulları rişi'ye doğru hızlıca koştular. Bunu yaparken, ona kafir hilekar diye bağırdılar, ve açıkça, onu kendilerine ait olan malı çalmakla suçladılar. Kaderin itici gücü altında istedikleri gibi konuşular, ve kendi üstlerine bela getirdiler. Rişi ağzından inanılmaz şekilde heybetli bir ses çıkardı,

gözleri kızgınlıkla alevlendi, ve Sagara'nın altmışbin oğlu bir anda kül haline geldi.

Ramayana, i.38.
Mahabharata, iii. 106

AÇIKLAMALAR

OĞLU OLMAYAN ERKEKLER — Diğer dinlerle karşılaştırıldığında Hinduizm'de erkek çocuk sahibi olmak çok önemlidir, çünkü yoksa ruh huzursuz bir şekilde bu dünyada kalır, öbür dünyaya göçeceği bir aracı beden bulamaz. Oğul (putra), kendisinin gerçekleştirebileceği bir törenle babasını cehenremden (put) nakledebilir (trathyate).

GANJ NEHRİNİN CENNETTEN İNİŞİ

“Onun ismini tekrar etmek saflık getirir, onun refah verdiğini görmek, onun suyunda yıkanmak ya da suyunu içmek, öncesi ve sonrasıyla ırkımızın yedi neslini korur. Ganj nehri gibi bir hac yeri, Vişnu gibi bir tanrı ve Brahman’lardan daha üstünü yoktur.”

— Mahabharata, iii. 85, 93, 96.

Kral Sagara, altmışbin oğlunun dönüşünü uzun bir süre ve sabırsızca bekledi. Torununu çağırdı ve ona amcalarını araması için yola koyulmasını söyledi. Genç adam, amcalarının gittiği yolu takip ederek, dünyanın altındaki kesimlere doğru inen açıklığa (amcalarının kazdığı açıklık) geldi. Ve amcaları gibi dünyayı taşıyan dört ölümsüz fili gördü. Sırayla her birisi ile konuştu; ve sorduğu soru her defasında aynı idi: “Amcalarıma ne olduğunu biliyor musunuz, ve aradıkları atı gördünüz mü?” Fakat filler cevap olarak: “Amacına ulaşacaksın, ve kaybolan küheylanı emniyet altına alacaksın” demekle yetindiler. Amcalarına ve onların üzerine düşen kadere gelince, sessiz kaldılar. Cesaret verici bu sözlerle sevinerek, genç adam arayışına devam etti, ve uzun süre geçmeden atın otladığı yere vardı. Ama altmışbin amcasının tamamından kalanın sadece yere serpilmiş bir yığın kül olduğunu gördüğünde üzüntüsü inanılmaz derecede büyüktü. Cenaze adağı yapabilmek için her yönde su aramaya çıktı, fakat bir damla su bile bulamadı. Onların kötü kaderleri ve cennete girebilmeleri için bir sunudan bile mahrum

kalan amcaları için matem tutmaya koyulurken, Vişnu'nun taşıma aracı olan Garuda kuşu onun yanına geldi ve ağlamasını söyledi. Amcaları gelecek günlerde büyük bir şekilde şerefendirileceklerdi, çünkü Ganj nehri cennetten indirilecekti, ve onun kutsal suları ile ölülerin külleri yıkanacak ve sonunda onları emniyetli bir şekilde cennete getirecekti.

Prens eve dönüp büyükbabasına gördüğünü ve işittiğini anlattığı zaman, hükümdar derhal çok geciktirilmiş olan atın kurban edilmesinin tamamlanması için işlemleri başlattı. Fakat daha sonraki amacı, Ganj nehrinin cennetten indirilmesine nasıl ikna edileceği ve oğullarının ruhlarının nasıl özgür bırakılacağı idi. Daha sonra otuzbin yıl yaşadı ama amacına ulaşmadan öldü. Ve torununun torununun torununun yaşamını çok daha sert çilekeşlik uygulaması içinde Ganj nehrini cennetten indirmek ve Sagara'nın altmışbin oğlunun ruhunu kurtarmak için harcadığı söylenir.

Sonradan oluşan şeyler daha başarılı idi. Bağlılığının şiddetli arzusu içinde krallığını terketti ve dört nesil boyunca ırkına musallat olan bu amacı sonunda elde etmeye adadı kendini. Bin yıl ellerini yukarı kaldırarak ayakta durdu. Bütün bu zaman boyunca ayda bir kez yemek yedi ve bunun dışında hiç bir zaman yemeğin tadına bile bakmadı. Etrafını beş ateşle çevirdi, ve duygularını kontrol altına aldı. Sonunda Brahma ona acıdı, ve diğer tanrılarla beraber geldi ve ondan bir ricada bulunmasını istedi. Elbette o, Ganj nehrinin cennetten indirilmesini rica etti. Fakat Brahma, Ganj nehrinin bütün bu yol boyunca cennetten dünyaya indirilmesi için katlandığı acılardan çok daha fazlasının gerekeceğini söyledi. Suların gücünü kırmak için bir şey yapılması gerekli idi. Bununla beraber yardımcı istenebilecek biri vardı; ve gerçekten, Brahma bunu yapabilecek kadar kuvvetli ondan başka hiç kimseyi tanıımıyordu. Ganj nehrinin yarı yolda başı üzerinden dökülmesine izin vermesi için rica edilen tanrı Şiva idi.

Brahma ve diğer göksel varlıklar bu tavsiyeyi vererek

gözden kayboldular. Fakat Bagirata, prensin adı buydu, kendisini hemen Şiva'ya yöneltti. Vücudunun tüm ağırlığını tek bir ayak parmağına vererek, oniki ay hareketsiz ve dimdik durdu. Bütün yıl boyunca hiç bir şey yemedi ve hiç bir zaman uyumadı. Diğerlerine kıyasla daha kısa zaman içinde Şiva geldi ve onun bağlılığı ile son derece mutlu olduğunu, Brahma'nın tavsiye ettiğini yapacağını ve Ganj nehrinin başı üzerinden dökülmesi için izin vereceğini söyledi. Fakat nehir tanrıçasına danışılmamıştı ve tanrıça göklerdeki evinden ayrılma konusunda çok isteksizdi. Eğer emre itaatsizlik onun için mümkün olsaydı, tanrı kardeşine bazı güçlükler verebilirdi, ve belki de onu cehenneme kadar sürükleyebilirdi. Ve böylece, sularını Şiva'nın kafasına şiddetli bir sertlikle dökerek geldi. Güçlü tanrı, onun düşüncelerinde ne olduğunu biliyordu, ve onun hiddetine karşı hareketsiz durdu. Ama tanrıçayı cezalandırmak ve onun gururunu rahatlatmak için, onun sularını yıllarca saçları arasında dolaştırarak tuttu.

*O (Şiva), nehri başının üstünde tuttu,
Ve Himalaya ormanlarının yayıldığı gibi
Sık saç ağlarının bulunduğu yerde
Dolaştırarak tuttu.*

*(Nehir tanrıçası) Dünyaya gidecek bir yol bulamadı,
utanmıştı.
Her ne kadar uzun ve üzgün olarak çabalasa da,
Saçları arasında avare dolaşarak
Gururu azalana kadar buna mahkum edildi.*

Sonunda sular serbest bırakıldı ve Ganj nehri dünyaya ulaştı, prens at arabasına bindi ve akrabalarının yayılmış küllerinin bulunduğu noktaya doğru sürdü. Her gittiği yeri Ganj nehri uysalca takip etti. Tüm olay, cennette büyük bir ilgi oluşturdu, ve iki atlı arabayı süren ya da kasabalar kadar büyük at ve filler üzerine binen tanrılar bu alayda birleş-

tiler. Ve uzun zaman geçmeden cennet hurileri, şeytanlar, devler ve yılanlar güruha katıldılar. Gerçekten, bu kaçırılmayacak bir olaydı ve Ganj nehri prensin adımları doğrultusunda hızlanırken yaratılan varlıkların tümü onun kutsal sularında yıkandı ve günahlarını su ile arındırdı.

Bagarita'nın uzun ibadetinin başarısını, talihsiz bir olay nerdeyse bozuyordu. Ganj nehri, o anda bir kurban sunan seçkin bir keşişin bulunduğu nokta üzerinden akma durumunda kaldı, ve bu kutsal insanın hiddetlenmesi nehrin sularını içmesine neden oldu. O anda orada birçok tanrının ve bilgenin bulunması bir şanstı. Hepsi bir ağızdan darılmış keşişi yatıştırmaya başladı. Onlar, akıllı bir şekilde, azizin nehre kendi öz kızıymış gibi davranmasını teklif ettiler. Bu, kutsal insan üzerinde kuvvetli bir etki bırakır gibi görünen bir öneri idi, çünkü öfkesini bastırdı ve Ganj nehrinin kulaklarından çıkmasına müsaade etti. Daha sonra, kısa süre içinde Bagarita ve tanrıça (Ganj nehri) okyanusun kuru yatağına vardılar. Oradan aşağı dünyaya indiler. Bagarita'nın uzun süren çilekeşliği şimdi başarıya yaklaşıyordu. Ganj nehri, ölülerin küllerinin bulunduğu noktaya ulaştığında suları ile onların etrafını kuşattı, Sagara'nın oğullarının ruhları esaretlerinden kurtuldu ve cennete gönderildiler. Bu sağlanan tek yarar değildi. Bilge Agastya'nın okyanusu içmesinden bu yana, okyanusun yatağı hiç bir zaman doldurulmamıştı. Fakat şimdi, Ganj nehrinin gelmesiyle, bu büyük yoksunluk giderilmişti ve okyanus en ücra kıyılarına kadar tamamen doldurulmuştu.

Ramayana, i. 41.
Mahabharata, iii. 107.

AÇIKLAMALAR

SU ADAĞI — Ölü için önemli bir törendir. Pirinç veya un da sunulabilir.

GARUDA — Vişnu'nun aracı, Vişnu'nun üstünde gezdiği büyük kuş. Kaşyapa'nın sayısız karılarından birinin oğlu olarak doğdu. Böylece Brahma'nın torunlarından biri aslında. Annesi varlıkların tanrılarından birinin kızı. Yarı kardeşi olan yılan ırkının düşmanı.

Ganj nehrinin kutsal olarak saygı görmesi her'iki destanda da vardır. Rig-Veda'da sadece iki kez ondan bahsedilir. Sarasvati nehri (artık böyle bir nehir yok) eski Hintliler için bugün Ganj Nehri'nin kutsallığındaydı.

"Manu'nun dölleri olan tanrılar." "Babamız, Manu."
 — Rig-Veda, i. 45, ii. 33.

A.

İnsanoğlunun babası Manu, bir gün ellerini yıkıyordu, balığın birini avuç içlerinden birinde sıkışmış buldu. Çok küçük bir balıktı; yine de bilgeye hitap edebildi ve: "Hayatımı kurtarır ve bana bakarsan, bunun karşılığı olarak seni kurtaracağım" dedi. Manu "Beni neden kurtaracaksın? diye sordu. Balık, "Seni herşeyi silip süpürecek ve yaşayan tüm yaratıkları yok edecek büyük bir selden kurtaracağım" dedi. Manu, "Ama sana nasıl bakmamı istiyorsun?" diye sordu. Balık, "Beni bir kavanoza koy. Biz balıklar küçük olduğumuz sürece yaşamlarımız sürekli tehlikededir, çünkü biz avlanarak besleniriz ve birimiz diğerini yutar. Kavanoz için çok büyük olduğum zaman, bir havuz kaz ve beni oraya koy. Havuz beni barındıramayacak kadar küçük kaldığında beni okyanusa götür. Okyanusa girdiğimde, bana hiç kimse zarar veremeyecek" dedi. Çok büyük bir balık olana kadar büyüdüğünde ve okyanusa nakil edilmeye hazır duruma geldiği zaman, balık Manu'ya tekrar hitap etti. Ve selin hangi yılda meydana geleceğini söyleme vakti idi, ve o zaman gelmeden önce Manu sular dünyayı kapladığı zaman sığılabileceği bir gemi inşa etmek zorunda idi. Bilge, kendisine iyilik edenin talimatlarını dikkatlice dinledi. Bir gemi inşa etti, ve sel başladığı zaman buraya sığındı. Balık söz verdiği şekilde göründü, ve Manu balığın kafasında gelişmiş olan

bir boynuza büyük bir ip bağıladı. Bu tamamlandıktan sonra. büyük bir dağa ulaşana kadar balık hızlıca kuzeye doğru yüzdü. Balık, “Şimdi hayatını kurtardım. Gemiye bir ağaca bağla ve gemiden çık. Ama dikkat et! Selden tam olarak kurtulmuş değilsin. Dağdan dikkatle in, ve hiç bir zaman su seviyesinden öteye gitme” dedi. Manu aynı şekilde balığın talimatlarına sadakatle uydu, ve bu güne kadar seyahat ettiği yol Manu’nun inişi olarak bilinir.

Fakat sel yaşayan bütün varlıkları dünya yüzeyinden yok etti ve Manu yalnız kaldı. Münzevi yaşam uygulamaya ve böylece dölünü korumaya karar verdi. Ve daha sonra. sonunda saf tereyağlı, ekşi sütü, kesilmiş sütün suyu ve katı kısmı ile aydınlanmış suyun içine atladı. Bu malzemeler, bir kütle oluşturarak katılaştılar, ve bir yıl süresinde bir kadın üretildi. Kadın sudan yükselirken tanrı Mitra ve Varuna ile karşılaştı. Ona kim olduğunu sorduklarında, Manu’nun kızı olduğunu söyledi. Tanrılar, hayır hayır sen bizim kızımız olduğunu söyle, dediler. Ama o, bir kez daha kendisini vücuda getiren Manu’nun kızı olduğunu söyledi. Onu ellerinde tutmayı ve onda bir payları olmasını isteyebilirlerdi. Fakat kadın onlara hem söz verip hem söz vermemesine rağmen bunları geçiştirdi ve Manu’ya gitti. Manu onu gördüğünde aynı soruyu sordu. “Kimsin?” dedi ve kadın “Ben senin kızınım” dediğinde buna çok şaşırdı. Manu “Bu nasıl olabilir?” diye sordu. Ama kadın ona içine atladığı süttten ve kesilmiş sütün suyu ve katı kısmından nasıl doğduğunu anlattığı zaman bunu anladı. Kadın, aynı zamanda adak kurbanlarını yerine getirirken onu kullanabileceğini anlattı. sözüne ek olarak bunu yapması halinde döllerinin ve sığırların bolluğu ile zenginleşeceğini söyledi. Ve böylece her ikisi de çilekeş yaşam uygulayarak. ibadet ederek ve evlat elde etme arzusu ile birlikte yaşamaya devam ettiler. Kadının adı İda idi. Manu’nun ırkını devam ettirmesi onun tarafından sağlandı, ve Manu’nun arzu ettiği kutsamaların oluşması onun aracılığıyla oldu.

Şatapata Brahmana, i.8.

B.

Manu büyük bir rişi idi. Babası güneş ve büyükbabası Brahma idi, fakat çilekeş yaşamda hem arzu hem de boyut olarak her ikisini de geçmişti. Tek ayak üzerinde onbin yıl durdu. Ellerini başının üstünde tuttu ve bütün bu zaman boyunca gözlerini yere doğru sabitleştirdi. Bir gün, bu şekliyle bir nehir kenarında dururken bir balık onunla konuştu. Bu çok küçük bir balıktı. Balık ona sürekli olarak maruz kaldığı tehlikelerden dolayı hayatının zor olduğunu söyledi. Büyük balıklar küçük balıklarla beslenirler ve Manu kadar sadık bir rişi'nin görevi zor durumda bulunanları korumaktı. Manu, yalvaranın ağlayışına nazik bir şekilde kulak verdi. Küçük balığı elleriyle sudan çıkardı ve bir toprak kaba yerleştirdi. Küçük olmasına rağmen bu olağan bir balık değildi. Balığın vücudu Ay'ın ışınları kadar parlaktı, ve birkaç gün içinde Manu'nun onu yerleştirdiği kabın içine sığamayacak kadar çok büyüdü. Bu arada Manu, koruması altına aldığı bu balığa çok düşkün olmuştu, ve onu sanki kendi öz çocuğu imiş gibi korudu. Ve böylece balık bilgeye onun için daha uygun bir yaşam yeri bulmasını istediği zaman, Manu onu daha geniş bir su birikintisi içine koydu. Bu su birikintisi ondört mil uzunluğunda ve yedi mil genişliğinde idi, ve hiç kimse onun bu meskeninin büyüklüğünden dolayı bir endişenin oluşamayacağını düşünebilirdi. Fakat yıllar geçtikçe, balık öylesine büyüdü ki bulunduğu su birikintisi içinde hareket edemeyecek hale geldi. Bu nedenle bilgeye yeni bir ricada bulundu ve onu Ganj nehrine taşımasını istedi. Manu balığın arzusunu yerine getirdi. Ama zamanla Ganj nehri onun için çok küçük kaldı ve tek çözümün okyanus olduğu açıkça görüldü. Bu zaman süresinde, balık gerçekten çok çok büyük bir hayvan haline geldi, ama Mahabbarata'da söylendiğine göre balık her ne kadar çok büyük olsa da, Manu onu kolaylıkla taşıyabiliyordu ve onun tadından ve kokusundan büyük zevk alıyordu.

Balık Manu'dan koruma istediğinde, onun bu şefkatine

karşılık bir mükafat elde etme konusunda başarısızlığa uğramayacağını söyledi. Ve şimdi, Manu'nun onu okyanusa yerleştirmesiyle balığın verdiği sözü yerine getirme zamanı gelmişti. Balık evrenin yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olduğunu söyledi. Üç dünyanın kuvvetli bir sel altında kalacağını söyledi ve eğer Manu kendi hayatını kurtarmak istiyorsa, yaklaşmakta olan rüzgar ve fırtınalara karşı dayanabilecek büyük ve güçlü bir gemi inşa etmeliydi. Bunu yedi rişi dışında hiç kimseye söylememesi gerekiyordu. Yaşayan diğer bütün yaratıklar yok olurken yedi rişi ile birlikte o kurtarılacaktı. Buna ek olarak, uzun bir ip yapmalı ve tohumun her çeşidini birbirinden ayrı tutulmak suretiyle gemide muhafaza etmek zorunda idi. Balık gemi hazır olduğunda ve sel başladığında tekrar görüneceğine dair söz verdi. Balığın şekli oldukça değişken, fakat Manu balığı başından yükselen büyük bir boynuzdan tanıyacaktı.

Aldığı talimatlar gereğince, Manu büyük bir gemi inşa etti, tohumun her çeşidini depoladı, uzun bir ip yaptı, ve arkadaşları olan yedi rişi'yi davet etti. Selin nasıl başladığı bizim hayal gücümüze bırakıldı. Her şey hazır olduğunda açık ifade verildi. Manu fırtınalı denizde açılmaya başladı. Ve bunu yapmaya başladığında, balık görüldü. Manu ipe bir ilmik attı ve bunu balığın başı üstündeki boynuzuna bağladı. Manu ve yedi rişi yıllarca yalnız dünyayı değil cenneti de kaplayan öfkeli suların her tarafında sürüklendiler. Gemileri, "içkili bir fahişe gibi" öteye beriye salınarak sürüklendi. Fakat tanrılar, hayvanlar ve insanlar, dünyada, cennette ve cehennemde yaşayanlar da birlikte olmak üzere tüm canlıların yok olmasına rağmen, Manu ve beraberindekiler balık tarafından korunarak, gemi içinde muhafaza edilerek her tehlikeden uzak tutulmuşlardır. Ama suların azalmaya başladığı gün geldi ve gemi Himalaya dağlarının tepesine oturdu. Ve şimdi balık bir kez daha konuştu. Manu'ya vakit geçirmeden gemiyi dağın tepesine bağlaması söylendi. Balığın söyleyeceği çok önemli bir şey vardı. Yalnız Manu'ya

değil, Manu ile birlikte bulunan rişilere de: “Ben tüm yaratıkların efendisi Brahma’yım. Sizi yok olmaktan kurtarabilmek için balık şekline girdim, ve şimdi Manu üç dünyayı yeniden canlılarla doldurmak için tanrıları, şeytanları ve insanları yaratacak. Hareket edebilen ve edemeyen yaşamı olan herşeyi yaratacak. Ve bunu yapma gücünü çilekeş yaşamı uygulaması yoluyla elde edecek. Ve bunu yapma zamanı gelmişti. Manu çilekeş yaşam uygulamasına tekrar başladı, ve bu güç vasıtasıyla yaratma ve dünyaları yeniden canlılarla doldurma görevine başladı.

Eğer yaşadığınız her gün Manu ve balığın hikayesini dinlerseniz, arzularınızın yerine gelmesini garantileyebilirsiniz, ve öldüğünüzde cennete gidebilirsiniz.

Mahabharata, iii. 187.

AÇIKLAMALAR

MANU — Rig-Veda’da Manu Baba’ya bir çok gönderme yapılır. Rig-Veda’nın yazarları onu soylarının atası olarak görürler. Şatapata Brahmana efsanesi ise onu eski soydan kalan tek kişi olarak görür. Onun ve karısının kurban aracılığıyla güvenceye aldıkları biçimde, insan soyunun ana babası oldukları da söylenir. Ancak destanın söylediğine göre tanrıların, şeytanların, vahşi hayvanların değil sadece insan soyunun ana babasıdırlar.

Önceki balık kendisi hakkında bir şey söylemez, sonraki balık ise kendisinin Brahma olduğunu söyler. Vişnu’nun izdeşçileri balığın Brahma’nın görüntüsü olmasından mutlu olmayacaklardır. Çünkü onlar balığın Vişnu’nun gene doğumu olduğuna inanırlar.

TANRILAŞTIRILAN İNSAN

"Bir Brahman, yaratılan tüm varlıkların efendisidir. Dünyada varolan herşey onun mülkiyetidir. Onun başlangıcının fazileti adına, kendisine tüm yaratıklar üzerinde yetki verilmiştir."

— Manu'nun kanunları, i. 99 - 100.

"Ölülerin ruhları ve tanrıların mutluluğa kavuşmaları Brahman'lar aracılığıyla olur."

— Mahabbarata, xiii. 29. 10.

Büyük Kurukşetra savaşında ölümcül bir yara alan birçok kahraman arasında, en büyüğü Bişma idi. Düştüğü yerde ellialtı gün yattı. Ve vücudu bütün bu zaman boyunca uzandığı yerde, bir sedir şekli oluşturan çok kalın oklarla kaplanmıştı. Şeçkin bilgelerin çoğunluğu ve tanrı Vişnu'nun birden fazla genedoğumu onun yattığı yerin etrafında oturdular. Sonra gelenler arasında, Bişma ölürse dünyadaki her çeşit bilginin yok olacağını ve dünyanın, aysız geceye benzeyeceğini söyleyen Krişna vardı. Bundan dolayı ölmekte olan adamı değişik konularda sorguya çekmek mümkün görüldü, böylece en azından biriktirdiği bilgeliğin bir kısmı korunabilirdi. Kral Yudiştira asıl sorguya çeken kişi idi, ve sorularından biri şöyledir: "Aşağı derecedeki kastların üçünden biri için bir Brahman mertebesini elde etmek ne şekilde mümkün olabilir?" O, savaşçı kastın bir üyesi olan büyük kral Vishvāmitra'nın bu çok büyük şerefi, emsali ol-

mayan en çilekeş yaşam yolu ile kazandığını işitmişti. Fakat Bişma bu tanınmış hikayeyi bilmezden geldi ve hiç kimse-
nin böyle bir şeyi ümit etmesinin mümkün olamayacağını
beyan etti. Ve bunun nedeni ruhun, bütün yaratılmış varlık-
lara açık büyüklüğün en doruğuna yükselebilmesi için sayı-
sız doğumlardan geçmek zorunda olduğu idi. Brahman, tan-
rılardan bile daha büyüktü. Brahman, tanrıları oluşturabilir
ve onları yok edebilirdi. Bunun ispatı olarak, krala, bir
Brahman olmak için çok çabalayan ve başarısızlığa uğrayan
ama bunun yerine bir tanrıya dönüştürülen kast dışı biri
hakkında bir hikaye anlatır. Bu kişinin adı Matanga idi, ve
bir Brahman olması düşünülüyordu. Fakat annesi kocasının
haberi olmaksızın bir berber ile ilişkiye girmekle suç işle-
mişti. Bir gün, babası farzedilen kişi, Matanga'yı, sunmaya
niyet ettiği bir kurban için gerekli olan sopaları getirmeye
gönderdi. Matanga, genç bir merkep ile çekilen bir araba i-
çinde seyahat etti. Fakat yol üzerinde merkep, belirli bir me-
safede annesini gördü, ve itirazlarına rağmen annesine doğ-
ru gitti. Matanga çok sinirlenmişti ve merkebin burnunu bir-
kaç kez kamçıladi. Anne eşek dölünün gaddar bir şekilde
dövüldüğünü gördüğünde, böyle bir muameleyi hiç kimse-
nin haketmediğini söyledi. Genç adamın bir Brahman oldu-
ğu farzedilmesine rağmen, gerçekte değildi. O soylu aileden
gelmeyen, düşük kasttan bir berberin oğlu olan bir Çandala
idi. Brahman'lar her zaman herkese karşı nazik idiler, ve
genç adam yaptığı hareketle soyunun alçaklığını ispat etmiş
oldu. Matanga, anne eşiğin söylediği bu sözlerle sarsıldı ve
iki tekerlekli arabasından inerek, onun bir Brahman olma-
yıp bir Çandala olduğunu nasıl bildiğini sordu. Böylece, an-
ne eşek konunun detaylarına girdi, ve genç adama söylediği
her şeyin doğru olduğunu ispat etti. Matanga hemen babası-
na döndü, ona duyduklarını söyledi ve bir ormana inzivaya
çekildi. Doğuşu her ne kadar düşük kastlı olursa olsun, ona
Brahman derecesini ihsan etmeleri için tanrıları zorlayaca-
ğına dair şimdiden kararını vermişti. Elbette, çilekeş yaşam
yoluyla itibarını koruyabilecekti. Böylece, çilekeş yaşamın

en şiddetlisini başlattı ve ibadetleri ile cennetin gittikçe ısınmasını ve tanrıların yanmaya başlamasını zorladı. Neyin yanlış gittiğini anlayan İndra dünyaya indi ve Matanga'ya, gençliğini hak kazandığı zevklerden niçin mahrum ettiğini, ve günlerini gereksiz kederlerle geçirdiğini sordu. Eğer bir ricada bulunma arzusunda ise ve istediğini hemen söylerse, arzuladığı rica yerine gelecekti. Fakat cennette rahatsızlığa neden olan bu eylemi bırakmak zorundaydı. Matanga; "Beni bir Brahman yaparsanız hemen eve gideceğim. Eğer benim bu isteğimi yerine getirirseniz, bundan böyle size zorluk çıkarmayacağım." diye cevap verdi. İndra, bu zorlayıcı talebi işittiğinde, genç adamın imkansız olanı istediğini ve bu isteğin ona yalnızca felaket getireceğini söyledi. Tanrıların, şeytanların, ve insanların evrendeki en yüksek mertebe olarak kabul ettikleri bir şerefi ve dereceyi bir Çandala nasıl elde etmeyi ümit edebilirdi.

Fakat Matanga görevinden vazgeçirilmeyi reddetti, ve yüzyıl boyunca tek ayak üstünde durdu. Bu, ikinci kez gelen ve ona kendi iyiliği için vazgeçmesini tavsiye eden İndra'nın yeni bir protestosu ile neticelendi. Bu durumda, bunun neden mümkün olamayacağını açıklama zahmetine katlandı. Ruh, sonu gelmeyen doğumlar zinciri ile bedenden bedene geçer. Hayvan olarak başlar ve dereceli olarak insan mertebesine doğru yükselir. İnsanlar da en alt seviyeden başlar ve Matanga bu en alt seviyede, kast dışı yaşayanların en alt seviyesi olan Çandala idi. Ruh, bu mertebede bin yıl harcar. Bu zaman sonunda, dört kastın en düşük mertebesinde bulunan bir Şudra olur, ve 30.000 yıl Şudra olarak kalır. Gerekli doğum sayıları ve yıllar bittikten sonra 1.800.000 yıldan daha az olmayan bir süre harcadığı Vaişya kastına çıkar, ve daha sonra sırası ile 108 milyon yıl harcadığı Şatriya (Kshatriya) kastına çıkar. Yalnızca ve yalnızca ondan sonra ruh, Brahman kastına girmeyi ümit edebilir. Ama bu kast içinde birçok dereceler vardır, ve ruh 2.160 milyon yıllık bir süreyi kapsayan alt dereceli bir Brahman olarak baş-

lar. Daha sonra asker olarak yüksek dereceli Brahmanlar sırasına girer. Bunların arasında 648.000 milyon yıl geçer. Bu zaman geçtikten sonra ruh, 259 milyonlarca ve milyonlarca yıla tahammül etmek koşulu ile Gayatri ve diğer kutsal ayetleri tekrar edebilen bir Brahman olur. Bu safha da tamamlandıktan sonra Brahman, bütün Veda'ları ve diğer kutsal kitapları bilen mükemmel bir varlık haline dönüşmüş olacaktır. Aritmetik kaynakları tükenmiş gibi görünmektedir, ama bize, ruhun oldukça uzun bir süre için bu oluşum içinde dolaşacağı söylenir. Fakat bütün bu zaman boyunca çıkılabilecek en yüksek noktaya çıkıldığında, neşe ve keder, arzu ve nefret, diğer kötü alışkanlıklarla birlikte durmaksızın onu yok etmeye çalışacaklardır. Bunu başarmaları halinde düşecek, ve bu düşüşü palmye ağacının tepesinden yere çakılan bir insan gibi olacaktır. Bunun yanı sıra bu düşmanlara karşı direnç gösterebilir ve kurtuluşunu başarabilir ki bu bir daha doğmayacağı anlamına gelir. Pek tabii, İndra uzun ve şiddetli yaptığı bu konuşmayı tamamlarken Matanga'ya bu çabalarından vazgeçmesini tavsiye etti.

Fakat Matanga onu dinlemeyi reddetti. Bunun yerine önceden çaba gösterdiğinden çok çok daha sert bir çilekeş yaşam sürecini başlattı. Düşüncelerini kontrol altına aldı, yoga uygulamasıyla meşgul oldu, ve bin yıl boyunca tek ayak üzerinde durdu. Bu zaman sona erdikten sonra, İndra üçüncü kez göründü. Daha önce olduğu gibi, aynı nedenleri gösterdi ve yine başarısız oldu. Fakat Matanga, görüşmeden sonra ormanı terketti ve Gaya'ya gitti. Orada daha önce olduğu gibi aynı ayinlerle çilekeş yaşamını sürdürdü. Ama zaman geçişi kendini gösteriyordu, ve bir gün bir yüz yıl daha geçtikten sonra bitkin bir şekilde yere düştü. Bu süreç içinde damarları kötü bir şekilde şişmiş, ve çıplak gözle görünür hale gelmişti. Bir deri kemik yığını haline gelmişti. İndra onun düşüşünü gördüğünde, hemen bulunduğu yere gitti. Onu tutarak, daha önce duyduğumuz şekilde aynı lisanı kullanarak hastalanmış olan bu adama nutuk çekti. Bu dav-

ranış dindar, kendini adanmış adamı kızdırmadı ve tanrıya, ölüden farklı olmayan bir insana vurmaması için yalvardı. Tüm çabasına rağmen arzu ettiği mertebeye ulaşmada başarısız kaldığında, kaderin insan çabasından daha güçlü olduğu açıkça görülmekteydi. Ama Brahman'ların elde ettikleri yüksek mertebeye karşı ilgisiz ve özensiz olmalarının nedeni merak etmekten kendini alamadı. Sık sık, dikkatsizlikleri ve günahları ile kendilerini ondan mahrum etmeleri nendendi? Ve, kendi suçu olmamasına rağmen annesinin günahından dolayı düşük seviyedeki bir Çandala olarak doğması elbette ki çok zordu. Bununla birlikte sonunda ikna edildi. Bir Brahman olamayacağı tamamen açıktı. Bu nedenle başka bir ricada bulunacaktı. İndra, "Bana ne istediğini söyle. Başka herşeyi iste ve bu isteğin yerine getirilecek" dedi.

Matanga, istediğinde şeklini değiştirebilecek, hava içinde seyahat edebilecek, istediği an istediği şeye sahip olabilecek ve zevkini alabilecek, Brahman'ların ve Şatriya'ların istekli tapınmalarını kabul edebilecek bir tanrı olmaktan başka ne isteyebilirdi ki. Ve böylece İndra, Matanga'yı bir tanrı yaptı, ve dünyada, cennette ve cehennemde benzeri olmayan bir isimle kadınların bütün tabakalarının tapınmalarını da aynı şekilde elde edeceğine dair söz verdi. Ama onu bir Brahman yapmak imkansızdı. Bu büyük tanrı İndra'nın bile talip olmayı ümit edemeyeceği bir değerdi.

Hiç şüphesizdir ki ölmekte olan savaşçı arkadaşlarını bir Brahman'ı hiç bir zaman gücendirmemeleri için uyardı. Onlara kimse karşı koyamazdı. Onların bazıları pamuk kadar ince ruhluydular. Fakat diğerleri çok kurnaz ve gaddardılar. Ve kızdırıldıklarında sihirleri aracılığıyla tarif edilemez yaralara neden olabilirlerdi. Hatta hiddetli bakışlarıyla bir krallığı kül haline bile getirebilirlerdi. İnsanların en cesurunun bile onlardan korkmaları için iyi nedenleri vardı; onlara ilahiler söylemek akıla (bilgelige) işaretti, çünkü bir Brahman'la bozuşan hiç kimse yaşamının huzur içinde sona

ermesini ümit edemezdi. Evet, gelecek dünyada hatalarımız bizi takip edecek, bir Brahman'ın hoşnut olmadığı bir insanın sunduğu adakları ne tanrılar ne de ölülerin ruhları yiyecek.

Mahabharata, xiii. 27 - 29.

AÇIKLAMALAR

GAYATRI AYETİ — Savitri olarak ta bilinir, Rig-Veda'da geçer. "Tanrısal güneşin (Savitar) mükemmel ışığının üzerine meditasyon yapalım ve o bizim anlayışımızı aydınlatsın."

Bu ayeti tekrarlayan ve kutsal hece OM'u ve Bhur, Buvah ve Swar kelimelerini söyleyen bir Brahman'ın başka bir şey yapmasına gerek yoktur, üç Veda'yı tekrarlamış gibi büyük güç elde eder.

YOGA — Meditasyonda zihnin konsantre edilmesi demektir. OM hecesinin tekrar edilmesi, nefese odaklanılması ve belirli asanaların yapılması harika bir sonuca götürür.

YILDIZA DÖNÜŞTÜRÜLEN ÇOCUK

"Çünkü yaratan tarafından emredilen düzene uydular, yedi dindar rişi gökyüzünde parlak bir şekilde ışıdılar."

— Mahabharata, iii. 25. 14.

Uzun, uzun yıllar önce, dünyanın yaratılmasından hemen sonra iki ayrı karısından iki çocuğu olan bir kral vardı. Bir gün, prenslerden biri tahta çıktığında, diğer prens Druva, babasına yaklaştı ve onu erkek kardeşinin yanında dizinin üstüne almasını istedi. Fakat, hemen yanında ayakta duran Druva'nın üvey annesi araya girdi ve kaba bir şekilde böyle bir şey istemeye nasıl cüret edebildiğini sordu. O yalnızca ikinci derecedeki bir eşin oğluydu, ve hiç bir zaman bir taht üstünde oturma imtiyazının hayalini bile kuramazdı. Druva yalnızca beş yaşında idi, yine de çocuk bu yoruma çok kızdı, ve hırslı bir şekilde annesinin odasına gitti. Olayı anlattığında, annesi ona kederlenmemesini söyledi. Kaderi ile barışık olmak zorunda idi. Krallığa ait bir taht ve beyaz şemsiye hiç bir zaman onun payı olmayacaktı. O gözde eşin oğlu değildi. Ve annesi alçakgönüllülükle kendisi ve Druva'nın daha önceki yaşamda işledikleri günahların cezalarını çektiklerini kabul etti, başarılı rakipleri biriktirdikleri değerleri için mükafatlandırılmıştı. Aynı zamanda, bu teselli sözcüklerini söylerken oğlunun tahttan feragat edememesi halinde, her zaman değer kazanabileceğine ve geleceğini geçmişinden daha iyi bir duruma getirebileceğine işaret etti. Yorumlarını, refahın daima alçakgönüllü ve mütevazî kalplerin hakkı olduğuna dikkat çekerek sonuca getirdi. Bu

akıllı nasihata karşılık Druva, adı dünyanın her tarafına yayılana kadar çabalayacağını söyleyerek yanıt verdi. Dışarıdan gelen hiç bir yardım olmaksızın, kendi çabasıyla, babasının bile sahip olmadığı bir mevkiyi elde edecekti.

Ve fazla gecikmeden görevine başladı. Babasının başkentinden ayrıldı, toprak üstünde oturan yedi keşişi gördüğü yerdeki bir ormana geldiğinde fazla uzağa gitmemiştii. Yedi keşiş yedi rişi olduklarını ispat ettiler. Druva, çok büyük bir hürmetle onlara yaklaştı, ve mütevazı bir şekilde ayaklarına eğilerek onları selamladı ve yaşamdan sıkıldığını ve onların yardımını aramaya geldiğini söyledi. Rişi'ler çok büyük bir şaşkınlığa uğramışlardı, ve dört ya da beş yaşından daha büyük olmayan, istediği her şey yerine getirilen, hastalık ve üzüntüden özgür ve aynı zamanda bir kralın oğlu olan bir çocuğun nasıl bu kadar hoşnutsuzluğa itilebileceğini sordular. Druva, günahlarının hikayesini anlattığı zaman, keşişler, böylesi gücenik duyguları bağrına basan bu kadar küçük bir çocuğa yalnızca hayret edebildiler ve aşırı tutkuları olan savaşçı kastına ait olduğu gerçeğine atfettiler. Yine de, ona ne yapmayı teklif ettiğini sordular, ve açıkça ona nasıl yardım edebileceklerini düşündüğünü sordular. Çocuk, ne refahı ne de krallığa ait şerefi arzuladığını söyledi. Fakat şu ana kadar ondan önce hiç kimsenin elde edemediği bir mertebeye ulaşmak istiyordu. Yedi rişi'nin her biri ayrı ayrı bu yalvarışa karşılık verdiler. Ve hepsinin cevabı aynı idi. Vişnu'nun teveccühünü kazanan kişi arzuladığı her şeyi elde edebilirdi. Druva, "Bana ibadet etmek zorunda olduğum tanrıyı en çok hoşnut edecek duayı öğretin" dedi. Çocuğa, ilk olarak, düşüncelerini sabit bir şekilde odaklayarak ve kontrol altına alarak, "dışardan gelen" tüm etkilerden özgür bırakarak: "Öz varlığı tanrısal irfan, şekli idrak edilemez, Brahma ve Şiva kadar aşikar olan Vişnu'nun şerefine" sözcüklerini tekrar etmesini söylediler. O, bunu diğerlerinin duyamayacağı bir sesle, sürekli olarak söylemeliydi.

Bu talimatları aldığı zaman. Druva rişi'leri hürmetkar bir şekilde selamladı ve Jumna nehri kıyılarında bulunan Madu korusu adı verilen bir yere gitti. Vişnu'nun ikamet ettiği ve ibadet edenlerin tüm günahlarının arındığı bu kutsal yerde, çocuk kefareti olarak çilekeşlik uygulamasına başladı, ve bilgeler tarafından kuralları konan şekline göre tanrı düşüncesi ile tefekküre daldı. Ve sonuç olarak. Vişnu'nun kalbi öylesine doldu ki tanrı mecnunu olan bu dindar kişinin ağırlığını taşıyamaz oldu. O sağ ayağı üzerinde durduğu zaman dünyanın yarısı battı; sol ayağı üzerinde durduğu zaman dünyanın diğer yarısı ağırlığın altına büküldü. Tekrar. ayak uçları üzerinde durduğu zaman. dağları, nehirleri ve denizleri ile birlikte dünyanın tamamı sallandı ve altüst oldu. Göksel varlıklar eşit bir şekilde kedere sürüklendi, ve İndra ile müzakere yaparak, araya girip Druva'nın güçlü uygulamasını yok etme konusunda adım atıldılar. Onların biri annesinin görünümüne girdi, ve ona sağlığı ile oynadığını söyledi ve vazgeçmesi için yalvardı. Çocukluğun oyun içinde geçmesi gerekirdi. Yaşı ilerlediğinde. arzu ettiği kadar ibadet edebilirdi. Bunun yanı sıra, annesini tamamen yalnız, korumasız ve muhtaç bırakıyordu. Ama Druva, zihnini tamamen meditasyon ile meşgul etmişti ve hiç bir şekilde onu ibadetinden mahrum edecek annesinin gerçek dışı görünümünü görmedi bile. Korkunç şeytan ruhları, gulyabaniler ve çakallar birbirlerine "Onu öldür. parçalara ayır, onu ye bitir!" diye bağırduğında önemsemedi bile. Tüm bu aldatmalar (hayaller) ateş fışkırtmalar, kılıçlarını sallamalar, ve korku ilham eden haykırışlar düşüncelerinde her ne olursa olsun hiç bir etki yapmadı, ve tanrılar kendilerinin tamamıyla şaşırılmış olduklarını itiraf ettiler. Yine de yardım alabilecekleri ümidiyle Vişnu'ya gitmeye ve onu görmeye karar verdiler. Vişnu'ya alışıldık biçimde dua ettikten sonra Druva'nın bu çilekeş yaşamından ne kadar çok sıkıntı çektiklerini açıkladılar. Amacının ne olduğunu söyleyemediler. İndra'yı ya da Güneşi yıkmayı amaçlıyor olabilirdi. Belki de denizin efendisi ya da zenginlerin refah tanrısı olmakla tat-

min olabilir. Ancak Vişnu, göksel varlıkların zihinlerini sakinleştirdi. Korkmak için nedenleri olmadığını söyledi. Druva bahsettikleri tanrıların hiçbirine karşı entrika çevirmiyordu. Ne İndra'nın, ne de Okyanus'un, ne Güneş'in, ne de zenginlerin tanrısının endişelenmeleri için bir neden yoktu. Çocuk tatmin olmayı arzu ettiği başka hırslar içindeydi, ve onların memnuniyetleri onun çilekeş uygulamasına bir sonuç getirebilirdi. Tanrılar bu bilgileri almaktan oldukça mutluydular, ve uygun olan veda selamını yaptıktan sonra, İndra'nın liderliğinde her biri kendi cennetine gitti.

Tanrılar ayrıldıkları zaman, Vişnu, ibadet edenine hitap etti, ve bir ricada bulunmasını söyledi. Druva, bu sesi işittiği zaman gözlerini açtı ve dört kollu tanrıyı görme ayrıcalığına nail olduğunu farkederek korku ve aşırı sevinçle doldu. Düşüncelerinden biri, "Ona nasıl yapmam gereken övgüyü yağıdırabilirim?" idi; ve "Bana bunu yapmak için güç ver ve ben memnunum çünkü kalbim sana olan bağlılığım ile dolup taşıyor" diye cevap verdi. Vişnu, buna cevap olarak her zaman yanında taşıdığı deniz kabuğu ile ona nazikçe dokundu, ve çocuk hemen ona şarkı ile övgü ilahisi söylemeye başladı. Vişnu'nun şeklinin bu ilahide beş elemente (toprak, hava, ateş, su ve eter) benzer biçimde, düşünce, akıl, bilinç, doğa ve ruh olduğu söylenir. Onun aynı zamanda vasıflandırılmaz Brahma (1) ve bin ayaklı, bin gözlü ve bin başlı ilk insan olduğu da söylenir. Dört kast onun başından, kollarından, uyluklarından ve ayaklarından hasıl olurken, üç Veda, kurbanlar, adaklar, kesilmiş sütün katı kısımları, saf-laştırılmış tereyağları, atlar, inekler, koyunlar, keçiler ve ge-yiklerin hepsi ondan doğmuştur. Güneş onun gözlerinden, rüzgar kulaklarından, ateş ağzından, cennet başından, gök-yüzü göbeğinden ve toprak ayaklarından geldi. Gerçekte, tüm dünyanın kökü onda idi, hatta kendisini bir hücre için-

(1) Brahma, "vasıflandırılmaz", evrenin en yüksek mertebedeki ruhudur. Yaratıcı Tanrı olan Brahma'dan farklıdır.

de ihtiva eden incir ağacının tohumu bile. Druva, ilahisini bitirdiğinde, tanrının bir görüsünü elde etmeyi amaçlarken istediği her şeyi ele geçirmişti. Fakat Vişnu, sevecenlikle başka ne istediğini sordu. Cesaretlenen Druva, üvey annesinin elinde olan hatalarını anlattı, ve diğer tüm insanların ellerinde bulundurdıklarından ve sonsuza kadar devam eden daha yüksek mertebedeki bir mertebeyi kazanmaya karar verdiğini söyledi. Tanrı, onun ibadetinin bahşedildiğini (dileğinin yerine getirildiğini) söyledi. Göksel varlıkların bazıları dört devre içinde, bazıları ise milyonlarca yıl yaşadılar. Ama Druva'nın hayatı evrenin tüm süresi için devam edecekti. Vişnu'ya ibadet edenler, özgürlüğe ulaştılar, ve dindar olanlardan, Druva'nın olduğu kadar dindar olanlardan biri, cennete herhangi bir gerçek değer bir ödüllendirmesi olarak bakmadı. O böylece onu cennetten, üç dünyadan, güneşten, aydan ve yıldızlardan, hatta yedi rişi'nin yaşadığı meskenden bile daha yüksek bir mertebeye (2) yükseltmeyi teklif etti. Annesi de bir yıldızla dönüştürülecekti, ve onun yaşamına eşit bir süre için onun yanbaşıda ikamet edecek, gündüz ve geceleri onun övgüsünü şarkı ile söylediklerinde büyük bir dini değer kazanacaktı. Purana, Druva'nın tanrı ile karşı karşıya gelmesi hakkında bize daha fazla hiç bir şey söylemez. Bununla birlikte, bu lütuf nedeniyle Druva halen göklerdeki yüksek (ali) mertebesinde yaşar, ve bu yüksek dünyadakilere onun tebdillerinin hikayesini tekrar edenler, bu yaşamda mutluluğun her çeşidi ile takdis edilecekler ve ölümden sonra bütün günahlardan arındırılmış, İndra'nın cennetinde bir yer kazanmış olacaklar.

Vişnu Purana, i. 11 - 12.

- (2) Metinde gizemli bir biçimde verilen bu mertebe, Hindistan'da Druv-tara denilen kutup yıldızıdır. Yedi rişi'nin ise Büyük Ayı denilen yıldız kümesinde yaşadığı söylenir.

AÇIKLAMALAR

Bu efsane Vişnu Purana'dan alınmıştır. Adından da anlaşılacağı gibi Vişnu'yu diğer tanrılardan üstün gösterir. Brahma'ya ve Şiva'ya öykünen başka Purana'lar da vardır. Sadece Mahabbarata bütün tanrılara eşit davranır.

KERTENKELEYE DÖNÜŞEN KRAL

"Hiç bir insan kendi kaderini yönlendiremez. Daha önceki yaşamda yapılan eylemlerin bu yaşamda meyve ürettiği görülmüştür. Ruh, Karma yüklü birikimi ile tekrar doğar. Yalnızca iffetli eylemleri yerine getirerek göksel varlıkların mertebesine ulaşır. İyi ve kötü eylemlerin bileşimi insanlık mertebesini kazanır. Şehvete düşkünlük ve benzeri ayıplar yolu ile daha düşük seviyeli hayvanlar arasında doğar."

—Mahabharata, iii. 208. 22, 30.

A.

Rama, vatandaşların haykırışlarını dinleyerek, karısını ikinci sefer reddetti ve onu sürgün olarak ormana gönderdi, keder ile öylesine güçsüzleşmişti ki krallığa ait görevlerini yerine getirme imkanı yoktu. Fakat eski bir hikayeyi ve krallığa ait görevlerini yerine getirmede başarısızlığa uğrayan bir krala ne olduğunu hatırlaması onu yeniden görevine uygun davranmaya yöneltti. Bu, en azından kardeşi Lakşmana'ya anlattığı hikaye idi. Bir zamanlar, Nriga isminde çok dindar bir kral vardı. Bir fırsatında, Puşkar'a hacca giderken Brahman kastı mensuplarına on milyon inek dağıttı. Her inek buzağısı ile iştirak etti; buzağı ve ineklerin hepsi altın mücevher takınmıştı. Zavallı bir Brahman'ın özel malı olan bir inek diğer inekler arasına karışmış ve kral onu da diğerleri ile birlikte zekat olarak vermişti. Sahibi onu bulmak için uzun süre harcamıştı, ve sonunda kaybettiği hay-

vanı, bir kast arkadaşının inek barakası içinde ayakta dururken buldu. İneği isiniyle çağırdığında, inek sahibinin sesini hemen tanıdı. sürüden ayrıldı ve yol boyunca onu takip etti. Bulunduğu sürünün sahibi olan Brahman, kendi malı olduğuna inandığı ineği kolayca kaybetmeye hazır değildi, ve ineğin arkasından koşarak, "O inek benim. Onu kraldan aldım" diye bağırdı. Çok sıcak bir çekişme meydana geldi. bunun sonucu olarak kendilerini kralın sarayının kapısının dışında buldular. kişisel olarak ona başvurmaya karar verdiler. Maalesef, çok uzun bir süre dışarıda bekletildiler, sonunda kralın huzuruna kabul edildiklerinde çok sinirliydiler, ve krala şikayetlerini bildirmek yerine onu lanetlediler. Söyledikleri, "Bizi uzun süre dışarıda beklettiğin ve şikayetimizi dinlemekte başarısız kaldığın için biz seni bir kertenkele olman ve bu şekilde binlerce yıl kalman için lanetliyoruz. Yalnız tanrı Vişnu dünyaya Krişna şeklinde görüldüğü zaman, kurtuluşunu onun ellerinden elde edeceksin; ve bu dördüncü çağ yaklaşıyorsa kadar oluşmayacak" dediler. İki Brahman, duygularını sert bir biçimde ifade ettikten sonra saraydan ayrıldılar. İneğin yaşlı ve güçsüz bir yaratık olması nedeniyle, bu anlaşmazlıklarını ineği başka bir Brahman'a hediye olarak vermekle sonuçlandırmaya karar verdiler. Kralın bakanları, efendilerine olanları içtiklerinde sıkıntıya düştüler, ve kederlerini göstermede yavaş kalmadılar. Fakat Nriga'nın kendisi oldukça sakindi. Bakanlarına, hemen yapmalarını arzuladığı iki şey olduğunu söyledi. İlk olarak krallığa ait mimara, biri sıcak, biri yağmurlu dönemde ve biri de kış mevsiminde yaşayabileceği üç ev inşa etmesini talimat olarak verdi. Aynı zamanda bu inziva yerinin her tarafına birkaç mil boyunca meyve ağaçları ve çiçekli çalılar dikilecekti. Bu düzenlemeleri yapmak suretiyle, hükümdar bulunduğu bu zor durumunu yumuşatmayı ümit etti. İkinci arzusu, oğlunun taç giyme törenlerinin gecikmesizin düzenlenmesi idi. Üç bina inşa edilmesinden ve oğlunun tahta oturtulmasından sonra, Nriga, halefine (tahta oturan oğluna) krallığı nasıl yönetmesi ve kastı için nizam edi-

en kanunları nasıl yorumlaması gerektiği konusunda çok güzel tavsiyeler verdi. Dikkatini bilhassa çok basit olarak düşündüğü kusur için başına gelen bu çok keder verici cezaya verdi. “Yine de benim için gözyaşı dökme. Hepimiz, mutluluk ve üzüntü dağıtan Zamanın elindeyiz. Kaderimizi değiştiremeyiz. Bizim için belirlenen kaderi kabul etmek zorundayız. Ve unutma ki bu yaşamımızda olanların sorumlusu önceki yaşamımızdaki eylemlerimizdir” dedi. Verdiği bu öğütlerle, hükümdar oğluna ve hükümet bakanlarına veda etti, ve onun için mimarın inşa ettiği binalarda inzivaya çekildi. Bu korkunç hikayeyi anlattığında, Rama, erkek kardeşine bir kez daha, “Düşün bir kere. Kral Nriga, o lanetlemeden dolayı ıstırap çekiyor. Hemen saray kapısına git ve saray kapısında bekleyen hiç rica ve niyaz eden kimse var mı diye bak. Krallığındaki olaylarla her gün ilgilenmeyen kral, hiç bir rüzgarın esmediği korku dolu cehenneme düşer” dedi.

Ramayana, vii. 63.

B.

Ayodhya kralı Nriga, Brahman'lara çok bağlıydı, ve bu kutsal insanlara sayısız inek verdi. Eğer deniz kenarındaki kum taneciklerini, gökteki yıldızları ya da yağmur damlalarını saymak mümkün olsaydı, o dindar hükümdarın Brahman'lara verdiği ineklerin sayısını söyleyebilirdiniz. Ve yine de bu çok dindar ve cömert kral bir kertenkeleye dönüştürüldü, ve binlerce ve binlerce yıl için kuru bir kuyunun içinde kalmaya mahkum edildi, ve sadece kolayca affolunabilir bir günah için. Vişnu'nun genedoğumu olan Krişna'nın dördüncü çağın (1) başlangıcında gelip onu kurtarana kadar

(1) Nriga zamanından dördüncü çağın başlangıcına. özgür kalana kadar yaklaşık bir milyon yıllık bir süre geçmiş olmalı. Hindu kronolojisine göre dört çağın toplamı dört milyon yılın üzerindedir. Bu iki Brahman'ın bekletilmesi ve aynı ineğin iki kez verilmesi konusunda ciddi bir cezadır.

çektiği ıstıraplardan da özgür bırakılmadı. Bu aşağıda anlatıldığı gibi oldu. Nriga, bir gün Brahman'lara bin inek hediye etmeye karar verdi. İnekler, gümüş toynaklı ve altın boy-nuzlu olmak üzere, beyaz, siyah, kahverengi, gri ve sarı gibi çok renkliydiler. Her biri ipekli giysilerle kaplıydılar, ve her birine yiyecek ve para yüklenerek gönderildiler. Maalesef, hediyelerini alanlar ineklerini evlerine götürürlerken, ineklerden biri sürüden ayrıldı ve bulunamadı. Kral ve hizmetlilerinin bilgisi haricinde, inek eski mahaline geri döndü. Ertesi günü, hükümdar bin inek daha vermeye karar verdi, ve onların arasında bir önceki gün hediye olarak verilen inek te vardı. İneğin sahibi, halen her yerde kaybolan hediyesini (ineği) arıyordu, ve ikinci gün hediye olarak gönderilen ineklere araba ile saraydan ayrılırlarken rastladı. İnekleri tek tek kontrol ederek kaybettiği hayvanı buldu, ve hemen onun üzerinde hak idda etti. "Bu inek benim. Onu dün kraldan aldım" diye bağırdı. Fakat onun yeni sahibi haklı olarak, "Bu inek benim, onu bugün kraldan aldım, onu almanıza izin vermeyeceğim" şeklinde cevap verdi. Böyle bir durum oluştuğunda, çok kısa zamanda her iki taraf öfkelenmiş olur, ve karşılıklı şikayet ve kötüye kullanmanın müşterek bağrışmaları ile her ikisi de kralın huzuruna çıkmaya karar verdiler, ve sanki herbiri onları kraldan evvel tanıyormuş gibi gerçekleri ortaya döktüler. Nriga oldukça kederliydi. En içten hürmetle önlerinde selam vererek bu müşkülattan kurtulmak için bir teklifte bulunma cüretine girişti. İnek üzerindeki haklarından vazgeçmeyi kabul eden Brahman'a yüzbin rupi vermeyi taahhüt edeceğini gösteren dostane bir uyuşmaya yanaşmalarını rica etti. Fakat Brahman'ların her ikisi de bağırarak böylesi değersiz bir teklifi hiç bir zaman kabul edemeyeceklerini beyan ettiler. Hediyeler bu kadar basitçe küçük görülüş olamazdı. Hediyeler kutsal şeylerdi. Kral onlara ciddiyetle hediye sunmuştu ve bu hediye almışlardı, ve buna karşılık olarak onlar kralı kutsamışlardı. Böylesi dindar durumlar altında elde edilen inekten para için vazgeçilemezdi. Bunu yapmaktansa hayvanı krala bırakmayı tercih ederlerdi.

Brahman'lar ineği arkalarında bırakarak giderlerken. Nriga suçu yüzünden kederlenmişti. Her ne yaptıysa farkında olmadan yapmıştı. Bununla beraber, daha önce olduğundan daha dindar ve daha cömert davranarak günahlarından arınmaya çabaladı. Ama, eyvah! göreceğimiz kadarıyla, çabalarının hiç bir yararı yoktu. Çünkü, öldüğü ve ölüm efendisinin huzuruna çıktığında, günahlarından kurtulmadığını anladı. Ölüm, ona oldukça nazik bir şekilde muamele etti. Yeni geleni karşılamak için sandalyesinden kalktı ve nazik bir şekilde ona oturmasını söyledi. Ona gerçekten en seven tarzda muamele etti, ve çok az günahı olmasına rağmen oldukça fazla değer kazanmıştı. Ve böylece ölüm ona, "Gerçeği tanımada, sana iki seçenek teklif ediyorum; ya haysiyetlerinin ödülü, ya da günahlarının cezası" dedi. Bu teklife karşılık olarak, kral önce cezayı kabul edeceğini, daha sonra hoşça vâkit geçireceğini söyledi. Ölümün efendisi, "Eğer, bu senin kararınca, şimdi söyleyeceğime kulak ver" dedi ve, "Bir zamanlar, istemiyerek olmasına rağmen, zekat olarak Brahman'lara aynı ineği iki kez verdin. Bu günahın için kertenkeleye dönüştürüleceksin ve Gamti nehri yakınında bulunan bir orman içindeki kuru bir kuyu içinde yaşayacaksın. Üçüncü çağ sonunda, Vişnu'nun enkarnasyonu olan Krişna dünyaya indiği zaman, seni bu dertten kurtaracak" diye devam etti. Ölümün efendisi bu ifadeyi beyan eder etmez, Ayodhya'nın kudretli hükümdarı olan Nriga, bir kertenkeleye dönüştürüldü ve bulduğu küçük yaratıklarla kendisini besleyerek canlı kalmaya çalıştığı kuru bir kuyunun dibinde kendini buldu.

Birkaç çağ geçtikten sonra, Vişnu Krişna şeklinde doğdu. Bir gün Gamti nehri kenarında oğulları ve torunları ile avlanırken, genç aile çok susadı ve su aramak için orman içinde gezindiler. Sonunda biri bir kuyu buldu, fakat kuyunun kenarından baktığında, hayal kırıklığı ile kuyunun boş olduğunu gördü. Bununla beraber, kuyu dibinde uzanan büyük kertenkeleyi görerek merakı harekete geçti. Ve, "Kar-

deşlerim, gelin ve bakın: burada kuyunun dibinde büyük bir kertenkele var. Gelin türbanlarımızı birbirine bağlayalım, birimiz aşağı insin ve kertenkeleyi yukarı çıkarsın" diye haykırdı. Bu teklif kabul edildi. Genç adamlar türbanlarını birbirine bağladılar, ve biri kuyuya indi. Ama onların bu şekilde yukarı çıkarmaları için kertenkele oldukça ağırdı. Buna rağmen yılmamaya karar verdiler. Onlardan biri "Bu yarattığı buradan çıkarmadan buradan ayrılmayacağız" dedi. Böylece, komşu köylerden ip tedarik ettiler ve kertenkele- nin vücuduna bağladılar. Ama güçlerinin son noktasına kadar ipi çekmelerine rağmen kertenkele yerinden bile kımıldamadı. Bu arada, büyükbabaları olayın olduğu yere geldi, ve torunlarının hikayesini işittikten sonra kuyunun dibine indi. Hiç şüphesiz, genç adamlar dedelerinin onlara yardım edemeyeceğini düşündüler. Fakat Krişna, ayağını kertenke- lenin vücuduna basar basmaz harika bir dönüşüm gerçekleş- ti. Kertenkele çok yakışıklı bir erkeğe dönüştü. Dönüşen kertenkele ellerini birleştirerek Krişna'nın ayaklarına ka- pandı ve sevgi gösteren kelimeler kullanarak kurtarıcısına teşekkür etti. O, Krişna'nın kim olduğunu biliyordu. Ona şefkat okyanusu olarak hitap etti, çünkü onu düşük seviye- sindeki hayatında hatırlamıştı. Fakat, torunların "Ne oldu? Ne oldu? Bu adam bir kertenkeleye dönüştürülmek için ne kusur işledi" " diyerek bağırımlarıyla sözü kesildi. Ve böyle- lece Krişna, krala dönerek, "Bu beladan dolayı neden ıstırap çektiğini torunlarıma söyle. Kimsin? Nereden geliyorsun? Ve ne tür bir günah işledin?" dedi. Kral "Bu soruları bana siz mi soruyorsunuz?" dedi. Bunların cevabını siz biliyorusu- nuz. Bununla birlikte, emirlerinize boyun eğerek itaat ederim." Ve böylece genç adamlara yukarıda verildiği şekilde hikayeyi tekrar etti, ve araya giren bu çağlar boyunca Kriş- na'nın lotüs ayakları üzerinde kurtarılmayı düşünmekten başka hiç bir şey düşünmediğini ekledi. Hikayenin sonu- cunda, kral Nriga orada hazır olarak onu bekleyen göksel a- rabasına bindi ve cennete gitti. Fakat Krişna, bu hikayenin anafikrini vurgulama konusunda başarısız kalmadı. Hiç bir

zaman bir Brahman'ı yaralama; onun hiç bir malını alma. Onun hatalarına karşı sabırlı ol; ona iyi bak ve ona daima hürmet göster. Eğer bir Brahman'a bir zamanlar verdiğin herhangi bir şeyi geri alırsan, bu dindar kralın başına gelen büyük ceza kadar ıstırap çekeceğini ve benimle bir Brahman arasında hiç bir fark olmadığını hatırla. Eğer bir Brahman'a hürmet edersen, bana hürmet etmiş olursun. ve öldüğünde, en yüksek cennete gidersin.

Bagavata Purana (Prem Sagar, 65).

DÜNYA VE CENNETİN BİRLEŞMESİ

"Günde yalnız iki kez yemek yiyen insan, bu müddet içinde hiç bir şekilde yiyecek ya da içecek almaz ve bunu altı yıl yaparsa, bütün bu zaman boyunca herhangi bir yarattığı yaralamaktan kaçınırsa, ve düzenli bir şekilde kutsal ateş üzerine içki dökerse, bir milyon yıl Brahma'nın cennetinde yaşar, ve cennet hurileri ile keyifli bir hayat sürer."

— Mahabbarata, xiii. 107. 7.

Ay ırkının prensi Pruravas, cömertliği, dindarlığı ve doğruluğu ile büyük hürmet gördü. Fakat güzelliği daha da ünlüydü. Cennet hurilerinden biri olan Urvasi'yi onunla ile bir ilişki oluşturmaya iten onun güzelliği idi. Tanrı Mitra ve Maruna tarafından aleyhine söylenen bir lanetleme sonucunda Urvasi, ölümlülerin dünyasına gelmeye ve orada yaşamaya mecbur bırakıldı. Dünyaya ulaştığı ve Pruravas'ı gördüğü zaman onun güzelliği karşısında vuruldu ve cennete geri dönme arzusunu tamamen yitirdi. Pruravas da aynı şekilde Urvasi'den büyüldü, ve beraber yaşamalarını teklif ettiği zaman, Urvasi bu teklife belli şartların kabul edilmesi suretiyle razı oldu. Üç şartı vardı. Kendisine çok bağlı iki koça sahipti. Bu koçlar sürekli olarak onun yatağının yanında olmalıydı ve hiç kimse onları oradan uzaklaştırmayı aklına bile getirmemeli idi. Kendisinin tek yiyeceği olan saf tereyağı tedarik edilmeli idi. Ve üçüncü olarak, Pruravas'ı hiç bir zaman çıplak görmemesi gerekmekteydi. Pruravas bu üç şartı kabul etti, ve bu mutlu çift altmışbirbin yıl

birlikte yaşadı. Eğer mümkün olsaydı birbirlerine olan aşk-
ları günden güne artacaktı. Fakat Urvasi'nin cennetteki ar-
kadaşlarını unutmasına rağmen, onlar Urvasi'yi unutma-
mışlardı. Tanrılara övgülü şarkılar söyleyen Gandharva'lar,
ve cennet perisi olan kız kardeşleri kadar Şidas ya da övü-
len azizler de onun yokluğu ile kendilerini yalnız hissettiler
ve onu geri getirmeye karar verdiler. Urvasi'nin kralla yap-
tığı anlaşmanın şartlarını bildiklerinden en iyi planın bu an-
laşmayı bozmak olacağı kararına vardılar. Başlangıç olarak
koçları kaçıracaktı. Böylece, Gandharva'ların biri dün-
yaya indi, ve hertarafın karanlıkla kaplı olduğu bir sırada
cennet perisinin ve kralın uyuduğu yatağa yaklaştı. Gand-
harva, koçlardan birini tutarak oradan götürdü. Fakat koç
öylesine bir ses çıkardı ki bu Urvasi'yi uyandırdı, ve kendi
deyimiyle çocuklarından biri olan koçun götürülmesiyle
soyulduğunu anladı. Elbette kral, Urvasi'nin ağlayışını işit-
ti, ama aynı zamanda çıplak olduğunu da hatırladı, ve yatak-
tan çıkma cesaretinde bulunmadı. Fakat Gandharva gelip i-
kinci koçu da çalınca, Urvasi'nin kızgınlığının sınırı kalma-
mıştı. Açık olarak, korkak ve hilekar biri ile yaşadığını söy-
ledi. Gerçek bir eşe sahip olsaydı, o korkak ve hilekar ol-
mazdı. Eşini ve eşinin çocuklarını korurdu. Bu azarlamalar.
Pruravas'ın tedbirini bozdu, ve Urvasi'nin onu karanlıkta
görmeyeceğini ümit ederek, yataktan kalktı, hırsız yakala-
maya ve koçları geri getirmeye karar verdi. Prens, cennette
ikamet edenlerin hilekarlıklarını hesaba katmamıştı. Bir an-
da odayı büyük bir şimşekle doldurdular. Urvasi, prensi çıp-
lak gördü. Anlaşmalarının şartları iptal edildi, ve cennet pe-
risi gözden kayboldu. Amaçlarının başarıya ulaştığını gör-
düklerinde, Gandharva'lar koçları serbest bıraktılar, ve cen-
nete geri döndüler. Pruravas hemen koçları koruması altına
aldı, ve oldukça başarılı olduğunu düşünerek, amacına ulaş-
manın büyük mutluluğu içinde eve döndü. Fakat, dehşetle
cennet hurisinin gözden kaybolduğunu anladı, ve hiç bir
yerde onun izi bulunamadı. Üzüntü ile çılgına dönmüş bir
şekilde, ve çıplak olarak dünyanın her köşesinde onu aradı.

Uzun bir arayış sonunda, onu Kruşetra'da buldu. Cennet hürisi diğer bir kaç huriyle birlikteydi ve mutlu zamanlar geçirdiği son aşığını takdim etti onlara. Prens gerçekten çok yakışıklı bir insan olması nedeniyle hiç şaşırmadıklarını, ve Urvasi'nin olduğu gibi onunla birlikte yaşama şansı elde etmekten çok memnun olacaklarını söylediler. Pruravas, Urvasi'ye geri dönmesi ve onunla yaşaması için yalvardığında, Urvasi bunun mümkün olamayacağını söyledi. Pruravas'la olan birlikteliğinden hamile idi. Eğer Pruravas yıl sonunda gelirse, Urvasi ona bir oğul hediye edecek ve Pruravas'la bir gece geçirmeye razı olacaktı. Pruravas, sınırlandırılmış bu teklifi kabul etmeye zorlandırıldı. Ve zaman geçtikçe, altı yıl boyunca, Urvasi ile her yıl bir gece geçirmesine izin verildi. Bu şekilde altı oğul babası oldu. Altıncı oğul doğduğu zaman, Urvasi krala bir ricada bulunmasını söyledi. Buna karşılık olarak Pruravas, yaşamında yalnızca bir tek şeyin eksikliğini çektiğini söyledi. Düşmanlarını yenmişti. Güç ve refaha sahipti. Düşünsel ve fiziksel olarak güçlüydü. Arkadaş ve büyük asker sürüsüne sahipti. Fakat Urvasi'nin onunla yaşamaya rıza göstermemesi halinde hiç bir zaman mutlu olamayacaktı. Urvasi'nin krala lütufta bulunma yetkisini veren Gandharva'lardı. Onlar geldiler ve Pruravas'a ateş dolu bir araç verdiler. Düşüncelerini Urvasi ile birlikte yaşama fikri üzerinde sabitleştirmesi ve adaklar sunması için bu ateş dolu aracı üç parçaya ayırmasını, ve bunu yapması halinde arzuladığı her şeyi elde edeceğini söylediler. Pruravas, başlangıçta bu öneriyle tatmin olmuştu, ve evine gitmek için ayrıldı. Fakat bir orman içinde seyahat ederken ne kadar budala olduğunu düşünmeye başladı. Onun istediği Urvasi idi, ve onun yerine ateşle dolu bir araçtan başka hiç bir şey elde etmemişti. Aracı yerde bıraktı ve eli boş ikamet ettiği yere gitti. Fakat gece yarısı uyanıldığında aptalca bir hata yaptığını düşünmeye başladı, ve yatağından kalkarak derhal ormana gitmek için yola koyuldu. Fakat aracı orada bulamadı. Bununla birlikte, aracın yerinde biri diğerinin içinden dışarı fırlamış iki genç ağacın ye-

tiştiğini gördü. Bu ağaçları kendi sarayına götürdü, bunları birbirine sürterek ateş üretebileceğine ve ona ibadet edebileceğine karar verdi. Parçaları birbirine sürterken Gayatri ayetini okudu. Çabaları başarılı idi. Ateşi temin etti, onu üç kısma ayırdı, onun ile adaklar sundu, ve daha fazla aşkından ayrı kalmamak için onları Gandharva'ların arasında bir yerde muhafaza etti.

Vişnu Purana, iv. 6.

AÇIKLAMALAR

AY SOYU — Ay tanrısının soyundan geldiklerini savunan krallar.

CENNET HURİLERİ — Okyanusun çalkalanması sırasında meydana geldiler.

GANDHARVA — Tutucu görüşe göre Kaşyapa'nın çocukları. Brahma'nın burnundan oluştukları da söylenir.

ATEŞİ ÜÇE BÖLDÜ — "Ateş tanrısının üçlü bir niteliği de vardır." Kralın Veda kurallarına uygun olarak ateşi üçe bölmesi istenmiştir.

PURURAVAS — Ayın torunu. Rig-Veda'da onun ve Urvasi'nin arasında geçen anlaşılmaz bir diyalogtan bahsedilir. Bu efsane Şatapata Brahmana'da ve Mahabharata'da da geçer. Max Müller bu hikayeyi şafak ve güneş arasındaki ilişki olarak yorumlar.

URVASİ — Saf zihinli Arjuna cennete geldiğinde, tanrı Indra'nın isteğine karşı gelerek Urvasi ile ilişkiye girmeyi reddetti. Huri kızgınlıkla Arjuna'yı lanetleyerek hadım etti.

ÇAĞLARIN BULUŞMASI

“Dördüncü çağda, kast dışı krallar dünya üzerinde hüküm sürecekler. İnsanlar, vücut yapısı olarak kısa boylu, kısa yaşamlı ve zayıf olacak. Yedi sekiz yaşlarındaki kızlar çocuk doğuracaklar, ve on ya da oniki yaşındaki erkek çocuklar oğul babası olacaklar. İyi ahlak gücünü kaybedecek, ve günahkar insanlar fazlasıyla başarılı olacaklar.”

— Mahabharata, iii. 188.

Bir zamanlar, Batı Hindistan’da, çok güzel bir kızı olan bir kral vardı. Kızı gerçekten öylesine güzeldi ki, düşüncesine göre, kızına eş olabilecek değerde bir prens bulamadı. Böylece cennete gitmeye ve Brahma’nın tavsiyesini almaya karar verdi. Kızını da yanında getiren kral, cennete vardığında, göksel varlıklar korosunu tanrı övgüleri ilahileri söylerken buldu. Bunun üzerine, yaratıcının huzuruna hemen çıkmaya cüret etmeden önce, sessiz bir şekilde ilahiler bitinceye kadar bekledi. Brahma, onu nazik bir şekilde karşıladı, ve ona ne istediğini sordu. Kral, şu ana kadar kızı için uygun bir eş bulamadığını ve tavsiye için geldiğini açıkladı. Bununla birlikte, değersiz olmadığını düşündüğü birkaç prensin isminden bahsetti. Fakat bu isimlerden bahsettiği zaman Brahma güldü ve: “Koro üyelerinin övgülerini bitirmelerini ne kadar süredir beklemektesiniz? Bahsettiğiniz prensler milyonlarca ve milyonlarca yıl önce öldüler. Eşiniz ve akrabalarınız, arkadaşlarınız ve bakanlarınız ve hükümünüz altındakilerin tamamı zaman mefhumu ile yok oldular” dedi. Kral, “Ne yapmam gerekir?” diye sordu. “Kızım için

nasıl bir eş bulacağım? Bana sanki yarım saatten daha fazla beklememişim gibi geldi.” Neyseki Brahma tatmin edici bir teklif yapmayı başardı. “Doğru” dedi. “Eski başkentiniz ve çağınız ve ırkınızın tüm insanları yok edildi. Fakat şu anda dünya üzerinde başka bir insan ırkı var. ve eski başkentinizin mahalinde başka bir kent var. Ve o kentin kralı yalnız büyük ve güçlü bir prens değil, aynı zamanda tanrı Vişnu’nun bir parçasıdır. Onun adı Balarama’dır. Ona git. ve kızınla evlenmesini iste, eminim her ikisi de birbiri için uyumlu olacak” dedi.

Brahma, Vişnu övgüleri ilahisi söylemeye başladı. Onu en yüksek, ebedi ruh olarak tanımladı. Onu sonsuz ve en üst Ruh olarak betimledi ve bu Ruh’un lütfuyla Brahma yaratıcı, Vişnu’nun kendisi koruyucu ve Şiva yıkıcı tanrı idi. Ayrıca onu zaman ile, üzerinde evrenin dinlendiği büyük yılan ile, büyüme ve sıcaklık veren ateş ile, hareketlilik veren hava ile, ihtiyaçlarımızı tatmin eden su ile, varlıkların hareketi için yer veren gökyüzü ile, ve herkese gıda veren toprak ile bir tuttu. Gerçekte Vişnu dünya idi, ve dünya onun içinde idi. O, başlangıcı ve sonu olmayan ilk insandı (1).

Tanrıların talimatlarına uyarak, kral ve kızı dünyaya döndü. Fakat doğal memleketlerine ulaştıklarında, zaman içinde ırkın bozulmuş olduğunu gördüler. Onlar boyca kısaydılar, ve zihinsel ve fiziksel olarak zayıftılar. Bununla birlikte, ümitle beklenen böylesi bir damat için ne baba ne de kızı çok fazla tenkitçi olmaya hazırdı. ve evlilik hemen düzenlendi ve yerine getirildi. Fakat koca, boyca kendisinden daha uzun olan bir eşe sahip olmaktan hoşlanmadı. Böylece saban demirini aldı ve gelini her iki uçtan (alttan ve üstten) bir parça kesti. Kızının mutlu bir evlilik sürdürdüğü-

- (1) Brahma, Vişnu ve Şiva, Hindu üçlüğünü meydana getirir. Başka yerde, Balarama’nın, Vişnu’nun beyaz bir saçından. ve kardeşi Krişna’nın. Vişnu’nun siyah bir saçından oldukları söylenir. Vişnu’ya ibadet edenler genellikle Balarama’ya değil, Krişna’ya önem verirler.

nü gören baba, kalan günlerini çilekeşlik uygulamaları yaparak geçirmek için Himalaya dağlarında inzivaya çekildi.

Vişnu Purana, iv. 1.

AÇIKLAMALAR

Purana'dan alınan bu efsane kralın, Manu'nun küçük küçük torunu olduğunu söyler. Manu bugünkü evrenin ikinci yaratıcısıdır. Onun cennetteki yokluğunda dört çağın yirmiyedi devresi geçmiştir. Yirmiyedi devre yüz milyon yıldan fazla bir zaman demektir. Mahabbarata'ya göre bu devrin sonuna doğru insanlar giderek daha kötüleşmişlerdir. Yavanas gibi kötü krallar veya yunanlılar egemenliği ele geçirmişlerdir. Dördüncü çağda Brahmanlar kurban sunmayı ve Vedaları çalışmayı bırakmışlardır, ormanda çilekeş yaşam uygulamaktan vazgeçmişler ve her şeyi yemeye başlamışlardır. Şudralar dindar olmuşlar, Brahmanlar tanrıyı yadsımışlardır. Tüccarlar hilekarlığa başlamışlardır. Dördüncü çağ sona erdiğinde yeni bir dönem başlayacaktır.

İlk çağ, Krita	—	1.728.000 yıl
İkinci çağ, Treta	—	1.296.000 yıl
Üçüncü çağ, Dwapara	—	864.000 yıl
Dördüncü çağ, Kali	—	<u>432.000 yıl</u>
		4.320.000 yıl

Dört çağın bin yıllık devresi Brahmanın bir gününe eşittir. Brahmanın bir gününün sonunda evren çözülmeye başlar. Önce ateş herşeyi yok eder sonra seller gibi akan su ateşi söndürür: tanrılar ve şeytanlar, insanlar ve hayvanlar yok olurlar. Evrende bir tek Brahma kalır. Brahma yalnız kalınca uyur, buna *Brahma gecesi* denir, bu bir kendi gününe eşittir. (M.iii.188) Sonraki efsaneler bunun Brahma değil Vişnu olduğunu söylerler. Uyuyan Vişnu'dur ve böylece onu en üstün ruh Brahman'la özdeşleştirirler. Brahma gecesi bittiğinde ve Vişnu uyandığında göbek deliğinden bir lotüs çiçeği çıkar. Yaratıcı tanrı Brahma bu lotüsten doğar ve evreni yeniden yaratmaya başlar. (R.vii.72; M.iii.12)

Rişı Markandeya, Rama ve Krişna'nın arkadaşıdır ve evrenin bir çok kez çözülüşünü yaşadığı söylenir. Brahma gecelerinden birinde bir süre Vişnu'nun karnına girmiş ve burada tanrıları ve şeytanları, hayvanları ve insanları, nehirleri ve dağları ve denizleri görmüştür. (M.iii.188)

MUHTEŞEM TANRI ŞİVA

“Brahmanlık şeridi olarak zehirden kararmış boğazlı yılan, göğsünün üstünde insan kafataslarından yapılmış çelenk ile manevi giysisini kuşanmıştı büyük tanrı Şiva... Şiva'nın lotus ayaklarını sevmeyen Rama'yı (Vişnu'yu) mutlu etme hayalini bile kuramaz.”

— Tulsidas'ın Ramayana'sı, i. 64.

Bir gün tanrı Şiva ve karısı Uma bir dağın tepesinde otururken, kadın diğer göksel varlıkların eşleriyle birlikte yola koyulduklarını gördü. Kocasına nereye ve ne amaçla gittiklerini bilip bilmediğini sordu. Kocası, “Evet, Prajapatilerden biri olan Dakşa'nın kutlayacağı bir at kurbanında bulunmaya gidiyorlar” dedi. Kadın, “Ama eğer tanrılar orada olacaksa, sen neden gitmiyorsun? Sen bütün göksel varlıkların en büyüğün; davet edilmedin mi?” dedi. Şiva “Ah” dedi “Çok eski bir hikayeyi yeniden canlandırıyor sun. Göksel varlıklar uzun, çok uzun süre önce hiç bir kurbandan pay alamayacağıma dair aralarında bir anlaşma yaptılar”. Bu cevap Uma'yı çok sinirlendirdi, ve bunun tanrıların en güçlüsünü dışlayan çok tuhaf bir düzenleme olduğunu söyledi. Kızgınlıktan ve hiddetten kocasının böylesi haksız bir düzenlemeyi düzeltmek için adım atmaması halinde onunla bir daha konuşmayacağını söyledi. Karısının bu davranışı Şiva'nın bir şeyler yapması gerektiğini farketmesine neden oldu. Böylece kalktı ve tüm yoga güçlerini topladı Dakşa'nın kurban verdiği yere gitti. Kutlamaya gulyabani çiçekleriyle

katıldı, ve gulyabaniler Şiva adına ateşleri kanla söndürdüler, kurbanlık kazıkları fırlattılar, kurbanı kutlayanları yediler, ve göksel kadınları saygısız bir şekilde itelediler. Çok sayıda şişe kırıldığından süt ve şeker pekmezi ırmakları akmaya başladı. Her çeşit yiyeceği ihtiva eden et ve yemek dağları geniş bir alana yayıldı. Geyik biçimindeki kurban kaçmaya başladı. Şiva kurbanın kaçtığını görünce çok sinirlendi, ve hızla peşine düştü. Koşarken kaşında bir ter damlası oluştu. Ve bu damlanın düştüğü yerde büyük bir alev saçıldı. Ateşten kısa boylu, kan kırmızı gözlü ve yeşil sakallı, korkunç görünümlü bir yaratık husule geldi. Bu yaratık kovalanan kurbanı tuttu ve yedi. Kurbanı yedikten sonra, her yöne kaçan, bulabildikleri her yere saklanan tanrılara ve rişi'lere döndü. Bu noktada Brahma araya girdi ve öfkesinden ürettiği bu kuvvetli yaratığı geri çağırması için Şiva'ya yalvardı, ve bunu yapması durumunda o günden başlayarak sonsuza dek tanrıların her kurbandan ona pay vereceklerine dair söz verdi. Fakat sorun Şiva'nın hiddetinden doğan yaratık ile ne yapılması gerektiği idi. O şekilde kalması halinde, tüm yaradılışı yok edecek güce sahipti. Bu yüzden, Brahma onu bir çok parçaya ayırmayı teklif etti, böylece gücü en aza indirilebilirdi. Bu teklife Şiva nazik bir şekilde rıza gösterdi. Şiva'nın öfkesinin ürünü bir çok parçaya ayrıldı. Ateş ismi altında hayvanlar ve insanlar arasında yaşamaya devam etti. Fakat Ateş kendini farklı biçimlerde gösteren ve farklı şekillerde çalışan bir yaratık oldu. Örneğin, doğumda ve ölümde tüm yaratıklara girdi. Koyunlardaki karaciğer hastalığı, papağanların katlanmak zorunda kaldıkları hıçkırık, boğaların toynaklarında görünen yara, diğer birçok dert ve rahatsızlıkların tamamı Ateş'in yüzündendi. Ateş aslen Dakşa'nın kurban merasiminde Şiva tarafından üretilen öfkeydi.

Bu hikayenin Mahabharata'nın sonraki bölümlerinde verilen iki uyarlaması vardır. İlki, ne tanrıların ne de rişi'lerin Şiva'yı kurban merasimine hiç bir şekilde davet etme

düşünceleri olmadığına işaret eder, fakat ikinci uyarılama, Dadiça (Dadhicha) adında bir rişi'nin Şiva'nın neden davet edilmediğini sorduğunu söyler. Gerçekte, Şiva'nın (Rudra'nın) bulunmaması halinde kutlamada kurbanın değeri olmayacağını söyledi. Dakşa toplam onbir Rudra'nın var olduğunu ve hepsini tanıdığını ama Dadiça'nın bahsettiği bu büyük tanrının kim olduğunu bilmediğini söyledi. Tüm tanrıların efendisi ve sahibi, emsalsiz tanrı Vişnu'ya kurban sunuyordu. Dadiça, görünüşte tek başınaydı ve tapınılmaması gerekene taparlar ve tapınılması gerekene tapmazlarsa büyük bir belanın üzerlerine çökeceğinden emin olduğunu söyledi (1). Şiva olayın geçtiği yere gelip kurbanı yok ettiğinde, Dakşa'nın hafızası hızlı bir düzelmeye uğradı. Alçak gönüllülükle affedilmesi için yalvardı ve tanrıdan ona bir lütuf bahşetmesini istedi. Ve Şiva'nın 1008 ismini tekrar etti. Tanrı, bu tapınma biçiminden memnundu, ve kendisine tapan bu kişiye bin atı kurban etmiş kadar hak imtiyaz edeceğini söyledi. Ve ona Veda'lardan ve Sankya ve Yoga felsefesinden alıp bezediği yeni bir din tebliğ etti. Bu doğüstü yaratıklar, onu çilekeş yaşam uygulamasında uzun süre kullandılar. Tamamıyla sır doluydu, ve bu nedenle aptal insanlar onu eleştirdiler. Onun dört kast ile çok az ortak yanı olan yaşamın dört şekli için verilen görevlere zıt giden bir iman inkarı olduğunu söylediler. Fakat bütün bunların üzerinde o özgürlüğün gerçek anlamıydı. Ne yazık ki Şiva'nın, metinde söylendiği üzere bu yeni dini açıkladığına dair bir gösterge yok, çünkü tanrı hemen sonra gözden kayboldu. Fakat şu yararı vardı: Eğer bu hikayeyi okur ve Şiva'nın isimlerini ezberden söylersen hiç bir zaman ateşin çıkmayacak, ve daha ötesi, tüm yaşamın boyunca en ufak bir kötü tecrübe yaşamayacaksın. Hastalık ve acılardan arındırılmış olacaksın; hiç bir hayalet ve şeytan ikamet yerini rahatsız etmeyecek; tüm arzuların yerine getirilecek; ve öldüğün zaman cennete

(1) Okuyucu Dadiça'nın Vişnu'nun, Dakşa'nın da Şiva'nın tanrılık niteliğini reddettiğini görmektedir.

gideceksin, ve bir daha hiç bir zaman dört ayaklı hayvan ya da kuş şeklinde doğmayacaksın.

Mahabharata, xii. 283, 285

AÇIKLAMALAR

Şiva'nın Dakşa'nın kurbanına karışması Hint edebiyatında sıkça görülür. "Kurbanın Gücü" adlı efsanede de bu vardır, bu efsanenin belki daha önceki biçimidir. Ancak bunun başlangıcı Yayur-Veda'dadır, burda Rudra'nın diğer Veda tanrılarına karşı üstünlüğünü görmekteyiz. Destanlarda kaydedildiğine göre Vişnu'ya ve Şiva'ya tapanlar arasında bir kavga vardır. Hari-vansa adlı eserde böyle bir durum hoşgörülemezdi ve burda kurbana karışanın Brahma değil Vişnu olduğunu okuruz. Bu esere göre, kurban yokedildiğinde ve tanrılar kaçıştıklarında Vişnu Şiva'nın boğazını sıkar ve onu çekilmeye ve kendi üstünlüğünü kabul etmeye zorlar (Dowson).

Mahabharata'da her iki tanrıya da eşit biçimde tapınılır.

UMA - Şiva'nın karısı. Babası ve kocası arasındaki bir kavgadan dolayı kendini kurban olarak yakar ve ilk Sati olur. Sati kelimesi gerçek veya erdemli kadın demektir ve kocalarının ölümü üzerine kendilerini yakan kadınlara yakıştırılır. Şiva'nın karılarından en önemlisi Durga ve Kali'dir. "Kali dört kollu kara bir kadın olarak tasvir edilir. Bir elinde kılıç diğer elinde öldürdüğü bir devin kafası vardır, diğer iki eliyle de kendisine tapınanları yüreklendirir. Küpe olarak iki ceset vardır kulaklarında, kafataslarından yapılmış bir kolyesi vardır. Elbisesi ölü kafataslarından yapılmış bir korsedir ve dili ağzından dışarı sarkar. Gözleri ayyaşlar gibi kırmızıdır, yüzünde ve göğsünde kan vardır." Bu şekilde tasvir edilen Kali figürleri pazarlarda satılır ve Hindular evlerine asarlar bunları.

TANRI İNDRA BİR BRAHMAN'I ÖLDÜRÜR

"Dünyada bir Brahman'ı öldürmekten daha büyük bir suç yoktur."

— Manu kanunları, viii. 381.

"En büyük kurban biçimi olan atların kurban edilmesi tüm günahları yok eder."

— Manu kanunları, xi. 261.

Bir zamanlar, Twaştri adında bir Brahman vardı. Hiç bir şekilde alışılmış bir Brahman değildi, ve ona yapılan imalar oldukça gizemliydi, çünkü onun tüm yaratıkların efendisi ve tanrıların şefi olduğu söylenir. İndra'ya büyük bir kin besleyen Twaştri, kendisine İndra'nın saltanatını çalabileceğini ümit ettiği bir oğul yarattı. Bu oğulun üç başı vardı, ve herbiri belirli bir görev için tahsis edilmişti. Birincisi ile Veda'ları okuyor, ikincisi ile içki içiyor, ve üçüncüsü ile öyle bir bakıyordu ki pusulanın her noktasını (çevredeki her şeyi) yutacakmış gibi görünüyordu. Karakteri ve tabiatı görünüşü kadar dikkate değerdi. Ruhunun uysallığı ve dindarlığı kadar, çilekeşliğin şiddetli arzusu içinde diğerlerinin tamamını geride bıraktı. Tüm evreni yutabilecek kadar büyük bir güce her gün güç ekleyen bu hayret verici genci seyrederken İndra'nın tedirginliğinin artması garip değildi. Eğer tanrı bir şey yapmazsa, ve bunu en kısa zamanda yerine getirmezse tüm gücünü ve şerefini sonsuza dek kaybedeceği aşıkardı. Ve ona rakibini yok edebileceği tek yol etle cez-

betmek gibi göründü. Böylece cennette bulunabilecek en güzel hurileri huzuruna çağırdı, ve onlara gidip bilgeyi baştan çıkarınmalarını söyledi. Kendilerine emredildiği gibi gittiler. ama küçük düşürücü bir itirafla geri döndüler ve ellerinden gelen her şeyi yaptıklarını ama buna rağmen başarısız kaldıklarını söylediler. Genç adam tamamen tesir edilemez biriydi. Duyguları tamamıyla kontrol altında olan biri üzerinde ne olursa olsun ihtirasın hiç bir gücü yoktu. İndra bu bilgiyi aldığı anda tek yolun onu katletmek olduğu sonucuna vardı, ve böyle bir eylem için kutsal kitapların ona yetki verdiğini iddia ederek yıldırımı rakibine attı ve öldürdü. Fakat ölümden bile, genç Brahman'ın bedeni, İndra'nın korkmaya devam edebileceği şekilde parlak bir ışıkla dünyaya yayılmıştı. Genç adam halen daha canlı ve inanılmaz bir güçle silahlanmıştı.

İndra kurbanının bedenine bakarken bir oduncu omuzunda bir balta taşıyarak oradan geçti. Oduncuya ölü adamın kafalarını kesmesini emretti. Ama oduncu bunu reddetti, ve "Böylesi haysiyetsiz bir işi niçin benim yapmamı istiyorsun? Bunun yanısıra sana kim olduğunu ve bu adamı neden öldürdüğünü sormak zorundayım. Bir Brahman'ı öldürmenin çok büyük bir günah olduğunun farkında değilmisin? Korkup korkmadığını merak ediyorum" dedi. Tanrı, "Senin soruna cevap olarak, cennetin kralı İndra olduğumu bildiririm. Bu adam benim düşmanımdı. Sana söylediğimi yap. Bu kafaların bedenden ayrıldığını görene kadar kendimi rahat ya da emniyette hissetmeyeceğim. Bir Brahman öldürmenin günahına gelince, onu da göreceğim, güçlü bir kefaretle ödeyerek tüm lekeleri silip süpüreceğim" diye cevap verdi. Bu açıklamaya üzerine oduncu, tanrının emrine itaat ederek üç başın üçünü de kesti, ve ölü adamın farklı ağız ve boyunlarından dışarıya çok sayıda kuş, güvercin, papağan ve serçe uçtu.

Yeniden canlanma ümidi olmaksızın düşmanın öldüğünü düşünerek oldukça rahat ve huzurlu bir şekilde İndra

cennete geri döndü. Ama sıkıntıları bitmemişti. Şimdi genç adamın babası işe katıldı ve intikam almaya karar verdi. Twaştri, Vritra ismini verdiği ve oğlunun katilini yok edebileceğini düşündüğü güçlü bir şeytan yarattı. Şeytan çok büyüktü. Öylesine büyüktü ki başı göğe değiyordu. Şeytanı yarattıktan hemen sonra İndra'ya gitti ve savaşmak için ona meydan okudu. Çok korkunç bir savaş oldu ve sonunda zaffer şeytanındı. Göksel varlıkların kralını yakaladı, ağzına attı, ve onu yuttu. Tanrılar, liderlerinin şeytanın boğazından aşağı doğru kaybolduğunu gördükleri zaman korku ile doldular, ve ne yapmaları gerektiğini bilemediler. Sonunda dahiyane bir çare buldular. Bir esneme yarattılar, bugüne kadar yapılan ilk esneme idi, ve esneme ilk etkisini şeytan üzerinde gösterdi. Şeytan kendini tutamadı, ve esnemek için ağzını açar açmaz İndra vücudunu top gibi yapıp iyice küçüldü ve şeytanın esneyen ağzından dışarı atladı. İndra dışarı çıkınca savaş tekrar başladı. Fakat tüm çabaları boşuna idi, ve İndra kazanma ümidi olmadığını farkederek kaçtı. Bu ikinci yenilgiden sonra çok sinirlenen tanrılar, rişi'lere danıştılar ve oybirliğiyle durumu hiç bir zaman yok edilemeyen tanrı Vişnu'ya anlatmaya karar verdiler. Bu karara göre, tanrılar ve rişi'ler birlikte Vişnu'nun oturduğu Mandara dağının tepesine gitmek için yola koyuldular. Onun huzuruna yaklaştıkça, Vişnu'nun okyanusun çalkalanmasında ve diğer yerlerde üstesinden geldiği kudretli eylemleri öven bir ilahi söylemeye başladılar. Onun tüm tanrılarının en üstünü ve tüm dünyaların efendisi olduğunu da söylediler. Hikayelerini anlattıkları ve yalnızca Vişnu'nun onları koruyabileceği inançlarını ifade ettikleri zaman, tanrı onlara uzlaşma politikası gütmeleri gerektiğini söyledi. Şeytan, görünüşe göre Twaştri'nin gücü ile evreni öylesine istila etmişti ki onu yok etmek imkansız hale gelmişti. Böylece rişi'lere ve göksel ozanlara şeytana gitmelerini ve barış teklifi yapmalarını önerdi. Vişnu sonra ne olacağını söylemedi ama gizemli olarak Vritra'yı sonunda öldürebileceği bir silah yapacağına işaret etti.

Bu öneriye itaat ederek rişî'ler ve cennet ozanları Vritra ile görüşmeye gittiler. Vritra ve İndra'nın çok uzun savaştıklarını ve belirsiz sonuçlar elde ettiklerini söylediler. Şeytanın hiç bir zaman tanrıya boyun eğdiremeyeceğini düşünüyorlardı. Eğer daimi barış şartlarını kabul ederlerse her ikisi için ve diğer herkes için çok daha iyi olmaz mıydı? Sürekli devam eden bu savaştan dolayı, dünya ve cennetin her ikisi de oldukça fazla sıkıntıya sokulmuştu. Vritra, kızgın bir şekilde araya girip hiç bir zaman İndra'nın arkadaşı olmaya rıza göstermeyeceğini söylediği zaman, rişî'ler şaşkınlıklarını şöyle ifade ettiler. "Neden olmasın? Sevgi ve arkadaşlıkla yaşamaya devam eden erdem sahibi insanları görmek oldukça cezbedici bir manzaradır". Bu bilge hiç bir insanın reddedemeyeceği bir fırsattı. Birinin daha ciddi olarak isteyebileceği bundan büyük zenginlik yoktu, ve herkes İndra'nın ne kadar güzel bir karaktere sahip olduğunu biliyordu; iffetli, doğru, alicenap ve masum; adil ve iyi olan herşeyi seven biri. Böylece şeytanın, İndra'nın iyi niyetini göz önünde bulunduracağını ve uzun süreli bir barışa rıza göstereceğini ümit ettiler.

Şeytan, "Peki öyleyse" dedi. "Barış yapmayı kabul edeceğim, ama kesinlikle belirttiğim şartlar dahilinde. Bana İndra'nın tahta, taş ya da demirden yapılmış herhangi bir silah ile, karşılıklı yüzyüze ya da belirli bir mesafeden savaşmak için yapılmış herhangi bir silah ile, ne ıslak olan ne de kuru olan herhangi bir şeyle saldırmayacağına dair kesin söz verin. Ve aynı zamanda gece ya da gündüz hiç bir zaman bana saldırılmayacağına dair bizzat kendisi söz vermelidir. Eğer bu şartlara karşılık söz verirsiniz, ben de barış yapmayı kabul ederim." Rişî'ler söz verdiklerinde, şeytan artık savaş olmayacağından dolayı memnun olduğunu söyledi. İndra da aynı terimleri kullandı, ama söyledikleri onun gerçek duyguları değildi, sürekli olarak barış şartlarını bozacak bazı açık kapılar aramaya başladı, böylece barış şartlarını bir an önce bozabilir ve düşmanını öldürebilirdi. Bu konu

üzerinde düşünüp taşınırken İndra, bir gece kendini deniz kenarında buldu, ve öldürmeyi planladığı şeytan uzakta değildi. O an şu düşünce aklına geldi: “Güneş batıda batıyor, karanlık düşmeye başladı, ama kimse gecenin geldiğini ya da gündüz olduğunu söyleyemez. Eğer şeytanı karanlık ve ışık arası olan şu an öldürebilirim, sözümü bozmamış olacağım” dedi. Ve böylece düşünüp taşınmaya ve Vişnu’nun rehberliği için yalvarmaya devam etti. O anda denizden bir köpük kütlesi yükseldi; bir dağın yüksekliği kadar büyüdü. Ve İndra baktığında bu köpük kütlesinin taş, demir ya da tahtadan yapılmış bir silah olmadığını ve ne yaş ne de kuru olduğunu farketti. Eğer Vişnu köpüğe girerse, ve eğer köpüğün Vritra’ya fırlatırsa, bu şekilde barış koşullarında yasaklananlardan farklı bir silah ile onu öldürebilecekti. Vişnu ona yardım etmeye söz verdi, ve İndra’nın kullandığı silaha (köpüğün içine) gireceğini söyledi. Öyleyse bu kudretli tanrının planladığı silah bu köpük olmalı idi. Her durumda deneyecekti ve bu denemeyi yaptı; köpüğün avucunun içine aldı ve hızlıca şeytana attı. Ve Vişnu köpüğün içinde olduğu için hiç kimsenin karşı koyamayacağı güç ve kuvvet uyguladı, ve Vritra ölü olarak yere düştü. Tanrılar, düşmanlarını ölü olarak gördüklerinde, tebrikleri ve övgüleri ile kahramanlarının etrafında toplandılar. Gökyüzü ışıkla doldu, hoş bir rüzgar esmeye başladı, ve alandaki hayvanlar bile sevindi. Fakat İndra başarının kime ait olduğunu söylemekte gecikmedi. Onlara zafer getiren, tüm tanrılarının en büyüğü olan Vişnu idi.

Bununla birlikte, memnunluğuna rağmen İndra’nın kalbi huzursuzdu. Ruhunun büyük bir günah yüklendiğini unuttu. Bir Brahman öldürmüştü, ve bu korkunç suçun sonuçlarından nasıl kurtulacağını bilmiyordu. Zaman geçtikçe, daha da kederli olmaya başladı, ve sonunda gözden kayboldu. Kimse nereye gittiğini bilmedi. Her tarafta arandı, ama nerede olabileceği konusunda hiç bir ize rastlanmadı.

Mahabharata, v. 9, 10.

AÇIKLAMALAR

Bu efsane yalnız Brahmanların yüksek sınıfının tanrılardan bile üstün olduğunu göstermez aynı zamanda çilekeşliğin gücünü de gösterir. Bu hikaye krala, kendisinin de yapmak zorunda olduğu gibi, tanrılarının bile bazen sürgüne gidip saklanmaları gerektiğini anlatır. Hikayeyi nakleden bu hikayenin Vedalar kadar kutsal olduğunu eklemiştir.

GURUR DÜŞÜŞTEN ÖNCE GİDER

“Tanrıların mağlup etmeye hazırlandıkları insanlar yine tanrılar tarafından anlayıştan mahrum edilir ve şeytan günahlarla kirlenmiş düşünceye iyi olarak görünür.”

— Mahabharata, ii. 81. 8.

İndra'nın gözden kayboluşu evreni korkuya düşürdü. Kralsız bir refah ve mutluluk imkansızdı. Kaos'un hakim olması kesindi. Dünyada yaşayanlar, İndra'nın rehberliğinden yoksun kalmanın sıkıntısını çekti; yağmurun yağışı durdu, dünya bir çöle dönüştü ve orman ağaçları bile nem yoksunluğundan kurudu. Cennet te aynı şekilde bu sıkıntıdan payını aldı; tanrılar ve bilgiler kaçınılmaz sonu sezinleyerek bunalmışlardı. Doğal olarak, İndra'nın oldukça şerefsiz bir şekilde terkettiği saltanatını üzerine almak için aralarından birini ikna etmeye çalıştılar, fakat hiçbirisi boşalan bu görevi kabul etmeye hazır değildi. Sonunda ay ırkının hükümdarı olan Nahuşa'ya cennetin egemenliği teklif edilmeye karar verildi. Nahuşa birçok fazileti ve insanların yöneticisi olarak gösterdiği yetenek ile büyük bir saygınlık elde etmişti. Fakat konu açıldığı zaman bu görevi istemediğini ve böyle bir şeyin daha önce hiç olmadığını, hiç bir ölümlünün böyle bir görev için yeterli olmadığını açıkça söyledi. Ancak göksel varlıklar, onun taç giyer giymez ve meshedilir meshedilmez kendisini çok farklı hissedeceğine dair söz verdiler. Tanrılarının ve şeytanların bahsettikleri insanüstü meziyetler ve güçler ona aktarılacaktı. Böylesi bir güvence

ile Nahuşa taç giyme törenine ikna edildi ve kısa zamanda her gün gücüne güç eklediğini keşfetti. Fakat, eyvah! Bu güçlerini kötüye kullanmaya başladı. Yüce görevlerine dünyaların hükümdarı olarak katılması gerekirken, cennet bahçesinde hurilerin ve ozanların eşliğinde gezinerek ya da onların şarkılarını ve tanrıların ve kahramanların eski dünya hikayelerini dinleyerek vakit geçirdi. günlerini tembellik ve şehvete ait eğlencelere harcadı. Herşey daha önce olduğu gibi kötüydü. şu anda daha da kötüydü; ve Nahuşa günahkarlığını taçlandırmak için İndra'nın karısına göz koydu. İsmi Saki olan bu kadın, şerefli bir isim taşıyordu. İftiranın nefesi bile şöhretine hiç bir zaman dokunmamıştı ve şehvet düşkününün varlığından kaçtı. Sıkıntısı içinde onun hiç bir yanlışını görmediğine dair güvence veren tanrıların papazı Brihaspati'ye danıştı. Fakat Nahuşa arzusuna karşı direnmekte kararlıydı. Böylece tanrıları huzuruna çağırdı ve Saki'ye gitmelerini ve kendisine emredildiği gibi hareket etmesini ve gelmesini söylemelerini istedi. Göksel varlıklar ona açıklamaya çalıştılar. Herhangi bir insanın bir başkasının karısına yanlış yapmasının münasebetsizlik olduğunu ve efendilerinin buyruğu altındakilere kötü örnek olacak bir hareket yapmayacağını ümit ettiklerini söylediler. Ne yazık ki Nahuşa kesin olarak kararlıydı. Onlara sefinin günahlarını hatırlattı, ve onun sıkça olan aşk maceralarını kontrol etmek için ne yaptıklarını sordu. “Kadını hemen getirin, yoksa pişman olursunuz” dedi. Tanrılar aciz kalarak, Brihaspati'nin sarayına gittiler ve Saki'den cennet kralının emrine itaat etmesini istediler. Fakat Brihaspati onu bırakmayı reddetti. Ve, “Bu kraliçe, bana bir yalvaran olarak geldi, ve ben hiç bir zaman yalvaran birinin haykırışını işitmeyi reddetmem. Ve siz göksel varlıklar, Brahma'nın sıkıntı içinde bulunanların dualarını duymazdan gelen hiç kimsenin hiç bir zaman başarılı olamayacağını beyan ettiğini biliyorsunuz” dedi. Bununla birlikte, tanrıların papazı, uzlaşmacı politika izleyerek bir şeyler kazanabileceklerini söyledi. Bir günün ne getireceğini hiç bir zaman hiç kimse bilemezdi, ve

Saki'nin Nahuşa'ya gitmesini ve teklifini düşünmesi için zamana ihtiyacı olduğunu söylemesini önerdi. Bu plana göre, Saki hükümdara yaklaştı ve kendisine tavsiye verildiği şekilde konuştu. Buna kocasına ne olduğunu ve nereye gittiğini bulmak istediğini ekledi. Aramalarının başarısız çıkması halinde kendisini onun arzularına teslim edeceğine ve onun karısı olacağına dair söz verdi. Nahuşa onu kendisini teslim eden bir ruh halinde görmekten çok mutluydu, onun bu talebini onayladı, ve bunu canı gönülden yaptı, çünkü İndra'nın hiç bir zaman bulunamayacağından emindi.

Fakat Saki İndra'yı bulunmaya kararlıydı ve bu kararla gece tanrıçasına hitap etti, ve merhametli varlık ona İndra'nın saklandığı yere kadar rehberlik etti. Dağların ve nehirlerin üzerinden en uzak deniz kenarlarına ve bunun ötesinde deniz ortasındaki bir adaya ve adanın ortasındaki bir göle, ve gölün ortasında binlerce ve binlerce çiçeklenmiş nilüfer çiçeklerine ve bu nilüfer çiçeklerinin ortasındaki belirli bir nilüfer çiçeğinin gövdesinde büyük tanrı İndra'nın uzanarak saklandığı yere kadar giden uzun bir yolculuktu. Elbette çiçek hemen yapraklarını kapattı ve Saki kendisine bir giriş bulmadan ve kendini kocasının ayaklarına atmadan önce böyle yapmak zorundaydı. Saki onun ayaklarına kapandı ve tek bir söz bile söylemedi. Sonunda sessizlik İndra'nın, "Niçin geldin? Beni nasıl buldun?" demesiyle bozuldu. Saki ona korkunç hikayesini anlattığı ve efendisinin kendisini daha fazla saklamaması, ortaya çıkması ve kendisine yanlış yapan insanı öldürmesi için yalvardığı zaman, İndra orada kalmaktan başka hiç bir şey yapabilmesinin mümkün olmadığını söyledi. Buna neden olarak Nahuşa'nın artık ondan çok daha güçlü olduğunu gösterdi. Ona yapılan sunular ve tanrıların ve şeytanların ona insanüstü yetenekleri ve güçleri bahşetmesi Nahuşa'nın inanılmaz bir güç kazanmasına neden olmuştu. Fakat, kendisinden emin bir şekilde aklında, hükümdarın elde ettiği her şeyi yağma edecek bir plan vardı. Eğer durum başarılı bir noktaya geti-

rilebilirse. sonunda Nahuşa cennetten atılabilecekti. İndra bunun nasıl işleyeceğini açığa vurma riskine girmedi. Sadece, “Nahuşa’ya dön ve ona deki. ‘Daha önce hiç görülmemiş bir tahtirevan içinde bana gel. ve ben arzu ettiğin her şeyi yapacağım. Eski kocam at ve fillerle çekilen iki tekerlekli bir araba sürerdi. ama sen ondan çok daha büyüğün. Yedi rişi’ye tahtirevanını taşımalarını emret. bu kesinlikle övünebileceğin emsalsiz bir şey olacak.’ ” demekle yetindi. Saki, İndra’nın talimatlarına itaat ederek cennete döndü ve göreceğimiz şekilde Nahuşa’ya yaklaştı ve kocasının arzuladığı şekilde konuştu.

Saki, kocasını aramak için cennetten gittiği sıralarda, tanrılar da aynı şey ile meşguldü. Tanrılar, Vişnu’nun yardımını sağlamak zorunda oldukları sonucuna vardılar. Şöyle ya da böyle İndra, bir Brahman’ı öldürmek durumunda kalmasından dolayı oluşan günahı temizlenmeliydi. Eğer bu günahından bir an önce temizlenirse cesareti yerine gelecek ve cennetteki yerini yeniden alabilecekti. Göksel varlıklar, her zamanki gibi Vişnu’yu arzulu ve yardıma hazır şekilde buldular. Vişnu hemen, İndra’nın yapması gerekenin bir at kurban etmek olduğunu beyan etti. Bunu yapmakla, günahından arınacak ve tüm arzuları gerçekleşecekti. Tanrılar bu yolu işitmekten çok mutluydular ve kurbanı kendi hesaplarına başlattılar ve bu istenilen sonucu öylesine fazla bir şekilde verdi ki, İndra saklandığı yerdeki mesafeden, onun lütufkar etkilerini hissetti ve bir ağırlığın ruhundan kaldırıldığını anladı. Fakat tanrılar İndra ile yüz yüze karşılaşana kadar rahat edemeyeceklerine karar verdiler. Böylece, özel papazları olan Brihaspati aracılığıyla. ateş tanrısı Agni’yi yardımlarına çağırarak, başka bir kurban sunmak için adım attılar. Agni her yeri aradı, fakat İndra’yı bulamayacağını kabul etmek zorunda kaldı. Ancak ikinci çabası daha başarılı idi, ve ateş tanrısı İndra’nın nilüfer çiçeği yataklarında saklandığını bildiren memnun edici haber ile döndü. Göksel varlıklar hiç vakit kaybetmeden İndra’nın saklandığı yere

gittiler ve krallarına övgülü ilahiler söylemeye başladılar. Söyledikleri her ilahi İndra'nın gücüne güç kattı ve böylece İndra yokluğunda ne olduğunu öğrenmek üzere onları sorguya çektiğinde, onlar üzüntülü bir şekilde, Nahuşa'nın çok güçlü hale geldiğini kabul ettiler. O, tüm enerjiyi yutmuş ve bir tanrının sahip olduğu her şeyi yüklenmiş gibiydi; yalnız bu değil, aynı zamanda göksel varlıklar onun yüzünden korkunç bir yaşam içine girdiklerini ve kimliklerini gizleyerek dolaştıklarını acıyla itiraf ettiler. Bununla beraber, en güçlü dört tanrı bir ortaklık anlaşması içine gireceklerine, İndra ile güçlerini birleştireceklerine, Nahuşa'yı öldürmek için ellerinden gelenin en iyisini yapacaklarına dair söz verdiler.

Fakat bu eylemi yapmaya karar verdikleri an, yedi rişi'den biri onların huzuruna aceleyle geldi. Bu bir zamanlar okyanusu içen kudretli bilge Agastya idi ve anlatacak harika bir hikayesi vardı. Nahuşa, Saki'nin ona söylediği gibi hareket etmişti. Yedi rişi'yi kendi sarayında bir araya getirmişti ve onlardan tahtirevanını taşımalarını istemişti. Her şey o gün olmuştu. Rişi'ler, sonunun ne olacağını bilerek, kralın emirlerine itaat ettiler ve efendilerini cennet sokakları arasında taşıdılar. Bununla birlikte, yürürken ona bir soru sordular. Bu Veda'lardaki belirli ilahiler hakkındaydı. Nahuşa, onların gerçek olduğunu düşünüyor muydu? Ve meftun olmuş aptal onların gerçek olmadığını söyledi. Bu günahkar cevap kutsal insanların kızgınlığını artırdı ve günahından dolayı onu azarladılar. Fakat azarlama, yedi rişi'den bile gelse, Nahuşa tahammül etmeye hazır değildi, ve onlara horgörüsünü göstermek için ayağını uzattı ve birinin kafasına dokundurdu. Bu kaba horgörürüye maruz bırakılan Agastya'nın kendisi idi, ve Agastya'nın söylediği gibi, Rişi'ye karşı bu aşağılama, hükümdarın elde ettiği tüm kuvveti ve gücü yok etmek için fazlasıyla yeterli idi. Daha da iyisi, şu anda onu lanetlemek mümkündü, ve bu hiç vakit kaybetmeden Agastya'nın yaptığı idi. Bilge, "Yapmaman gereken üç şey yaptın" dedi "Veda'ların gerçek olmadığını söy-

ledin, ayağınla bana dokundun, ve her biri Brahma'ya eşdeğer olan yedi rişi'ye tahtırevanını taşıttın. Bu nedenle seni cennetten, onbin yıl için bir yılan şeklinde yaşamak zorunda kalacağın yer olan dünyaya düşmen için lanetliyorum. O süre geçtikten sonra, cennete dönmene izin verilecek”.

Tanrıların bunu duymaktan dolayı ne kadar hoşnut kaldıklarını aktarmak gereksiz. İndra'nın liderliğinde, göklerin yönetimi için daha öte tüm sorumluluklardan kurtulmuş olmaktan memnun olarak hemen yukarı dünya için yola çıktılar.

Mahabharata, v. 9, 10.

AÇIKLAMALAR

SÖYLEDİKLERİ HER İLAHİ İNDRA'YA GÜÇ KATTI —
Şatapata Brahmana'daki şu cümleye benziyor: “Kurban yoluyla tanrılar üstün bir otorite elde ettiler.”

AGASTYA — Genellikle yedi rişi arasında sayılmaz. Rişiler Brahma'nın oğulları olarak kabul edilirler. Brahmana'larda gösterilen rişilerle destanlarda geçen rişi'ler farklıdır.

VIŞNU'NUN ASLAN ADAM BİÇİMİNDE GENEDOĞUMU

“Bir insan tüm Veda'ları okusa ve tüm felsefeleri bilse bile, Vişnu'ya ibadet etmemesi halinde aptalların en berbatıdır. Vişnu'ya karşı inancı olan ve kendini ona hizmet etmeye adanmış kişi, Veda'ları okumamış olsa ve kurban sunmamış olsa bile, bütün dinsel gereklerini yerine getirmiş sayılır.”

- Garuda Purana, 236.

Şeytanların kralı Hiranyakaşipu, yaratıcı tanrı olan Brahma'dan bir lütuf elde etti. Bu lütufta göre o, tanrı ya da şeytan, hayvan ya da insan tarafından hiç bir zaman ele geçirilemeyecek ya da öldürülemeyecekti. Bu söze güvenerek göksel varlıklar ile savaşa başladı ve öylesine başarılı oldu ki cennetin, dünyanın ve cehennemin efendisi oldu. İndra'nın tahtına el koydu, ve güneş ve ayın görevlerini üzerine aldı. Ayrıca, zenginlerin tanrısı ve alt dünyanın yöneticisi imiş gibi davranmaya başladı. Tanrılar, öylesine baskı altındaydılar ki, yeryüzüne sığındılar ve ölüm korkusu içinde gezindiler dünyada. Şeytan kral hiç kimsenin kendisinden başka hiç bir tanrıya ya da varlığa ibadet edemeyeceğini ve tüm sunuların ve kurbanların ona yapılacağını ilan etti. Kristal sarayındaki saltanat koltuğunda oturup yiyip içerken, cennet hurileri onun önünde dans ederlerken Şida'lar, Gandhārva'lar ve yılan tanrıları ona hizmet ettiler. Fakat şeytan kralın kendi krallığında talep ettiği onur ve şerefi ona vermeyen biri vardı ki bu kendi öz oğlu Pralada idi. Bu ço-

cuk bir Brahman öğretmenin muhafazasına teslim edilmişti ve onun evinde yaşıyordu. Bir gün Pralada babasını ziyarette geldi ve babası öğrendiği her şeyin kısa bir özetini anlatmasını istedi. Pralada, öğrendiği her şeyin özünün Vişnu'ya tapınmak olduğunu söyledi. Bu sözleri dinlerken şeytanın gözleri hiddetle ışıldadı ve Brahman'ı, oğluna babasının en büyük düşmanına şükretmeyi öğrettiği için suçladı. Fakat Brahman bu konuda hiç bir şekilde sorumlu olmadığını söyledi ve Pralada cesaretle öğretmenin, "tüm dünyanın eğitmeni", en büyük ruh, "yalnız kendinin değil tüm insanların ve hatta baba olarak onun bile yaratıcısı ve koruyucusu olan" Vişnu'dan başkası olmadığını söyledi. Şeytan, oğluna onu kafirliğe iten ve etkisi altına alan şeytani ruhun ne olduğunu sorduğu zaman, çocuk onun kalbine girenin "evrenin tüm alanını kaplayan ve her yerde bulunabilmesi ile tüm varlıkların davranışlarına etki eden" Vişnu olduğunu söyledi.

Şeytanın, oğlunun cezalandırılması için emir vereceği beklenilebilirdi. Ama o sadece oğlanın sarayın öğretmenine götürülmesini emretti. Fakat bir süre geçtikten sonra, Pralada tekrar çağırıldı ve ezberden bazı şiirleri okuması emreldi. Çocuk Vişnu'ya şükredici bir ilahiyi okuyarak karşılık verdi. Çocuk ilahiyi bitirdiğinde, babası hizmetkarlarına onu tutmalarını ve öldürmelerini emretti. Binlerce şeytanın büyük kılıçlarını savurarak zavallı çocuğun üzerine doğru geldikleri söylenir. Fakat tekrar tekrar kılıç darbesi vurmalarına rağmen, ona en ufak bir yara ya da acı veremediler. Çocuk, sakın bir şekilde, onlara Vişnu'nun onların silahlarının ve kendi vücudunun içinde olduğunu ve hiç kimsenin ona zarar veremeyeceğini söyledi. Hiranyakaşipu olanları gördüğü zaman, Pralada'yı Vişnu'ya ibadet etmeyi bırakması için ikna etmeye çalıştı, ve bu konuda söz vermesi halinde ona daha fazla zarar vermeyeceğini söyledi. Fakat çocuk, onu her durumda koruyabilecek bir arkadaşı ve yarıdımıcısı varken ona ne tür bir zarar gelebileceğini sordu. Sonunda kral, başka ceza yöntemleri aradı. Büyük yılanlardan

onu sokmaları istendi, ve yılanlar bedeninin her noktasını soktular. Ama o yine en ufak bir acı hissetmedi. Gerçekte yılanlar, zehirli dişleri ve değerli taşlarla süslü kafaları kırılırken ya da yok olurken onun bedeninde en ufak bir çizik bile olmadığını itiraf ettiler. Şeytan daha sonra, her biri bir dağ büyüklüğünde olan göklerin filleri yardımına çağırdı ve hep birlikte dişleriyle ona saldırmalarını emretti. Fakat bu kudretli varlıklar onu yere yatırmalarına ve ayaklarının altlarında çiğnemelerine rağmen onlar da oğlana en ufak de-recede bile zarar vermeyi başaramadılar. Pralada kendi gü-cü olmayan harika bir gerçeğe, çünkü Vişnu'yu yardıma ça-ğırmıştı, etini delmeye çalışan fildişlerinin körleştirdiği gerçeğine babasının dikkatini çekti. Kral, oğlunun yanan ateşe dayanamayacağına emindi ve oğlunun etrafına bir çember şeklinde çalıları yığdırdı ve ateşe verdi. Fakat aynı şekilde burada da şeytanın talebi üzerine rüzgar tanrısının bütün gücüyle üflemesine rağmen, Pralada bir kez daha hiç acı duymadığını beyan etti ve havanın sanki nilüfer çiçeği tarlası üzerinden esiyormuş gibi serin ve güzel kokulu oldu-ğunu söyledi.

Bu aşamada Brahman'lar araya girdi, ve öfkenin tesiri altında kalanların cennette bir yer kazanamayacaklarına işa-ret ederek kraldan öfkesini tutmasını istediler. Aynı zaman-da, kralın oğlunu serbest bırakması halinde, kendilerini onun talimatlarına adayacaklarına ve babasının en büyük düşmanına ibadet etmenin uygunsuzluğunu farketmesini sağlayacaklarına dair söz verdiler. Bütün bunlara rağmen Pralada'nın yalnızca bir çocuk olduğunu hatırlattılar. Genç-ler birçok hataya karşı eğilimlidir ve tecrübeli insanlar onla-rın hatalarına karşı hoşgörülü olmalıdır. Ve eğer halen Viş-nu'ya tapmayı bırakmayı reddederse, ölümüne sebep olacak gerekli adımları atacaklarını eklediler. Bu ricaya karşılık şeytan kral, oğlunun serbest bırakılması için emir verdi ve öğretmeninin evine gönderdi. Pralada öğretmeninin evine geldiğinde, kendisi gibi şeytan ırkının üyeleri olan gençlere

büyük gerçek olarak isimlendirdiği konular üzerinde hemen bir seri konuşma başlattı. Bu konuşmalarda doğumun ve ölümün tüm varlıkların yaşamının bir parçası olduğu ve çocukluktan gençliğe geçmek gibi zamanla kaçınılmaz yokoluş sürecine geçeceği gerçeği üzerinde durdu. Fakat bu herkese açık olarak gösterilirken, kutsal kitabın her öğrencisine eşit bir şekilde açık ve net olan başka bir şey vardı, ve bu ölenin tekrar doğduğu idi. Ve bu onu, “acının varoluşun hiç bir devresinden ayrılmaz” olduğu gerçeğine götürdü. İnsanlar, kendi enayilikleriyle, açıklıklarını ve susuzluklarını doyurduklarında elde ettikleri zevkten bahsederler. Fakat anlamazlar. Hiç şüphesiz ki ateş üşüdüğümüz zaman kabul edilebilir ve su susuz olduğumuz zaman güzeldir ve yiyecek aç olduğumuz zaman makbuldür. Fakat içinde bulunduğumuz durum değişmiş olsaydı yukarıda verilenlerin tersi olsa da mutlu olurduk. Ve felç olmuş ve yürüyemeyen bir insan yorgunluğu tecrübe etmekten çok mutlu olurken “görüşü hile ile karanlıklaştırılan” insanların ıstırap çekmekten zevk aldığını görebiliriz. Aynı şekilde herhangi biri için sevgi güden biri kalbinde, onu birçok iğnelenmeye maruz bırakacak bir cefa çekerek birçok ıstıraba yol açabilir. Bu zenginliğe sahip olan bir insanla aynıdır. O, kaybolduğu, çalındığı ya da yok edildiği düşüncesiyle sürekli terdirgindir. Söylediği gibi, ölen insan yalnız Yama’nın kararını değil yeniden doğumun acısını da beklemek zorunda iken, doğum kendi başına büyük bir talihsizliktir. Gerçekte, bu dünya Vişnu’nun “tek ümidimiz” olduğu bir ıstırap denizidir. Belki de onu dinliyenler böylesi büyük meseleleri anlamak için oldukça genç olduğunu düşünebilirler. Bedeninin genç olduğu doğrudur ama ruhu ebedidir. Ve neyin önemli olduğu tartışmasını ve kavrayışını yaşlılığa ertelememeye karar vermişti. Yaşlandığında bunlarla uğraşmak için yeterli beden ya da zihin gücüne sahip olamayacaktı. Fakat bu insanların her zaman sürdürdüğü aynı yoldu. Onlar bunu sürekli ertelediler. Her zaman bir bahane buluyorlardı. Çocukluk ve gençlik, oyun ve zevk ile geçti. Ve yaşlandıklarında kendilerini

cahil ve güçsüz buldular. Sonunda bastırılmamış susuzlukları ile öleceklerdi. Öyleyse neden genç arkadaşları onun izinden gidip hemen şimdi Vişnu üzerine meditasyona başlamasınlar? Makbul olmayan hiç bir şeyi önermiyor; Vişnu mutluluk ve refah sunuyor. Onu gece gündüz düşünenlerin günahlarını yokeder. Eğer kalplerini onun üzerinde yoğunlaştırabilirlerse “her endişeye gülebileceklerdir.” Pralada, aynı zamanda hiç kimseden nefret etmeme görevi üzerine konuşmasına devam etti. Yaşayan tüm canlılar “şefkat nedeni” idirler. Eğer, herhangi biri bizden daha şanslı ise, onun bu mutluluğunu kıskanmamalıyız, bunun aksine onun bu mutluluğunu görmekle mutlu olmalıyız, ve sonunda “kötücül hisleri bastırmanın kendi başına bir ödül olduğunu” keşfetmeliyiz. Bazılarının inandığı gibi tanrının yarattıklarından farklı olduğuna inansak bile, düşmanımız nefret edilecek değil acınacak bir şeydir. Fakat tüm meselelerin neticesi Vişnu’nun bizden farklı olmadığı bizim gibi olduğudur. “O, tüm yaşayanlar ile özdeştir,” ve tüm dünya onun yansımasıdır. Bu Pralada’nın konuşmasının sonu idi. Dinleyicilerine, ırklarının hiddetli hislerini bir yana bırakmalarını ve ne tanrının ne de şeytanın, ne insanın ne de hayvanın, ne humanın (ateşin) ne de göz iltihabının, ne dizanterinin ne de dalağın, ne kinin ne kötülüğün ne de arzunun yok edemeyeceği, mükemmel, saf ve ebedi mutluluğu elde etme konusunda çaba göstermeleri için yalvardı. Eğer kalplerini Vişnu üzerinde yoğunlaştırırlarsa, Vişnu’ya tapınmayı öğrenirlerse “mükemmel huzuru” kazanacaklardı. Refah, zevk, kuvvet anlık şeylerdi. Fakat bilgelik ağacından toplayacakları meyve bu değer in ötesindeydi.

Şeytan kral, yeni yetişen neslin beyinlerini yıkamak için oğlunun uğraş gösterdiğini işittiği zaman, ahçılarına Pralada’nın yiyeceğine öldürücü zehir karıştırmalarını emretti. Fakat zehir ona en ufak bir rahatsızlık bile vermedi. Bunun üzerine Hiranyakaşipu, Brahman’ları, sözlerini yerine getirmeleri ve başarısızlığa uğramalarının mümkün olmadığını

söyledikleri büyülerini yaparak inatçı oğlunu yok etmeleri için çağırdı. Fakat Sama-Veda'dan ilahiler söyleyerek ve üç dişli mızrağı ile oğlanın göğsüne kuvvetle vuran dehşet verici bir dişli bedeni varoluşa çağırarak ona yaklaşımlarına rağmen, ahçıların olduğu kadar başarısızlığa uğradılar. Gerçekte, üç dişli mızrak yüz parçaya ayrıldı ve Brahmanların kullandığı büyü kendilerine karşı döndü ve onları yok etti. Pralada din adamlarının yok oluşunu görmekte çok üzüldü. Kendi kendine söylediği gibi, kimseye karşı düşmanlık gütmedi ve onu yakmaya çalışan ateş için, onu ezmeye çalışan filler için, ve onu zehirlenmede başarısızlığa uğrayan ahçılar için sevgi beslemekten başka hiç bir şey yapmadı. Bu yüzden, kendisine zulmedenlerin yaşamlarını geri vermesi için Vişnu'ya dua etti. Vişnu duasını duydu ve Brahman'lar Pralada'nın cömert davranışı için ona müteşekkik kalarak canlandılar. Eğilerek onun önünde selam verdikten ve her çeşit hayır dualarını sunduktan sonra acele ile krala gittiler ve ona olanları anlattılar. Hiranyakaşipu, bir kez daha oğluna adamlarını yolladı ve böylesi harika bir güce nasıl sahip olduğunu açıklamasını istedi. Büyü müydü yoksa bu güçle mi doğmuştu? Bu doğal olarak bizi, onun kalbine yerleşen Vişnu'nun büyüklüğü üzerine Pralada'nın yaptığı yeni bir konuşmaya götürür. Fakat daha evvelki konuşmalarında yaptığından daha fazla ona zarar vermeye çalışanların hiç birine karşı kin gütmediğini vurguladı. Gerçekte o, hiç kimseye zarar vermeyi arzulamıyordu. Düşünceyle, sözle ya da eylemle başkalarına zarar verenler, ürününü acı olarak biçecekleri gelecekteki bir doğumun tohumunu ekiyorlardı. Birinin verebileceği hiç bir acı onu üzmezdi. Brahmanlar ona, babasının üç dünyanın efendisi olduğu sürece tanrılara tapınmaya, ebediliğe bağımlı olmaya ihtiyacı olmadığını söylediler. Fakat birinin birşey elde edebilmesi, refah ya da nesp, fazilet ya da özgürlük yalnız Vişnu'yu yüceltmekle olurdu. Pralada bu konuşmasını bitirdiği zaman, babası onun sarayın kalesi ucundaki mazgallı siperden atılmasını emretti. Sarayın duvarları kilometrelerce yükseklikteydi, ve

herkes onun aşığıdaki taşların üzerine düştüğünde parçalanacağını düşünebilirdi. Ama yeryüzü, tüm yaratıkların besleyicisi, onu nazik bir şekilde dizleri üzerine aldı ve ona zarar vermeden yükseltti. Bunun üzerine büyük bir büyücü davet edildi. Bu kişi elinden gelenin en iyisini yaptı. Bazıları çok güçlü olan sonsuz sayıda değişik büyücüler çağırdı. Bazıları gerçekten çok güçlüydüler, öyle ki Vişnu çocuğu korumak için meşhur diskini göndermeyi gerekli gördü. Fakat, korkunç soğuk rüzgar da dahil olmak üzere hepsi amaçlarında başarısız kaldılar ve büyücü yenilgiyi kabul etmek zorunda kaldı.

Sonuç vermeyen bu uğraşılardan sonra, zulüme ara verildi, ve Pralada'nın bir kez daha devlet yönetimi biliminde günlük derslerini aldığı eğitimcinin evine dönmesine izin verildi. Hiranyakaşıpu'ya oğlunun bu bilim dalında mükemmel bir bilgi kazandığı bildirildiği zaman, oğluna adamlarını gönderdi ve bir hükümdarın arkadaşlarına ve düşmanlarına nasıl davranacağı konusunda, savaşı sürdürmede, kalelerin yapılandırılmasında ve yerli kabilelerin azaltılmasında uygulayacağı yöntemler konusunda olduğu kadar, buyruğu altındakilere, danışmanlarına, ve diğer memurlara karşı bir yöneticinin uygulaması gereken davranışlar ile ilgili bir seri soru sordurdu. Hepsi bir anda sorulmuş gibi görünen bu sorulara karşı, Pralada bütün bu konularda tam olarak eğitilmiş olmasına rağmen, eğitimcinin bu tarz soruların onu ilgilendirmeyen sorunlar olduğu için onaylamayacağını bildirdi. Bu onurlu kişi, uzlaştırmancının, hediye-lerin, ceza ve kavgâ tohumlarının saçılmasının bir insanın amaçlarına ulaşmasında dört entrika olduğunu öğretmişti ona. Fakat "ne arkadaş ne de düşman" tanımadığını söylediği zaman babasının sinirlenmeyeceğini ümit etti. Vişnu her yerdeydi ve herkesin içindeydi ve bu yüzden herhangi birinin kendisinden farklı ya da ayrı bir varlık olması imkansızdı. Ve eğitimcinin öğütlediği gibi bu tür verimsiz konuları çalışmak boşa zaman harcamaktı. Böylesi bir bilgi cehalet-

ti. Kazanılmaya değer tek bilgi özgürlüğe götüren bilgiydi. Onun refah ya da hakimiyete karşı hiç bir arzusu yoktu. Bunların hiç biri ile ilgilenmeyenlerin “sonraki yaşamda” bunların her ikisini de elde edeceğine ikna olmuştu. Etrafında meşhur, önemli olmaya çalışan insanlar görüyordu. Fakat büyüklüğe ve üne neden olan insan çabası değil, kaderdi, ve korkakça ve cahilce hükümet yönetimi bilimini bilmeden krallıklarını yöneten krallar vardı.

Bu uzun konuşmayı sessizce dinleyen Hiranyakaşipu, kendisini daha fazla tutamadı. Tahtından kalktı ve oğlunun göğsüne bir tekme attı. Hiddetle öfkeden köpürerek, en üstün hayranlarından birkaçını çağırdı ve oğlunu bağlamalarını ve denize atmalarını istedi. Bunu yaptılar ve buna ek olarak deniz dibinde Pralada'nın üstüne büyük kaya parçalarını yığdılar. Pralada okyanusun dibinde uzanırken Vişnu'ya ilahiler söyledi. Kızgın baba haykırarak, eğer onu öldürmek mümkün değilse, orada dağ kütesinin altında hapis olarak binlerce yıl kaldığını göreceğiz, dedi. Belli bir süre sanki dünya dalgaların altında su ile kaplanmış gibi göründü. Deniz çok kederliydi ve uyarıcı bir biçimde yükseldi. Görünüşte etkili tedbirlerle tehlikenin önü alınmıştı, ve Pralada uzun hapis günlerini aralıksız olarak tapındığı tanrının büyüklüğünü düşünerek geçirdi. Daha önce söylediklerine benzer bir şekilde, bilgi ve cehalet, doğru ve yanlış, eylem ve eylemsizlik, herşeyin Vişnu olduğunu ve Vişnu ile aynı kimliğe sahip olduğunu ve kendisinin Vişnu olduğunu söyledi. “Şeref onun”, “Aynı zamanda ben oyum” “Ben herşeyim; her şey benim içimde.” “İsmim Brahma'dır” (1) dedi.

Daha sonraki konu bize Vişnu'nun “kendi ruhu ile özdeş olduğunu” kabul eden Pralada'nın bireyselliğini unuttuğunu anlatır. Sonuç olarak bağlı bulunduğu ipler onu daha fazla tutamadı. Bağlar parçalanarak birbirinden ayrıldılar, ve ka-

(1) Okuyucu Pralada'nın, Vişnu ve kendisi de dahil olmak üzere her şeyi evrenin en yüce ruhu Brahma ile özdeşleştirdiğini hatırlamalı. Brahma yaratıcı tanrıdır.

yaların ve dağların onun üzerinde yığılmalarına rağmen Pralada deniz yüzeyine yükseldi. Bunu yaptığında. okyanus şiddetle çalkalandı, okyanus sakinleri korku ile doldu ve dünya sallandı. Ve sonunda genç çocuk başka bir ilahi söylediği zaman Vişnu “sarı cübbe giyinmiş” olarak görüldü ve bir istekte bulunmasını istedi. Pralada’nın istemeye değer bulduğu tek nimet, bin doğum içinde, tanrıya olan inancının hiç bir dünyevi hırs ya da arzu ile sarsılmaz kalabilmesi idi. Bu duası onaylandığında ve ikinci bir istekte bulunması istendiğinde, tanrıya olan bağlılığından onu uzaklaştırmaya çalışmak için bir çok yol deneyen babasının affedilmesi için yalvardı. Pralada maruz kaldığı farklı zulümleri tek tek saydı, fakat bunların hiçbiri ona zarar vermediği için tanrısal lütufa şükürler olsun. Bu lütufta aynı şekilde onaylandı, ve ibadet edenine onun için başka bir isteği de onaylayacağını söyledi. Ama Pralada, Vişnu’ya olan inancı içinde arzuladığı tek şey olan “varoluştan özgürlük”ü (yeniden doğmama özgürlüğü) onun için şimdiden sağladığını bilecek daha fazla bir şey istemediğini söyledi.

Tanrı ayrıldığı zaman Pralada adımlarını babasının huzuruna yöneltti. Hiranyakaşipu görünüşte oğlunu görmekten çok mutluydu, ve evvelce yaptığı gaddarlığından pişmanlık duyduğunu söyledi. Fakat zaman geçtikçe tersi ortaya çıktı. Pralada, Vişnu’ya ibadet etmekten vazgeçmeyi reddetti, ve şeytan bir kez daha oğlunun ölmesi gerektiğini ilan etti. Fakat ölen şeytandı. Hiç şüphesiz ki ne tanrının ne de şeytanın, ne hayvanın ne de insanın hiç bir surette onu yok edemeyeceğine dair Brahma’nın sözüne güveniyordu. Ne yazık ki küçümseyerek baktığı kudretli tanrının sonsuz bilgeliğini ve kaynaklarını anlayamamıştı. Ve sonunda tanrı bu gücünü ispatladı. Şeytan bir gün, daha önce sık sık yaptığı gibi Vişnu’nun varlığının evrenselliği konusunda oğlu ile münakaşa ederken tahtından kalktı ve salonun içindeki bir sütuna kuvvetle vurdu. Alaycı bir tavırla “Vişnu’nun her yerde olduğunu söylüyorsun, ha!” diyerek haykırdı. “Eğer o

her yerdeyse, neden bu sütunun içinde değil, ve neden eğer buradaysa onu göremiyorum?” diye devam etti. Bu kafirce sözleri söylerken sorusuna ummadığı bir şekilde cevap geldi. Vişnu'nun kendisi sütunun ortasından görüldü, görkemli bir şekilde giyinmişti. Bedeninin bir kısmı insan şeklinde, diğer kısmı ise aslan şeklindeydi. Kaba ve yontulmamış bir yele giymişti, gözleri ateş gibi kırmızıydı, ağzı bir mağara kadar büyük ve derindi, iki uçlu bir kılıcın keskinliği kadar keskin bir dili, ve her nefes alışında açılıp kapanan burun delikleri vardı. Çenesini bir şey çiğnermiş gibi oynattı, ve dehşet verici bir şekilde kaşlarını çatı. Baş göğsüne değdi, bedeni sarı tüyle kaplandı, parmaklarını saldırıya karşı güçlü bir silah olarak kullanırken her biri bir ordu teşkil eden yüz ele sahipti. Etraftaki şeytanlar uçarak kaçacak yer aradılar. Efendileri korkunun eserini bile göstermedi. Tabii ki Vişnu'nun huzurunda bulunduğunu farkettiler. Fakat yalnızca: “Beni öldürebileceğini düşünen büyük büyücü bu mu? Tüm çabaları boşuna olacak” dedi. Bu alaycı sözleri söylediği gibi aslan adamın üzerine yürüdü. Ateş içine düşen böcek gibi görüldü ve şeytan tanrının parlaklığı içinde yutuldu. Ve Vişnu onu tutup kolları ile havaya kaldırdığı zaman, akbaba pençesinden kaçan bir sinek gibi tanrının parmakları arasından kayan onun çevikliği idi. Bu kavgaya şahit olmak için saklandıkları yerlerden dışarı çıkan göksel varlıklar dehşete düşmüşlerdi. Fakat korku için hiç bir neden yoktu. Şeytanın bir şey kazandığını düşündüğü doğrudur, ve topuzunu tutarak bir kez daha Vişnu'ya saldırdı. Bu saldırıyı inanılmaz bir kuvvetle yaptı. Fakat aslan adam onu bir yılanın fareyi yakalaması gibi tuttu, ve onu kucaklayarak sarayın giriş kapısına götürdü. Ve orada onunla biraz oynadı, onun bedenini pençeleriyle parçalara ayırdı. Bunu yaparken, kudretli tanrı hiddetle gözlerini döndürdü, ve diliyle dudaklarını yaladı. Yeleli şeytanın kanı ile kaplanmıştı. Fikri öldüren bir aslana benzemişti. Hikayeyi tamamlarsak, bize şeytanın bağışsaklarından kendisine bir çelenk yaptığı ve boynuna astığı söylenir.

Bir insanın, ne tür bir günah işlediği önemli değildir, eğer Pralada'nın hikayesini dinler ya da okursa tüm günahlarından arınır. Ama özellikle ay hilal ya da dolunay şeklinde istenen sonucu verir. Eğer öyle bir zamanda okursanız, bir din adamına inek vermiş kadar değer kazanacaksınız.

Vişnu Purana, i. 16-20.
Bagavata Purana, vii. 8. 12-30.

AÇIKLAMALAR

Vişnu'nun kaplumbağa (1. Efsane) ve balık (10. Efsane) olarak doğumları daha önce anlatılmıştı. Temel genedogumları on tanedir: 1. Kaplumbağa 2. Balık 3. Domuz 4. Aslan-adam 5. Cüce, şeytan Bali'yi tuzağa düşürmek için 6. Paraşurama, savaşçı kastını öldürmek için (M.iii.117) 7. Rama 8. Krişna 9. Buda, şeytanları aldatmak için 10. Kal-ki, bu ilerde gerçekleşecek, günümüzdeki şeytan çağının sonunda kötülükleri yok etmek ve doğruluğu yeniden kurmak için.

VIŞNU'YA TAPINMAYI ÖĞREN — Bu efsane Ramayana ve Mahabharata'dan bir kaç yüzyıl sonra yazılan Purana'lardan alınmıştır. Bu sürede, Bhagavadgita'da zaten bahsedilen, *bhakti* öğretisi gelişmek için zaman bulmuştu. Bu öğreti tapınmada ibadet ve iman görevini öğretir. Sonraki yüzyıllarda bu fikir Tulsidas'ın Ramayan'ında daha da geliştirilmiştir. Profesör Weber gibi Hinduizm'i inceleyenler ve imanın Hindu sistemine eklenmesinin nedenini Hristiyanlığın etkisi ile açıklarlar. Böyle olup olmadığı bilinmez, ancak bugün Hinduizm'de çok büyük etkileri olduğu kesindir.

SAMA-VEDA — Üçüncü Veda'dır. Dört Veda'nın ilki olan Rig-Veda'dan alıntıdır. Müzikal amaçlar için yazılmıştır.

VIŞNU'NUN RAMA BİÇİMİNDE GENEDOĞUMU

"Rama Vişnu'nun yarısıdır."

— Ramayana, i. 18.

Tanrılar ve şeytanlar sürekli olarak savaş halindeydiler, fakat hiç bir zaman göksel varlıklar, on başlı, yakışıklı ve güçlü şeytan Ravana'dan çektikleri kadar çok sıkıntı çekmemişlerdi. Ravana ve iki erkek kardeşi, diğer kendi türleri gibi çok dindardılar, verdikleri kurban sayısı olarak ve şiddetli arzuyla uyguladıkları çilekeş yaşamlarıyla tanrılara ve insanlara baskın çıktılar. Bu üç kardeşin en küçüğü tek ayak üzerinde beş bin yıl durdu ve bir beş bin yıl daha güneşe ibadet etti. İkinci erkek kardeş aynı süre boyunca yazın beş ateş arasında oturdu ve yağmur dönemi ve kış mevsimini suda geçirdi. Fakat Ravana ikisini de geçti. On bin yıl boyunca hiç bir yiyeceğin tadına bile bakmadı ve her bin yılın sonunda kafalarından birini kurban ateşinin içine attı. Onuncu bin yıllık devre sonunda, tam onuncu kafasını ateşe atacağı sırada, büyük büyükbabası olan yaratıcı tanrı Brahma göründü ve ona bir dilekte bulunmasını söyledi. Şeytan hemen ölümsüzlüğü istedi, fakat Brahma bu isteğinin onun verebileceğinden fazla bir şey olduğunu söyledi. Bununla birlikte ikinci arzusu olan, bir savaş halinde hiç bir zaman bir tanrıya ya da şeytana yenilmeyeceği dileği kabul edildi. Gururu içinde hiç bir zaman hayvanlara ya da insanlara karşı dokunulmazlık istemeyi düşünmedi bile. İbadet edeninin arzusunu onaylamaya ek olarak Brahma, binlerce

yıl önce ateşe atılan dokuz kafasını ona geri verdi.

Ravana kalben arzu ettiğini elde etmişti ve arkadaşları onun üvey erkek kardeşi olan zenginlerin tanrısına saldırmasını istedikleri zaman, o vicdan rahatsızlığını öne sürdü. Fakat ona, tanrıların ve belli bir şeytan sınıfının asırlar boyunca tanrılarla savaştığı ve bu tanrıların onun zenginler tanrısına akraba olduğu gibi birbirlerine akraba oldukları aynı babadan, ancak farklı analardan oldukları, gerçeği hatırlatıldı*. Herşey olacağına varır. Ravana tüm tereddütlerini bir yana bıraktı, Seylan'da yerleşmiş olan kardeşini ordan attı ve onun uçağına el koydu. Kalesi olarak kullandığı Seylan'dan, şeytanlara, tanrılara ve insanlara karşı bir seri uzun seferler başlattı. Bu savaşlarda onların milyonlarcası öldürüldü ve ruhları cennete giderken kalabalıktan izdiham yaşandı. Az ya da çok ilahi olan varlıklar katledildiler, ama görünüşte o hiç bir zaman tanrılardan hiç birini öldürmedi.

Diğer yandan Brahma, birkaç durumda araya girdi ve tanrı yoldaşlarının Ravana'yı yok etmelerini engelledi. Örneğin, alt dünyayı istila etti, ölüm tanrısı ile savaşmaya ve onu öldürmeye karar verdi. Bu kasvetli ülkede, ölünün bir çok zulme katlandığını ve yüksek sesle haykırarak can çektiğini gördü. Bazıları kan denizinde yüzüyordu, diğerleri yakıcı kum çöllerini geçmeye zorlanmıştı, bazıları köpek ve solucan ile besleniyordu, diğerleri açlık ve susuzlukla başetmek zorunda kalmıştı. Fakat, güzel kadınların eşliğinde eğlenerek, kolaylık ve lüks içinde yaşayarak, yiyerek ve içerek, bütün gün boyunca şarkı söyleyerek ve dans ederek iyi eylemlerinin ödülünü alan bazıları da vardı. Ravana'nın tanrı ile savaşı yedi gün ve yedi gece sürdü ve eğer Brahma araya girmeseydi muhakkak öldürülecekti. Yaratıcı, şeytana verilen sözün yerine getirilmesi gerektiği konusunda ısrar

(*) Bu şeytanlar tanrıların büyük ağabeyleri idiler. Tanrılar bir zamanlar onların olan dünya üzerindeki egemenliklerini çalmışlardı. Bkz. 1. Ef-sane.

etti. Evrenin ahlaki düzeni bozulamazdı. Dünya üzerinde böyle bir şeye girişmek kötü bir örnek olurdu. Brahma'nın emrine itaat ederek, ölümün efendisi savaşı durdurdu. Hatta bundan daha fazlasını yaptı ve kaçtı. Başka ne yapabileceğini bilemedi. Fakat onun bu hareketi, Ravana'nın ölüm tanrısını kaçmak mecburiyetinde bıraktığını iddia ettiği talihsiz bir sonuca vardı. Aynı iddiayı Vişnu için de yaptı. İki farklı yerde kudretli tanrı ve Ravana yüz yüze karşılaştılar, ve Vişnu, Brahma'nın isteği üzerine kendisini görünmez yaptı. Fakat üçüncü kez karşılaştıklarında, Vişnu onu yere yatırdı ve hiddetle onun ve onu yoketmenin arasında kendinden istenen bir rica olduğunu hatırlattı. Ravana korkudan hareketsiz kaldı, kalktı ve tek bir söz bile söylemeden uzaklaştı. Fakat ayrılmadan önce, tanrının karnında biraraya gelen tanrılar, azizler, şeytanlar ve insanlardan oluşan üç dünyayı gördü.

Cennetin kralı İndra, Ravana'nın yanında bulunan kudretli bir kalabalık ile üst dünyayı istila ettiği zaman daha az talihli bir deneyim yaşadı. İndra, tanrı kardeşlerinden yardım rica etti. Vişnu kendine düşen yardımı yapamayacağını söyledi. Bunu yapacağı zaman sonunda mutlak başarı olması gerekiyordu. Fakat diğer tanrılara savaşa girmeleri ve yapabileceklerinin en iyisini yapmaları için cesaret verdi. Çok uzun bir savaş birbiri ardına devam etti ve bu savaşta İndra, Ravana'nın en büyük oğlu tarafından yakalandı ve Seylan'a götürüldü. Brahma bir kez daha müdahale etmek zorunda kaldı. Genç adamın harika bir cesaret gösterdiğini, ve bundan böyle İndra'nın fatihi olarak bilineceğini söyledi. Fakat cennetin kralına biraz saygı gösterilmeli ve mahkum serbest bırakılmalı, dedi. Bununla birlikte, bunun telafisi için, Ravana'nın oğlu atları ile birlikte bir savaş arabası aldı ve kendisine bu araba içinde kaldığı sürece hiç bir zaman ölmeyeceği sözü verildi. İndra salındığı zaman Brahma'nın ona, bir şeytanın eline düşmesinin yaşadığı ahlaksız yaşamın cezası olduğunu söylemesi dikkat çekicidir.

Ravana'nın savaşmaya kalkışmadığı tek tanrı şiva'ydı. Bu tanrı daha önceki zamanlarda, tanrılığının ilk yıllarında ihtişamını öyle bir açıklamıştı ki, Ravana binlerce yıl boyunca onun görkemini ilahilerle övmeye mecbur kalmıştı. Efsanenin sonraki bölümleri Ravana'nın, şiva'nın simgesi olan, altın bir fallus (penis) yaptırdığını ve buna çiçeklerle taptığını ve önünde dans ettiğini anlatır. şiva böyle bir tapınmadan çok hoşnut kaldı ve ibadet edenine, onu öncekinden çok daha küstah hale getiren bir hediye, göksel bir silah verdi.

Ancak bu durum devam edemezdi. Birşey yapılması gerektiği açıkça belliydi, ve bir kez daha kurtarıcı olarak gelen Vişnu idi. Cennette yapılan bir oturumda Brahma, bütün bu sıkıntıların nedenin Ravana'ya vermiş olduğu söz olduğunu açıkça söyledi. Eğer Brahma'nın vermiş olduğu söz olmasaydı onu kolaylıkla öldürebilirlerdi. şu andaki durumuyla, tüm evren dehşet içindeydi. Korku okyanus dalgalarını durgun halde tutarken, güneş parlamaya ya da rüzgar esmeye cesaret edemiyordu. Büyükbabalarının Ravana'yı yenmek ve öldürmek için bir yol göstereceğini ümit ettiler. Brahma Ravana ile mücadele etmek için yeterli derecede güçlü ve kuvvetli ölümcül hizmetler sağlamaları gerektiği şeklinde cevap verdi. Burdan çıkabilecek başka hiç bir yol yoktu. Ravana tanrı ve şeytanlara karşı dokunulmazlık sağlamıştı, fakat onun bir insan tarafından öldürölmesini engelleyen hiç bir şey yoktu. Brahma bu yorumu yaptığı anda koruyucu tanrı Vişnu göründü. Büyük kuş Garuda'nın üstündeydi. Onu görünce, orada biraraya gelen herkes şarkıyla ona övgüler söylediler ve Brahma'nın yanındaki yerine oturduğunda dünyanın ümidi ve kurtarıcısı olan onun, dünyaya inmesi ve bir insan biçimine girerek onları uzun süredir rahatsız eden günahkar şeytanı öldürmesi gerektiğini söylediler. En ufak bir tereddüt göstermeksizin — hiç şüphesiz ne yapması gerektiğine açıkça karar vermişti — Vişnu, onların talep ettiği gibi, dünyaya ineceğini ve insanlar arasında onbirbin

yıl yaşayacağını beyan etti. Ve o süre dolmadan çok önce, yalnız Ravana'nın değil aynı zamanda onun bütün oğullarının ve torunlarının, danışmanlarının ve arkadaşlarının kökünü kazıyacak ve yok edecekti.

Kuzey Hindistan'da Daşarata adında bir kral vardı. O güne kadar çocuğu olmamıştı, fakat tam o anda, tahtına en azından bir varis sağlayacağı ümidiyle bir at kurban töreni yapıyordu. Tanrılar kurban konusunu işittiler ve Vişnu'ya tanrısal özünü dört parçaya ayırmasını, Daşarata'nın karılarının döllerini doğmasını teklif ettiler. Bu öneri üzerine Vişnu hemen yeryüzüne indi ve Daşarata'ya göründü. Onun bir dağ kadar büyük, gür saçı, uzun sakal ve kırmızı yüzü ile koyu kırmızı elbise giyinmiş kudretli ve korku veren bir varlık olarak kurbanlık ateş içinden yükseldiği söylenir. Bir elinde pirinç, süt ve şeker karışımı ile dolu büyük bir kap götürdü. Krala hitap ederek: "Brahma'dan sana geldim; o senin duanı işitti. Bu kap içindekileri üç eşin arasında pay et. Bunu içince hamile kalacaklar ve oğlan doğuracaklar" dedi. Vişnu bu mesajı iletir iletmez gözden kayboldu. Başarısından hoşnut bir şekilde hükümdar acele ile sarayına gitti. Kıdemli (yaşça büyük) kraliçesine, kaptaki içeceğin yarısını verdi ve bir süre sonra kıdemli kraliçe kutsal karışımın büyük bir kısmını içtiği için Vişnu'nun yarısı olarak isimlendirilen Rama'yı doğurdu. Diğer iki kraliçe kalan karışımı paylaştı. Bunlardan biri ikiz doğurdu, bu ikizlerin her biri Vişnu'nun sekizde birini temsil eder. Diğer erkek kardeş te bu ilahi enerjinin dörtte birini simgeler.*

Brahma, Vişnu'nun yalnız gitmemesi gerektiği konusunda kesin kararlıydı. Aynı zamanda göksel varlıklar da ellerinden geleni yapmalıydılar. Brahma, böylece onların cennet hurileri ile olduğu kadar dişi ayı ve maymunlarla (karı koca gibi) birlikte yaşamaları ve bu şekilde Vişnu'ya insan

(*) Vişnu'nun bu kardeşlerinin adları Rama, Lakşmana, Barata ve Şatrugna'dır.

biçiminde Ravana ve ordusu ile savaşmak için yardımcı olabilecek ordular üretmeleri gerektiğini teklif etti. Brahma, zaten kendisinin ayıların kralı olan bir oğlu olduğunu ve onun bir gün esnerken ağzından çıktığını ekledi. Bu teklife itaat ederek yalnızca tanrılar değil, aynı zamanda ruhlar, cennet ozanları ve saz şairleri de kendilerinden talep edildiği şekilde hareket ettiler ve bunun sonucu olarak milyonlarca ayı ve maymun doğdu, ve elbette onlar tanrısal babalık sıfatlarının fazileti içinde sıradan ayı ve maymun değildiler. Bazıları dağların büyüklüğündeydi, ve bir tek sıçramada yüzlerce millik yol alabilirlerdi. İstedikleri biçime girebilirler, dünya etrafında gezinebilirler, elleriyle en yüksek tepeleri kaldıracabilirler ve en uzak denizlere kadar yüzebilirlerdi.

Nasıl savaştıkları ve galip geldikleri Valmiki'nin Ramayana'sında anlatılır. Fakat destanın ana kişisi Rama'dır. Rama'nın erkek kardeşlerinin, tanrısal özü paylaştıkları gerçeği nerdeyse tamamıyla unutuldu, ve daha sonraki çağların tapındığı erkek kardeşleri değil onun kendisi idi.

Ramayana, vii. 9 - 46, i. 15 - 18.

AÇIKLAMALAR

RAVANA VIŞNU'NUN KARNINDA ÜÇ DÜNYAYI GÖRDÜ — Bu çok sık görülen bir kibirdir. Bhagavadgita'da Arjuna Krişna'yı tanrısal biçiminde gördüğünde şöyle der: "Tanrım! Onun bedeninde tanrıları ve tüm varlıkları görüyorum; onun lotüs tahtında tanrı Brahma, bütün bilgiler ve göksel yılanlar oturuyor."

GARUDA — Vişnu'nun aracı

RAVANA — Brahma'nın küçük küçük torunu. Büyükbabası Brahma'nın oğullarından ve yedi rişiden biri olan Pulastya idi. Hikayeyi aktarana göre Pulastya şeytan ırkının babasıdır.

RAMA'NIN DÜRÜSTLÜĞE OLAN BAĞLILIĞI

“Dürüstlük bütün dinlerin kökenidir.”

— Ramayana, ii. 18.

“Eğer dürüstlük ve yüz atın kurban edilmesi ayrı kefeye konsaydı dürüstlük ağır basardı. Dürüstlüğe eşit hiç bir fazilet yoktur ve yalandan daha büyük günah yoktur.”

— Mahabharata, i. 74, 102.

Rama ve üç erkek kardeşi doğdukları zaman, babaları dokuzbin yıllık ilerlemiş bir yaşa ulaşmıştı. Bundan dolayı oğulları büyür büyümez hükümdarlık külfetinden kurtulmak istemesi doğaldı. Rama dört oğlan içinde en büyüğü ve en sevileniydi ve babasının halefi olması halkın tüm kesimlerinde büyük sevinç yarattı. Ayodhya sokakları, Rama'nın beyaz şemsiye altında oturduğu zaman elde edecekleri kut-sanmadan dolayı mutlu bir kalabalık ile dolmuştu. Fakat taç giyme töreni için yapılan hazırlıklar ilerlerken, Rama'nın üvey kardeşi olan Barata'nın annesi krala göründü ve kralın ona yıllar önce söz verdiği bir dileğini yerine getirmesi için yalvardı. Tanrı ile şeytanlar arasında yapılan birçok savaşımlardan birinde göksel varlıklara yardıma gitmiş olan kral korkunç biçimde yaralanmıştı ve Barata'nın annesi onu savaş alanının dışına taşımasaydı belki de ölecekti. O durumdayken Barata'nın annesinden bir dilekte bulunmasını istemesine rağmen, hiç bir zaman o bir istekte bulunmamıştı. Ancak o fırsat sonunda gelmişti, ve bu eski sözün yerine ge-

tirilmesini rica ettiği zaman, kocası bu sözünü yerine getirmek için her zamankinden daha fazla hazır olduğunu söyledi. Ne yazık ki dileğin ne olduğunu sormak adetten değildi ve yaşı kral delicesine tutulduğu bu sevda içinde, ne kadar zor hatta imkansız olsa da isteğini yerine getireceğine söz verdi. Ve böylece, yalvaranının isteğini yerine getireceğine dair güneş, ay ve yıldızlar adına, gündüz ve gece adına, yeryüzü ve gökyüzü adına, azizler ve şeytanlar adına, ölülerin ruhları adına, tanrı aileleri ve otuzüç tanrı adına ve her ne kadar küçük olursa olsun yaşayan herşey adına yemin etti. Kraliçe, kralı sözünden dönmeye cesaret edemeyeceğini bildiği yeminlerle bağladığında, talebini açığa vurdu. Talebi, Rama için başlayan taç giyme töreninin kendi oğlu olan Barata adına tamamlanması ve bu arada Rama'nın ertesini günün bitiminden önce sürgüne gönderilmesi ve ondört yıllık bir süre için ormanda münzevi (çekinik) olarak yaşaması için emir verilmesi idi.

Hükümdar bu korkunç talepleri dinlerken kederden bunaldı. Kraliçeye öfkelenildi ve hiddetten köpürdü. Onun insan biçiminde zehirli bir yılan olduğunu söyledi. Kraliçenin ayaklarına kapandı ve merhamet etmesi için yalvardı. Böylesine günahkar ve zalim bir dileği yerine getiremeyeceğine dair yemin etti. Buna karşılık olarak kraliçe, ona verdiği sözden dönemeyeceğini söyledi. Özellikle dürüstlüğün erdemi üzerinde durdu. Tüm adalet, insani veya ilahi olsun, dürüstlük üzerinde oluşmuşlardır. Dürüstlük üzerine oturtulan bir yaşam mutluluk veren tek yaşamdır. Şeytani düşünceye sahip kraliçe, yaptığı ikaza rağmen kocasının sözünü yerine getirmeyeceğinden korkuyordu Bu nedenle Rama'ya bir aracı gönderdi. Babasının sözünü yerine getirmesinde ısrarlı olacağından emin olduğunu bildirdi. Ve Rama geldiğinde ve olanlar kendisine söylendiğinde, en büyük umudu gerçekteşti. Asil kalpli prens, en ufak bir gücenme bile göstermedi. Memnuniyetle sahip olduğu herşeyi sevdiği kardeşi Barata'ya teslim edeceğini söyledi. Ve babasının arzusu-

na itaat etmek için bunu daha da istekli olarak yapacağını söyledi. Ve böylece ertesi gün güneş batmadan önce karısı Şiṭa ve erkek kardeşi Lakṣmana'nın refakatinde ormana gitti.

Bu olaylar meydana geldiğinde, Barata başkentte değildi. Birkaç gün sonra, acil bir emirle eve döndüğünde, babasını kederden ölmüş olarak buldu ve hükümet idaresini üzerine alması beklendi. Ancak, o bunu yapmayı hiddetle reddetti ve hemen ağabeyinin arkasından ormana gitti. Babasının kraliçeleri, bakanları ve buyruğu altındaki binlerce insan ona iştirak etti. Onun tek arzusu, annesinin işlediği suçtan dolayı hiç bir surette sorumlu olmadığını ve Rama eve dönene kadar huzur bulmayacağını açık bir şekilde göstermekti.

Barata'nın ağabeyinin eve dönmesi için ona nasıl yalvardığı hikayesi çok güzel bir biçimde anlatılır. O hiç bir zaman şeytan ruhlu ve hilekar bir kadının emriyle yerine getirilenden daha günahkar bir eylem işitmemişti. Günah işlenmişti. Sadık oğullar olarak yapabilecekleri kadarıyla bu günahı örtmek onların göreviydi. Diğer yandan, eğer babalarının aptalca ve adaletsiz kararına itaat ederek hareket ederlerse tek sonuç felaket olurdu. Rama krallığı tek başına idare etme niteliğine sahipti. Vatandaşlar onun tek başına idare etmesi gerektiğine inanıyorlardı. En büyük oğulun tahtın varisi olması gerektiği değişmez bir kuraldı. Son kralın bakanları tarafından da desteklenen bu ricalara karşılık Rama hareketsiz kaldı. Bunun mümkün olamayacağını söyledi. Onun kaderden daha büyük olduğunu söylediler. O bir insandı ve daha fazla bir şey değildi. Kaderin hükmüne, kardeşine tahtı ve kendisine ormanı nasip eden hükümlere karşı nasıl savaşılabirdi. İnsanın yapabileceği ve yapması gereken tek bir şey, yalnız bir şey vardı ve bu kendilerini doğruluğa adamaları idi. Babalarının emrine uymak zorundaydılar; babalarının Barata'nın annesine verdiği söz mutlaka yerine getirilmeliydi. Bu yüzden Barata'nın Ayodhya'ya dönmesi ve bir oğulun yerine getirmek durumunda olduğu kut-

sal görevi, ayinleri ve törenleri yerine getirmesi gerekli idi. Böylece babaları cehennem azabından kurtulmuş olurdu. Bu adil bir iş bölümüydü. Şita, Lakşmana ve kendisi (Rama) münzevi hayatı yaşayarak mutlu bir hayat sürerlerken, Barata beyaz şemsiyenin gölgesi altında oturarak Ayodhya halkına adalet dağıtmalıydı.

Bu safhada din adamlarından biri müdahale etti. O, bir Brahman ve bir filozoftu. Aslında ondan iki kez dünyaya gelen bilgelerin önderi olarak bahsedilir. Bu üstün şahsiyet Rama'nın böyle zayıf ve budalaca düşüncelere itibar etmesi karşısındaki şaşkınlığını dile getirdi. Neden Rama böyle bayağı fikirlerden etkilensindi? Niçin akrabalarına karşı olan görevlerinden bahsediyordu? Neden herkes onun annesine babasına hürmet ediyordu? İnsan yalnız doğar ve yalnız ölür. Hayat çok kısadır. Bizler bir yerde bir gece kalıp daha sonra bir başka yere giden seyyahlar gibiyiz. Bizi ebeveynlerimize, zenginliğe ve mala mülke bağlayan bağ çok güçsüzdür ve bilge kişiler bunu önemsemezler. Bu nedenle tüm refahı ve mutluluğu ile krallık elinin altında iken görev diye adlandırdığı bu talebe boyun eğerek zorluğu seçmek çok aptalcaydı. Babası öldü ve ölünün yaşam üzerinde hiç bir hakkı yoktur. Babası başka kendi başkadır ve eğer babası uğruna Ayodhya'dan vazgeçerse onun yerine hiç bir şey elde edemeyecektir. Çok gözyaşı dökülmüştü. O kendi adına tanrısal ödülleri değil de ölümün durdurulmasını elde etmek için ıstırap çekmenin görevleri olduğunu haykırانları düşündüğü zaman ağlıyordu. Rama, ölü için dinsel törenler hakkında konuşmuştu. Hangi amaca hizmet ettiler? Heybetli bir dinsel törenle yapılan cenaze törenine ait adaklar iyi yiyeceğin israf edilmesinden başka birşey değildi. Ölü insanlar yemek yemezler. Ve bundan sonrası yok. Bütün mesele, kendilerine refah sağlamak için insanların duygularıyla oynayan alçak kişilerin uydurmasıydı. Ve böylece tanrılara ibadet etmenin gereği hakkında, sunuların ve münzeviliğin gücü hakkında, ayinlerin ve törenlerin yerine getiril-

mesi ve eti reddetme hakkında konuştular. Gelecekte hayat olmadığını görerek, prense danışmanını dinlemesini tavsiye etti. Başka bir dünyayı tamamen unut. geçen zaman ve getirdiklerinden zevk al. Yalnız duyularınla algılayabildiğin, görebildiğin ve dokunabildiğin şeylere dikkatini ver.

Bu bayağı yalvarışlara karşı Rama, filozofun tanrı ile şeytan arasındaki tüm farklılıkları yok etmeye çabaladığı ve aynı zamanda bunu yapmakla haklıymış gibi görünmeye çalıştığı şeklinde cevap verdi. Saf ve murdar, iyi ve kötü, alıcenap ve alçak olmak aynı şey miydi? Ve eğer verdiği sözü bozarsa cennete girmeyi nasıl ümit edebilirdi. Doğruluk eylemlerine sıkıca sarılmak, diğer insan sınıflarından daha çok kralların göreviydi. Buyruk altındakiler, yöneticilerinin hareketlerini takip ve taklit ederler. Dünya düzenini muhafaza eden dürüstlüktür. Prenslerin hüküm sürmesi dürüstlüğün gücü ile olur. Dürüstlük, adalet tapınağının inşa edildiği temeldir hem de tüm iyiliğin kaynağıdır. Dürüstlük olmadan, sunuları ve kurbanları, yeminleri ve münveziliği, ayrıca Kutsal Vahiy kitaplarının bile tamamını yerine getirmek boşunadır. Evlerimizi ve memleketimizi koruyan dürüstlüktür. Ve böylece, açgözlülük, ihmalkarlık ve aptallığa dayanan yalvarışları dinlemeyi reddetti. Dürüstlük ruhun ilhamıdır ve tanrılar ve ölü ruhları teminat verdiği sözlere karşı sadakatsiz olan insanların yaptığı sunuları kabul etmeyi reddederler. Her günahın gelişmesinde üç safha vardır. Kalpten doğar, elle amacına ulaşır ve yalan söyleyen dille desteklenir. Filazof büyük bir kurnazlıkla konuşmuştu, ama teklifleri şerefsizce ve alçakcaydı. Ancak o bunları bir an bile dinlemedi. Tanrıların ve atalarının ruhlarının katılımından zevk alarak ormanda yaşamaktan hoşnuttu. İndra'nın sayısız kurbanlar ile tanrıların üstünde bir yer edindiğini ve katı münzevilikleriyle yaşlı büyük azizlerin cennetin mutluluğunu elde ettiklerini hatırlayarak ve babasının emirlerine itaat ederek amacına ulaşacaktı. Tanrılara ve Brahmanlara saygı, adalet, süreklilik, sevecenlik, dürüstlük ve hürmet; bunlar

gerçek başarı ile bir insan hayatını taçlandıran faziletlerdir. Babasının bu konuşmacıya sarayında paye ve onur verdiği için üzgündü. Bir Budist hırsızdan farksızdır. Onların tamamı doğruluktan ve dürüstlükten nefret edenlerdir. Kralların, böylesi günahkar imansızların huzurlarına girmelerine izin vermeleri en büyük akılsızlıktır. Eski iyi günlerde, iki kez doğan insan şu anda teklif edilenlerden ziyade diğer yöntemlerle şöhret elde etti, ve sonuç olarak isimleri tanındı ve halen onurlandırılır. Bu adam onların yolunu izlemeli.

Rama bu şekilde konuştuğundan sonra filozof ateist (tanrı tanımaz) inancından vazgeçtiğini beyan etti. Gerçekte o sözleri, onu amacından vazgeçirmeye çalışma amacı ile söylediğini açıkladı; çünkü kalbinin en derininden ateistlere öfkeleniyor ve onlardan nefret ediyordu.

Ramayana, iii.

AÇIKLAMALAR

AYODHYA — Koşala'nın başkenti. Günümüzde Fyzabad'dan çok uzak olmamalı.

BEYAZ ŞEMSİYE — Egemenlik sembolü

BUDİST HIRSIZDIR — Hinduizm'in Budizm'e karşı tutumu böyledir.

RAMA VE ŞİTA

“Şita, Lakşmi’dir ve sèn insanların koruyucusu Krişna ve Vişnu’sun.”

— Ramayana, vi. 119.

Şita, Rama’yı bekleyen kaderi işittiği zaman, onunla birlikte ormana gitme niyetini bildirdi. Rama, karısının karşılaşacağı zorluklara ve tehlikelere işaret ederek, kendisiyle birlikte gelmesini önlemek için elinden geleni yaptı. Fakat sadık kadın kocasının kendini küçümsemesi için ne yaptığını sordu. Bir kadının eşine karşı görevlerinin ne olduğunu biliyordu. Hiç bir kadın, kocasını hiç bir zaman terketmeyi düşünmemeli idi. Kocasından ayrı sığınacağı ya da korunacağı hiç bir yer yoktu. Onunla gidiyordu; dahası kocasının ilerlemesini engelleyecek ot ve dikenleri ayakları ile çiğneyerek yol açmak için önde gidecekti. Ailesi onu iyi yetiştirmişti, ve o, bir kadının yerinin kocasının yanı olduğunu biliyordu. Kocasını yanında olduğu sürece orman saraydan daha iyiydi, onsuz cennetten daha iyiydi. Orada serin ilkbahar sularında yıkanarak, meyve ve balla beslenerek, dağ, ırmak ve denize bakarak çok mutlu olacaktı. Bu sadece ondört yıllık bir sürgün idi. Bin yıl sanki bir günmüş gibi geçecekti. Karısı ile ilgilenmesi konusunda endişelenmesi gerekmezdi. Karısının hayattaki tek arzusu onunla birlikte olma ve eğer Rama sürgünlüğünü onunla paylaşmasına izin vermezse Şita ölebilirdi. Rama, Şita’nın kararını değiştirmek için elinden gelen her şeyi yaptı. Bir kez daha orman yaşamındaki tehlikeleri dile getirdi. Karısının tarif ettiği

zevkler hakkında hiç bir şey bilmiyordu. Sürüngenler yüzünden uyku hemen hemen imkansız olacaktı. Sayısız haşreler, akrepler ve yılanlar vardı. Yaprak yatakları biraz rahatlık verebilirdi. Ve yiyecek için oldukça zor durumda kalacaklardı. Meyveye gelince, rüzgarın ağaçlardan kopardıkları ile yetinmek zorunda kalacaklardı. Ayrıca dini ayinleri, oruç tutmayı, dualar okumayı yerine getirirken münzevileri ve misafirleri ağırlamak zorunda kalacaklardı. Şita, bu tartışmalara karşı kulaklarını kapadı. Kocasının ona yeterince anlattığını daha fazla anlatmasına gerek olmadığını söyledi. Kocasının aşkından uzak kalmaktan başka hiç bir şeyden korkmadığını söyledi. Kocası ile birlikte olduğunda kendisini cennette hissediyordu. Kocasının olmadığı yerde ise cehennemdeydi sanki.

Böyle bir yalvarışa karşı, Rama daha fazla itiraz edemedi. Karısına olan sevgisinden dolayı onu maruz kalacağı tehlikelerden korumak isterken o ana kadar Şita'nın kocasını ne kadar çok sevdiğini farketmediğini söyledi. Fakat artık onun gelmesine razı olmuştu ve daha fazla gecikmemeliydiler. Kendisine güneş batmadan başkentten ayrılması söylenmişti. Ve böylece yaşlı krala ve Rama'nın annesine uğurlar olsun dedikten sonra üç sürgün orman kıyafeti içinde yola koyuldular. O ana kadar bütün kent yaklaşan felaketin farkında olmuştu. Yollar, çatılar ve evlerin pencereleri göz yaşı döken halk yığını ile dolmuştu. Özellikle havadaki ruhların bile göremediği şekilde yüzü gizlenen Şita'nın kentteki yollarda yürüdüğü ve bunun herkes tarafından görüldüğü gerçeğini feryat ettiler. Halk öylesine heyecanlanmıştı ki, sürgüne gidenlere eşlik etmeye ve sürgünlüklerini paylaşmaya karar verdiler ve Rama'nın onları evde kalmalarına ikna etmesi oldukça zor oldu.

Sürgüne gidenler, en azından bir süre için kalmaya karar verdikleri inziva yerine vardıkları zaman yöredeki sofular onları içten bir şekilde karşıladılar. Yaşlı bir kadın Şita'yı

özel bir samimiyetle karşıladı ve kocasına böylesine bağlı bir kadınla tanışmaktan çok mutlu olduğunu ifade etti. Ve bir kadının, karakteri ya da tutumu her nasıl olursa olsun, kocasını daima bir tanrı olarak görmesi ve ona gösterebileceği her türlü saygıyı göstermesi gerektiğini söyledi. Bu kadının düşüncesine göre bir kadının evin yönetimini eline almaya çalışmasından daha utanç verici bir şey yoktu ve şimdiye kadar kocalarına hükmeden, onları emirlerine itaat etmeye zorlayan, iffet duygusundan yoksun kadınlar olduğunu iştmişti. Bu şekilde hareket eden hiç bir kadın cennete gitmeyi ümit edemez. Prens ve Şita'nın sürgün günlerini nasıl geçirdikleri hakkında çok az şey anlatılır. Belirli bir yerde bazen bir yıl, bazen birkaç ay, bazen de birkaç gün kalarak bir yerden bir yere gezindiler. Belirli bölümlerde Rama'nın, münzevi kişilere zulmeden ve onları dini ayinlerinde rahatsız eden çok sayıdaki şeytanı nasıl kılıçtan geçirerek öldürdüğü anlatılır, ancak ormandaki yaşamları genellikle tehlikeden ve çatışmadan uzak huzur doluydu. Bununla birlikte onüçüncü yıl içinde durum değişmeye başladı. Bu süre içinde Orta Hindistan'a varmışlardı ve çok güzel ve huzur verici bir yer bulup sürgün yaşamlarının kalan aylarını burda geçirmeye karar vermişlerdi. Ama, eyvah! yerleşmelerinden sadece birkaç gün sonra çirkin bir dişi şeytan Rama'yı gördü ve şiddetli bir şekilde ona aşık oldu. Arzularını öyle şiddetle dışa vurdu ve Şita'ya karşı öyle kabaydı ki, bir kadını öldüremeyen Rama onu kulaklarını ve burnunu keserek cezalandırmaya karar verdi. Yaralanmış olan ve üzerinden kanlar akan şeytan, erkek kardeşinin ve binlerce şeytanın kamp kurduğu yere kaçtı ve onlara olanları anlattı. Onun yalvarışlarına uyan şeytanlar Rama'ya saldırdılar, fakat hepsi Rama tarafından öldürüldü. Ancak o şeytanlar, yok edilmesi için Vişnu'nun dünyaya gönderildiği (doğduğu), Seylan'ın on başlı hükümdarı olan Ravana'nın hizmetkarlarıydılar. Ve Ravana buyruğu altındakilerin yok edildiğini işittiği zaman savaş için hazırlıklar yaptı. Fakat danışmanları Rama'yı savaşta yenmeyi düşünmesinin delilik ola-

cağını söylediler. Ravana bu tür bir ifadeye çok kızdı. En büyük tanrılarla karşılaşmış ve onları yenmişti, ve ona karşı zafer elde edemeyeceği söylenen bu Rama'nın kim olduğunu bilmek istedi. Yine de iknalarına boyun eğdi ve danışmanların önerdiği şekilde hareket etmeye karar verdi. Bu öneri, Şita'yı mahkum olarak Seylan'a götürmekti. O, kadın türünün en tatlısıydı. Cennette onun ile kıyaslanabilecek bir tanrıça yoktu. Şita'dan mahrum bırakılır bırakılmaz Rama kederden ölürdü.

Bu öneriye uyarak Ravana uçağına bindi. kısa süre içinde inziva yöresine vardı. Şeytanın bazı izdeşçilerinin hile ve tuzaklarıyla önce Rama ve daha sonra erkek kardeşinin daha da derinliklerine girmeleri için kandırıldılar. Böylece yalnız bırakılan Şita, yakın arkadaşlık kurdukları bir akbabanın korumasına emanet edilmişti. Ama akbaba altmışbin yaşında idi ve nöbetteyken uykuya daldı. Sonuç olarak, Ravana Şita'yı yakaladı ve yardım haykırıışları ile akbabayı uyandırmadan önce uçağına yerleştirdi. Yine de yaşlı kuş ölümcül yaralar alıp yere düşmeden önce kahramanca savaştı ve uçağı parçalamayı başardı ve Ravana'nın beraberindekileri öldürdü. Ve böylece Ravana Şita'yı Seylan'a uçağında değil kollarında taşıdı.

Rama döndüğü ve aşkını kulübede bulamadığı zaman kederden çılgına döndü. Yayına bir ok yerleştirerek tanrıların, Şita'nın kaçırıldığı yeri açıklamamaları halinde üç dünyayı yok edeceğine dair yemin etti. Eğer karısını ona geri vermezlerse güneşi, ayı ve yıldızları, dağları, ırmakları ve ormanları, her çeşit ruhu, iyiyi ve kötüyü, şeytanları ve insanları olduğu gibi yok edecekti. Geçmiş günlerde yardımsever, nazik biriydi ve bu nedenle tanrıların onu hakir gördüklerini düşündü. İnsanların yalnızca şefkatli ve nazik olduğu için Yaradan'a saygı göstermediklerini gözlemişti. Ama konu kendisi olunca gelecekte artık farklı bir yol izleyecekti. Kesinlikle acımasız olacaktı ve hayatta artık tek

amacı vardı, o da kaybolan suçsuz karısının intikamını almak. Dünyanın bir gün tümüyle yok olacağını biliyordu ve bu korkunç gün eğer tanrılar ikinci bir güneş batmadan önce Şita'yı geri getiremezlerse içinde bulunan her şey ile birlikte üç dünyanın varoluştan silineceği gün olacaktı.

Lakşmana kardeşine sakın olması ve böylesine aptalca konuşmaması için rica etti. Bilinmeyen bir kişi Şita'yı kçırdı diye üç dünyayı cezalandırmanın adaleti neredeydi. Suçlunun yerine masum birinin ıstırap çekmesini önlemek kralın özel bir göreviydi, ve ne tanrılar ne de şeytanların, ne dağların ne de ırmakların maruz bırakıldıkları hatadan sorumlu olmadıklarına emindi. Lakşmana, bu öğütlere diğerlerinin de bunu yapmayacak kadar akıllı olduklarını ekledi. Kardeşi ıstırabın, dünyaya gelen her insanın tayin edilmiş kaderi olduğunu unutmamalıydı. Eğer Rama üzerine düşen kedere tahammül edemezse, sıradan bir ölümlü insan felakət saldırılarına nasıl dayanabilirdi. Ve daha yukarı bakarak, tanrıları düşünmesini istedi. Bu kudretli varlıklar da kaderin yönetimindeydiler ve yine onlar için, hiç kimse saf mutluluğun onların kaderi olduğunu söyleyemez. Bu yüzden ona gereksiz üzüntüden kaçınması ve o anda yapılması gereken görevi yerine getirmesi için rica etti, ve çok dikkatli bir araştırma yapmak için yardım etmesini istedi. Kardeşinin nasihatlarına uyan kalbi kırık kocanın kan kaybından dolayı ölmek üzere olan akbabayı bulmak için fazla uzağa gitmesi gerekmedi. Neyse ki kuş halen konuşabiliyordu ve Şita'nın Seylan'ın şeytan hükümdarı tarafından götürüldüğünü prence söyleyebildi. Buna rağmen karısını geri getirme arzusu, prenslerin vefat eden arkadaşlarının cenazesini dinsel törenle kaldırmalarını engellemedi. Yakacak şeyter topladılar, ölüleri yakmaya mahsus odun yığını oluşturdular ve akbaba sanki kendi kastlarının bir üyesiymiş gibi kendi elleri ile odunu ateşe verdiler. Aynı zamanda duruma uygun kutsal metinleri okudular ve beden tamamen yandığı zaman ölünün ruhuna sunular sundular. Bu amaçla ava git-

tiler ve birkaç geyik avladılar ve etlerini dua ederek kutsal otların üzerine saçtılar. böylece ölen kişi cennete bir giriş elde edebilirdi. Tören, suyun adak olarak tanrılara sunulması ile bitirildi. Herşey bittiğinde kahramanlar, inziva yerlerinin yanından akan Godavari nehrinde yıkandılar.

Dini görevlerini yerine getirdikten sonra prensler, Ravana'nın seyahat ettiğinin görüldüğü yönde yola koyuldular. Onları yeni maceraların beklediği balta girmemiş birçok ormandan geçtiler ve sonunda güzellikleri, Rama'nın kalbinde Şita ile olan birlikteliğindeki mutluluğu hatırlatan çok hoş bir gölün kıyısına yaklaştılar. Eğer kardeşinin yalvarışları olmasaydı, Rama karısını tüm geri getirme ümitlerini kaybedecekti. Nihayet, tanrıların dölü olan maymunların kralı ve onun üstün komutanı Hanuman ile karşılaştılar. Rama'nın hikayesini işittikleri zaman, ona yardım etmeye ve tüm maymun ırkını onun emrine vermeye söz verdiler. Vişnu'nun, Rama olarak dünya üzerinde görünmeye söz verdiğini, ve tanrılar ve diğer göksel varlıkların, aylar ve maymunlarla birlikte Ravana ile yapacağı savaşta ona yardımcı olacak bir ordu oluşturacaklarını hatırlayınız. Ve böylece beklenen oldu. Rama'nın sancağı altında toplanan milyonlarca ayı ve maymunların tamamı tanrısal kökenliydi. Ancak onları biraraya toplamak birkaç ay aldı, ve Rama, onları Güney Hindistan kıyılarında sıra halinde dururken görmeden ve onlarla Seylan arasındaki denizin karşısına bakmadan evvel sabırsızlıktan kalbini yıpratmıştı. Oraya vardıklarında sorun yediyüz millik (yaklaşık 1150 km) boğazların karşı kıyısına nasıl geçileceği idi. Bu mesafeyi geçebilecek iki ya da üçten fazla maymun yoktu. Fakat sonunda bir köprü inşa edildi. Köprü beş günde tamamlandı. Bu köprüden ziyade maymun ve ayların kökünden çıkarıp denize attıkları dağ ve ağaçlardan oluşmuş bir toprak yığımasıydı. Rama ve ordusu köprüden karşıya yürürlerken, tanrılar kişisel olarak göründüler. Her biri kahramana kutsal su serptiler ve Ravana ile olan savaşında zafer getireceği ümi-

dini ifade ettiler. Yapılan savaşları tekrar saymanın bir anlamı yoktu. Ravana'nın ve sayıca milyonları bulan o'dusunun tamamının yenildiğini ve öldürüldüğünü söylemek yeterlidir. Savaş o kadar şiddetliydi ki, Rama ve kardeşinin ağır yaralar alması kaçınılmazdı. Bir seferinde onların öldükleri düşünüldü. Fakat Hanuman, Himalayalar içindeki belirli bir dağda yetiştiği bilinen çok güçlü bir iyileştirici bitkiyi aramak için gitti. Maalesef şifalı bitki, Hanuman'ın geleceğini biliyordu ve kendisini görünmez yaptı. Ama Hanuman bitkinin yetiştiği dağı kökünden çıkardı ve üzerindeki ağaç ve filler ile birlikte, olduğu gibi taşıdı. Seylan'a geri döndüğü zaman dağı Rama'nın ve kardeşinin burun deliklerine tuttu ve onların tüm yaraları iyileşti ve hemen ayağa kalktılar. Daha sonra dağ, aynı şekilde savaşta öldürülen ayı ve maymunların burun deliklerine tutuldu ve aynı mucize gerçekleşti.

Ravana öldüğüne göre Rama'nın hemen Şita'nın hapis bulunduğu eve gideceği düşünülürdü. Fakat bunun yerine Rama'nın ruh durumunun değiştiğini görüyoruz. Şita'nın huzuruna getirilmesi için soğukça emir verdi. Ve Şita görüldüğünde Rama tek bir sevgi lafı bile etmedi. Karısına sadece, görevi gereği adına sürülen lekeyi temizlediğini ve bu ayıba neden olan kişiyi öldürdüğünü söyledi. Fakat artık onunla birlikte olamayacağını ve dilediği yere gidebileceğini söyledi. Kendisine saygısı olan hiç bir erkek bir başkasının evinde uzun süre yaşayan karısını geri alamazdı. Ravana onu kolları arasında tutmuş ve ona şehvetli gözlerle bakmıştı. Şita bu insafsız konuşmaları dinlerken gözyaşlarını sildi. Fakat kendisini gayretli bir şekilde savunmak için cesaretle ve akla sahipti. Eğer kocasının ona olan aşkının bittiğini bilseydi intihar edebilirdi. Herkesi büyük bir sorundan kurtarabilirdi ve daha az hayat kaybedilebilirdi. Bu ona gösterdiği tüm aşk ve bağlılık için zayıf bir karşılıktı. Onun kalbi sadece ve sadece Rama'nındı. Rama hüküm veren karaktere sahip olduğunu açıkça itiraf etti; ama Şita'nınkinden haber-

sizdi. Başka kadınlarla birlikte olmuştu ve onlara güvenmemişti. Bütün kadınlara güvenmemek için bir neden olabilir miydi bu?

Bu cesur savunmayı söyledikten sonra Lakşmana'ya döndü ve ölülerini yakmaya mahsus bir odun yığını inşa etmesini istedi. Başka bir seçeneğinin olmadığını söyledi. Kocasının şöhretini böylesine layık olmadığı şekilde küçük düşürdüğü için artık daha fazla yaşama arzusu yoktu. Lakşmana, araya girer ümidi ile Rama'ya baktı, ama yaptığı tek şey Şita'nın talebine uyulması gerektiğini gösteren bir hareketti. Ayılar ve maymunlar üzüntüden ağladılar, ve aynı şekilde Rama'nın da çok etkilendiği açıktı. Gözleri yaşla doluydu ve tek bir kelime bile konuşmadı. Ateş hazırlandığı zaman Şita dokunaklı bir yalvarışla "Kalbimin hiç bir zaman Rama'dan uzaklaşmadığını bilen ey ateş, insanların şahidi, sen beni koru" diyerek alevlerin içine girdi. Fakat Şita yok olmadı. Doğaüstü yardımcılar onun yanındaydı. İndra'nın, Şiva'nın ve göksel varlıkların büyük çoğunluğunun eşliğinde yaratıcı tanrı Brahma, arabasını sürerek olayın geçtiği yerde göründü. Ellerini şaşkınlıkla havaya kaldırarak, dünyanın koruyucusu ve bilge olan prense, karısına neden böylesine inanılmaz bir biçimde davrandığını ve ateşe girmesine izin verdiğini sordular. Kendisinin tanrıların ilki olduğunu ve üç dünyanın yaratıcısı olduğunu bilmiyor muydu? Bu sorulara karşılık olarak Rama, "Ben kendimi Rama, bir erkek, Daşarata'nın oğlu olarak bilirim. Kim olduğumu ve nereden geldiğimi bana Brahma söylesin" diye cevap verdi. Bu talebe karşılık Brahma, Rama'ya bir kez daha kim olduğunu, tüm yaratıkların, ineklerin ve Brahman'ların içinde kendini gösteren bin ayağa, bin kafaya ve bin göze sahip olan, kutsal OM harflerinin sahibi, Veda'ların önde geleni büyük tanrı Vişnu olduğunu söyledi. Değişik genedoğumlarla dünyada görünmüştü, ve şimdi Ravana'yı yok ederek dünyaya bir başka iyilik daha yapmıştı. Şita'ya gelince, o cennetteki eşi tanrıça Lakşmi idi. Brahma söylevini bitirdiğinde, ateş tan-

rısı. Şita ile birlikte alevlerden yükseldi ve prence hitap etti. Kelimeleri, Şita'nın iffetli olduğu üzerineydi. Ravana'nın sarayında aylarca yaşadığı doğrudu, ama o her zaman kocasına karşı düşünceleriyle, sözleriyle ve eylemleriyle sadık olmuştu. Rama, bu rahatlatıcı sözleri duymaktan hoşnuttu. Fakat kendisine karşı adaletli olabilmek için, Şita'nın bazı arınmalara maruz bırakılması gerektiğini söyledi. Eğer bu yapılmazsa, insanlar Şita'nın adına leke atarlardı ve kendinin de ahlaki taleplere karşı duyarsız olduğunu söylerlerdi. Şita, kendi yaşamı kadar değerliydi onun için ve kalbinde hiç bir şeytanın onun yanına bile yaklaşmadığını biliyordu ve bunu her zaman bilmişti. Güneş ışınlarının güneşe ait olduğunu bildiği gibi Şita'nın da kendine ait olduğunu biliyordu. Böylece karı ve koca mutlu bir şekilde barıştırıldıklarında, Şiva ve İndra tebriklerini eklediler. Tanrıların lütfuyla Rama'nın babasına, oğulları ve gelini ile kısa bir görüşme yapma izni verildi. Gelinine, kocasına kızgın olmasını söyledi. Katı bir şekilde hareket etmişti, fakat diğer kadınlara da ders oldu bu ve onlara kocanın bir tanrı olduğunu hatırlamalarına yardımcı oldu.

Tanrılar cennete geri döndükleri zaman Rama hemen Hindistan'a dönmeye karar verdi. Ondört yıllık sürgünün süresi bitmişti ve Ayodha'ya dönmemeleri için hiç bir nedenleri yoktu. Uzun ve zorlu bir yolculuktu. Fakat Ravana'nın üvey kardeşi olan zenginlerin tanrısından çaldığı harika bir uçağa sahip olduğu hatırlanacaktır. Uçak çok büyüktü, bir çok harika odası vardı ve çok güzel koltuklar ve yastıklarla döşenmişti. Bir dağın büyüklüğü kadardı, ve Rama ayıları ve maymunları kendisi ile birlikte gitmeleri için davet etti. Havadaki yolculukları esnasında Rama Şita'ya boğazları karşıdan karşıya geçmek için inşa ettikleri köprüyü gösterdi, ve ikisi birlikte sürgün yıllarını geçirdikleri yerlere göz atırlar. Uçak maymunların kralının başkentinden geçerken Şita, kocasına alçalmasını ve maymunların eşlerini onlarla birlikte Ayodhya'ya gelmeleri için davet et-

mesini rica etti. Bu yerine getirildi, ve kendilerine katılan bu arkadaşlar ile, kardeşler ve Şita sonunda güneş ırkının kalesi, babalarının başkentinde göründüler. Rama'yı karşılayan insanların mutluluğu kelimelerle tarif edilemezdi. Cennetten bile işitilebilecek kadar yüksek bir ses çıkardılar. Her erkek ve kadın krallarını karşılamak ve hoşgeldin diyebilmek için oraya gelmişlerdi, evler ve caddeler bayrak ve çiçeklerle donatılmıştı. Ve hiç kimse, araya giren yıllar sırasında Rama'nın adına ülkeyi idare eden asil ruhlu ve cömert kardeşi Barata kadar mutlu olamazdı. Rama'nın taç giyme töreninin hiç vakit geçirmeden yapılması gerektiğinde ısrar eden de yine Barata'ydı.

Taç giyme töreni bittikten sonra, ayılar ve maymunlar kendi yerlerine döndüler, Rama egemenlik görevini üzerine aldı. Kardeşleriyle mutlu bir şekilde yaşadı ve boş zamanlarında yanında Şita ile birlikte sarayın bahçesinde gezindi. Aylar geçtikçe, Rama karısının durumunda bir değişiklik farketti ve Şita mutlu bir gecede Rama'ya bir çocukları olacağını söyledi. Bu habere çok sevinen kral Şita'ya, onu memnun edebileceği herhangi bir arzusu olup olmadığını sordu. Şita, onu hiç bir şeyin ormandaki inziva yerlerini ziyaret etmekten daha fazla mutlu edemeyeceğini söyledi. Ganj nehri kıyısındaki o yerde geçireceği bir gece bile ona büyük bir mutluluk verebilirdi. Rama onun arzusunu yerine getirmekten oldukça mutluydu, ve hemen ertesi günü gitmesi gerekli hazırlıkları yapmaya söz verdi. Bu sözü verdikten sonra Rama geceyi bakanlarının ve arkadaşlarının konuşmalarını dinlediği sarayın dış avlusuna geçti. Rama, o gece, buyruğu altındakiler tarafından sık sık eleştirildiğini ve suçlandığını gözlemledi. Hiç kimsenin onu suçlayıp suçlamadığını merak etti. Ve böylece, birlikte olduğu kişilerden birine dönerek, "Hiç kimse beni şimdiye kadar suçladı mı?" diye sordu. Doğrudan doğruya sorulan böylesi bir soruya karşılık vermekten kaçınmak zordu, ve hitap ettiği kişi, "Evet, aynı zamanda siz de suçlanıyorsunuz. İnsanlar şi-

zi Şita'yı geri kabul etmekle suçluyorlar. Onun Ravana'nın başkentinde bir mahkum olduğunu ve şeytanın onu kollarında tuttuğunu ve sizin bunu önemsemediğinizi söylüyorlar. Oldukça mutlusunuz ve kıskançlığın izinden eser yok. Davranışınızı anlayamıyorlar, ve bu hareketinizin eşleri üzerinde kötü bir etki bırakacağını düşünüyorlar” dedi. Rama, bu gözlemleri duymaktan müthiş rahatsız oldu ve gruptaki diğer kişilere böyle eleştiriler olup olmadığını sorduğunda aynı cevabı aldı, etrafındaki kişilerin gitmelerine izin verdi ve kendi dairesine çekildi.

Fakat şimdiden ne yapması gerektiğine karar vermişti. Kardeşlerini çağırttı, onlara ne işittiğini söyledi. Şita'nın faziletini sorgulamak bir an bile aklından geçmiyordu ve Ravana'nın ölümünden sonra, Şita'nın karakterinin lekesiz olduğuna dair kesin ispat aldıklarını biliyordu. Tanrılar bizzat görünmüştü ve onun iffetinin kesin güvencesini vermişlerdi. Fakat insanların söyledikleri karşısında Şita'yı reddetmek zorunda olduğuna karar vermişti ve böylece Lakşmana'dan onu uzak bir yere götürmesini ve ikinci günü onu orada bırakmasını talep etti. Büyük bir talih olarak, bir geceliğine inziva yerlerinden birini ziyaret etmesi için şimdiden hazırlıklar yapılmıştı. Bu kısa geziden çok etkilenen Şita'ya Valmiki'nin inziva yerine kadar eşlik etmek Lakşmana'nın göreviydi.. Şita inziva yerine varır varmaz, geri dönmemesi gerektiğini söylemek yine onun görevi olacaktı. Sonunda Rama, kardeşlerine hiç bir surette kararına karışmaya ya da değiştirmeye çaba göstermemelerini söyledi. Bunu yapmaya çalışmaları halinde, onlarla bir daha hiç bir zaman konuşmayacaktı. Bu son cümlesini söyledikten sonra kral ayağa kalktı ve odayı terketti. Bir fil gibi içini çekti ve gözleri yaşla doldu.

Şafak söktüğünde kaderinden habersiz Şita, ormana yolculuk için hazırı. Lakşmana refakatçisi olarak onu bekliyordu. Rama'nın onun ayrılışında hazır bulunacağına ya

da Şita'nın kocasını görmesi ve ona allahaisımarladık deme arzusunā dair hiç bir şeyden bahsedilmedi. Şita'nın sağ gözü titreşme yapmaya başladığında fazla yol katetmemişlerdi, ona sıkıntı veren kötü bir işaretti bu. Ama Lakşmana onun korkularına gülüp geçti, ve ona endişelenmesi için hiç bir neden bulunmadığını söyledi. İkinci gün, bütün günahları temizleyen kutsal suları olan Ganj nehri kıyılarına vardılar. Ve şimdi teselliye ihtiyacı olan Lakşmana idi, bize söylendiği üzere ağlamaya başladı ve onu teselli eden Şita idi. O nedenin Rama ile ayrılışları olduğunu biliyordu. Ve bu ayrılığı onun kadar hissetmişti. Fakat Lakşmana çok fazla canını sıkmamalıydı. İnziva yerinde yalnız bir gece geçirecek ve daha sonra eve döneceklerdi. Bu arada onları ırmağın karşısına geçirmek üzere bir kayık hazırlatılmıştı. En uzak kıyıya vardıklarında ve Şita Valmiki'nin inziva yerine doğru ilerlediğinde, Lakşmana Şita'yı durdurdu ve ona yerine getirmek zorunda bırakıldığı çok kasvetli bir görevi olduğunu söyledi. Bu konudaki görevini çok isteksiz yaptığını anlamasını arzuladığını fakat Rama'nın emirlerine uymak zorunda olduğunu söyledi. Konuşmasının bu bölümünde prens ağlamaya başladı ve başka tek bir söz bile söyleyemedi. Fakat sonunda yarım yamalak Rama'nın onu bir kez daha reddetmeye karar verdiğini açıklayabildi. Şita'nın suçsuz olduğuna kesinlikle inanmasına rağmen kocası, Ayodhya halkının arzularına uyarak Şita'nın Valmiki'nin bakıma bırakılmasına karar vermişti. Şita kederden bayılarak yere yığıldı. Kendine geldiğinde, mutlu bir aşk ve efendisinin şefkati ile yaşadığı orman hayatının geçmişteki hatıralarını çok dokunaklı bir şekilde anlattı. Fakat şimdi yalnız yaşamak zorundaydı. Bu düşünceye tahammül edemezdi. Onun doğal arzusu, kendisini Ganj nehrine atmak ve ölmektir. Fakat kocasının ırkının sona ermesini engelleyecek çocuğu karnında taşıırken bunu yapamazdı. Bir kadının kocası onun tanrısıydı. Bu nedenle onun görevi, kendi yaşamını kaybetmesi pahasına olsa bile kocasının iyiliği için çalışmaktır. Rama onun suçsuz olduğunu biliyordu. Karısını şerefini koru-

mak için terketmişti. Bu sebepten Şita, kocasını tüm lekelerden korumak için onun çabalarını destekleyecekti. Ancak Ayodhya halkının böylesine merhametsiz ve adaletsiz olmasından üzgündü. Hemen ayrılmalarının her ikisinin de iyiliğine olacağını anlayan Lakşmana kayığa tekrar bindi. ve karşı kıyıya ulaştığında iki tekerlekli savaş arabasına binerek mümkün olduğu kadar çabuk olarak oradan uzaklaştı. Fakat her ne zaman arkasına baktıysa, zavallı kraliçenin huzursuzca ve ıstırap nöbeti içinde nehir kıyısı boyunca koştuğunu gördü. Sonunda haykırışları Valmiki'nin öğrencilerinin dikkatini çekti, hemen efendilerinin yanına gittiler ve tanrıça kadar güzel, hüznü, terkedilmiş ve yalnız bir kadın gördüklerini söylediler. Valmiki büyük bir sofuydu, ve elde ettiği değerlerin fazileti ile cennette, dünyada ve cehennemde olan biten herşeyi biliyordu. Şita'nın üzerine düşen felaketi de biliyordu ve Şita'nın onun inziva yerine geleceğinden haberdardı. Bu nedenle, şefkatli sözlerle kraliçeye yaklaştı ve ona hüznlenmemesini söyledi. Bu yeri kendi evi gibi görmeliydi. Orada yaşayan herkes, ona sanki kendi öz kızlarıymış gibi davranacaklardı. Bunu söyledikten sonra Valmiki, kraliçeyi diğer sofuların eşlerinin bir arada bulundukları yere götürdü ve onu bu yaşlı hatunların bakımına emanet etti. Zamanla Şita iki oğlan doğurdu ve onlara Kuşa ve Lava isimlerini verdi.* Fakat Rama ne iki oğlu olduğundan haberdar edildi, ne de kendisi karısının gelişimi ve mutluluğu hakkında bilgi talebinde bulundu. Bununla birlikte, eğer Rama'nın neden böyle gaddarca cezalandırıldığını sorarsanız, Lakşmana'nın merhametli kalbine büyük tatmin ve rahatlık oluşturan şu açıklamayı dinleyin. Bir zamanlar seçkin bir bilgenin karısı, tanrıların gazabından kaçan bazı şeytanlara barınacak yer verdi. Onun bu suçunu cezalandırmak için Vişnu, kadının kafasını kesti. Bilge, karısının ölü bedenini gördüğü zaman, Vişnu'ya lanetli bir söz söyledi. Söylediği söz şuydu. "Karımı öldürdüğün için seni, ölümlü

(*) Rajputana'daki Udaipur ve Jaipur maharacaları sırası ile Lava ve Kuşa'nın soyundan geldiklerini iddia ederler.

insanlar arasında doğmaya mahkum ediyorum. Ve beni onun varlığından mahrum bıraktığın için, sen de uzun yıllar eşinin varlığından mahrum bırakılacaksın.”

Şita'nın iki oğlu oniki yaşına geldiklerinde, inziva yerine Rama'nın at kurbanı kutlaması yapmak üzere olduğu haberi geldi. Araya giren yıllar sırasında Valmiki, büyük lirik destanı, Rama'nın şerefli krallık hayatını ilhamlı mısralarla zikreden destan olan Ramayana'yı yazmakla meşguldü. ve bunu iki çocuğa da öylesine dikkatlice öğretti ki, çocukların her ikisi de destanı başından sonuna kadar ezberden söyleyebiliyorlardı. Şefkatli bir kalbe sahip olan bilge, sonunda fırsatının geldiğini biliyordu. Çocuklarla birlikte Ayodha'ya gidecekti. Şiirin ezberden söylenmesi için onlara bir fırsat sağlamak kolay olurdu. Ve onlara Rama'nın huzuruna çıktıkları ve Rama onlara kim olduklarını sorduğu zaman “Valmiki'nin öğrencileriyiz” deyin ve başka hiç bir şey söylemeyin diye öğütledi. Herşey babalıklarının planladığı gibi oldu. İki genç Rama'nın huzuruna getirildiler ve lirik destanı ezberden söylemeleri istendi. İnanılmaz bir şekilde Rama'ya benzemeleri orada bulunan herkes tarafından açıkça görülebiliyordu ve hiçkimsenin yüzlerinde ya da vücut şekillerinde en ufak bir farklılığı ayırtedemeyeceği herkesin uyuştuğu bir düşünce idi. Ancak babaları hiç bir yorumda bulunmadı. Ama geceler süren ezbere söyleme tamamlandığı zaman* Rama, Valmiki'yi çağırttı ve “Eğer Şita suçsuz ise ve ormanda lekesiz bir hayat sürdürdüyse, Ayodha'ya gelsin ve suçsuz ve lekesiz olduğunu ispatlasın” dedi. Valmiki, bir kadının kocasının onun en büyük tanrısı olduğunu bilen ve inanan Şita'nın, kocasının emrine kesinlikle itaat edeceği şeklinde cevap verdi. Rama'nın bu şekilde konuşması harika olarak değerlendirildi ve bakanları ona başka hiç kimsenin böylesine nazik ve cömert bir şekilde davranmayacağını söylediler.

(*) Bu destanın İngilizce çevirisi 4.000 sayfadır.

Duruşma ertesi günün sabahı için kararlaştırıldı. Müthiş bir kalabalık bu görülmedik olaya şahit olmak için toplandı. Şita ve Valmiki kurban verilen yerde göründüklerinde herkes çok duygulanmıştı ve tam bir sessizlik hakimdi. Şita, “Rama’yı düşünerek” ellerini birbirine kenetlemiş ve gözleri yaşlı olarak başı öne eğik ilerledi. Sessizlik, birdenbire yerini hayranlık ve merhamet tezahüratlarına bıraktı. Bazıları Rama’ya, bazıları Şita’ya ve bazıları da her ikisine dua etti. İlk konuşan Valmiki oldu ve sadece Şita’nın iffetini değil aynı zamanda Kuşa ve Lava’nın Rama’nın öz oğulları olduğu gerçeğini de açığa vurdu. Gerçeği konuştuğuna dair yemin etti. Hiç bir zaman hayatında düşünceyle, sözle ya da eylemle bir kez bile günah işlememişti. Ama eğer yalan söylüyorsa, binlerce yıl boyunca katı sofulukla elde ettiği tüm değerleri kaybetmesine dair dua etti. Bu ifade karşılığında Rama, Valmiki’nin gerçeği söylediğine dair kesinlikle emin olduğunu söyledi, fakat buna rağmen Şita’nın iffetine herhangi bir leke sürülmediğine dair kanıt göstermesi gerekiyordu. Seylan’dan ayrılmadan önce tanrılar araya girmişlerdi ve en tatmin edici güvenceyi vermişlerdi. Fakat insanlar o zamandan beri ona iftira atmışlardı, ve sonuç olarak onu uzağa göndermeye zorlandırılmıştı. Çocukların kendi öz oğulları olduğunu biliyordu. Fakat herkesin iyiliği için meclis önünde Şita’nın kendi şahitliğini yapması daha iyi olurdu. O ana kadar tanrılar ne olup bittiğini öğrenmişlerdi ve Brahma başlarında olmak üzere tanrıların büyük çoğunluğu orada zuhur etti. Tanrıların gelmesi ile havada farkedilir bir değişiklik hissedildi. Zevk verici serin bir rüzgar esti; insanlar o ana kadar hiç böylesine zevk verici bir tecrübe yaşamadıklarını söylediler. Bu altın çağında esen bir rüzgar türüydü.

Şita çok kısa bir cevap verdi; “Ben hiç bir zaman Rama dışında hiç kimseyi düşünmedim bile ve bu fazilet gücü ile toprak tanrıçasından bana bir yer vermesini istiyorum. Ben

her zaman Rama'nın iyiliği için olan düşünce. iş ve eylemler yaptım. Ve buna ispat olarak, toprak tanrıçasından beni almasını istiyorum" dedi. Bu arzusunun karşılığını hemen elde etti. Toprak onun önünde açıldı. ve başlarında çok güzel bir taht taşıyan yılan tanrıları zuhur etti. Toprak tanrıçası onlar ile birlikte geldi. Zavallı prensesi kollarına alarak onu tahtın üzerine oturttu ve taht onun ile birlikte toprak altına battı ve gözden kayboldu. Tanrılar övgülü sözleri ile Şita'nın yaptıklarını desteklediklerini gösterdiler. Rama'ya gelince, kederle doldu. Fakat kederinin yerini öfke aldı ve toprağın Şita'yı onun kollarına geri getirmemesi halinde, dalgaları ile tüm dağları ve ormanları su altında bırakacağına dair yemin etti. Onu Ravana'nın hapishanesinden geri getirmişti. Onu cehennemden bile geri getirmeye yemin etti. Bu şekilde konuşmaya devam ederken, Brahma, ondan kendisini kontrol altına almasını istedi. Tanrı Vişnu olduğunu hatırlamalıydı. Şita yılan tanrılarının diyarına gitmişti ve Rama onun ile tekrar cennette karşılaşacaktı. Teselli eden bu sözcüklerle Rama, iki oğlunu yanına alarak çok sevdiği kraliçesine yas tutarak geceyi geçirdiği sarayında inzivaya çekilirken Brahma ve kardeş tanrıları oradan ayrıldılar. Binlerce yıl yaşamasına rağmen hiç bir zaman bir başka kadınla evlenmedi ve dini törenlerini yerine getirirken daima Şita'nın altından yapılmış bir tasvirini yanına aldı.

Ramayana.

AÇIKLAMALAR

VALMIKI — Ramayana'nın yazarı. Brahma'nın emri üzerine bu eseri yazdı ve gerçek olmayan tek bir şey yazmayacağına dair söz verdi. Yoga gücü nedeniyle şair eserindeki karakterleri görebiliyordu. "gülen, konuşan ve gerçek yaşamda kendilerini algılayan."

ŞİTA'NIN İKİNCİ REDDEDİLİŞİ — Şairin kahramanına karşı neden böyle alçak ve katı bir tavır aldığını anlamak

zor. Rama'nın olağanüstü ünü sonradan böyle değersiz bir elin destana ekleme yapmasının nedenini biraz açıklıyor. Tulsidas eserinde bu ikinci reddedişi görmezden gelir.

LAKŞMANA — Her zaman böyle yüksek karakterli olarak anlatılır. Vişnu'yu lanetleyen bilge Brigu başka bir olayda Şiva'yı da lanetlemişti.

RAMA’NIN CENNETE YÜKSELİŞİ

“Rama bin yıl boyunca birçok at kurbanı, sayısız inek ve diğer başka kurbanlar sundu.”

— Ramayana, vii. 112.

Rama’nın dünya üzerindeki egemenliği onbirbin yıl sürdü. Bu yılların çok mutlu yıllar olduğu söylenir. Şita’yı kaybedişinden sonraki duyguları her ne olmuş olsa da, buyruğu altındakilerin mutluluğu ve refahı konusunda hiç şüphe yoktu. Hiç bir zaman, en ufak bir sorun ya da sıkıntı çekmediler. Anne babalar hiç bir zaman çocukları için cenaze töreni yerine getirmek zorunda kalmadılar, çünkü herkes etraflarını saran yüzlerce oğul ve torunlarla bin yıl yaşadı. Doğa evrensel mutlulukla birleşti. Ağaçlar yıl boyunca meyve ve çiçeklerle kaplandı, huzurlu rüzgar esti ve yağmur ihtiyaç olduğunda yağdı. Ve şimdiye kadar, söylemesi tuhaf, çizdiğimiz resmin doğruluğunu sorgular gibi görünen iki olay meydana geldi. Aç bir Brahman’ın zorlukla yürüyerek kapı kapı dolaştığını, sadaka aradığını ve hiç bir şey bulamadığını okuruz destanda. Ve aynı derecede etkileyici bir şey daha; aynı kastın diğer bir üyesi, ondört yaşındaki oğlunun ölümünden dolayı prene sövüp sayar. Böylesine zamansız ölümler Rama’ninkinden başka krallıklarda duyulmamıştır, der. Fakat bu iki olay dışında üzüntü ve hastalık yoktu. Bu uzun ve refah getiren saltanatın hikayesi birkaç sayfada toplanmıştır ve Rama’nın en zor görevleri, sofu olduğu kadar küstah olan bir Şudra’yı öldürmesi ve bir bay-

kuş ile akbaba arasında geçen kuş yuvasının kime ait olduğu konusundaki anlaşmazlığı çözmesi idi.(1)

Rama'nın erkek kardeşlerine gelince, zaman!a herbiri Hindistan'ın farklı kısımlarında kendileri için krallıklar oluşturdular. Barata'nın fethi en etkileyici olanı idi. Elde ettiği toprak Hindistan'ın kuzey batısında idi. Yedi gün süren bir savaşta otuz milyon insan öldürüldü. Tanrılar daha önce böylesini hiç görmediklerini söylediler. Barata fethettiği memleketi iki oğlu arasında bölüştürdü, ve her biri için daha sonraki günlerde adlarıyla onurlanan birer başkent inşa ettirdi.(2) Fakat ne Barata ne de diğer erkek kardeşler Rama'dan uzak kalmaktan mutluydular, ve oğulları erkeklığe ulaştıklarında zamanlarının büyük çoğunluğunu Ayodhya'da geçirdiler. Onun yanında bulunmanın mutluluğu içinde, oğullarından ayrı kalmaktan pişmanlık duymadılar. Bu şekilde onbirbin yıl geçti. Rama, birçok kurban görevi yerine getirdi, ve özellikle kurban edilen inek sayısı dikkate değerdir.

Ama en uzun saltanat bile mutlaka sona ermelidir. Ve bir gün Zaman çilekeş görünümünde Ayodhya'ya geldi. Zaman saray kapısından bekleyen Lakşmana'ya kardeşini görmeyi arzuladığını söyledi. Kendisine kralın huzuruna kadar refakat edilince, kral her zamanki sunularını arzetti ve misafirini altından yapılmış taht üzerine oturttu. Fakat kral ona ziyaret nedenini sorduğunda çilekeş tanrıların iyiliği için görüşmelerinin özel olması gerektiğini söyledi. Katı bir

- (1) Baykuş, dünyanın oluşumundan, akbaba da ilk insanın doğumundan beri yuvaya sahip olduğunu iddia etti.
- (2) Başkentlerin adları Takşaşila ve Puskalavatı idi. Her ikisi de güvenilir tarih sayfalarında görünür. Daha evvelki kral (Taksila), büyük İskender'in Hindistan'ı istila ettiği zaman ona boyun eğmişti. İskender'in arkasında bıraktığı Yunan sömürgecilerinin soyundan olan Asyalı (Baktriyan) Yunanlıların mülkiyetine geçmesi daha sonra idi. Taksila, eski tarihin öğretildiği bir üniversite kenti olarak meşhurdur. Ravalpindi'nin 20 mil (33 km) kuzey batısında bulunan Taksila'da son zamanlarda yapılan kazılar meşhurdur.

gizlilik gerekliydi ve kim bu görüşmeyi dinlemeye cüret ederse Rama onu öldürmeye yemin etmeliydi. Bu talebe uyararak Lakşmana kapıda gözcü olarak duracak odaya girmeye yeltenenleri engelleyecekti. Bu önlemler alındığında. o ana kadar ismini gizli tutan çilekeş, tanrı Vişnu olarak cennette hüküm sürerken, Maya ya da *yanılsama*'nın rahminden doğan Rama'nın özoğlu Zaman olduğunu beyan etti. Rama'nın dünyada geçici olarak görevlendirildiği yılların bittiği gerçeğini hatırlatmak için Brahma'nın elçisi olarak o gün orada bulunduğunu ve kardeş tanrılarının onu sabırsızlıkla cennette beklediklerini söyledi. İnsanlar üzerindeki hakimiyetini sürdürmek istemesi halinde bunu söylemesi yeterliydi; fakat Brahma ona bu sözü göndermeyi bir görev olarak düşünmüştü. Buna cevap olarak Rama haberciye oğlu olarak hitap ederek, onu görmekten büyük mutluluk duyduğunu söyledi. Dönüşüne ait soruya gelince, Zaman geldiğinde zaten bu konuyu düşünmekteydi ve en kısa zamanda yukarı dünyadaki asıl görevlerine yeniden başlamaya hazırdı.

Saray içinde bu konuşma devam ederken dış kapıda başka bir çilekeş belirdi. Yeni gelen çok seçkin fakat çok sinirli olan Durvasa idi. Rama ile konuşma arzusunu bildirdiğinde Lakşmana, kardeşinin başka bir çilekeş ile özel bir görüşmede olduğunu ve rahatsız edilemeyeceğini söyleme cüretini gösterdi. Fakat çilekeş, karakterine özgü olarak, eğer Lakşmana hemen gitmez ve acil bir görüşme ayarlamazsa yalnız Rama ve onun sarayındakileri değil aynı zaman da tüm kenti ve Ayodhya sakinlerini de lanetiyle mahvedeceğini söyledi. Lakşmana, bu korkunç tehtidi işittiği zaman, ölümün onun bir parçası olduğunu bilmesine rağmen, ailesi ya da ırkı mahvolacağına kendisinin yok olmasının daha doğru olacağına karar verdi. Böylece krala gitti ve Durvasa'nın onu görmeyi arzuladığını ve reddedilemeyeceğini bildirdi. Rama uygun bir şekilde Zaman'a veda etti ve ikinci fakat sabırsız ziyaretçisini kabul etmek için acele etti. El-

lerini birleştirip eğilerek selam verdi ve sabırlı bir şekilde ona ne istediğini sordu. Durvasa. “çok açım” dedi. “Bin yıllık çilekeş uygulamasını henüz bitirdim ve bu uzun süre içinde hiç orucumu bozmadım. Bana yiyecek getir, çok fazla yiyecek getir ki açlığımı yatıştırayım.” Hükümdar hemen en iyi yiyeceklerin hazırlanması için emirler verdi ve çilekeş doyana kadar yediğinde Rama’ya misafirperverliği için teşekkür etti ve inziva yerine çekildi.

Fakat bilgenin ayrılmasıyla, Rama ilk çilekeş ile olan görüşmesini hangi koşullarda onayladığını hatırladı. Lakşmana, onların görüşmesini kesmişti ve bu nedenle ölmeliydi. Ona karşı olan sevgisi yüzünden Rama’nın anlaşmayı yerine getirmeyi reddeceğinden korkan Lakşmana, kardeşine üzülmemesini söyledi. Verdikleri sözü yerine getirmelidiler. Kaderin ellerindeydiler ve insanların eylemleri bir önceki yaşamlarında yaptıkları ile belirlenirdi. Allaha Rama kardeşini öldürmek zorunda olmadığını hatırladı. Bilge kişiler bir kişiyi reddetmenin onu öldürmeye eşit olduğunu söylemişlerdi. Ve böylece “Seni reddediyorum” dedi. Kardeşi tarafından reddedilen Lakşmana, sarayı hemen terketti ve kısa bir süre için ibadet yaptığı Sarju nehri kıyılarına doğru yol tuttu. Daha sonra ağzını, burun deliklerini ve bedenindeki diğerk delikleri nefes alması imkansız olacak şekilde kapattı. Bu sefer tanrılar zuhur ettiler ve açıklanmayan bir şekilde Lakşmana’yı cennete göturdüler. Onun Vişnu’nun dördüncü parçası olduğunu hatırlayan göksel varlıkların onu görmekten çok memnun oldukları söylenir.

Rama kardeşini kaybetmekten çok üzgündü ve o sıra Ayodhya’da bulunan Barata’ya dünyada daha fazla yaşama arzusu olmadığını söyledi. Hemen o gün, bir ormanda yaşamak için gitmeye karar verdi. Onun arzusu Barata’yı tahta varisi yapmak idi. Ama Barata bunu kesinlikle reddetti. “İki oğlun var. Krallığı aralarında ikiye paylaştır ve yaşamaları için iki kent inşa ettir. Bana gelince, ben seninle geliyorum.

Benim için senin olmadığın yerde cennetin bile cennetliği sona erer. Yalnız bu değil, aynı zamanda diğer kardeşimiz Şatrugna'ya haber göndermelisin ve ben onun da bizimle gelme arzusunda olacağından eminim" dedi. Ve böylece söylenen yerine getirildi. Mutra'ya, Şatrugna'yı çağırması için ulaklar gönderildi ve Şatrugna onlara katılana kadar yedi gün geçti. Bu arada, Rama'nın oğulları krallıklarına yerleştirilmişlerdi, ve onların yaşamaları için kentler inşa edilmişti. Fakat Rama'ya eşlik etme ayrıcalığına elde etmek için yeni talipeler ortaya çıktı. Ayodhya halkı, Rama'nın onlardan ayrılacağını öğrendiklerinde geride bırakılmayı reddettiler. Ve yalnız onlar değil, aynı zamanda binlerce yıl önce. Rama'nın Ravana ile yaptığı savaşta Rama'ya yardım etmiş olan ayılar ve maymunlar da zuhur etti ve "Biz de seninle geliyoruz. Bizi terketmene müsaade edemeyiz" dediler. Destan, Rama'nın ormandan daha uzun bir yolculuğa çıktığını belirtir. O cennete gidiyordu, ve bunu halk, ayılar ve maymunlar da farkettiler. Bu yüzden Rama'nın arkasından giden büyük bir topluluk oluştu. Ayodhya tamamiyle terkedildi. Karısı ve çocukları ile birlikte halk, ülkenin din adamları, harem ağaları ve zenana'nın (Hindistan'da harem dairesi) kadınları, ayılar ve maymunlar, hatta o yörenin hayvanları ve kuşlar bile alay yürüyüşüne katıldılar. Bu uzun yolculuğa katılan hacılar Sarju nehri kıyılarına gidiyorlardı. Rama önde yürüyordu. Tanrısal karısı olan bereket tanrıçası Lakşmi onun sağ tarafında ve toprak tanrıçası onun sol tarafındaydı. Kendisine Dört Veda, Gayatri ayeti, kutsal OM harfleri ve sıranın sonunda bulunan bilge ve şeytanlar refakat ediyordu ve bunların hepsi cennet kapılarına doğru Rama ile yolculuk etmekten dolayı çok mutluydular. Suyu ayak bastıklarında, yaratıcı tanrı Brahma zuhur etti. Ona kardeş tanrılar eşlik ediyordu ve milyonlarca ve milyonlarca değişik yarı tanrısal varlıklar göksel araçlarını sürüyorlardı. Brahma, Rama'ya Vişnu ismiyle hitap etti ve ona cennete döndüğü için hoşgeldine geldiklerini söyledi. Vişnu'nun, düşüncenin ve bilginin ötesinde ölümsüz ve yok olmayan

tanrı, tüm varlıkların sığınağı olduğunu söylediler. Brahma bunları söyledikten sonra İndra ve başlarında ateş tanrısı ile diğer göksel varlıklar hürmetle eğildiler. Rama'nın gelmesiyle günahlarından arındıklarını ve kalplerindeki arzuya nail olduklarını söylediler. Böylece Rama ve kardeşleri cennete girdiler. Ama göklerin arasından geçerlerken, mütevazi arkadaşlarını unutmadılar. Rama, ya da şu anda çağrıldığı ismiyle Vişnu, yaratıcıdan, arkadaşlarının her biri için yukarı dünyada uygun bir yer tahsis etmesini istedi. Bu talebe karşılık olarak Brahma, Ayodhya halkının eşleri ve çocukları ile yakında Vişnu'nun sahibi olacağı bölgeye gidebileceklerini söyledi, ki bu en alçak mertebede olanların bile her şeyde Vişnu'yu görürlerse girme imtiyazına sahip oldukları kutsanmış bir yerd. Ayılara ve maymunlara gelince, onların tanrıların döller olduklarını, Ravana ile yaptığı savaşta Rama'ya yardım etmeleri için doğduklarını ve göksel ataları ile tekrar biraraya gelmeleri gerektiğini hatırlattı. Ve böylece, bu yerine getirildi. Sahiplerini Ayodhya'dan başlayarak takip eden hayvanlar ve kuşlar bile unutulmadı. Erkekler ve kadınlar, yaşlı ve gençler, bilgeler ve şeytanlar, maymunlar ve ayılar, hayvanlar ve kuşların her türü Sarju nehri sularına dalar dalmaz beden değiştirdiler ve tanrılarla birlikte cennette yaşam sürmeye gittiler.

Bu destanın tek bir mısrasını bile okuyan çocuksuz bir erkek bir oğula sahip olacak ve her gün bir mısrasını okuyan kişi bütün günahlarından arınmış olacak.

Ramayana, vii. 114 - 124.

AÇIKLAMALAR

ŞUDRALAR — Dördüncü kastın üyeleri çilekeş uygulama yapamazlar. Vedaları ne okuyabilirler ne de hatta dinliyebilirler. Şudra'ya kanunu açıklayan ya da eziyet çekerek kefarete ödemesini öğütleyen Brahman da onunla birlikte cehenneme gider. Adının anlamı onun aşağılık oluşunu

vurgulamalıdır. Şudra'yı öldürmek önemli değildir. Onu öldürmenin kefareti bir köpeği, kertenkeleyi ya da kargayı öldürmekle aynıdır. Ama bir Brahman'ı öldürmenin kefareti hiç bir şekilde ödenemez. (Manu Kanunları, i.91, ii.31, xi.90 ve xi.132) Daha önce yazılmış olan Ramayana kitapları düşük kast veya kast dışı ile ilgili böyle bir içerik taşımaz.

DURVASA — Başka bir efsanede de (Krişna'nın Ölümü) hasta ruhlu rişinin burdaki gibi korkunç sonuçlara yol açan işe karışmasını görürüz. Durvasa'nın çilekeşliği görünüşe göre onun ahlakının üzerinde bir etki yaratamamış. Ne yazık ki çilekeşlik ve ahlak her zaman birbiriyle ilintili olmuyor

LAKŞMI — Bereket tanrıçası, Sita olarak görüldüğü var sayılır.

OM (AUM) — Monier Williams AUM'un üç harfinin Ateş (Agni), Rüzgar (Vayu) ve Güneş'in (Mitra) baş harfleri olduğunu söyler. Daha sonraki zamanlarda Brahma, Vişnu ve Şiva'nın simgesi olarak kabul edildi. "OM hecesi yüce Brahman'dır ve hiç bir zaman yokedilemez." (Manu Kanunları, ii.83.84)

GAYATRI AYETİ — Bkz. 11. Efsane

EN ALÇAK DERECEDEKİLER BİLE — Bhagavadgita'da şu bölüme bakın. "Günahkar bir doğumla doğanlar, kadınlar, üçüncü ve dördüncü kast mensupları bile bana sığınarlarsa en yüce amaca ulaşırlar. Bana inanan ve bana dua eden kutsal Brahmanlar ve bilgeler için ise daha ne söylenebilir ki?" (ix.32)

HER ŞEYDE VIŞNU'YU GÖRÜRLERSE — Ramayana'nın daha önceki kitaplarında böyle bir panteist cümle yoktur.

VİŞNU'NUN KRİŞNA OLARAK DOĞUMU

"Hari'nin (Krişna'nın) eylemlerine hürmet et, ama onları yapacağını düşünme."

— Prem Sagar, c. 34.

"O bir karınca dağı olan Gobardan'ı yedi gün süresince korusa bile, bunu dikkate değer bir şey olarak görmem."

— Mahabharata, ii. 41.9.

Meru dağı tepesinde tanrıların yaptığı bir toplantıda, toprak ana yalvaran olarak zuhur etti. Çok sayıda şeytanın üstüne fazlaca yük olduğunu söyledi. Şeytanlar kendi uygun yerlerinden ayrılmışlar ve ölümlülerin arasında yaşamaya ve insanoğlunun başına bela kesilmeye başlamışlardı. Bazıları göksel varlıklar gibi giyinmişler, bazıları da insan olarak doğumu tercih etmişlerdi ve kralların oğulları olarak doğdular. Toprak ana çoğunluğunun isimlerini verdi fakat özellikle Kansa adındaki bir şeytandan bahsetti. Bu güçlü şeytan, önceki yaşamında Vişnu tarafından öldürülmüştü ve şimdi babasını tahttan indirip hükümdarlığı aldığı Mutra kralıydı. Kendisi Şiva'nın inananlarından biri iken babası Rama'ya ibadet edenlerdendi. Babası yaratıcısına ve ıstırabını ortadan kaldırına kendini vermediği için onu tahttan indirdi ve Şiva'nın inananlarından biri oldu, ve hiç kimsenin Rama'nın adını bile anamayacağını ya da herhangi bir surette ibadet edemeyeceğini bildiren bir kanun ilan etti. Kanunun ilanından sonra, her şey daha da kötüye gitti; inekler

ve Brahmanlar sıkıntı içindeydiler. Toprak ana, tanrıların yardıma gelmemesi halinde, kendinin daha da aşağı bölgelere batacağını bildirdi. Yalvarışının sonunda tanrıça, yalnız tanrıların değil, aynı şekilde şeytanların ve yılanların da Vişnu'nun parçaları olduğunu hatırlattı.

Durumun ciddiyetini farkedен Brahma, hep birlikte Vişnu'ya gidip ona toprak ananın söylediğini bildirmeleri gerektiğini önerdi. O kudretli tanrının daha önce sık sık yaptığı gibi öz varlığının küçük bir kısmı ile dünyaya ineceğinden ve bu dokunaklı hikayedeki şeytanları ortadan kaldıracığından emindi. Bu karara göre tanrılar, Vişnu'nun en gözde meskeni olan Süt Denizine gittiler. Oraya vardıklarında tanrı uykundaydı, ama göksel varlıklar etrafına kümelenip onu öven ilahiler söylemeye başladılar. Hayranlıklarını belirten ilahileri içinde, onun ebedi ruh Brahma olduğunu, dört Veda'lar olduğunu, küçüğün en küçüğü ve büyüğün en büyüğü olduğunu, görülemez, tarif edilemez, tasavvur edilemez olduğunu, olmuş olan herşey ve olacak olan herşey olduğunu, dünyanın koruyucusu ve kurtarıcısı olduğunu söylediler. Onlar övgülerini bitirmeden Vişnu uykusundan uyandı ve yaratıcıya hitap ederek, ona ne istediklerini sordu. Konuşmak için korkmasına gerek yoktu. Duası kesinlikle işitilecekti. Vişnu bunu söyledikten sonra, Brahma'yı dizleri üzerine çöktüren ve sadakat duygusunu yeniden uyandıran ebedi şeklini açığa vurdu. Brahma konuşabilecek hale geldiğinde, sonunu ağlayarak bitirdiği hikayesini anlattı, ve "lütfunu bize göster; dünyayı zulmedenlerden kurtar. Öğütlerini bize bildir ve bizde tevazu ile itaat edelim" dedi. Vişnu hemen karşılık verdi. İki kıl kopardı —bedeninin neresinden kopardığı yazılı değil— ve "Biri beyaz, diğeri siyah olan bu iki kıl dünyaya inecek ve toprak anayı zulmedenlerden kurtaracak. Kansa'nın kuzini, Vasudeva'nın eşi Devaki'nin beyaz kıl yedinci, siyah kıl sekizinci oğlu olarak doğacaklar. Bunlardan şeytanları öldürecek olanı benim siyah kılım olacaktır." Vişnu, bu beyanını yaptıktan sonra kaybol-

du, Vişnu'nun görünmez varlığının önünde eğilerek selam veren tanrılar Meru dağına geri döndüler.

Şimdi olayın geçtiği yer, kısa zamanda Kansa'nın kötü talihinin haberini aldığı dünyaya, Mutra kasabasına döner. Hikayeyi nakleden birine göre, dedikoduculuğundan dolayı 'fitnecilik eden' ünvanını kazanan ve sürekli olarak dünya ile cennet arasında yolculuk yapan çok seçkin bir bilge olan Narada, Kansa'ya gitti ve ona Vişnu'nun, Kansa'nın kuzini Devaki'nin sekizinci oğlu olarak doğma niyetini bildirdi. Fakat diğer bir anlatımda bir gün Kansa kuzinini ve onun eşini araba gezintisine götürür. Bu rivayete göre, cennetten bir ses haykırdı ve, "Sen ne kadar aptalsın, Kansa. Bu kadının doğuracağı sekizinci çocuğun senin ölümüne neden olacağını bilmiyor musun?" dedi. Kral hemen kılıcını çekti ve tam kuzinini öldürecek ki kuzininin eşi araya girdi ve, "Onu öldürme. Arzuladığın şekilde davranman için doğurduğu her çocuğu anında sana vereceğim" dedi. Vasudeva'nın sözünü tutacağından emin olan kral, kuzinine acıdı ve onu bağışladı. Fakat doğal olarak onu yakın gözetimi altında bulunan bir yere yerleştirdi. İlk altı çocuk sözkonusu olduğunda, Vasudeva sadakatle anlaşılmaya bağlı kaldı. Onları, ölüme mahkum edilmelerine sebep olan Kansa'ya gönderdi.* Okuyucunun hatırlayacağı üzere, yedinci çocuk Vişnu'nun beyaz kılının bedenleşmesi olacaktı. Ve doğmak üzere olduğunda, tanrı (Vişnu) uyku tanrıçasını, cenini Vasudeva'nın diğer eşlerinden birinin rahmine yerleştirmesi için gönderdi. Devaki'nin çocuğu düşürdüğüne dair bir söylentinin yayılmasını sağladı ve Kansa, gerçeğe dayanan bu söylentiye kabul etti. Ancak sekizinci çocuk söz konusu olduğunda daha büyük önlemler alınması gerekiyordu, çünkü Kansa'nın ölümüne neden olacak olan çocuk sekizinci çocuktu. Fakat, yine burada, büyük ve kudretli tanrı, tüm planlarını hazırlamıştı. Uyku tanrıçasına yapması gereken tali-

(*) Metinde bu çocukların, Vişnu'nun emriyle, Devaki'nin rahmine yerleştirilen şeytanlar olduğu söylenir.

matları vermişti. Baba yeni doğan çocuğu alacak. onu kısa süre önce bir kız çocuğu doğurmuş olan bir sığır çobanının eşinin bulunduğu yere, Jumna nehrinin uzak kıyılarındaki bir yere götürecektir, ve bebekleri değiştirip hemen evine dönecekti. Bu planı bekleyen bir çok zorluk vardı. Kansa evin her tarafını muhafızlarla çevirmişti, ve şehrin her bir kapısına muhafızlar dikilmişti. Fakat tanrıça onların hepsinin uykuya dalmalarını sağladı, ve Vasudeva en ufak bir zorluk yaşamadan geldi ve bebekleri değiştirerek gitti.* Elbette tanrıça başından sonuna kadar taahhüt ettiği işi bitirmek için ona eşlik etmişti, bu arada dünyayı başında tutan büyük yılan Şeşa, ikisinin üzerinde muhteşem başlığını genişleterek ve üzerlerine düşen sel gibi yağmura karşı kalkan olarak onları arkadan takip etti.

Vasudeva geri dönüp dişi bebeği karısının kolları arasına yerleştirdiğinde, bebek yüksek sesle ağlamaya başladı. Bu ses muhafızları uyandırdı, muhafızlardan biri hemen Kansa'nın sarayına gitti, ve Devaki'nin bebeği olduğu haberini verdi. Kansa hemen oraya gitti, bebeği aldı ve kafasını bir taşa vurarak parçaladı. Fakat bebek havaya yükseldi, muhteşem ve kudretli bir şekilde haykırarak, "Bütün çabaların boşunadır. Seni öldürecek olan bebek doğdu. Ayağını denk al. İnsanlarla ve şeytanlarla değil. tanrıların en muhteşemiyle savaşmak zorundasın" dedi. Aldatıldığını gören kral, buyruğu altındakilere dünyanın her köşesinde çok sıkı bir araştırma yapmaları, ve her nerede olağandışı sağlıklı ve kuvvetli bir erkek çocuğu bulurlarsa onu öldürmeleri için emir verdi. Kuzini ve onun eşine gelince, onları daha fazla tutsak tutmanın bir anlamı olmadığını anlayarak serbest bıraktı. Sekiz çocuk doğmuştu ve Kansa. sabırsızlıkla yok etmeyi arzuladığı biri dışında hepsini öldürmüştü.

(*) Bebek doğar doğmaz ebeveynlerine kim olduğunu söyledi. Tanrılar da doğumdan önce kişisel olarak belirdiler ve annesinin göksel varlıklarıyla eşit olduğunu ilan ederek annesine ilahiler söylediler.

Vasudeva, özgürlüğünü elde eder etmez oğulları olduğuna sevinen sığır çobanıyla eşinin çadırına gitti. Amacı, sığır çobanı ve beraberindekilerinin hiç vakit kaybetmeden otlaklarına geri dönmeleri için onları ikna etmektir. Başkente yaptıkları ziyaretlerinde krala olan vergi ödemelerini yerine getirdikleri için bu zor bir iş değildi. Sığır çobanı ayrılmadan önce, Vasudeva sığır çobanından yedinci çocuğuna da bakmasını ve onu kendi öz çocuğu gibi görmesini istedi. Böylece iki kardeşe bakacak bir aile bulunmuş oldu ve onlar orman otlaklarında hayat sürerek ve babalıklarının sığırlarına bakarak birlikte büyüdüler. Büyük çocuğun ismi Balarama, ve sekizinci çocuk olan küçüğünün ismi ise Krişna idi, anlamı siyahtır, varolduğu saç telinin renginden almıştır bu adı.

Krişna'nın çocukluğu ve gençliği sırasında oynadığı oyunların çoğunluğu gösterişli oyunlardı. Örneğin, bebekken dişi bir şeytan gece yarısı geldi ve onu uyuduğu yerden kollarına aldı ve onu kendi göğsünden emzirmeye çalıştı. Aynı şeytani davranışlarıyla bir çok bebeğin ölmesine neden olmuştu, fakat bu kez kendi gücüne denk birine rastlamıştı ve o Krişnaydı. Bebek Krişna iki eliyle göğsünü yakaladı ve onu öldürene kadar emmeye devam etti. Şeytanın acılı feryatları ve dehşeti bütün kampı ayağa kaldırdı, fakat Krişna ayakları altında onun ölümünü görene kadar onu bırakmadı. Anne ve babası dehşete düşmüştü ve inek dışkısını onun başına serpmekten ve kol bileğine Vişnu'nun muhtelif şekillerini içeren uygun dualar yazılmış bir muska bağlamadan, onu yük arabasının altındaki yatağına koymadılar. Uzun süre geçmemişti ki annesi onu gücendirdi. Krişna uykudan kalkınca yiyecek istedi. Fakat öylesine sabırsızdı ki, ayaklarıyla her yöne doğru tekme atmaya başladı. Bunun sonucu olarak yük arabası devrildi ve su kapları kırıldı. Böylesine bir kuvvet gösterisi kamptakileri şaşkınlık içinde bıraktı. Fakat her şeyin yoluna girmesinden sonra bebeğin kendisini üstün gösteren diğer bir macerası için fazla zaman

geçmedi. Nakledeceğimiz bu olay emeklemeyi öğrendikten bir kaç ay sonra oldu. Annesi onu hiç yaramazlıktan alıkoymıyordu. Üzerini kül ve gübre ile örtmediğinde sığırların ayakları dibinde onların kuyruklarını çekerdi . Sonunda, kardeşi ve kendisi annelerinin uyarı ve tehditlerine kulak asmayınca, anneleri ipin bir ucunu Krişna'nın beline diğer ucunu da tahtadan yapılmış bir havana bağladı. Böyle bir tertibatın onun hızını keseceğini düşünerek ev işlerini görmeye gitti. Fakat Krişna böyle engellenemezdi. Kendi başına bırakılan Krişna, emekleyerek ve arkasındaki ağır havanı sürükleyerek gitti. Sonunda birbirine yakın olarak büyümüş iki ağaç arasından geçti. Havan bu iki ağaç arasında sıkıştı. Krişna ipi çekmeye devam etti ama havan sıkıştığı yerden kımıldamadı. Sonuç olarak iki ağaç kökünden sökül-düler ve yere düştüler. Sığır çobanları olayın geçtiği yere acele ile geldiklerinde, çocuğu zarar görmemiş ve yaptıklarına gülerken buldular. Fakat kabile reisleri bu olaydan çok rahatsız olmuşlardı. Bunun kötü bir kehanet olduğunu söylediler ve bu ilk değildi. Dişi bir şeytanın ölümü, yük arabasının ters çevrilmesi ve şimdi de onları yere yıkacak hiçbir rüzgar yokken iki ağacın yere devrilmesi. Böylece kamplarından ayrılmaya ve böylesine bir kehanetin onları rahatsız etmeyeceği bir yer aramaya karar verdiler.

Yeni yerleşimleri için seçtikleri bölgenin adı Vrindhavan'dı ve orada Krişna ve Balarama daha önce deneyimlediklerinden çok daha harika maceralar yaşadılar. Bunlardan biri, Krişna'nın barınağı Jumna nehrinin derin ve durgun kısmında bulunan büyük su yılanı ile yaptığı karşılaşma idi. Ana babası ve sığır çobanları çocuğun öleceğinden emindiler. Ve gerçekte, Krişna da sonuçtan korkuyor gibi görünüyordu. Fakat kardeşi Balarama, ona kim olduğunu, yaradılışın en merkezi, ebedi Tanrı olduğunu hatırlaması için bağırdı. Böylece teşvik edilen Krişna, tanrısal gücünü biraraya getirerek yılanı ezdi ve yaratık acı içinde merhamet için haykırdı. Merhamet dileyen yılan Krişna'nın, içinde tüm

göksel varlıkların hayat sürdüğü ve evrenin onun yalnızca küçük bir parçası olduğu tanrıların tanrısı Ebedi Ruh olduğuna ilan etti. Şeytani hareketlerinden özür dileyerek, acımasız ve merhametsiz davranmakla sadece varoluşunun kanunlarını yerine getirdiğini ve doğanın bahsettiklerine itaat ettiği sürece hiç bir yaptığıının günah olarak kabul edilemeyeceğini ve bunun dışında hareket etmesi halinde cezalandırılacağını söyledi. Yılanın eşleri tarafından desteklenen bu önemli yalvarışa karşılık olarak Krişna hayatını okyanusa gitmesi ve gelecekteki hayatını orada yaşaması şartıyla bağışladı. Diğer bir durumda Balarama, güçlü bir şeytanın ellerine düştüğünde ve şeytanın onu uzağa götüreceği korkusuna kapıldığında Krişna, onun da varolan her şeyin nedeni olduğunu, ve ikisi biraraya geldiklerinde oluşturdukları ikili biçimle evrenin ruhu olduklarını ve evren yok olduğunda bile varoluşa devam edeceklerini Balarama'ya hatırlatmak zorunda kaldı. Tüm ölümlülük düşüncelerini bir yana bırakması için uyarılan ve kim olduğunu hatırlayan Balarama düşmanını yok etti.

Ancak Krişna'nın en çok dikkate değer başarısı, tanrı İndra'ya oynadığı bir oyundu. Bu, inek çobanlarının İndra'ya kurban sunmak için biraraya geldikleri yağmurlu sezonu takip eden günlerdeydi. Krişna, İndra'yı kızdırmak için, bu kurbanın amacının ne olduğunu sordu inek çobanlarına. Çobanlar İndra'nın bulutların ve suyun tanrısı olduğunu, ve ona minnettarlıklarını göstermeyi ve ondan geleceklerini korumasını arzuladıklarını söylediler. Krişna, "Bu, geçimleri toprağa bağlı olan çiftçi ve tüccarlar için oldukça akıllı bir yol olabilir. Fakat bizim geçimimizin kaynağı ineklerimizdir, ve biz serbestçe ormanlarda ve dağlarda dolaşırız. Bizler ormanların ve dağların ruhlarına ibadet etmeliyiz. Eğer onların teveccühünü kazanmazsak bize kızarlar ve kaplan ve diğer vahşi hayvanların şekline girerek bizi ve ineklerimizi yok ederler. İndra'ya ibadet etmemizi gerektirecek neyimiz var? Onu çiftçilere ve geçimini topraktan

sağlayanlara bırakın. Ama biz ineklerimize ve üzerinde do-laştığımız dağlara ibadet edelim” dedi. Ve önlerinde tüm ih-tişamıyla yükselen Gobardan dağını işaret ederek, “Gelin bu dağ ibadetimizin amacı olsun. Gelin, bir hayvan kurban edelim ona ve et ve sütle besleyelim” dedi. İnek çobanları bu tekliften hoşlandılar. İndra’ya olan inançlarını bıraktılar. Binlerce Brahman’ı davet ederek büyük bir şölen yaptılar ve dağa ibadet ederlerken ineklerini çelenkle süslediler ve vakarla çevresinde döndüler. Bu dinsel törenleri yerine getir-medeyle, Krişna iki ayrı rol oynadı. Çünkü dağın tepesine çıktı ve orada oturdu, kendisinin dağ olduğunu söyledi ve sunulan yiyeceklerin büyük bölümünü tüketerek inek çobanlarının ibadetlerini kabul etti. Fakat bunu yaparken, aynı zamanda beraberindekilerle birlikte dağa tırmandı ve onlarla birlikte diğer özüne (fiziksel olmayan tarafı) ibadet etti.

Krişna’nın ümit ettiği ve beklediği gibi, tanrı İndra ken-disine hakaret edildiğini ve alması gereken hakkından mah-rum edildiğini görünce çok hiddetlendi. Ve intikam almaya karar verdi. Bulutları huzuruna çağırdı, ve yağmur mevs-i-minin bitmesine rağmen, sularını kafir ve nankör inek ço-banlarının üzerine boşaltması için emir verdi. Bulutlar efen-dilerinin buyruğuna itaat ederek, yedi gün yedi gece dur-maksızın bardaktan boşanırcasına yağmur yağdırdılar. Tu-fan öylesine büyüktü ki bütün dünya su altında kaldı. Fakat diğerlerine ne olursa olsun, Krişna ve yoldaşları hiç bir şe-kilde en ufak bir sorun bile yaşamadılar. Krişna bunu sağla-mak için şöyle yaptı. Dağı havaya kaldırdı ve ineklerini sol elinin küçük parmağı üzerinde tutarak inek çobanlarına ineklerini ve yük arabalarını dağın altına getirmelerini ve fırtınadan barınmalarını söyledi. Bunu yaptılar, ve fırtına sona erene kadar eşleri, çocukları ve sığırları ile beraber ya-şamları korundu. Bu kesinlikle görülecek harika bir manza-raydı. Ve Krişna’nın mucize kabilinden olan diğer eylemle-rine alıştıkları gibi, en muhteşemi olan bu eylemi, onları şaşkınlık ve minnet ile doldurdu. Onun gerçekte, ölümlü bir doğumdan gelen bir insan olamayacağını söylediler. Bir

tanrı veya bir şeytan ya da en azından tanrısal bir ozan olmalı idi. Krişna bu iddialara karşı önce cevap vermedi, fakat bir süre sonra: “Benimle olan bu ilişkinizden dolayı ne yazık ki utanç duymalısınız. Ben ne bir tanrıyım, ne bir şeytanım, ne de tanrısal bir ozanım. Sizlerden biri olarak doğdum, ve sizin akrabanız olduğumu bilmekle yetinmelisiniz” dedi. İndra, Krişna’nın kendisinden daha akıllı davranıp galip geldiğini görünce, dünyaya inmesinin ve yerini alan Krişna ile anlaşmaya varmasının uygun olacağını düşündü. İndra dünyaya varana kadar yağmur kesilmişti, güneş parlıyordu, ve Krişna dağı yerine oturtmuştu. İndra Vrindavan’a geldiğinde, köylü yoldaşları ile etrafı sarılmış Krişna’yı orman içinde inekleri sürerken buldu. Fakat, dünyanın destekleyicisi inek çobanı gibi görünmesine rağmen, İndra’nın kutsal gözleri, bedenleşmiş tanrının başı üzerinde kanatlarını yayan Vişnu’nun aracı Garuda’yı ayırtedebildi. Önceden ne hissetmiş olursa olsun, İndra, hiç bir surette kavga etmeyi düşünmedi. Gerçekte, ilk yaptığı şey, dünyayı su içinde boğmakla hata yaptığını itiraf etmek oldu. Krişna’nın ineklerin hayatını kurtardığı için aslında çok mutlu olduğunu söyledi ve bu kutsal hayvanlar adına Krişna’nın bundan sonra ineklerin İndra’sı olarak bilineceğini ilan etti. Bu ifadenin teyidi olarak cennetin kralı, içinde kutsal su bulunan bir sürahiyi eline aldı ve kutsal suyu Krişna’nın üzerine serpti. Bu arada, inekler topluştılar ve etrafa öylesine fazla süt saçtılar ki dünyanın etrafında bir ırmak gibi aktı. Böylece seyahat amacını başarı ile tamamlayan İndra kucaklaşarak ayrıldı, filinin üzerine bindi ve cennete geri döndü .

Krişna ve erkek kardeşi, kamptaki diğer çocuklar gibi, otlamaya giden ineklerin peşine takıldılar. ve orada orman çiçeklerinden çelenk yaparak ve tavus kuşlarının tüylerini kendi saçlarına bağlayarak, oyunlar oynayarak, atlayarak, sıçrayarak, gülerек ve diğer çocukların bağıramayacakları kadar bağırarak çok mutlu günler geçirdiler. Gün bittiğinde ve inekleri eve geri getirdiklerinde, akşam saatlerini oyun

oyunarak geçiren sığır çobanları ile eğlenceye katıldılar. Fakat yıllar geçtikçe, Krişna'nın yüreğinde yeni arzular kabarmaya başladı. Ergenlik çağına yaklaşıyor ve karşıt cinsin varlığını özliyordu. Bu ilk olarak, sığır çobanlarının eşleri ve kızları Jumna nehrinde yıkanırken genç kadınlara olan davranışında kendini göstermiştir. Giysilerini kıyıda bırakarak gizli bir köşeye çekilmişlerdi. Krişna da oradaydı ve onların gülme seslerini duyunca onları dinlemek ve gözlemek için sürünerek yaklaştı. Sık bir çalılığın arkasından onları izlerken elbiselerini çalmaya karar verdi. Çabucak elbiseleri aldı ve bir ağaç arkasına saklandı. Kadınlar sudan çıkıp ta giysilerinin yok olduğunu görünce korku ve dehşet içine düştüler. Ve Krişna'nın onları seyrettiğini gördüklerinde bu korkuları daha da arttı. Acele ile suya dönerek ve yapabildikleri kadar çıplaklıklarını gizleyerek Krişna'nın onlara acıması ve elbiselerini geri vermesi için yalvardılar. Fakat uzun süre yalvarmalarına ve onun bu şeytani davranışını babalarına ve eşlerine bildireceklerini söylemelerine rağmen Krişna onlara, elbiselerini bir tek şartla geri alabileceklerini söyledi, şartı, ellerini havaya kaldırarak tek tek sudan çıkmaları idi. Bu olay diğer eylemlerine bir başlangıç oldu bize söylenene göre, sığır çobanlarının eş ve kızları her ne zaman Krişna'yı flüt çalarken işitirlerse, ev işlerini bırakarak ve onu ormana kadar takip ederek tüm iffet ve çekinmelerini bir yana atarlardı. Ve bunu eşlerinin araya girmelerine ve gitmemelerini söylemelerine rağmen yaparlardı. Onlar karanlık çöktüğü zaman kaçarlardı ve tehlikeye karşı uyarın şafak sökene kadar evlerine dönmezlerdi. Krişna, onları zaman zaman nefislerine hakim olamadıkları için azarlardı, ve onlara kocalarına geri dönmelerini söylerdi, çünkü bir kadının kocası her ne kadar çirkin ya da aptal da olsa, sahibini ve efendisini terketmemeliydi. Fakat onun bu azarlaması kadınların ona karşı olan arzularını daha da derinleştirdi, ve ondan ayrı kalmaktansa herşeyi ve herkesi terketmeye hazır olduklarını söylediler. Ve ödülünü aldılar. Böylesi bağlılıkla yalnız ruhlarını özgürleştirmekle kalmadılar, ki böyle bir

arayış içinde değildiler. aynı zamanda çok istedikleri arzularını tatmin etmeyi de başardılar. Bazı durumlarda, Krişna onlardan gelmelerini ve dans etmelerini isterdi. Ve bu alışılmış bir dans değildi. Seçtikleri yer, Jumna nehri kıyılarındaki bir düzlüktü ve ne kadar kadının orada bulunduğu önemli değildi; her bir kadın için kollarını boynuna doladığı bir Krişna vardı, ve öptükleri zaman her bir kadın aşığının tamamen kendisine ait olduğundan emin olurdu.*

Yaklaşık olarak bu zamanlarda, rişi Narada bir kez daha Kansa'ya gitti ve ona Devaki'nin yedinci ve sekizinci çocuklarına ne olduğunu ve Vrindavan'da nasıl sığır çobanı olarak yaşadıklarını söyledi. Kansa çok kızgındı ve sert bir şekilde yalancılığı için Vasudeva'ya sitem etti. Fakat ümidini kaybetmedi. Onların tam olarak yetişkin olmadıklarını ve belki de meşhur güreşçilerinden bazılarının onları öldürmeye muktedir olabileceğini düşündü. Ve hiç vakit kaybedilmemeliydi, soylularından birini, iki genç adamı Mutra'ya getirmesi için inek çobanlarının kampına gönderdi. Bu soylu kişi efendisinden çok farklıydı. Yakında tanrının bir kısmının huzurunda bulunacağını ve her şeyin ruhu olan ona dokunmasına izin verilebileceğini düşünerek sevindi. Oraya vardığı ve mesajını iletteği zaman, Krişna ve Balarama meydana okumayı hemen kabul ettiler, ve başkente yola çıktılar. Bu arada bir nehirde yıkanırken, iki kardeş tanrısal şekillerini açığa vurdular. Bin tane başi ile yılanların şefi olarak gerçek ve öz karakteri içinde görünen Balarama özellikle harikaydı ve ırkının diğerleri ona iştirak etti. Başlarından oluşan bu görkemli biçimi Krişna'nın boylu boyunca uzandığı bir döşek gibiydi. Krişna, kardeşi kadar harika bir görünüme bürünmedi. Fakat soylu kişi, onun dört kolu olduğunu, sari giysi giyindiğini, ve göğsünün ve kollarının Vişnu'nun gerçek taç ve ziynetleriyle süslendiğini gözlemledi.

(*) Krişna'nın özellikle düşkün olduğu bir çoban kadın belirtilmiştir. Adı Rada idi. Günümüzde ibadet edenlerin bağlılığını Krişna ile paylaşır.

Mutra surlarına yaklaştıklarında Krişna ve Balarama seyahat ettikleri iki tekerlekli arabalarından indiler ve kente yürüyerek girdiler. Kentin girişinde, efendisinin elbiselerini yıkamadan getiren Kansa'nın çamaşırcısı ile karşılaştılar. Krişna çamaşır yığınının hemen el koydu, ve çamaşırcı ona karşı koyduğu ve aşağılayıcı sözler söylemeye başladığı zaman, tek vuruşla onu öldürdü. Bu sırada çok sayıda inek çobanı oraya vardı, ve Krişna'ya eşlik etmek için ona katıldılar. Krişna bu elbiselerden kendisine ve kardeşine ayırdıktan sonra kalanlarını inek çobanları arasında bölüştürdü. Bu onların saraya varmadan önce yaşadıkları tek macera değildi, çünkü Kansa onlara karşı vahşi bir fil göndermişti. ve filin sürücüsü Krişna'yı ve kardeşini filin ayakları altında ezmek için emir almıştı. Fakat Krişna hayvanı kuyruğundan, kardeşi de gövdesinden yakaladılar, ve daha önce çocukluklarında buzağılarla oynadıkları gibi, Krişna fili başı üzerinde en az yüz kez savurdu ve hayvanı yere çakarak beynini dağıttı. Aynı derecede dikkate değer bu ve diğer olaylar, doğal olarak kentte büyük bir heyecana neden oldu, ve neredeyse tüm kent sakinleri iki kardeşin düelloyu kabul ettikleri, Kansa'nın meşhur güreşçilerinin bulunduğu arenanın etrafında toplandılar. Halkın bir kısmı, genç erkekleri gördüklerinde sonuçtan endişe duydular, iki genç delikanlının böylesine tecrübeli düşmanlara karşı mücadele etmesini beklemek zalimlik olurdu. Fakat bazı diğerleri Krişna ve Balarama'nın olağan kişiler olmadıklarını biliyorlardı, ve daha beşikteyken bile neleri başardıklarını komşularına hatırlattılar. Anneleri Devaki seyircilerin arasındaydı, aynı karmaşık düşünceler zihnini karıştırıyordu. Okuduğumuz kadarıyla, onlara doğru hasretle ve endişeyle bakıyordu ve oğullarının Vişnu'nun parçası olduklarını hatırlayarak kendisini rahatlatı. Ve şimdi alan hazır, ve güreş karşılaşması başladı. Çok geçmeden Kansa durumu kavradı ve bu yüzden müzisyenlerine müziği kesmelerini emretti. Fakat gökten onları seyreten tanrılar, hemen cennet ozanlarına müzik çalmaya başlamaları ve kardeşlere cesaret verici sözler söylemeleri için

emir verdiler. Ve izleyiciler fazla beklemek zorunda kalmadılar. Genç inek çobanları file yaptıklarının aynısını hasımlarına yaptılar. Onları bellerinden yakaladılar. ve başları üzerinde döndürüp savurarak kafaları üzerine yere çaktılar. Kansa, en iyi iki şampiyonunun öldüğünü görünce mücadele için diğerlerini gönderdi. ama onlar da aynı şekilde öldürüldü, ve kaçmaya vakit kalmadan şeytan kral kendini Krişna'nın elleri arasında buldu. Krişna, Kansa'nın oturduğu tahta doğru koşarak onu saçlarından yakaladı, tacını kafasından uçurdu Kansa'yı yere attı ve üzerine çıktı. Onun evreni taşıyan ağırlığı Kansa için çok fazlaydı, ve hemen öldü. Krişna saçlarından tutarak ölü vücudunu arenanın ortasına doğru sürükledi. İzleyiciler, krallarına böylesine alçakça muamele edildiğini gördüklerinde şok oldular, fakat araya girme riskini alan az sayıda kişi ölü efendilerinin kaderini paylaştılar, ve kahramanlara direnmeyi deneyen başkası çıkmadı. Kısa zamanda, evlada yakışmaz bir biçimde oğlu tarafından haksız yere tahtından indirilen Kansa'nın babasına krallığı iade edildi, ve Krişna, "Sen bizim oğlumuz değilsin. Brahma'dan bir ağaca kadar tüm evren senin içinde ihtiva olmuştur." diyen ebeveynlerinin tebrik ve ibadetlerini kabul etti.

Tüm Mutra halkı Krişna'nın müdahalesini memnuniyetle karşılıyor gibi görünseler de, bu tür bir hareketin cezasız kalmamasına karar veren diğerleri de vardı. Ve Kansa'nın kayınpederi, en az onsekiz kere Mutra'ya karşı bir ordu oluşturdu ve Mutra'yı kuşattı. Her seferinde çok kan akıtlarak geri püskürtüldü. Fakat savunma, halkı çok güçsüzleştirmişti ve Yunanlıların geldiğini ve onlara saldıracaklarını duydukları zaman, Krişna'nın tavsiyesi üzerine, halk eyaleti ve başkenti terketmeye ve Hindistan'ın batı kıyılarında yeni bir yerleşim oluşturmaya karar verdi. Seçtikleri yer, Krişna'nın okyanustan aldığı topraklar üzerinde kendileri için bir kent inşa ettikleri Dvaraka idi. Kent güçlü bir konuma sahipti ve tüm düşmanlarından korunacak şekilde sa-

vunması düzenlendi. Bu yeni yerde Krişna ve kardeşi, sihirli birçok eylemle kendilerini göstermeye devam ettiler. Örneğın, Balarama, sarhoş durumdayken, Jumna nehrine sularında yıkanabilmesi için gelmesini emretti. Nehir itaat etmeyi reddetti, fakat Balarama, onu saban demiri ile tutup yakalamakla ve huzuruna kadar sürüklemekle kalmadı. aynı zamanda, kendisi nereye giderse gitsin nehri onun peşinden gelmeye mecbur bıraktı. Krişna'ya gelince, göksel varlıkları çok ciddi bir yenilgiye uğrattığı kısa cennet yolculuğundan bahsedilmelidir. Krişna yukarı dünyaya giderken, büyük kuş Garuda üzerinde seyahat etti. Eşlerinden biri ona eşlik etti. Ancak eşi, İndra'nın bahçesinde güzel bir ağaç gördü ve ona göz koydu. Bu okyanusun dalgalarıyla korunan ürünlerden biriydi. Krişna, eşini mutlu etmek için, Dvaraka'ya geri getirmek niyeti ile ağacı kökünden söktü ve Garuda'nın sırtına yerleştirdi. Fakat İndra'nın eşi şiddetle buna karşı çıktı, ve göklerin hükümdarı, kardeş tanrıların eşlik etmeleri ile sopa ve kılıçlarla, topuzlarla ve oklarla silahlандılar ve Krişna'ya güçlü bir saldırı yaptılar. Krişna, onların tüm silahlarını diski ile parçaladı tanrıları kaçmaya mecbur etti. Vişnu'nun aracı olan Garuda gagasını, kanatlarını, ve şiddetli biçimde pençelerini kullanarak efendisine çok yardımcı oldu. İndra'nın eşinin kocasının korkakça kaçmasına çok sinirlenmesine rağmen tanrılar, dünyanın yaratıcısı, koruyucusu ve yok edicisine yenik düşmenin onur kırıcı olmayacağını kabul ettiler, ve Krişna'ya ağacı dünyadaki evine geri götürme iyiliğini yapması için yalvardılar. şu ana kadar öğrendiğimiz, onun hiç bir zaman arkadaşlarını, sütçü kızları, yeniden ziyaret etmediği ama aynı biçimde başka müttelikler oluşturduğudur. Çünkü bize, evliliğın yapılacağı andan hemen önce, düşmanlarından birinin nişanlısını güç kullanarak kaçırdığı ve başkalarının esir aldığı onaltıbin prenses ile evlendiği söylendi. Böylesine çok karısı olmasına rağmen, eşlerinin bir teki bile ihmal edildiğine dair en ufak bir şikayet getirmedi. Böylesine güçlü ve olağüstü biri ancak kendini istediği sayıya kadar çoğaltabi-

lirdi, ve bunun sonucu olarak. binlerce eşin her biri onunla yalnız kendisinin evlendiğini düşündü. Ve gerçektende o hepsini aynı anda, herbirine tahsis ettiği evlerde ziyaret etti. O, yüzseksenbinden daha az olmayan oğlanın babası olarak, sayısız nesille kutsanmıştı. Bu arada, sayısız torunlara sahipti, ve bu torunların eğitilmeleri için otuzsekiz milyon okul inşa edilmişti.

**Vişnu Purana, v.
Bagavata Purana (Prem Sagar).**

AÇIKLAMALAR

MUTRA (Mathura) — Jumna Nehri kıyılarındadır. Krişna'nın doğum yeri olduğu için bugün hala bir hac yeridir.

SÜT DENİZİ — Bkz. 1. Efsane

NARADA — Maymun suratlı ve kötülük yapan olarak bilinir, çünkü kavgadan zevk alır. Yeryüzü ve cennet arasında sürekli yolculuk yapar. Yaratıcı tanrı ile bir kavgası sırasında Brahma onu şehvet düşkünü bir hayat yaşamakla cezalandırdı. Buna cevap olarak o da Brahma'yı ensest günahı işlemesi ve böylece insanların ona ibadet etmemesi için değersiz olmaya lanetledi.

BALARAMA — Bkz. 15. Efsane

İNEK DIŞKISI — Hala çok kutsal olarak kabul edilir.

YILAN VAROLUŞUNUN KANUNUNU YERİNE GETİREMEDİ — Bkz. Bhagavadgita (xviii. 47): "Kendi görevini kötü olarak yerine getirmek başkasının görevini iyi olarak yerine getirmekten daha iyidir. Görevin nasıl yerine getirileceği doğa tarafından belirlenmiştir, günah işlemek gerekir. Doğal kanunlar terkedilmemelidir-kötülükle lekelense bile."

SİĞİR ÇOBANLARININ KARILARI VE KIZLARI — Prem Sagar'da (c.34) şu alıntı bu olayı iyi yorumluyor. Prem Sagar Bhagavata Purana'nın onuncu kitabıdır. "Krişna sığır çobanlarının kadınlarını alarak Jumna kıyısına gitti ve suya girdi, yorgunluğunu attı, hepsinin arzusunu tatmin etti ve şöyle dedi: 'Bu gece için dört ghari kalsın, diğerleriniz eve dönün!' Bunun üzerine her biri kendi evine gitti..... onların nehre gittiğini kimse duymadı ve bu bir sır olarak kaldı." Dinleyicilerden biri hikayeyi aktarana şöyle sordu: " Neden Krişna başkalarının kadınlarıyla dans ediyor ve eğleniyor? Başkasının karısından zevk almak ahlaksız bir adamın eylemi değil midir? "Yanıt şöyleydi: "Hari'nin eylemlerine saygı göster, ama bunu yaparken zihnini eyleme verme."

KRİŞNA SAVAŞ MEYDANINDA

“Dürüst insanlar, sahtekarlık ya da hilekarlık yapmazsınız savaşırılar.”

- Mahabharata, ii. 59. 11.

“Tanrıların ve çilekeşlerin eylemleri söz konusu olduğunda dindar bir insan hiç bir zaman onları taklit etmemelidir, ya da, onları işittiğinde, hiç bir zaman onları tenkit etmemelidir.”

— Mahabharata, xii. 292. 18.

Mahabharata'nın ana konusu, Kuzey Hindistan'ın egemenliği için Pandu evinin beş erkek kardeşi ile Kuru'lar olarak bilinen yüz kuzenleri arasında geçen büyük savaştır. Bu savaşa milyonlarca insan ve Hindistan'ın her kesiminden krallar ve prensler katıldı. Kuzenler, büyük bir arzuyla hepsinin ortak akrabası olan Krişna'nın yardımını almak için yarıştı. Krişna, mümkün olduğunca tarafsız olmak arzusuyla, bir tarafa yüz milyonluk bir ordu, diğer tarafa ise kendisini, savaşçı olarak değil bir arkadaş bir danışman olarak, sunacağını söyledi. İlk seçim hakkını, hiç tereddüt etmeden Krişna'yı seçen Pandus'un elçisi Arjuna'ya verdi. Kuru'ların elçisi bunun aptalca bir seçim olduğunu düşündü ve büyük bir zevkle Krişna'nın ona verdiği orduyu kabul etti. Krişna, onsekiz gün süren savaş boyunca Arjuna'nın savaş arabası sürücüsü oldu. Fakat zaman zaman savaşın arkadaşlarının aleyhine gittiğini gördüğünde, savaşmamak için verdiği sözü bozmaktan kaçınmak çok zor geldi ona. Bir kere-

sinde sürdüğü savaş arabasını terketti, ve Arjuna, Krişna'yı verdiği şeref sözünü bozması halinde bütün adamların onu bir yalancı olarak göreceklarını belirterek güçlkle geri götürmek zorunda kaldığında, Krişna Kuru savaşçılarının* önde gelenine karşı ilerliyordu. Krişna eyleminin engellenmesine çok hiddetlenmişti, fakat verdiği sözün adaletini inkar edemezdi. Diğer yanda, onun varlığı Pandu'lar için büyük bir cesaret kaynağı idi. Pandu'ları savaşa devam etmeye ikna etmesi çok çaba sarfetmesini gerektirdi. Örneğin, Arjuna, böylesine gereksiz kan dökmenin delilik olduğunu haykırırdı. Kendi kardeşlerini ve akrabalarını niçin öldürsünlerdi? Elinde olsaydı, üç dünyanın egemenliğini elde etmek için bile onların bir tekinin kılına dokunmazdı. Üzüntü ile, yayını ve oklarını bir tarafa fırlattı, ve iki tekerlekli savaş arabasında oturarak daha fazla savaşmayacağını ilan etti. Ancak Krişna, onun savaşçı kastına ait olduğunu hatırlaması için yalvardı. Böylesine korkakça hareket etmesi durumunda, cennete girmesine hiç bir zaman izin verilmezdi. Bilge insan, yaşayan ya da ölü biri için kederlenmezdi. Öldüren ya da öldürülen insanlara gelince, hiç bir insan hiç bir zaman öldürülmedi. Ruh, sonsuza kadar yaşar. Önünde ya da etrafında gördüklerinin hiç biri hiç bir zaman varolmayı durdurmadi, ya da bundan sonra var olmayı durdurmayaacak. Bu yorumlar Arjuna'nın Krişna'ya sorduğu bir dizi soruyu beraberinde getirdi, ve tanrının verdiği cevaplar ile Bagavadgita olarak bilinen felsefi şiirin oluştuğu söylenir. Bu destan, savaş arasında geçen bir olaymış gibi görünür. Krişna'nın cevabı her seferinde Arjuna'nın şüphelerini gidermeye yeterliydi, ve bir kez daha yayını ve oklarını aldı, ve kendisinin savaşa gireceğini söyledi.

(*) Krişna ilerlerken, bu savaşçı ellerini tapınır biçimde birleştirdi ve tanrıların tanrısı olan onun tarafından öldürüleceği güne dua etti. Kuru'ların, Krişna'yı zaptetmeye çalıştığı diğer bir durumda, Krişna birdenbire tanrısal şeklini açığa vurdu. Bedeninden her biri başparmak büyüklüğünde bulunan binlerce tanrı çıkardı. Brahma kaşları üzerinde zuhur ederken, gözlerinden, ağzından ve burnundan Rudra (Şiva) hüsule geldi.

Krişna, savaşta etkin bir rol oynamayacağına söz vermesine rağmen açık bir şekilde. Pandular'ın danışmanı olarak hareket edeceğini bildirmişti. Verdiği tavsiye, özellikle Drona ismindeki bir kişiyi öldürmek için verdikleri boşuna çabaları ile ilişkili olarak dikkate değerdi. Drona, Brahman kastındandı, ve yetenek ve cesareti öylesine büyüktü ki. Krişna zaferin elde edilmesi için onun öldürölmesini zorunluluk olarak ilan etti. Fakat zor olan şey onun nasıl öldürölleceği idi. Tek bir kolu ile milyonlarca askeri ve yüz milyonlarca atı öldürmüştü. Sonunda Krişna; "Hilekarlığa başvurmalısınız" dedi. Ve daha sonra, Pandu'lardan birinin Drona'ya gitmesini ve ona oğlunun öldüğünü söylemesini önerdi. Böylesine bir haber kesinlikle onun cesaretini kırardı, ve böylece onu öldürmek kolaylaşırdı. Arjuna, ki Krişna onun savaş arabasının sürücüsü idi, hiç bir zaman böylesine alçak bir eyleme razı olamayacağını söyledi. Ve kardeşlerin en büyüğü olan Yudiştira da aynı şekilde gönölsüzdü. Krişna "Eğer böyle bir şey yapmazsanız kesin bir şekilde yok olacaksınız" dediği zaman isteksiz olarak razı oldu. Sonunda prenslerin bu ahlaki güçlüğü aşması için, Bhima ismindeki kardeşlerden biri, Drona'nın oğlu ile aynı isme sahip olan Aşvataman adındaki bir fili öldürdü. Ve daha sonra, üzgün bir şekilde babaya yaklaştı ve, "Aşvataman öldü" dedi. Yaptığı konuşmada, Bhima suçluydu. Neyin doğru olduğunu bilerek yanlış olanı söyledi; fakat onun yalanı istenen etkiyi yarattı. Oğlunun öldüğü söylenen yaşlı adam kalbine darbe yemiş gibi oldu ve uzuvları sanki su içindeki kum tanecekleri gibi dağıldı. Ancak bir süre sonra, bunun doğru olup olamayacağı konusunda tereddüt etti. Oğlu çok cesaretli ve güçlü idi ve hiç kimsenin onu öldürebilmesinin mümkün olabileceğine inanamıyordu, ve savaşa bütün eski dinçliği ile tekrar başladı. Fakat duyduğu şey zihnini rahatsız etti ve Pandu'ların en yaşlısı olan Yudiştira ile konuşmak için ilerledi. Yudiştira, eski günlerde, Drona'nın öğrencisi olmuştu, ve Drona, Yudiştira'nın gerçeğe bağlılığı hakkında yüksek fikirlere sahipti. Onun üç dünyanın egemenli-

ğini elde etme pahasına da olsa yalan söylemeyeceğinden emindi. Ve böylece en azından gerçeği söyleyeceğine emin olarak Yudiştir'a'ya yaklaştı. Ancak Krişna izlemedeydi. Krişna, Drona'yı oraya getiren amacın farkında olarak onun yaklaştığını gördüğünde, prensi, bu durumda bir kereliğine de olsa yalan söylememesi halinde, buyruğu altındakilerin ve müttetiklerinin tamamının öldürüleceğini ve imparatorluğunun yok olacağını söyleyerek uyardı. Bu ricasını, bir evliliği kurtarmak, ya da bir ineğin, ya da bir Brahman'ın hayatını kurtarmak ile ilişkili olarak söylenen bir yalanın günah olmadığını söyleyerek kuvvetlendirdi. Ve böylece kazanmak için sabırsız, ama yalan söylemekten korkan Yudiştir'a, Drona'nın sorusunu "Evet, Aşvataman öldü" diyerek yanıtladı, fakat alçak sesle fısıldayarak "fil" diye ekledi. Bu şekildeki çift anlamlı sözle aldatma amacına ulaştı. Drona, Yudiştir'a'nın doğruluğu hakkındaki üne güvendi ve oğlunun öldüğüne gerçekten inanarak bayıldı. Sonunda kendine gelmesine ve yirmi bin asker öldürmesine rağmen, aynı günün ögle sonrası öldürüldü.

Ancak bu günahkar eylem evrenin ahlaki düzenini bozan açık bir belirti ile etkisini gösterdi. O güne kadar, Yudiştir'a'nın iki tekerlekli savaş arabası sürekli olarak yerden 5cm yüksekte seyahat etmişti. Fakat bu yalanı söylediğinde atları toprağa bastı. Bunları başından beri tasvip etmeyen Arjuna da yüksek sesle itiraz etti. Gerçekten, onların eski eğitimci ve arkadaşları olan Drona'nın alçak ve korkakça öldürülmesine isyan ederken gözyaşlarını tutamadı, ve böylesine büyük bir günahkar eylem içindeki payı için cehenne me gitmek zorunda olduğunu söyledi. Bu güçlü lisan ona, onun bir savaşçı kastının üyesi değil de bir Brahman olduğunu söyleyen kardeşi Bhima'nın hiddetini artırdı. Görevlerini yerine getirmede cahilce davranıyordu ve savaşmayı bırakmak ve inzivaya çekilmek zorundaydı. Ahlaki kanunlar üzerinde vaaz edebileceği bir yerde inzivaya çekilmesi halinde kendisini çok daha evinde hissedecekti. Bu hiddetli

sözcükler, diğerlerinin de katıldığı daha acı bir tartışmaya götürdü, ve bir süre için sanki yumruk yumruğa gelmiş gibi göründüler. Drona'nın yok edilmesi yönteminde danışmanlık yapan Krişna'nın tartışmaya katılmadığını ve sessizliğini koruduğunu belirtmek gerekir.

Savaş birkaç gün daha şiddetlendi, fakat sonunda kaçmayı başaran Kuru prenslerinin en yaşlısı olan Duryodana ve diğer üç kişi dışında Kuru'ların tamamı öldürüldü. Pandu'lar Duryodana'yı bulmak için endişeli idiler. Fakat her yönde tam bir araştırma yapmalarına rağmen, hiç bir yerde bulunamadı. Sonunda, aldatıcı gücüyle kendini katı bir kütleye dönüştürdüğü ve bir gölün sularında saklandığı keşfedildi. Pandu'lar, gölün kenarında durarak, onu korkaklıkla itham ettiler ve dışarı çıkıp savaşması için meydan okudular. Kuru ise savaş günlerinin geride kaldığını söyledi. Kalan günlerini çilekeş uygulaması ile geçirmeye karar vermişti, ve her iki tarafın da sorumlu olduğu nüfusu azalan boş dünyayı Pandu'lar yönetebilirdi. Sonunda, kendisine yöneltilen alaycı tavırlardan rahatsız olan Duryodana, hiç bir silahı ve arkadaşı olmadığını söyledi. Onlara karşı tek başına savaşması beklenemezdi. Fakat bir silah vermeleri ve teker teker savaşmaları halinde dışarı çıkacağını söyledi. Yudiştira, büyük bir arzuyla "Dışarı çık ve aramızdan istediğini ve istediğin silahı seçerek döğüş. Eğer yenersen, krallığı sana geri vereceğim" diyecek kadar aptalca davrandı. Duryodana bu teklifi hemen kabul etti, ve uzman olduğu bir savaş tarzı olan bir topuzla döğüşeceğini, ve kendi aralarından seçtikleri beş Pandu'dan biri ile döğüşeceğini söyledi. Krişna, Yudiştira'nın aptalca teklifini işittiği zaman çok öfkelenildi. Prens bir şans oyunundan daha farklı olmayan bu teklifi ile krallığı tehlikeye attığını söyledi. Bunun yanı sıra Duryodana, topuz kullanımında eşsizdi, ve hasmının kural-lara göre döğüşmesi halinde yenileceği kesindi. Bhima, Pandu'lar tarafından seçilen şampiyonu, ve kendisinin kesin olarak zafer kazanacağını ilan etti; fakat düello başladı-

ğında Bhima'nın onurlu savaşçı kanunları tarafından yasak edilen bazı hilelere sığınmaması halinde, hasmını öldüremeyeceği açıkça görüldü. Ve Krişna, bir kez daha görüşlerini belirtmek için ilerledi. Tanrılar, şeytanlar ile olan savaşlarında birden fazla durumda hile kullandılar. ve tanrıların yaptıklarını insanların yapmasına da izin vardı. Bu şekildeki kışkırtmasıyla. Arjuna, kardeşine hasmının "göbek altına" vurması için işaret verdi. Bhima, ipucunu almakta çabuktu, ve düşmanına, savaş kuralları tarafından yasaklanan bir yere kuvvetle vurarak zavallı Duryodana'yı yere yıktı.

Bu durumda, hileyle yapılan haksızlığa karşı öfkesini belirten Yudiştir idi. Fakat kritik anda olay yerine varan, baş eleştirici Balarama idi. Balarama, Krişna'nın kardeşi ve onun gibi tanrı Vişnu'nun doğumu idi. Bhima'nın davranışının, savaşçı kastının bütün kanun ve nizamlarına ters düştüğünü beyan etti, ve Krişna'nın araya girdiği sırada ona vurmak üzereydi. Krişna, "Düşmanlarımızı öldürmek bizim görevimizdir, ve Bhima'nın yanlış yaptığını düşünmüyorum" dedi. "Duryodana'yı öldüreceğine dair yemin etti, ve bunu yapmak zorunda kaldı. Bunun yanı sıra o, bizim halamızın oğlu olarak kan bağıımızdır. Senin doğruluğa bağlı olduğunu biliyorum, fakat şeytan çağının yakın olduğunu hatırlamalısın. Savaşçılar düşmanlarına bir borç borçludur ve verdikleri sözü yerine getirmelidirler." Ancak Balarama bu "temelsiz tartışmayı" dinlemeyi reddetti. İnsanların tehlikeye maruz kaldıklarında ahlak kurallarını çiğnediklerini, ama Krişna ne söylerse söylesin, toplumun Bhima'yı uygunsuz davranışından dolayı suçlu bulacağını söyledi. Krişna, "Olabilir, ama son onsekiz günde eğer hilekar ve aldatıcı yollara başvurmasaydım, Pandular, şu anda eski krallıklarını elde etmiş olmayacaktı. Sürekli olarak aldatıcı gücümü kullanmak zorunda kaldım. Ve her durumda, tanrıların kullandıkları yol kesinlikle ölümlü insanlar tarafından kullanılabilir, ve eğer tanrılar hile kullanmamış olsalardı, şeytanları hiç bir zaman zaptedemeyeceklerini biliyoruz" dedi. Yine

de göksel varlıklar, Krişna'nın düşüncelerine zıt düşen Balarama'nın düşüncelerini tasdik etmiş gibi görünürler, çünkü cennetten Duryodana'nın üzerine tatlı kokulu çiçek yağmuru döküldü, ve seyirciler, cennet korosunun onun övgüsünü belirten şarkılar söylediklerini işittiler.

Mahabharata, viii. 191, ix. 58.

AÇIKLAMALAR

BHİMA — Destanın diğer bölümlerinde kendini kardeşlerinden daha aşağı düzeyde gösterir. Yine Krişna'nın önderliğinde Mahabharata'nın gözlemi şöyle: "Dindar bir kişi tanrıların ve çilekeşlerin eylemlerini taklit etmemelidir veya onları tenkit etmemelidir." (xii. 292. 18) Ne yazık ki Bhima gibi tanrıların örneğini kopya etmenin bir zararı olmayacağını düşünen birileri her zaman olmuştur. Krişna bu görüşteydi.

NOT: — Bu onsekiz gün süren savaşta 1.660 milyon insanın öldürüldüğü söylenir. Bu arada, sağ kalanların sayısı Kuru'larda yalnız dört, Pandu'larda ise 15.000 idi; fakat göreceğimiz üzere, beş kardeş, Krişna ve bir diğeri dışında hepsi öldürüldü.

KURBANIN GÜCÜ

“Kurban aracılığıyla tanrılar, şu anda kullandıkları en yüksek mevkideki yetkiyi elde ettiler.”

— Şatapata Brahmana, 3. 1, 4. 3.

“Keşif kurban sunmazsa güneş doğmaz; o, bu nedenle kurban sunar.”

- Şatapata Brahmana, 2. 3, 1. 5.

Kuru’ların yaralanmamış insan sayısı üçe düştü. Bu üç kişinin lideri yanlış ölüm haberi ile savaş üzerinde sahte bir etki yaratan Aşvataman idi. İntikam almak için susamış bu kahraman, cesaret ve duaların yardımıyla, kalan düşmanlarını yok etmeye karar verdi. Planı, savaştan dolayı yorgun düşmüş olarak uyudukları bir sırada kamplarını basmaktı. Bu teklifini önce ahlaka aykırı görüp kınayan iki arkadaşının ona eşlik etmesi ile gecenin karanlığında uyuyan düşmanın kampına sessizce yaklaştı. Fakat kampın kapısına yaklaştığında, yüz tane gözü bulunan, kocaman açık ağzı ve açılmış burun delikleri ile korkunç görünüşlü, olağanüstü büyüklükte gizemli bir varlık ile karşılaştı. Ağzından, gözlerinden ve burnundan etrafa ateşin büyük alevleri saçıldı, ve bu ateşin ortasında yüzlerce ve binlerce tanrısal şekiller görüldü; bu şekiller tanrı Vişnu’nun şekilleriydi. Kahraman buna rağmen korkmadı. Sayısız oku yayına sığdırdı, ve oklarını yolunu engelleyen gizemli yaratığa fırlattı. Fakat oklar ya zarar veremedi ya da bu korkunç yaratık

tarafından yutuldu. Kılıcını çektiğinde ve g llesini kullandığında ve kargısını çıkardığında da sonuç aynı oldu. Bunların hepsi az ya da çok göksel silahlardı. Ama hasmı sanki ateş okyanusu i iyormu  gibi hepsini yuttu. A vata-man, bütün silahları tükendiğinde ve aciz ve silahsız kaldığında yukarıya, cennete baktı ve cennetin Vişnu'nun şekilleriyle dolup ta tığını gördü. Krişna olarak doğan Vişnu, savaş boyunca Pandu'larla arkadaş olmuş ve onlara yardım etmişti.  şte o zaman insanları uyudukları sırada öldürmeyi denemekle suçlu bulunduğu günahı farketti. Kutsal Me-tin'in sözcüklerini, ve birinin Brahmanları, inekleri ve ka-dınları, uyuyan ve sarhoş kişileri ya da korunmasız olanları öldürmemesi gerektiğinin yazıldığını hatırladı.

Fakat bu dindar yorumları yapmış olsa ve insan çabası-nın beyhude olduğunu gösterse bile, insan kafataslarından yapılmış bir gerdanlıkla süslenmiş olarak Dak a'nın sunduğu kurbanda hasara neden olan ve Bhaga'nın gözlerini oyup çıkaran tanrı  iva'dan yardım istemeye karar verdi. Ona göre  iva gibi hiç bir tanrı yoktu, o yalnız g   olarak değil aynı zamanda çilekeş uygulamasındaki şiddetli arzu ile de tanrıların en b y  u, en  st n yd . Ardından münzevilerin s  na ı ve hayaletlerin arkadaşı ve ölülerin yakıldığı meydanın efendisi olan bu kudretli tanrıyı evrenin yaratıcısı olarak isimlendirerek uzun bir ilahi ile övmeye ba ladı. O bunu söylerken, altından yapılmış bir kurban ta ı, ve taşın üzerinde bütün gökyüzünü parlaklıkla dolduran ateş ortaya  ıktı. Aynı zamanda, sayısız korkunç varlıktan oluşan bir kalabalık göründü. Hepsi farklı biçim ve b y kl kteydiler. Onlar, s  ır ve ayıların, köpekbalıklarının, balinaların, güvercinlerin, fillerin, develerin ve  akalların, kedilerin ve arslanların, yılanların ve ördeklerin yüzlerine sahiptiler. Bazıları  i man, bazıları zayıf, bazıları kel, diğerleri g r saçlı idi ve korkunç sesler çıkararak dans ettiler ve  arkı söylediler. Korkunç bir görüntüydü, ama buna rağmen  iva'nın müritlerini kurbanlarının kanını içerken ve etlerini ve ba ırsakla-

rını yerken seyreden Aşvataman korkmadı. Ve Şiva'nın onları seyrederken hayranlık ve sevinç duyduğunu. çünkü onları düşüncede, sözcükte ve eylemde kendi çocukları olarak gördüğünü biliyoruz. Açık olarak, Şiva'nın kahramanın arzularını yerine getirmeye karar verdiğini şimdiden biliyorlardı, ve ardından yapmasını bekledikleri katliamı kaçırma-yı arzulamadılar. Ama Aşvataman tanrının teveccühünü henüz kazanmamıştı. Kurban taşı ve yanan ateş kurbanlarını bekliyordu ve Aşvataman kendisini kurban olarak sunmaya karar verdi. Ve korkunç eylemleri yapan kişi olan Şiva'ya keder içinde kendisini sunarak ve tanrıdan onu almasını isteyerek güçlü ayinlerle dua etti. "Bütün yaratıklar senin içinde var olur. Sen bütün yaratıklar içinde mevcutsun. Hepsinin sığınağı sensin. Düşmanlarımin yenilgisini ben gerçekleştiremiyorum bu nedenle sana geldim" diye haykırdı. Böylece dua ederek kurban taşına çıkmaya ve kendini ateşin içine atmaya hazırlandığı sırada Şiva'nın kendisi göründü ve büyük bir mutlulukla Krişna'nın ona daima yeterli saygı ve ibadeti yerine getirdiğini ve bu ibadetinin doğruluk, saflık, çilekeş uygulamalar ve bağışlama ile olduğunu söyledi. Krişna'dan daha fazla sevdiği bir kişi yoktu, ve Krişna'ya olan saygısından dolayı koruma kalkanını Pandu'lar üzerine atfetmiş ve onlara zafer vermişti. Fakat onları daha fazla korumayacaktı. Ölmeleri gereken saat gelmişti. Şiva bunu söylerken, Aşvataman'ın bedenine girdi ve eline parlayan bir kılıç yerleştirdi. Bu iki güçlü bağış yoluyla kahramana yenilmezlik sağlandı. Şiva'nın müritlerinin katılımıyla Pandu kampına geçti. Giriş kapısında kaçmaya çalışanların tamamını öldürmelerini emrettiği iki yoldaşını bıraktı. Efsanenin devamı korkunç. Aşvataman çoğunu kendi elleriyle öldürdü. Fakat karanlıkla çoğalan panikte, Pandu'lar birbirlerini öldürmeye başladılar, Şiva'nın müritleri de katliama katıldılar. Bize en azından, değişik çeşitteki şeytan ruhlarının her birinin kan içerken ve öldürülenlerin etlerini oburcasına yerken görüldükleri söylenir. Bu coşku-ları içinde, yediklerini gelip tatmaları için birbirlerini davet

ettiler. Çok zevkli ve keyif vericiydi. Gece yarısı bitmeden bir tek canlı insan bırakılmadı.

İyi bir talih sonucu beş Pandu prensi, tanrı Krişna ve diğer bir kişi daha o gece kampta yoktu. Ve ertesi günü ordularının son kişiye kadar öldürüldüğü haberini aldıklarında, prensler, Krişna'ya, üç insanın binlerce askeri öldürmesinin nasıl mümkün olabildiğini sordular. Vişnu'nun doğumu, Şiva'nın onların yardımcısı olduğunu ve Şiva'nın tanrıların en büyüğü olduğunu söyledi. Krişna bu iddiaya ispat olarak kuzenlerine, dünyanın en başlangıcında Şiva'nın, Brahma'nın yardımını beklemediği için onunla kavga ettiği ve dağlara çilekeş yaşamı yaşamaya gittiği zaman neler olduğunu anlattı.* Daha sonra da, tanrılar Veda metinlerinin düzenlemelerine göre büyük bir kurbanı kutlarlarken, Şiva'yı davet etmemekle büyük aptallık etmişlerdi.** Şiva'ya ne yardımcı olması için ne de sunulanları paylaşması için teklifte bulundular. Şiva, ne yapmak üzere olduklarını işittiği zaman, çilekeş giysisini giyerek elinde bir yay ile geldi. Tanrılar, Şiva yaklaşırken korku ile doldular, rüzgar esmeyi durdurmuş, ateş yanmaz olmuştu. Güneş, ay ve yıldızlar cennette kararmıştı. Kurban, geyik şekline girerek kaçmayı başardı ve onu ateş tanrısı izledi. Şiva'nın Savitar'ın kollarını kırması, Bhaga'nın gözlerini oyarak çıkarması, ve Puşan'ın dişlerini döküp ona yutturması bu olayda oldu. Neyseki tanrılar, küskün tanrıyı sakinleştirmeyi başardılar. Her kurbanda, onu davet edeceklerine dair söz verdiler, ve daima saflaştırılmış yağı ona vereceklerine dair garanti verdiler. Şiva bu teklifleri kabul ettiğine ispat olarak hiddetini suya attı, bunun sonucu olarak o günden bu yana ateş biçiminde suyu tüketmektedir. Şiva'nın yatıştırılmış olmaması halinde ne olabileceğini kimse bilmiyor. Fakat kesinlikle dünya yok olmaktan kurtulmuştu. Krişna, "Size anlattıklarım-dan, Şiva'yı kızdıran herhangi biri için ne kadar ciddi bir sorun olduğunu görebilirsiniz. Önemli olan onun teveccühünü

(*) O sırada neler olduğunu yayımlamak uygun değildir.

(**) Süphesiz Dakşa'nın kurbanı, ama adı verilmedi.

kazanmaktır. Aşvataman'ın yaptığı da budur, ve sonuç olarak binlerce insanı yok edebildi" diye ekledi.

Mahabharata, x.

AÇIKLAMALAR

DAKṢA'NIN KURBANİ — Bkz. 16. Efsane

BHAGA, SAVITAR, PUṢAN — Hepsi Veda tanrılarıdır. Gayatri ayeti Savitar'dan Güneş olarak bahseder. Hikaye diğer Veda tanrılarının Rudra (sonunda büyük tanrı Şiva olur) tarafından bir kenara itildiğini ima eder.

ŞIVA — 16. efsanedeki notlara da bakınız. Krişna ve Arjuna savaşta Şiva'nın yardımını almak için onun cennetine giderler. Krişna ona evrenin yaratıcısı ve her şeyin kaynağı yüce Brahman olarak övgüler söyler. Şiva Krişna'ya ve arkadaşına en öndeki insanlar olduklarını söyler. Arjuna mutlulukla geceleyin Vişnu'ya sunduğu adakların Şiva'nın yanında olduklarını görür. (M.vii.80) Savaştan sonra taraflar arasında uzlaşma sağlandığında Krişna şöyle der: “Ben dünyaların ruhuyum; Rudra (Şiva) benim ruhum. Bu yüzden ona her zaman ibadet ederim. Eğer bu tanrıların tanrısına tapınılırsa Vişnu'ya da tapınılmış olunur. Eğer ben ona ibadet etmezsen kimse bana ibadet etmez.” (M.xii.342) Hopkins, Brahma'nın kendi mezhebinden bu iki tanrı gibi talepte bulunmadığına dikkat çeker.

ÖLÜMSÜZ OLMA TEKLİFİNİ KINADI — Bu durumun tanınmasına rağmen, kurbanı sunan sunduğu kurbanın gücüyle kötü niyeti için tanrının yardımını sağladı. Hiç bir efsane din ve ahlak arasındaki ayrılığı bu kadar net göstermez.

KRİŞNA'NIN ÖLÜMÜ

“Tüm evren, yaratıcısının arzusuna göre hareket eder, fakat Kader etkisinin kontrolü altında bu hareketini sürdürür. Özgür değildir.”

— Mahabharata, ii. 57. 4.

“Alın yazısı ve insan çabası birbirlerine bağlıdır. Yüce gönüllü kişi iyi ve büyük eylemler yapar. Kadere yalnız harem ağaları tapar.”

— Mahabharata, xii. 139. 81.

“Alın yazısı, fazilet ve doğruluğu elde eden insanın işine engel olmaz. Çaba göstermeyen insan hiç bir zaman hoşnut değildir, ne de alın yazısı yanlış yolda giden insanın yolunu değiştirebilir. Alın yazısının tabiatında güç yoktur.”

— Mahabharata, xiii. 6, 29, 47.

Üç seçkin bilge, Krişna'nın ve Balarama'nın memleketi olan Dvaraka'yı ziyaret etti. Varışlarından hemen sonra, kraliyet evinin genç üyelerinden bazıları, sarhoş bir durumda iken, Krişna'nın oğlu Şamva'yı bir kadın gibi giyindirdiler ve kılığı değiştirilmiş arkadaşlarını bu kutsal insanlara götürdüler. “Bu bayan bir oğlan doğurmak istiyor. Sizin ona yardım edebileceğinize ve bunu isteyerek yapacağınıza inanıyoruz. Çocuğun ne zaman doğacağını ve nasıl biri olacağını bize söyleyin ve dua edin” dediler. Bu bilgiler, böylesine aptalca işlerle aldatılmak için çok akıllı ve kudretliydi-ler, ve aynı zamanda kızgındılar da. Bu nedenle, çok sert bir

şekilde, “Evet, bu genç adam, arzu ettiğiniz şekilde doğum sancılarına tutulmuş olacak, fakat doğuracağı şey bir çocuk olmayacak. Yirmidört saat içinde, sizi ve Yadu ırkına mensup herkesi yok edecek bir demir yıldırım doğuracak” diyerek cevap verdiler. Bu bilgiler kehanetlerini gizlemek için en ufak bir çaba bile göstermediler, hemen Krişna’nın sarayına gitmek için yola koyuldular. ve ona saray mensuplarına karşı beyan ettikleri laneti söylediler. Krişna bu bilgiyi sakın bir şekilde dinledi. Evrenin efendisi ve her şeyi değiştirebilir olmasına ve hatta bir Brahman’ın lanetini bile değiştirebilir olmasına rağmen bunu yapmayı seçmedi. O, ebediydi, günahsız inek çobanıydı, solmayan görkemin tanrısıydı, fakat bir Brahman’ın sözünün doğru olmadığını ispatlamayı arzulamadı.

Hemen ertesi günü, Krişna’nın oğlu bilgelerin önceden söyledikleri gibi bir yıldırım doğurdu. Olması yakın felaketi belki önler ümidi ile Dvaraka kralı, yıldırımın öğütülerek toz ve kül şeklinde denize atılmasına neden oldu. Rişi’leri aşağıladıklarında genç erkeklerin sarhoş olduklarının farkında olan kral kuvvetli içeceklerin üretimini yasakladı, ve herhangi birinin bu uyarıya uymaması halinde ölümle cezalandırılacağını beyan etti. Fakat bu önlemler boşunaydı. Ölüm Dvaraka sokaklarında gezindi ve her meskene girip çıktı. Binlerce okçu tarafından kovalandı, fakat oklar Ölüm’ün derisini sıyırmadı bile ve zararsız bir şekilde yere düştüler. Meydana gelecek olayın korkunç habercileri de görüldüler. Güneş gün ortasında karardı. Gökyüzünde başsız insan bedenleri görüldü. Evler ve sokaklar, uykuda bulunan erkek ve kadınların tırnaklarını ve saçlarını kemiren sıçanlarla ve farelerle dolup taşı. İnekler merkep ve katırlar fil doğurdu. Keçiler çakal gibi uludu, leylekler baykuş gibi öttüler. En taze ve en dikkatli bir şekilde pişirilen yiyecekler üstünde kurt ve haşereler kaynıyordu. Kısa zamanda meydana gelen bu felaket habercisi işaretler halkın sinirlerini bozmaya başladı, ve hiç bir şeyin kaderlerini durdura-

mayacağını farkederek ihtiraslarına kapıldılar ve kendilerini her türlü günaha verdiler. Karı ve kocalar evlilik yeminerinden vazgeçtiler. İnsanlar öğretmenlerine ve yaşlılara karşı saygısızca hitap ettiler. Tanrılara ve ölülerin ruhlarına tapınmayı bıraktılar. Brahman'lara hor görücü şekilde davrandılar.

Kaçınılmaz sonu çabuklaştırmak için sabırsız olan Krişna, kadın akrabaları ile deniz kenarına gidip okyanusta yıkanmalarını önerdi. Ancak oraya gitmeden bir önceki gece, erkek ve kadınlar korkunç bir rüya ile taciz edildiler, ve en kötüsü, denize doğru giderlerken Krişna'nın sürekli olarak taşıdığı disk gökyüzüne uçtu ve iki tekerlekli savaş arabasının ve atlarının okyanusta kaybolduğu görüldü. Daha sonra söylenenler değerlendirildiğinde binlerce insan bu yolculukta bulunmuş olmalı, fakat metin bu noktada sanki bir piknik partisinden biraz daha fazlaymışlar gibi bahseder. Deniz kenarında geçirdikleri günlerde, her çeşit yiyeceklerle beslendiler ve içki kullanımını yasaklayan kurallar askıya alındı. Ve uzun süre geçmemişt ki vahşi sarhoşluk sahneleri birbirini takip etti. Prensler, bu delilikleri içinde, Brahman'lar için hazırlanan ve kenara konulmuş yiyeceklerle şarap karıştırdılar, ve maymunlara verdiler. Sarhoşluktan kavga etmeye ve yumruklaşmaya başladılar. Krişna'nın kardeşi Balarama at yarışları turnuvasına katıldı. Kavga edenler arasında Krişna'nın oğlu, kadın olarak giydirilen genç, başı çekiyordu ve sonunda öldürüldü. Oğlunun ölümünü gören Krişna, eline bir avuç dolusu ot aldı ve ot bir silaha dönüştü ve bu silahla yanına yaklaşan herkesi öldürdü. Bunu hemen diğerleri de yaptılar. Onlar da ellerine bir avuç dolusu ot aldılar, ve Krişna'da olduğu gibi bu otlar da demirden yapılmış silahlara dönüştü. Bunu korkunç bir katliam izledi. Oğullar babalarını öldürdü; babalar oğullarını öldürdü. Onlar öylesine sarhoştular ki ne yaptıklarını bilmiyorlardı. Okyanus kıyılarında yapılan bu yok edici piknikte beşyüzbin insan öldürüldü. Krişna ve Balarama, diğer iki

kişi ile birlikte sağ kaldılar, ve bu efsanenin alındığı metin, okuyucularına Brahman'ların lanetlerinin hakim olan tek neden olduğunu tetrar tekrar hatırlatır.

Katliam bittiğinde, Balarama, yakın bir ormanda inzi-
vaya çekildi ve kendisini yoga uygulamasına verdi. Fakat
Krişna Dvaraka'ya, babasının evine döndü. Kendi sonu-
nun yaklaştığını biliyordu, ve arzusu babasına veda etmek-
ti. Fakat aynı zamanda, sağ kalan diğer iki kişiden birini
Pencap'taki kuzenlerine göndermeye ve kuzenlerinden bi-
rinin gelmesi ve dulların ve çocukların bakımlarını üzeri-
ne alması için ricada bulunmaya karar verdi. Bu iki görev
yerine getirildiğinde ormana gidip kardeşine katılmaya ni-
yetliydi. Fakat Balarama'nın bulunması gereken yere gel-
diğinde, ağzından çıkan büyük bir yılan gördü. Bin tane
başı ile bir dağ büyüklüğünde olan bu yaratık, süratle ok-
yanus yönünde kaydı, ve orada büyük bir tanrı grubu ve az
ya da çok tanrısal varlıklar tarafından samimi bir hoşgel-
dinle karşılındı, onların çoğunluğu yılan ırkının üyeleri
idiler. Gelenek olduğu üzere, sıhhatini sordular, ayaklarını
yıkamak için su getirdiler, ve her zaman bir misafir önün-
de hazır olması gereken sunularını arz ettiler. Krişna gibi,
Vişnu'nun tek tel saçından doğan Balarama'nın ruhu böy-
le görkemli bir biçimde dünyadan ayrıldı ve cennetteki
gerçek yerini aldı. Krişna, düşünceye daldı, ormanda ora-
ya buraya avare bir şekilde gezindi. Sonunda o da kendisi-
ni Kader'in iradesine bırakmaya karar verdi. Yıllar önce
bilge Durvasa'yı gücendirmişti, ve o sinirli bilge, onu aya-
đından aldığı bir yara ile ölmesi için lanetlemişti. O, şim-
di bu lanetin yerine gelmesine izin verecekti. Bunu yap-
makta başarısız kalması halinde üç dünyanın temeli sarsı-
lacaktı. İnsanların, yapılan her eylemin uygun meyveleri-
ni doğuracağını görmeleri sağlanmalıdır. Ve böylece, ev-
renin efendisi ve tanrıların tanrısı olan o, yoga duruşunda
çıplak toprağın üzerine oturdu. Bunu yapmakla bedeninin
tek yaralanabilir yeri olan sol ayak tabanını bilgenin lane-
tine maruz bıraktı. Uzun süre beklemesi gerekmedi. Bir

avcı yaklaştı ve Krişna'yı bir geyikle karıştırarak, tam onun ayağına gelen bir ok attı. Avcı, yaptığı bu aptalca hatayı farkettiğinde çok kederlendi, fakat Krişna ona kederlenmemesini ya da korkmamasını söyledi. Bu teselli sözcükleri Krişna'nın dünyadaki son sözleri idi. Ruhu, bedeninden ayrıldı ve cennete doğru yükseldi. Göksel dünyadakiler onu kabul etmek için bekliyorlardı. Onun evrenin efendisi, görkemli enerjinin sahibi Vişnu Narayana, herşeyin yaratıcısı ve yok edicisi olduğunu söyleyerek tapınma ve sevgi ile onun önünde eğildiler. Bu şekilde sevgi ve hayranlıkla karşılanan o, insan bilgisinin ya da anlayışının ötesinde bulunan kendine mahsus meskenine geçti.

Ulak Pencap'a* vardığında ve Yadu ırkının üzerine düşen büyük felaketi anlattığında, Krişna'nın kuzenlerinden biri olan Arjuna hiç vakit kaybetmeden, dullara ve çocuklara yardım götürmek için yola çıktı. Vardığında Krişna'nın babasını ölürken buldu, ve ilk görevi yaşlı kahraman ve iki oğlu için cenaze törenlerini yerine getirmek oldu. Yaşlı adamın eşlerinden dördü Sati'yi** yerine getirmek için ölülerin yakıldığı yere çıktılar, ancak Krişna'nın onaltıbin karısı bu onuru gerçekleştirmek için görünmediler. Yine de onlar ve eşleri ve ölülerin çocukları, sayıca milyonlarcası, Arjuna'nın refakati altında kuzeye doğru uzun ve yorucu yolculuklarına başladılar. Kent halkı ve çevre eyaletlerdeki halk ta onun ile birlikteydi, ve daha önce söylenene aykırı olarak, çok çok sayıda savaşçının katliamdan kurtulduklarından ve birlikte sürgüne gittiklerinden bahsedilir. Yürüyüşe başladıklarında başka bir kötü işaret zihinlerini kötü bir önsezi ile doldurdu. Okyanus suları kaçakların ayak izlerini hemen yokedecek biçimde yükseldi. Ama yine de Pencap sınırlarına ulaşana kadar büyük bir rahatlıkla seyahat ettiler. Ancak

(*) Pencap'tan beş nehrin ülkesi olarak bahsedilir. Kuzenleri, Krişna'nın savaş sırasında Arjuna'nın sürücüsü olarak yardım ettiği Pandu'lardı.

(**) Sati: Hindistan'da erkeği öldükten sonra kendini yakan kadın.

orada onlara hırsızlar saldırdı. Yadu ırkının savaşçıları çok kötü savaştılar. Saldırganlar, onların arasında yalnız bir erkek gördüklerini söylediler ve o da Arjuna idi. Kader'in yenilmesi mümkün olmayan bir güç olduğunu o da anladı. Eski günlerde tek başına bütün bir ordunun üstesinden gelmek onun için kolay bir görevdi. Fakat şimdi ellerinin marifetini kaybettiğini anladı, meşhur yayının ipini bile geremiyordu. Bir zamanlar yanına belli muhteşem silahları çağırmaya muktedir, ve o silahlar onun emrine uyarak gelirlerdi. Bu durumda ise silahların gelmelerini istediğinde, silahlar ortaya çıkamadılar. Arjuna, utançla darbe yemiş bir şekilde, hırsızların Yadu ırkının binlerce şef eşlerini götürdüklerini gördü. Diğerleri, daha perişan olanlar, kendi istekleri ile gittiler. Büyük bir zorlukla, ve Dvaraka'dan yola çıkan kudretli ordudan kalan bir kaç kişinin eşliğinde Arjuna sonunda kendi memleketine ulaştı. Vardıklarında Krişna'nın eşlerinden beşi Sati'yi uygulama arzularını ifade ettiler. Diğerleri, en azından Krişna'nın onaltıbin eşinden sağ kalanlar, orman yaşamını benimsediler, ve kalan günlerini Tanrıya karşı hürmet ve bağlılık çalışması ile geçirmeye karar verdiler.

Krişna'nın kuzenlerinin ölü onuruna icra ettikleri cenaze törenleri ile ilişkili olarak, Brahman'lara muhteşem altın, cevher, giyecekler ve köyler, atlar ve arabalar, ve bunun yanı sıra yüzbinlerce dişi köleden oluşmuş hediyeler verildi.

Mahabharata, xvi.

AÇIKLAMALAR

YOGA — Bkz. 11. Efsane

BALARAMA — Şeşa olarak görünümü için 24. efsaneye bakın. Yaradılış dönemlerinde Vişnu Şeşa'ya dayanır. Tanrıların okyanusun çalkalanması sırasında yardım aldıkları Şeşa veya Vasuki idi.

NARAYANA — Özgün olarak bu isim Brahma'nın sıfatıydı ve Vişnu tarafından uygun görüldü, çünkü sular (nara) onun ilk yaşadığı (ayana) yerdı. (Manu Kanunları,i.10)

VIŞNU'NUN BUDA BİÇİMİNDE DOĞUMU

"Geçmiş tanrıların çelenkleridir, ve onların parlaklıkları yok oldu."

— Mahabharata, i. 30, 37.

"Başka hiç bir dünyada cennet, nihai kurtuluş ve de ruh yoktur. . . . Veda'ların üç yazarı da soytarı, hilekar ve şeytandılar."

— Çarvakalar,

Sarva Darshana Sanghara'da alıntılanmıştır.

Tanrılar ve şeytanlar sık sık savaş halindeydiler. Bir kural olarak göksel varlıklar hep galiptiler. Fakat üçyüzaltmış yıl süren yok edici bir çarpışma göksel varlıkların yenilgisi ile sonuçlandı. Bozguna uğramış tanrılar Süt Denizi'nin uzak kıyılarında sığınacak yer aradılar. Kederleri içinde, kendilerini çilekeş uygulamasına verdiler, ve Vişnu'yu yardıma çağırdılar. Bu kudretli tanrıya hitap ettikleri duada, görünen ve görünmeyen tüm varlıkların onun içinde olduğunu ve onun Brahma, İndra, Vasu ve kendileri de dahil olmak üzere daha birçok muhteşem tanrı olduğunu, kutsanmış azizler, günahkar şeytanlar, acımasız iblisler, zalim hayvan ve insanlarla bir olduğunu, faziletli davranışları ödüllendiren dindarlık ile bir olduğunu, tanrıları ve insanları- bütün varlıkları- hırsla yedikten sonra zevkle dans eden Rudra ile bir olduğunu söylediler.

Duaları bittiğinde Vişnu'nun kendisi görüldü. Büyük kuş Garuda'ya binmişti, ve elinde kalkanı, diski ve topuzu vardı. Tanrının görünmesi canlı bir bağıllığın ve onları şeytanların gücünden koruyacak özel bir yalvarışın ortaya çıkmasına neden oldu. Göksel varlıklar, tapınma uygulamasında ihmalkar olanın aslında kendileri olduğunu belirtmediler. Fakat şeytanların Veda öğretisine iman gücüyle bağlı olmaları yüzünden, ve çilekeşlik uygulaması ile tanrıların onları yok edemeyecekleri kadar güçlenmişlerdi. Gerçekten şu anda üç dünya onların elindeydi, ve aslında tanrılara ait olan sunuları kendilerine tahsis ediyorlardı. Bu nedenle tanrılar Vişnu'ya, kaybettikleri miraslarını geri almak için ne yapmaları gerektiğini söylemesini istediler. Yapılacak tek şey, şeytanların Veda çalışmasını ve Veda'ların emrettiği dini ayinleri ve törenleri uygulamayı bırakmaları için ikna edilmeleri idi. Ve bu Vişnu'nun bilgece emrettiği plandı. Kendisinden aldatıcı bir şekil üretti ve onu tanrılara verdi. Bu aldatıcı şeklin, şeytanları yanlış yola sevkedeceğini ve onların yokolmalarına yolaçacak şekilde Veda'ları terketmeye ikna edeceğini söyledi. Çünkü, söylediği gibi, bu kutsal kitaplara düşmanlık gösteren ya da onları terkeden hiç bir tanrı, şeytan ya da insan başarılı olmayı ümit edemez.

Görüntü Narmada nehri kıyılarına dönüşür. Burada şeytanları günahlarından arınmak için kefarete öderken buluruz. Vişnu'nun aldatıcı şekli onların ortasında zuhur eder. Başlı traşlanmış ve bir demet tavus kuşu tüyü taşıyarak, çıplak bir dilenci (digambara) olarak görünür. Dilenci, şeytanlara hitap ederek, çilekeşliğe kendilerini vermekle hangi amaca hizmet etmeyi ümit ettiklerini sordu. Şeytanlar, sonraki yaşamda elde edecekleri bir ödül için olduğunu söylediler. Dilenci "Eğer öyleyse, size büyük bir sır açıklayacağım. Bunu size açıklamaya değer görünüyorsunuz" dedi. Böylece ikna edilen ve aldatılan şeytanlar yeni eğitimlerine kulak verdiler. "Aynı şeyin fazilet ve kusur için olabileceği, özgürleşmeye yol açabileceği veya açmayabileceği, en yüce nesne

olabileceği ya da olmayabileceği, etkili olabileceği ya da olmayabileceği, açık olabileceği ya da olmayabileceği” düşüncelerine inanarak, dilenci daha konuşmasını bitirmeden Veda’ların öğretisini ve ayinlerini terkettiler. Böylece şeytanların inançlarını bir seri çelişkiye bırakmalarına ulaşılmış oldu ve kendilerine Arhata* adını verdiler.

Fakat Vişnu’nun aldatıcı şeklinin görevi henüz bitmemişti. Kırmızı giysileri giyerek, kendini yardımsever görünüşlü göstererek, ve yumuşak ve güzel konuşarak şeytan ırkının diğer üyelerine yaklaştı ve onlara, eğer cenneti ya da son kurtuluşu (nirvana) kazanmayı arzuluyorlarsa, zalim bir uygulama olan hayvan kurban etme uygulamasını bırakmaları gerektiğini söyledi. Onun ana öğretisi, “bu dünyanın desteksiz var olduğu” üzerine idi. Sonuç olarak, bu şeytanlar da dinsel ayinlerini ve uygulamalarını terketmeleri için ikna edildiler. Aldatıcıları, “Tanı” (Budhyadhwam) dediği zaman, “Tanınıyor” (Budhyate)** diye cevap verdiler. Bu şekilde, yalnız Veda’ları terketmeleri değil aynı zamanda tanrıların aleyhinde konuşmaları, Brahman’ları küçük görmeleri ve kurbanları hor görmeleri için bütün şeytan ırkını ikna edene kadar bir gruptan diğerine konuşma yaptı. Ve böylece kandırılmış bu varlıklar, hayvanları öldürmenin yanlış olduğunu ve bir ateş içine yağ atmakla herhangi bir değer elde edilebileceğini düşünmenin aptalca olduğunu söylemeye başladılar. Şimdi anlatılanlar ne şekilde tartışıklarını gösterir. Eğer sunduğu sayısız kurbanlar için tanrı katına yükseltilecek İndra, kutsal ateşi yakmak için kullanılan odun ile besleniyorsa, yaratılış terazisinde, en azından yapılarla beslenen vahşi hayvandan daha aşağıdır. Eğer kur-

(*) Bu açıkça Jain dinine bir göndermedir. Bu dinin mezheplerinden biri digambara (gök elbisesi) olarak bilinir, çünkü çıplak gezerlerdi. Halen Arhat terimini kullanırlar.

(**) Burda yine başka büyük na-astik dinden, Budizmden, sözediliyor. Bu Purana, Hindistan’da hala geçerlidir. Ve Buda Vişnu’nun on neslinden biri olarak tasnif edilir.

ban olarak katledilen hayvanın cennete gideceği doğru ise niçin kendi öz babanızı öldürmüyor ve böylece cennette onun için mutlu bir yer sağlamıyorsunuz? Bir cenaze töreninde yenen etlerin ölümlerinin ruhunu besleyeceği doğruysa, niçin insanlar her çeşit yiyeceklerle yolculuğa çıkıyorlar? Siz arkada kalanlar, onların yokluklarında yiyecek adağı yoluyla onları besleyebilirsiniz. Söylediğimizi düşünün. Kabule değmez mi? Kutsal sözcüklerin cennetten geldiğine inanmıyoruz. Kabullendiğimiz tek kutsal metin neden ve sadece nedendir.* Bu öğretinin sonucu, tek bir şeytanın bile Veda'ların kutsallığını kabul etmediğidir.

Sonunda tanrılar için uygun zaman gelmişti, ve bu fırsatı hemen kullandılar. Düşmanlıklar yeniden başladı. Fakat şeytanlar ümitsizce kendilerini zayıflatmışlardı. Gerçeğin yolunu terketmişlerdi. Kutsal kitaplar hakkında küçümseyerek konuştular, ve çilekeşliğin ve dinin diğer ayinlerinin üzerine hürmetsizlik saçtılar. Ve böylece kendilerine güç veren doğruluk silahını bir tarafa attıkları, çıplaklıklarını örten Veda'ların giysilerini çıkardıkları için yenildiler ve öldürüldüler. Ve bu hikayeyi anlatan, sıradan insanların yararı için ahlaki değerlere değinir. Aldatılmamak için dikkatli olunuz, diye haykırır. Böylesi günahkar bir öğretiyi öğrenenleri dinlemeyiniz. Hatta onlardan birine bakmak bile çok büyük bir günahdır - ve bu günah yalnız gözün güneşe dikip bakılması suretiyle ödenebilir. Onlardan birine dokunmanız halinde, elbiseleriniz üzerinizde olarak yıkanmalısınız. Düşünün bir kere, bu günahkar yaratıklar tanrıya ibadet etmezler, ölü ruhlarına adak sunmazlar, rişi'lere saygı göstermezler. Onlarla birlikte yemeyin, onların evlerinde oturmayın. Onlar ölü hırsızlarıdır, tanrı hırsızlarıdır, ölü ruhları ve tanrılar günlük beslenmeleri için size ve bana

(*) Burada diğer bir na-astik okul olan Çarvaka'ya gönderme yapılıyor. Madhava Açarya'nın Sarva Darshana Sangraha'sı içinde yazar Brihaspati'nin sözleri bu okulun öğretisinin bir özeti gibi aktarılır. Purana bunları belli bir yere kadar kullandı.

bağlıdır, ve onların laneti, ihtiyaçları olan yiyecekleri çalanların üzerine düşer.

Vişnu Purana, iii. 17.

AÇIKLAMALAR

Şeytanların ve tarıların, iyi insanların ve kötü insanların Vedaları okudukları, çilekeşlik uyguladıkları her iki destanda ve Puranalarda açıkça görülüyor.

JAINLER — Batı Hindistan’da halen geçerli olan mezhep

BUDİSTLER — Bir çok yüzyıldır Hindistan’da hiç Budist yoktur. Halen Burma’da ve Seylan’da sayıca çokturlar. Bhagavata Purana zekice bu öğretiyeye sahip olanlara şöyle der: “Vişnu Buda adı altında gene doğacaktır, Jina’nın oğlu olarak, tanrıların düşmanını yanlış yola sevk etmek için.” Skanda Purana da Buda’nın alçak, tatlı ve çekici bir ses tonuyla konuşarak yanlış bilgiler vereceğini söyler. Buda’nın öğretisindeki “dünya destek olmadan varolur” düşüncesi, onun Vedaları eleştirmesi ve Brahmanları küçük görmesi kadar Brahman rahiplerini kızdırmıştır.

BİR GÜNAHKARLA KONUŞMANIN BEDELİ*

"Bu dünyanın var olmadığını ve ötesinde bir başka dünyanın bulunmadığını düşünürseniz, bu düşüncelerinizi cehennemdeki şeytanlar en yakın zamanda değiştirecektir."

— Mahabharata, xii. 150. 19.

"Ruh ölmez. Sadece ölüm anında meskenini değiştirir. Ruh, başka bir bedene geçer, ve bu beden değişimine ölüm adı verilir."

— Mahabharata, xiii. 208. 26.

Bir önceki hikayeyi doğrulamak için günahkarla (na-astik) konuşmaktan dolayı bir krala ne olduğunu dinleyin. Çok nazik ve dindar biriydi. Dualarla ve oruç tutmalarla, hediyeler ve adaklarla, tanrıya karşı hürmetinin ve bağlılığının ne kadar gerçek olduğunu gösterirdi. Ve bir gün karısı

(*) Na-astik: Ortodoks Hindu düşünürlerine göre Vedalar, Tanrı Brahman'ın ağzından çıkmış olan söz (vaç) lerdir. Vedaların bize verdiği bilgi değişmez, ebedi ve gerçek bilgidir. Vedaları felsefi yönden değerlendirmek, tartışmak doğru değildir. Hindu düşünürlerin bu görüşleri Hint felsefe ekollerinin iki ayrı guruba ayrılmasına neden olmuştur. Birinci gurup (Ortodoks gurup) ikinci Grup: Na-Astik, Nastik (Astik-olmayan) gurup. Birinci Guruptaki ekoller: Vedanta, Sankhya, Yoga, Nyaya, Vaişēṣika, Mimamsa. İkinci Guruptaki ekoller: Çarvakalar (Maddeciler, Materyalistler) Jainalar ve Budacılar'dır. Bu üç ekolde Tanrı inancı yoktur. Bunlara İnkarcıl dinler de denir. Yoga felsefe ekolü birinci gruba dahil olmakla birlikte Budacı ve Jainist düşünceleri de etkilemiştir. (ed. not)

ile birlikte, yıkandıkları Ganj nehrinden çıktıklarında bu günahkarlardan biri ile karşılaştılar ve bu karşılaşma felaket sonuçlara yol açtı. Bu na-astik kralın okçuluk eğitmeninin bir arkadaşı idi, ve nezaketinden dolayı hükümdar kısa bir sohbe başladı. Fakat kraliçe daha akıllı idi. Oruçlu olduğunu hatırlayarak gözlerini günahkarlardan uzak tuttu ve güneşe doğru sabitleştirdi. Bu yaşamı ilgilendirdiği kadarıyla hiç bir şey olmadı. Hatta geçen zaman içinde kral düşmanlarına karşı zafer kazanarak öldü, ve kraliçe, kocasının cenazesinin yakılacağı yere çıktı ve kendini yaktı.

Fakat işlediği günah yüzünden, yani inançsız birisiyle konuşması yüzünden kral, bir sonraki hayatına köpek olarak geldi, oysa kraliçe. uygun bir şekilde gözlerini o kişiden uzak tuttuğu için Benares kralının kızı olarak doğdu. Prenses, yalnız daha önceki yaşamında olanları hatırlamakla kalmamış aynı zamanda tanrısal bilgeliğin gözü bahşedilmişti. Kocasının Vaidişa kentinde bir köpek olarak doğduğunu biliyordu. Arzusu, eski kocasını görmektir. O kenti ziyaret etti ve kocasını hemen tanıdı. Bir süredir babası onun evlenmesi için uğraşıyordu, ama o daima evliliği reddetti. Bir köpek bedeninde olmasına rağmen kocasını bulmuştu, ve törensel biçimde köpeğin “boynuna bir düğün çelengi yerleştirdi.” Aynı zamanda, köpeği en çok sevdiği yiyecek ve tatlı etle besledi. Ama köpeklerle konuştuğu ve ona bir önceki yaşamında suçlu bulunduğu günahkar hareketini hatırlattığı zaman tüm geçmişi zihninde yeniden canlandı, ve derin bir keder içinde kentten ayrıldı. Ormanda inzivaya çekilen köpek üzüntüsünden fazla yaşamadı, öldü ve bir yıl içinde bir çakal olarak tekrar doğdu. Prenses, bir kez daha, tanrısal bilgeliği aracılığıyla, kocasının bulunduğu yeri keşfedebildi. Bu kez, onu bir dağ eteğinde buldu, ve köpeklerle konuştuğu gibi onunla konuştu, ve “Sen bir köpek iken, krallığın zamanında işlediğin günahı nasıl anlattığımı hatırlıyor musun?” dedi. Daha önce olduğu gibi, soru yeterli idi. Çakal, önceki yaşamlarını ve işlediği günahı hatırladı; ölüm orucuna baş-

ladı ve öldü. Bir sonraki yaşamında bir kurt olarak dünyaya geldi, ve prenses bu görüntüsü ile de onu buldu ve daha önce olanlara benzer bir sonuçla geçmişini ona hatırlattı. Özet olarak kral, sıra ile, akbaba, karga ve tavus kuşu olarak doğdu, ve her seferinde karısı onun nerede olduğunu keşfede-bildi ve doğum sırrını ona açıkladı. Prensesin tavus kuşuna nasıl sahip olduğu açıklanmıyor, fakat metin bize prensesin sürekli olarak onu beslediğini ve okşadığını söyler. Babası, bir at kurban etmek için tören yaparken, prenses bir fırsat yakaladı ve tavus kuşunun yıkanmasını sağladı. Tören bittiği zaman, kuşa gerçekte kim olduğunu söyledi, ve geçirmiş olduğu değişik doğumları ona hatırlattı. Daha önceki durumlarda olduğu gibi, tavus kuşu, yüreğinin derinliklerine kadar kederlendi, ve hemen anında oracıkta öldü, fakat prensesin üzüntüleri son bulmuştu. Daha önceki yaşamlarında, kral, köpek, çakal, kurt, akbaba, karga ve tavus kuşu olarak doğan kocası, bir sonraki yaşamına büyük kral Janaka'nın oğlu olarak geldi. Prenses, evlilik tekliflerine daha fazla karşı koymadı ve babası, prensesin seçmesi için birçok adayın katıldığı eş seçimi daveti yaptığında, prenses adayların arasından eski kocasını seçti. Yıllarca, birlikte mutlu bir şekilde yaşadılar. Kayınpederinin yerine Videha kralı olarak geçince prens sayısız kurbanlar sundu, sayısız hediyeler dağıttı, oğulları oldu ve düşmanlarının üstesinden geldi. Savaş alanında ölünce kraliçe bir kez daha cenazesinin yakılacağı yere çıkarak ateşe attı kendini ve birlikte cennete giderek mutluluk içinde yaşadılar.

Bu hikayeden, bir günahkarla konuşmanın bile ne kadar büyük bir günah olduğunu gördünüz. Ve aynı zamanda, bir at kurban töreninde yıkanmanın ne kadar faydalı sonuçları olduğunu gözlemlediniz. Bunu görün, böylece bu günahkar insanlardan biriyle hiç bir zaman konuşmayın, hiç bir zaman ilişkide bulunmayın, ve hiç bir zaman eğlendirmeyin. Onlar Veda'ları terkettiler ve gerçekliğini inkar ettiler. Onlar nedene inanırlar ve yasak şeyleri yaparlar. Onlar tanrıla-

ra, rişî'lere, ruhlara ve insanlara hiç sunuda bulunmazlar. Onlar için, ölülere sunulan kurban töreninde yer yoktur. Bu kazınmış kafalarında kıvrık bir tutam saçı olan ikiyüzlülerle herhangi bir temasta bulunursanız cehenneme gidersiniz.

Vişnu Purana, iii. 18.

• AÇIKLAMALAR

SVAYAMVARA — Kızın kocasını kendisinin seçebilmesi. Bu uygulama en azından savaşçı kastında sıkça görülür.

VIDEHA — Rama'nın karısı Şita'nın ülkesi Kuzey Bihar'a denk gelir.

KÖPEĞE DÖNÜŞTÜ — Ruhun yeryüzündeki yaşamları arasında cennet veya cehennemde uzun dönemler geçirdiği varsayılır.

PRENSES TAVUŞ KUŞUNUN YIKANMASINI SAĞLADI — Suçunu itiraf eden kişi at kurbanı sırasında yıkanırsa günahlarından kurtulur. (Manu Kanunları, xi. 83)